С П Р А В К А
за отразяване на становищата по проекта на
Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование, постъпили в МОН

№	Организация/потребител /вкл. начина на получаване на предложението/	Предложение	Приема/не приема предложението	Мотиви
1.	Effi 23 май 2025 г. 14:59:40 ч. Портал за обществени консултации	Крайно време е да се спре оценяването на паралелното обучение в страната. В момента НВО след седми клас не оценява знанията, придобити в училище, а знанията, които децата получават от частните школи. Една от причините е начина на изготвяне на оценяването. Не е допустимо НВО да служи за прием в училища и за оценка на знанията, които децата са усвоили в училище. НВО трябва да служи като акредитация за учителите, които да получават възнаграждението си на база показаните резултати на учениците им. В последните години се занемари обучението по история, химия, физика, география, биология в полза на концентрация само върху матрицата, която Кирияк Стефчов е измислил. Държавата няма нужда само от математици, трябват лекари, сестри, акушерки, чиито знания няма нужда да са математически. **Предложението ми е:** Основно образование да се придобива след завършен 8-ми клас; приемни изпити за езикови, математически и природо-математически гимназии; НВО след седми клас, което да е акредитация на учителите; НВО след 10 клас за акредитация НС учителите; профилиране след 10-ти клас да има само за професионалните училища, в гимназиите трябва да изучават всички премери до 12 клас (при прием за обучение в университет в чужбина, лъсват липсата на знания на българските деца)	Приема се за сведение.	Предложението не се отнася до въпроси, предложени за обществено обсъждане със Законопроекта.
2.	Neli Dimitrova neli.don4eva@abv.bg	Как стои въпросът за работата с децата със СОП в училище. Преподавателската норма за ресурсен учител е 25 астрономични часа. По Наредба за ПО и изисквания, ресурсният учител работи	Не се приема	Поставените въпроси не се отнасят до проекта на Закона за изменение и допълнение на ЗПУО, а до Наредба

	23 май 2025 г. 14:45:31 Електронна поща	както в часа, така и индивидуално в кабинет. При така заложената норма, на мене ми се преизчисляват астрономичните в учебни часове. Така, да предположим, че 30 учебни са 25 астрономични. Но що за недоразумение е Логопедът да е 21 УЧЕБНИ ЧАСА седмично и Психологът 30 УЧЕБНИ ЧАСА и двата специалиста работят извън учебните часове, а аз като специалист и работа в екип с масовия учител съм на астрономични часа????? И ако по някаква причина графикът ми не започне от 8:00 до 13:00, става невъзможно да се нагодят тези астрономични с учебни часа. Не прочетох никъде нищо по този въпрос, да ще има промени и в броя за децата, за финансирането да е съобразено с интензивността, но този проблем е много наболял. Не искам да сравнявам на никой специалист работата с нашата на ресурсен учител, но нормата седмична заетост е прекалено голяма и натоварена, когато става въпрос за работа с тежки деца. Например - начален учител 21 учебни часа седмично .... Благодаря Ви предварително! Очаквам отговор от Вас като компетентни лица и съдействие! Поздрави от един ресурсен учител ;) * да вмъкна само, че само на едно място е написано астрономични часове, в приложението накрая към наредбата пише само 25 часа - кое е актуалното?		№ 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда.
3.	Станчо Генчев – СУ „Св.Патриарх Евтимий“, гр. Пловдив radiys@abv.bg 24 май 2025 г. 10:50:58 Електронна поща	§ 107. В чл. 221 се правят следните изменения и допълнения: 4. Създава се ал. 6: „(6) Педагогическите специалисти са длъжни ежегодно да повишават квалификацията си, като **придобиват най-малко три квалификационни кредита за всеки период на оценяване на труда им**, от които поне един в резултат на вътрешноинституционална и/или междуинституционална квалификация и поне един в резултат на обучение по програми на организациите по чл. 222, ал. 1.“ § 115. В чл. 228 се правят следните изменения и допълнения: 2. В ал. 2:	Не се приема	Съгласно чл. 221, ал. 6 в Законопроекта три квалификационни кредита се изискват за всеки период на оценяване, който според разпоредбата на чл. 228, ал. 2 е една година.

		а) В текста преди т. 1 думата „Атестирането“ се заменя с **„Оценяването на труда“, думите „на всеки 4 години“ се заменят с „ежегодно“**, а думата „атестационна“ се заличава. За мен има неяснота от горепосочените текстове на проекта: Всяка година ли ще трябва да се придобиват три квалификационни кредита или за 4 години, както е до сега?		
4.	Добрина Иванова ivanova.d@tutanota.com 25 май 2025 г. 2:25:44 Електронна поща	**1.** Бих искала да изразя своето безпокойство, породено от предложения на 23.05.2025 г. от управляваното от Вас Министерство Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование. Сериозно недоумение и притеснение будят текстовете, свързани с т. нар. „социално-емоционални“ и „социално-поведенчески“ умения на учениците. В §141. в § 1 от Допълнителните разпоредби в новосъздадената т. 33а се дефинира, че „социално-емоционални умения“ са уменията за осъзнаване и управление на вътрешни състояния, нагласи и поведение на индивида и включват себепознание, самоконтрол, социални умения, взаимодействие с останалите и отговорност при вземане на решения.“ В § 1. в чл. 3, (5) се определя, че „благополучието на децата и учениците е свързано с осигуряване на условия за насърчаване на физическото и психичното здраве и за развитие на социално-емоционални умения, както и със създаване на благоприятна среда, която насърчава сътрудничеството, ученето и личностното им развитие.“ В § 26. в чл. 77 се създава нова ал. 3, според която „общообразователната подготовка подпомага и придобиването на социално-емоционални умения, които са основа за личностното развитие и играят ключова роля за личното благополучие и пълноценната интеграция на ученика.“ Същевременно според § 47. в чл. 117 се създава алинея (5), която гласи: „Чрез оценяването в процеса на училищното обучение се насърчава активното учене и придобиването на житейски значими	Не се приема	Социално-емоционалните умения се придобиват в рамките на часовете за придобиване на общообразователната подготовка. Такива обучения за учителите се предлагат и към момента.

		умения и се отчитат и придобитите от учениците социално–поведенчески умения.“ Никъде в предложения проект не става ясно по какъв начин се създават условия за развитие на социално-емоционалните умения, но се посочва, че ще се оценяват социално-поведенческите такива. Ключовите въпроси тук са: 1. Как се работи по отношение постигането на емоционална интелигентност у учениците – чрез какви програми, методи, в какви учебни часове? 2. Кой оценява социално–поведенческите умения на учениците? – Това са учителите, за които не е предвидено обучение в сферата на емоционалната интелигентност, не са подложени на психологически тестове за такава при назначаването им в училище, както и регулярно в процеса на работата им с учениците? Редно е преди да бъде поставена оценка в някаква област, ученикът да бъде обучен от квалифициран за целта специалист. Практиката да се цели висок резултат и ефективност единствено с властовия инструмент на оценката превръща за пореден път училището в „оценилище“, което разчита на външни ресурси, както в момента това се случва с отчитането на когнитивните умения чрез националното външно оценяване и държавните зрелостни изпити, за които учениците се подготвят чрез паралелната система на частните уроци. Този подход издава липсата на реална загриженост за благополучието и личностното развитие на учениците и поставя въпроса какво всъщност цели – инструмент за контрол и упражняване на власт, манипулиране и внасяне на субективизъм в процеса на обучение и оценяване. Усещането за това се засилва и от факта, че учителите, като част от болното ни общество, за жалост, често не са лишени от неподходящи емоционално-поведенчески модели по отношение на учениците. Някои от тях проявяват открита агресия, истеричност, реваншизъм, нарушават дори разпоредбите на законовите и подзаконовите нормативни актове на МОН, като например резултатите от НВО да са определящи за годишната оценка по		Законопроектът не въвежда оценка на поведението.

		преподавания от тях предмет. Подобни прояви допълнително ще се засилят от включването на новия властови инструмент – поведенческа оценка. Описаният по-горе проблем по отношение на оценяващите учители касае и възможността, която им се дава за налагане на предупредителна мярка забележка преди налагане на санкция по ал. 2към чл. 199, регламентирана в § 91.		
		2. Другият момент от предложения Проект, който скандализира, е § 105, чл. 217а, (1):„Лице, заемащо длъжността „директор“ на институция от системата на предучилищното и училищното образование, което бъде избрано за народен представител, министър, кмет или бъде назначено за областен управител, или бъде избрано или назначено за едноличен орган на власт, негов заместник или член на колегиален орган на власт, има право след прекратяване на пълномощията му да заеме предишната си длъжност. За времето на отсъствието му на същата длъжност може да бъде назначено друго лице като заместник. (2) Правата по ал. 1 имат и членовете на политическите кабинети, съветниците и експертите към тях.“ Тази разпоредба изглежда предвидена заради определени хора, които към момента заемат позиции в МОН, НС, областни управи или кметства и пр., и желаят да подсигурят своето завръщане като училищни директори. Удовлетворяването на подобни лични амбиции придава силно феодален облик на Министерството, което е абсурдно в една правова, демократична държава, за каквато претендираме, че сме. Силно се надявам изложените аргументи да бъдат взети предвид и да се предотврати прибързаното приемане на неодобре обмислени и ирационални промени в системата на образованието, което, за жалост, вече се е случвало и хиляди ученици и родители продължават да понасят негативните последици от това.	Не се приема	Разпоредбата е продиктувана от становище на Главния инспекторат към Министерския съвет, според което в тези случаи е налице перманентен конфликт на интереси, ако не бъде прекратено трудовото правоотношение на лицето за длъжността „директор“. От друга страна, всеки има право да се кандидатира за заемането на изброените позиции, като при това следва да се гарантират, както трудовите му права, така и правото му да заема изброените позиции. Разпоредбата е по аналогия на § 7 от ПЗР на Закона за държавния служител.
5.	Георги Попов gncikov58@gmail.com	Образователната ни система проспа демокрацията - сега 25 годишни ни обясняват "То Белене не е много сигурно, че е съществувало. Нещо не ти вярвам.". Всичките ни усилия трябва да бъдат насочени		Не се съдържа предложение

	25 май 2025 г. 9:23:09 Електронна поща	към младите - въвеждане на разяснителни часове в училищата за престъпленията на комунизма в България и по Света...иначе всичко е загубено и ужасът ще се повтори пак. Тази другарка Галина и директорът на училището са за НЕЗАБАВНО дисциплинарно уволнение! Възмущението на обществото е огромно. Толкова гнусно поведение - да разпространяваш в училище фашистка путинска пропаганда, не следва да има прошка. Наистина положението в училищата е опасно плашещо. Материалът е преподаден с носталгия, което обърква децата. Няколко пъти детето се връща вкъщи и ми обяснява, че учителката казала, че ВСИЧКО е било безплатно при Тодор Живков (а тя по-млада от мен)!? От десетилетия си затваряме очите за последствията от опростачения от соц носталгия, конспирации и езотерика българин, и сега берем плодовете на този източен вятър. Искам да ви припомня случая с учителката от елитното столично училище „Васил Априлов“/38-мо/, която преподаде на четвъртокласници, че хора на Луната не са кацали, а само руснаци (!!!), и за потвърждения им пуснала клипче от Youtube.		
6.	viliana stanilova vilianast@abv.bg 26 май 2025 г. 11:17:47 Електронна поща	Пиша Ви като родител на две деца- в VIII клас и II клас. Голямата ми дъщеря е от V-ти клас в ППМГ. Доволна съм от преподавателите и и от това че посещава училище с желание. На изпитите в VII клас е в тройката за града. Притеснението ми идва от факта, че училището продължава да бъде на двусменен режим. Първоначално очаквахме да преминат на една смяна до 2026 година , съгласно стратегията за областта. Но по последна информация това се отлага до 2030 година. На детето ми се наложи да се откаже от спорта, който тренира от 4 - ри годишна, защото е невъзможно да посещава тренировка, когато е втора смяна. Натоварването - с три дни в седмицата по седем часа/ до 19:20 часа/- е голямо. МОЛЯ ВИ обърнете внимание на училищата, които продължават да бъдат на две смени! Защо приемат толкова много паралелки, когато материалната база не и позволява?!!! Второто ми дете също е много добро по математика, НО сериозно се замислям дали да го запиша в	Не съдържа конкретно предложение към Законопроекта	С новата ал. 2 в чл. 143 се доразвива въведената с действащия ЗПУО концепция за преминаване към едносменен режим на обучение

		същото училище! Най- вече заради втората смяна и заради факта, че ще се наложи да спре да тренира. Спортът е важен! Образованието е важно! Но най - важно е здравето на децата! ПС: Нямате ли механизъм и ЖЕЛАНИЕ да принудите училищата да преминат на едносменен режим и да си съобразят план-приема със сградния фонд?		
7.	Monika Antonova m.e.antonova1@gmail.com 26 май 2025 г. 22:28:02 Електронна поща	Като родител не мога да не отбележа, че предложеният проект за изменение на ЗПУО (публикуван на 23 май 2025 г. от Министерството на образованието и науката) въвежда мащабни промени, които променят не само технически текстове, но и основната философия на образованието в България. Проектът поставя под съмнение принципи, гарантирани от Конституцията, международното право и правовата държава. Проектът въвежда понятието „благополучие на детето“ в чл. 3, ал. 5 (нова) и чл. 5, ал. 1, което се свързва с емоционално развитие, психично здраве, ценности и междуличностни умения (пар. 2, 3, 4). Макар намерението да е в съзвучие с европейски политики, липсват дефиниции и обективни индикатори. Това създава правна несигурност и възможност за прилагане на субективни или идеологически интерпретации. **Особено притеснително е въвеждането на т.нар. възпитание в „добродетели“ като водеща образователна цел (чл. 5, ал. 1, т. 4 – нова; пар. 4). Това намира нормативен израз в нов задължителен предмет „Добродетели и религии“ (чл. 76, ал. 8 и 10; чл. 88, ал. 2 – изм., пар. 61 и 71). Посочено е, че обучението може да включва „елементи на конфесионално обучение“ . Макар да се твърди, че образованието остава светско, същевременно законът допуска включване на религиозно съдържание в задължителната програма, което представлява вътрешноправен парадокс и създава пряка опасност от противоконституционност по чл. 13, ал. 2 и чл. 37 от Конституцията.**	Не се приема.	Чл. 3, ал. 5 по същество дава определение на благополучието. В Законопроекта са отчетени конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между различни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Изборът за малолетни и непълнолетни се прави с участие на родителите. Въвеждането на учебен предмет добродетели и религии не противоречи на чл. 13, ал. 2 от Конституцията, доколкото обучението няма да се осъществява от религиозни институции

		Особено остро е и отсъствието на изрична възможност за отказ от този предмет поради религиозни или светогледни убеждения. Това противоречи на чл. 37 от Конституцията и на чл. 2 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека, които изискват държавата да зачита правото на родителите да възпитават децата си съобразно своите убеждения.		
		Проектът съдържа и положителни намерения, свързани с преодоляване на неравенствата. Въведени са нови текстове относно „десегрегация на образованието“ и задължения на общините да предприемат мерки за интеграция (чл. 256, ал. 1, т. 5 – нова; чл. 257, ал. 1, т. 6 – нова; пар. 132–133). Това обаче е направено без ясен критерий за това какво представлява „сегрегация“, без гаранции за ефективност, отчетност и контрол. В настоящия вид разпоредбите рискуват да останат неефективни или формални.	Не се приема	Съгласно чл. 62, ал. 6 и чл. 99, ал. 9 критериите за сегрегирани детски градини и училища и за населени места, в които са налице условия за осъществяване на политика за десегрегация, ще се определят с държавния образователен стандарт за институциите.
		Особено тревожен е новият чл. 217а (пар. 102), който дава право на директори, временно заемали изборни или политически длъжности (депутати, министри и др.), да се възстановят автоматично на предишната си позиция. Това представлява потенциална политизация на училищната администрация и нарушава принципите на професионална независимост и неутралност в образователната система.	Не се приема	Разпоредбата е продиктувана от становище на Главния инспекторат към Министерския съвет, според което в тези случаи е налице перманентен конфликт на интереси, ако не бъде прекратено трудовото правоотношение на лицето за длъжността „директор“. От друга страна, всеки има право да се кандидатира за заемането на изброените позиции, като при това следва да се гарантират, както трудовите му права, така и правото му да заема изброените позиции. Разпоредбата е по аналогия на § 7 от ПЗР на Закона за държавния служител.
		В чл. 164, ал. 5 (нова – пар. 87) се предвижда министърът на образованието да издава правила за създаване, оценка, редакция и прилагане на учебници, помагала и електронни ресурси. Това води	Не се приема	Законопроектът не съдържа такава разпоредба

		до концентрация на власт върху съдържанието и рискува да ограничи плурализма в образованието, нарушавайки академичната свобода и методическата автономия.		
		Допълнителни мерки за дисциплина и родителска отговорност са въведени чрез чл. 202а (нов – пар. 98), предвиждащ санкции срещу ученици и родителски договор с училището (чл. 199, ал. 1, т. 4 – нова; пар. 95). Те не са подкрепени с конституционен или конвенционен механизъм за защита на родителски права и могат да се окажат средство за административен натиск.	Не се приема	Родителите разполагат с всички установени в правната система на Р България юридически механизми за защита.
		Някои мерки, като въвеждането на подготвителни езикови класове за деца, които не владеят български (чл. 73, ал. 3 – пар. 59), са разумни и отговарят на ангажиментите на държавата по недискриминация. Но те не променят общата констатация, че философията на проекта представлява отклонение от светския, плуралистичен и демократичен модел на образование, заложен в Конституцията.	Не се приема	Законопроектът е съобразен с Конституцията на Р България
		Относно чл. 117 - предложеният набор от принципи за оценяване на учениците се основават на утвърдени педагогически подходи, но липсва конкретика относно начините за тяхното прилагане при оценяването. Обективността и справедливостта акцентират върху използването на ясни и предварително дефинирани критерии, които са от съществено значение за надеждността на оценката. От своя страна, съгласуваността и координацията изискват интегриран подход, гарантиращ хармония между различните форми, видове и инструменти за оценяване по предмети и етапи, което обаче предполага по-детайлни методи за изпълнение. Проектът въвежда дълбоки структурни и философски изменения под формата на обикновени законови редакции. **В заключение:** **Налице са сериозни рискове от противоконституционност, централизиране, политизация и нарушаване на основни права. Проектът следва да бъде оттеглен в настоящия му вид.**	Не се приема	Конкретиката, свързана с оценяването, се урежда в държавния образователен стандарт по чл. 22, ал. 1, т. 9
8.	aniIvani	**Коментар свързан с приема в МГ**	Не се приема	Приемът във всички видове специализирани училища се

	27 май 2025 г. 11:10:02 ч. Портал за обществени консултации	Предложението, че децата, приети в математически гимназии след 4-ти клас, да продължат обучението си до 12-ти клас без изпити след 7-ми клас, поставя учениците в неравностойно положение. Това е дискриминационно спрямо децата, които ще кандидатстват след 7-ми клас, защото материалът, който се изучава след 7-ми клас, е значително по-сложен и обширен в сравнение с материала до 4-ти клас. Тази разлика в подготовката и изпитите създава неравен старт за децата в зависимост от училището, в което учат, и това може да доведе до несправедливост в процеса на подбор и оценяване. За учениците, които започват обучението си в математическите гимназии след 4-ти клас, ще бъде по-лесно да преминат през високите изисквания за прием в гимназията, докато за другите деца, които трябва да се състезават на базата на материал, който вече е значително по-сложен, шансът за успех ще бъде значително намален. За да се гарантира равен достъп до качествено образование и справедливост в процеса на подбор, е важно всички ученици да имат равни условия при кандидатстване, независимо дали са преминали през математическа гимназия или не.		подчинява на еднакъв подход. Учениците, кандидатстващи за приемане в 5. клас в МГ и ПМГ, и учениците, кандидатстващи за приемане в 8. клас в тези училища, не се състезават за едни и същи места.
9.	Marinay 27 май 2025 г. 13:36:46 ч. Портал за обществени консултации	**Махат ролята на родителите на деца със СОП в избора на формата на обучение** Скандална промяна в проектозакона за изменение и допълнение на ЗПУО - махат ролята на родителите на деца със СОП в избора на формата на обучение за малолетните и непълнолетните ученици На 23.05.2025 г. в Портала за обществено обсъждане беше качен Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование /ЗПУО/. Водещ лайтмотив в мотивите към законопроекта е интеграцията, десегрегацията и избягването на вторичната сегрегация, а една от основните изведени цели на законовите промени е подобряване на условията за обучение на ученици със специални образователни потребности, осигуряване на по-високо качество и по-добър достъп	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да

		до образование на ученици със специални образователни потребности. На фона на така декларираните цели, измежду многобройните предложени промени, тихомълком е вмъкната напълно необяснена, предвид липсата на конкретни мотиви за налагането ѝ, и напълно необяснима, предвид заложените цели, законова промяна в чл. 107 ЗПУО, която изкарва родителите на ученици със СОП от процеса на избор на формата на обучение на техните деца, докато са малолетни и непълнолетни. Съгласно чл. 12, ал. 2 ЗПУО изборът на начина на упражняване на правото на образование за малолетните се извършва от техните родители, а за непълнолетните – от самите тях, със съгласието на родителите им. Тази основополагаща разпоредба остава непроменена в проекта на новия закон. Само дето с предложените промени, от обхвата ѝ са извадени учениците със СОП. В сегашната редакция на чл. 107 ЗПУО, промяната на формата на обучение на ученици със СОП от дневна в индивидуална, се предлага от екипа за подкрепа на личностното развитие, преминава през оценка и становище от регионалния екип за подкрепа на личностното развитие, а окончателният избор се прави от родителя или ученика при условията на чл. 12. Със скандалното предложение за изменение на чл. 107, изборът се прави от екипа за подкрепа на личностнот развитие, а регионалният екип за подкрепа на личностното развитие потвърждава или отхвърля избора. Родителите вече нямат думата в този процес. Защо? Не знаем. В мотивите към законопроекта няма нито едно изречение, обосноваващо нуждата конкретно от тази промяна. Не става ясно какви са съображенията и очакванията на вносителя, дали вижда родителите на деца със СОП като врагове или досадна пречка в образованието на децата им, дали счита, че родителите не знаят или не искат да направят най-доброто за образованието на детето им, дали твърди, че многократно коментираните досега през годините проблеми с приобщаващото образование не съществуват, че тази висша цел на съвременното ни общество е вече постигната		подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		и екипите за подкрепа на личностното развитие, там, където ги има, най-добре познават нуждите на детето със СОП и могат да взимат решения за неговото бъдеще вместо родителите му. Нямаме отговор на тези въпроси. Знаем обаче, че предложената промяна дава бърза писта за отстраняване от най-приобщаващата форма на обучение – дневната, на всяко неудобно дете, с което няма желание или капацитет да се работи. Не е тайна, че това се случва и сега, само че по други начини – с нерегламентиран натиск, организиране на подписки, публични линчове, бойкоти и жалби, дори викане на телевизии, дори срещу деца в първи клас. Чудовищна практика, с която са запознати абсолютно всички участници и институции в образователния процес. С други думи – сегрегация в чист вид, срещу която иначе претендира да се бори законопроектът. Ние, от „Нетипичен ум – СДВХ“, категорично се противопоставяме на това законодателно предложение и очакваме отговор от МОН кой, с какви мотиви и с каква цел го е направил, както и дали смята, че проблемите с разбирането, приемането, ресурсното обезпечаване, квалифицираната работа и реалното и ефективно приобщаване на децата с различни специални образователни нужди са напълно решени на ниво педагози, ресурсни екипи и ръководство, за да им възложат и избора на бъдещето на децата със СОП, отнемайки го от техните родители. Призоваваме всички родители на деца със СОП, както и неправителствените организации, ангажирани с проблемите на предучилищното и училищното образование, да се противопоставят твърдо на тази промяна. Можете да го направите като пишете директно до МОН или оставите коментар на страницата на Портала за обществени консултации.		
10.	Saigon 27 май 2025 г. 15:20:21 ч.	**Относно избор на обучителна форма за ученици със СОП** Като родител на дете със специални образователни потребности (СОП), изразявам сериозни притеснения относно предложената промяна в чл. 107 от Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование, публикуван	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция

	Портал за обществени консултации	на 23 май 2025 г. Тази промяна, която отнема на родителите правото да избират форма на обучение за своето дете и я вменяват на РЦППО, от една страна противоречи на чл. 12 от същия закон, а от друга - на Конституцията на Република България. **1. Противоречие с чл. 12 от Закона за предучилищното и училищното образование** Чл. 12 от Закона за предучилищното и училищното образование гарантира правото на децата със СОП да получават подкрепа за личностно развитие, съобразена с техните индивидуални потребности. Тази подкрепа се осигурява чрез индивидуални образователни планове, които се изготвят в сътрудничество между родители, специалисти и образователни институции. Предложената промяна в чл. 107 обаче предвижда възможността за преместване на ученици със СОП в други училища без предварително съгласие и участие на родителите в процеса. Това би могло да доведе до ситуации, в които решения, касаещи образованието и развитието на детето, се вземат без необходимото участие на семейството, което е основен партньор в образователния процес. **2. Противоречие с Конституцията на Република България** Конституцията на Република България в чл. 47, ал. 1 прогласява правото и задължението на родителите да отглеждат и възпитават децата си. Това включва и правото да участват активно в процесите, които засягат образованието и развитието на техните деца. Предложената промяна в чл. 107 би могла да наруши това основно право, като ограничи възможността на родителите да участват в решенията относно образованието на техните деца със СОП. Това би било в противоречие с принципа на правовата държава, залегнал в чл. 4, ал. 1 от Конституцията, който изисква законите да бъдат ясни, точни и непротиворечиви. В заключение: считам, че предложената промяна в чл. 107 от Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование не съответства на принципите на приобщаващото образование, залегнали в чл. 3, ал. 2		се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		от същия закон, и може да наруши основни конституционни права на родителите. Призовавам за преосмисляне на тази промяна и за осигуряване на активно участие на родителите в процесите, свързани с образованието на техните деца със СОП.		
11.	Radmila 27 май 2025 г. 15:39:16 ч. Портал за обществени консултации	**Против ограничаване на правото на родителите да участват в избора на форма на обучение за децата със** Във връзка с предложената промяна, която цели **изваждането на родителите от процеса на вземане на решение относно формата на обучение на деца със специални образователни потребности (СОП)**, изразяваме категоричното си **несъгласие и притеснение** от подобна мярка. 1. **Родителите са естествени настойници и застъпници на децата си** Родителите познават най-добре индивидуалните особености, потребности и способности на своето дете. Те са тези, които го подкрепят ежедневно и следят отблизо развитието му. Изключването им от процеса на избор на форма на обучение противоречи на принципа за **най-добрия интерес на детето**, заложен в редица международни и национални документи, включително **Конвенцията за правата на детето**. 2. **Правото на участие и информирано съгласие** Образователният процес трябва да бъде прозрачен, съвместен и насочен към приобщаване, а не към изолиране. Решенията, които засягат децата със СОП, трябва да се вземат **в партньорство между семейството, училището и специалистите**, а не еднолично от институциите. Изваждането на родителите подкопава доверието между тях и системата. 3. **Риск от неправомерни решения и неподходяща форма на обучение** Всяко дете със СОП е уникално. Автоматичното прилагане на административни решения без участието на родителите крие риск от **неподходяща образователна среда**, което може да доведе до изоставане, демотивация или дори отпадане от училище.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Родителите трябва да имат право да възразяват, ако считат, че дадена форма не е в интерес на тяхното дете. 4. **Конституционни и законови права** Според **Конституцията на Република България** и **Закона за предучилищното и училищното образование**, родителите имат право и отговорност да участват в избора на образователен път за своите деца. Промяната, която ги изключва, **противоречи на съществуващото законодателство** и представлява ограничаване на граждански права.		
12.	Пламен Игнатов plamen.ignatov@gmail.com 27 май 2025 г. 8:55:31 Електронна поща	Образователната система на Република България е светска по Конституция (чл. 13, ал. 2), което означава, че държавата не налага определена религия и образованието трябва да бъде основано на научни, а не на догматични принципи. В този контекст въвеждането на задължително или приоритетно обучение по религия представлява сериозно нарушение на светския характер на българското образование. Съдържанието на учебниците по религия, одобрени от Министерството на образованието и науката, често включва доктринални твърдения, които не подлежат на критично мислене или научна проверка. Например в учебника по религия за 2. клас се твърди: *„Чрез кръщението човек се освобождава от първородния грях и става част от Божието семейство“*. Такова твърдение не само изключва деца от нерелигиозни или нехристиянски семейства, но и представя вярата като единствена истина, без възможност за дискусия или алтернатива. В учебника за 5. клас се среща и следният пасаж: *„Без вяра човек остава сам, изгубен и нещастен“*. Това е дълбоко проблематично твърдение, което подценява или дори дискриминира атеистични, агностични и нерелигиозни гледни точки. То внушава, че смисълът на живота може да бъде намерен само чрез религия, което е в противоречие с плуралистичните ценности на едно демократично общество. Допълнително притеснение буди и ролята на църковните институции в политически и геополитически контекст. Настоящият	Не се приема	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Това разделение не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители.

		патриарх Данаил е известен с връзките си с Руската православна църква — институция, която често действа като инструмент на руската външна политика. Присъствието на фигури с подобна ориентация в образователния процес повдига основателни въпроси за опити за идеологическо влияние върху младото поколение чрез религиозно образование. В заключение, въвеждането на обучение по религия в светска образователна система като българската подкопава основни демократични и просветителски принципи. Вместо да формира критично мислещи граждани, то рискува да превърне учениците в податливи на догми индивиди и да отвори образованието за външно и недемократично влияние. В последните предложения за образователна реформа се лансира идеята за въвеждане на „псевдоизбор“ между предметите „Религия“ и „Добродетели и религии“ в началното и основното образование. На пръв поглед това изглежда като баланс между светско и религиозно обучение. На практика обаче става дума за прикрито институционализиране на религиозната пропаганда в една официално светска образователна система. Трябва ясно да се подчертае: **в момента всеки ученик в България, чиито родители желаят, има възможност да изучава предмета „Религия“**. Това право е гарантирано чрез свободно избираема подготовка. Следователно няма нужда от създаване на нов „задължително избираем“ предмет, който на практика принуждава всички ученици да бъдат въвлечени в религиозен дискурс – макар и завоалирано. Предметът „Добродетели и религии“, представен като „неутрален“, всъщност възпроизвежда същите религиозни наративи, като основен акцент отново е върху християнските ценности. Това проличава от примери в помагала и методически указания, където се препоръчва учениците да учат за „божествения произход на морала“ и да разглеждат добродетелите през призмата на „библейски образци“. Подобна интерпретация на моралното		

		възпитание свежда универсални етични принципи до религиозни догми. Тази „алтернатива“ не е истински избор – тя е инструмент за **масово въвеждане на религиозно съдържание под друг етикет**, което поставя под съмнение свободата на съвестта и правото на родителите да избират светско образование за децата си, без да бъдат поставяни в ситуация да избират „по-малкото зло“. Налагането на тези предмети, дори в „избираема“ форма, насажда идеята, че религията е задължителен компонент на нравственото възпитание – послание, което противоречи на Конституцията и на целите на модерното образование: да възпитава критично мислещи, информирани и свободни граждани, а не пасивни носители на догми.		
13.	Лукреция Йорданова, училищен библиотекар lia.yordanova@abv.bg 27 май 2025 г. 12:12:05 Електронна поща	Искам да отправя **предложение за промяна в ЗПУО, Раздел II, чл. 219, ал.4**, който гласи: "(4) При изпълнение на служебните си задължения педагогическите специалисти, заместник-директорите без норма преподавателска работа и главният счетоводител от държавните и общинските детски градини и училища и от центровете за подкрепа за личностно развитие имат право на представително облекло за всяка календарна година при условия и по ред, определени с наредба, издадена от министъра на образованието и науката съгласувано с министъра на финансите. Средствата за представителното облекло се осигуряват от бюджета на съответната институция." **Предложението е да бъдат присъединени всички непедагогически длъжности от административния състав – Завеждащ човешки ресурси, технически секретар (и сродни на позицията секретар; деловодител),счетоводител, касиер, библиотекар и домакин.** Впоследствие да бъдат присъединени и към НАРЕДБА № 14 от 16 ноември 2016г. за представителното облекло на лицата от институциите в системата на предучилищното и училищното образование.	Приема се за информация	Предложението не се отнася до въпроси, предложени за обществено обсъждане със Законопроекта.

		В момента тези длъжности се причисляват към Наредбата за работно облекло, което създава неравнопоставеност с педагогическите специалисти и усложнения при закупуване на дрехи. За разлика от учителите, ние, непедагогическите специалисти трябва да отчитаме работно облекло с фактури. Списъкът за закупуването му е ограничаващ, с неадекватни ценови рамки на всеки артикул. Това води до изключително комплицирани, унизителни за нас моменти в магазините, често и до откази на продавачи. Инициирахме и петиция, чрез която получихме подкрепа от колеги и която послужи за проучване на нагласите по този въпрос. В много отношения непедагогическите кадри сме третирани различно от учителите. Никой не си дава сметка, че всяко решение в сферата на образованието, се отразява и на натоварването на административния персонал, който ако го няма, учебното заведение не би могло да функционира. Обичайно сме "безгласни" и ни приемат за даденост, но искрено се надяваме да бъдем чути и да получим ползотворна обратна връзка. Прилагам петицията по въпроса https://www.peticiq.com/439095		
14.	Адриан Владимиров a.wladimirow@gmail.com 27 май 2025 г. 13:27:14 Електронна поща	Предложеният проект за изменение на ЗПУО (публикуван на 23 май 2025 г. от Министерството на образованието и науката) въвежда мащабни промени, които променят не само технически текстове, но и основната философия на образованието в България. Проектът поставя под съмнение принципи, гарантирани от Конституцията, международното право и правовата държава. Проектът въвежда понятието „благополучие на детето“ в чл. 3, ал. 5 (нова) и чл. 5, ал. 1, което се свързва с емоционално развитие, психично здраве, ценности и междуличностни умения (пар. 2, 3, 4). Макар намерението да е в съзвучие с европейски политики, липсват дефиниции и обективни индикатори. Това създава правна несигурност и възможност за прилагане на субективни или идеологически интерпретации.		Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или

		Особено притеснително е въвеждането на т.нар. възпитание в „добродетели“ като водеща образователна цел (чл. 5, ал. 1, т. 4 – нова; пар. 4). Това намира нормативен израз в нов задължителен предмет „Добродетели и религии“ (чл. 76, ал. 8 и 10; чл. 88, ал. 2 – изм., пар. 61 и 71). Посочено е, че обучението може да включва „елементи на конфесионално обучение“ (чл. 11, ал. 1 – изм., пар. 8). Макар да се твърди, че образованието остава светско, същевременно законът допуска включване на религиозно съдържание в задължителната програма, което представлява вътрешноправен парадокс и създава пряка опасност от противоконституционност по чл. 13, ал. 2 и чл. 37 от Конституцията. Особено остро е и отсъствието на изрична възможност за отказ от този предмет поради религиозни или светогледни убеждения. Това противоречи на чл. 37 от Конституцията и на чл. 2 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека, които изискват държавата да зачита правото на родителите да възпитават децата си съобразно своите убеждения.		религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Това разделение не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители.
		Проектът съдържа и положителни намерения, свързани с преодоляване на неравенствата. Въведени са нови текстове относно „десегрегация на образованието“ и задължения на общините да предприемат мерки за интеграция (чл. 256, ал. 1, т. 5 – нова; чл. 257, ал. 1, т. 6 – нова; пар. 132–133). Това обаче е направено без ясен критерий за това какво представлява „сегрегация“, без гаранции за ефективност, отчетност и контрол. В настоящия вид разпоредбите рискуват да останат неефективни или формални.	Приема се за сведение	В Законопроекта са направени промени.
		Особено тревожен е новият чл. 217а (пар. 102), който дава право на директори, временно заемали изборни или политически длъжности (депутати, министри и др.), да се възстановят автоматично на предишната си позиция. Това представлява потенциална политизация на училищната администрация и нарушава принципите на професионална независимост и неутралност в образователната система.	Не се приема	Разпоредбата е продиктувана от становище на Главния инспекторат към Министерския съвет, според което в тези случаи е налице перманентен конфликт на интереси, ако не бъде прекратено трудовото правоотношение на лицето за длъжността „директор“. От друга страна, всеки има право да се

				кандидатира за заемането на изброените позиции, като при това следва да се гарантират, както трудовите му права, така и правото му да заема изброените позиции. Разпоредбата е по аналогия на § 7 от ПЗР на Закона за държавния служител.
		В чл. 164, ал. 5 (нова – пар. 87) се предвижда министърът на образованието да издава правила за създаване, оценка, редакция и прилагане на учебници, помагала и електронни ресурси. Това води до концентрация на власт върху съдържанието и рискува да ограничи плурализма в образованието, нарушавайки академичната свобода и методическата автономия.	Не се приема	В Законопроекта няма такива разпоредби.
		Допълнителни мерки за дисциплина и родителска отговорност са въведени чрез чл. 202а (нов – пар. 98), предвиждащ санкции срещу ученици и родителски договор с училището (чл. 199, ал. 1, т. 4 – нова; пар. 95). Те не са подкрепени с конституционен или конвенционен механизъм за защита на родителски права и могат да се окажат средство за административен натиск.	Приема се частично.	Разпоредбата за подписване на споразумение отпада от Законопроекта, а за санкциите е предвиден ред за обжалване.
		Някои мерки, като въвеждането на подготвителни езикови класове за деца, които не владеят български (чл. 73, ал. 3 – пар. 59), са разумни и отговарят на ангажиментите на държавата по недискриминация. Но те не променят общата констатация, че философията на проекта представлява отклонение от светския, плуралистичен и демократичен модел на образование, заложен в Конституцията.	Приема се за сведение	Не съдържа предложение
		Относно чл. 117 - предложеният набор от принципи за оценяване на учениците се основават на утвърдени педагогически подходи, но липсва конкретика относно начините за тяхното прилагане при оценяването. Обективността и справедливостта акцентират върху използването на ясни и предварително дефинирани критерии, които са от съществено значение за надеждността на оценката. От своя	Не се приема	Основните компоненти, видовете и формите на оценяване на резултатите от обучението на учениците, както и редът и условията за осъществяване на оценяването са обект на уреждане

		страна, съгласуваността и координацията изискват интегриран подход, гарантиращ хармония между различните форми, видове и инструменти за оценяване по предмети и етапи, което обаче предполага по-детайлни методи за изпълнение. Проектът не е придружен с оценка на въздействието и въвежда дълбоки структурни и философски изменения под формата на обикновени законови редакции. В заключение: Налице са сериозни рискове от противоконституционност, централизиране, политизация и нарушаване на основни права. Проектът следва да бъде оттеглен в настоящия му вид.		в държавния образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 9 На сайта Проектът е публикуван за обществено обсъждане заедно с подготвената частична предварителна оценка на въздействието.
15	Биляна Тенчева btentcheva@gmail.com 28 май 2025 г. 15:00:08 Електронна поща	В семейството ми има дете със специални образователни потребности (СОП). Като участник в образователния процес на детето категорично възразявам срещу предложената промяна в чл. 107 от Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), публикуван на 23 май 2025 г. С това предложение за изменение на чл. 107 ЗПУО, изборът на формата на обучение се прави от екипа за подкрепа на личностното развитие, а регионалният екип за подкрепа на личностното развитие потвърждава или отхвърля избора. С тази промяна родителите са изолирани от процеса по взимането на решение и им се отнема правото да избират форма на обучение за своето дете. Това право е предоставено единствено и само на екипа за подкрепа на личностното развитие. Предложеният текст за промяна на чл.107 от ЗПУО от една страна противоречи на чл. 12 от същия закон, Конституцията на Р. България и редица законови и подзаконови нормативни актове, имащи за цел да защитят гражданите на Р. България, (каквито са и децата със СОП) от сегрегация и дискриминация и създава условия за корупция в училищата. Предлагам текстът на чл.107 от ЗПУО да придобие следната редакция: „Чл. 107. (1) Формата на обучение се избира от ученика при условията на чл. 12, ал. 2, а за ученици със специални образователни	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		потребности – от родителя и екипа за подкрепа за личностно развитие, при спазване на изискванията на този закон.“ Ако промяна на чл.107 от ЗПУО бъде приета в настоящата й редакция са налице реални опасност от задълбочаване на сегрегация и дискриминация на деца със СОП в образованието и увеличаване на корупцията в училищата. Считам, че е на лице реален риск от задълбочаване на съществуващата, известна на всички работещи в системата на образованието сегрегация и дискриминация на деца със СОП, защото независимо от красивите цели на приобщаващото образование, множеството обучения на преподавателски състав е факт нежеланието на много учители да работят с деца със СОП. В тези случаи образованието на дете със СОП „де факто“ остава в основната си част задължение на родителите. Съществува практика на деца със СОП още в края на първия месец на първи клас им се предлага индивидуална форма на обучение и качествено оценяване, което продължава до първи срок на седми клас. В случай, че родителят е настоял за комбинирана форма на обучение с оглед осъществяването на социален контакт с останалите деца в класа, деца със СОП стоят на последните чинове в класната стая, не са включвани в учебния процес, тържествата, екскурзиите, в цялостния обществен живот на училището и се изисква непрекъснатото присъствие на родител в училището. За пример мога да посоча Весела Денчева, класен ръководител на 1Б клас в 48 ОУ „Йосиф Ковачев“, гр. София и ръководител на екипа по подкрепа, на която настоявам да се направи проверка. При наличие на такава или подобна фактическа обстановка и в други училища възниква въпросът как ще бъде защитено дете със СОП, как ще бъде образовано и как ще се направи най-доброто за него, ако родителят няма активно участие при вземането на решение за избора на форма на обучение или на други решения. Отговорът е, че елиминирайки родителя от взимането на важни за детето му решения, натискът и унижението, оказвани върху децата със СОП и родителите им ще бъдат увеличени, което от своя страна ще доведе до все по-голяма		

		сегрегация и дискриминация, само че този път законодателно уредени. Вторият реален риск, ако промяна на чл.107 от ЗПУО бъде приета в настоящата й редакция е задълбочаване на съществуващите корупционни практики в някои училищата. На децата със СОП от ръководството на някои училища се гледа като на „касички“ за допълнително заплащане. Финансово изгодно е да се приеме дете със СОП в училище и още на вторият месец, ако е възможно родителите да се съгласят детето да премине на индивидуална форма на обучение с качествено оценяване. При индивидуалната форма на обучение на определени учители и екипа по подкрепа се заплаща суми, които следва да се включат в ежегодния делегиран бюджет на училището и да се поискат от министерство на образованието. Веднъж преминало на индивидуална форма на обучение още в първи клас детето със СОП е твърде възможно да излезе от тази форма на обучение евентуално във втори срок на седми клас, преди напускане на основното училище. Ролята на регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и създадените регионални екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП в този процес е малка, тъй като техните впечатления от конкретното дете със СОП са минимални и се разчита на документираното от училищния екип по приобщаващо образование и кратки срещи с ученика. Един ученик със СОП за седем учебни години гарантира доходите на учители и екип по подкрепа. Като пример за такава лоша практика мога да посоча 48 ОУ „Йосиф Ковачев“, гр. София с директор Даниела Костова. Това е възможно и се случва при настоящата редакция на чл.107 от ЗПУО. В случай, че бъде приета предложената редакция на чл.107 от ЗПУО и родителят на дете със СОП е игнориран от вземането на решение за избора на форма на обучение, цитираната лоша практика, която всъщност е корупция и злоупотреба има възможност да придобие по-масов характер в училищата и да бъде облечена в законова рамка. Считам, че предложената промяна в чл. 107 от ЗПУО не отговаря на принципите на приобщаващото образование, залегнали в чл. 3, ал. 2		

		от същия закон, не е в интерес на децата със СОП, не подпомага обучението им и може да наруши основни конституционни права. Настоявам за преосмисляне на тази промяна и за осигуряване на активно участие на родителите в процесите, свързани с образованието на техните деца със СОП.		
16.	Мая Колева m.r.koleva1@gmail.com 28 май 2025 г. 1:40:55 Електронна поща	**1. Относно предложените промени, касаещи математическите и природо-математическите училища:** **1.1. Неравнопоставеност при приема след 7 клас** Ако учениците, приети след 4 клас в математическите и природо-математическите училища, автоматично продължават обучението си след 7 клас, това поставя в неравностойно положение останалите кандидати за евентуални свободни места след 7 клас в същите училища, тъй като те се явяват на НВО за прием след 7 клас, включващ и резулат по БЕЛ. Необходимо е уеднаквяване на критериите за прием след 4 и 7 клас, за да се гарантира равнопоставеност. **1.2. Рискове от ранна специализация и социален натиск** Предложените промени могат да доведат до масова подготовка на едновременно математически и нематематически таланти за участие в състезания, небходими за прием след 4 клас, породена от страх у родителите, че децата им ще бъдат ограничени след 7 клас. Какви мерки ще предприеме МОН, за да се избегне ранната специализация и спекулацията с извънкласни дейности? **1.3. Рискове от спадане на нивото по математика след 5 клас** Какви механизми ще гарантират, че проявеният интерес и способности по математика до 4 клас ще се запазят и развият устойчиво в по-горните класове? Не съществува ли риск част от учениците, приети след 4 клас в математическите и природо-математическите училища, да не поддържат високо ниво на знания и мотивация в периода 5–7 клас, поради прием на нематематически таланти след 4 клас и поради промени, свързани с развитието на децата в този период? Как Министерството на образованието и науката планира да проследява и оценява реалното ниво на математическа подготовка		Условията и редът за приемане на места по държавния план-прием се уреждат в държавния образователен стандарт по чл. 22, ал. 2, т. 19. Тази разпоредба създава допълнителни възможности и е решение на родителя дали и как детето ще се възползва. Нивото на придобитите умения, в т.ч. и по математика, намира израз в оценяването в процеса на училищното образование. Дете, прието в МГ или ПМГ, което в хода на обучението си губи интерес към математиката, във всеки момент може да се премести в друго училище, както и да участва за приемане на места по държавния план-прием след 7. клас.

		на учениците в тези училища към 7 клас, така че да се гарантира, че те отговарят на профила на училището и след 7 клас? Съществува реална опасност ученици с по-високи математически постижения по състезания, които не са кандидатствали след 4 клас, да останат извън математическите и природо-математическите училища след 7 клас, тъй като местата вече са заети от ученици, приети по-рано. Това би довело до парадоксална ситуация, в която ученици с по-ниски резултати автоматично продължават обучението си, докато по-способни деца остават извън системата. Какви мерки предвижда МОН, за да се избегне подобна неравнопоставеност и да се гарантира, че математическите училища ще продължат да обучават ученици с най-високи постижения в областта? **1.4. Промени със задна дата** Предложените промени влизат в сила 30 дни след обнародването им, но засягат ученици, които вече взели решение за кандидатстване след 4 или 7 клас по действащите в момента правила. Това създава несправедливост спрямо учениците, които в момента са 5 и 6 клас. Предлагам новите правила, ако бъдат приети, да се прилагат за учениците, които ще бъдат в 4 клас през учебната 2025/2026 година, за да има равнопоставеност за децата в заварено положение. **1.5. Логистични предизвикателства и безопасност при пътуване на ученици от 5–7 клас** Как ще бъде уредена възможността за пътуване на деца от 5–7 клас до градове, в които има математически и природо-математически училища? За разлика от гимназистите, по-малките ученици не могат да пътуват самостоятелно в ранни или късни часове и в различни градове, което налага ежедневно участие на родител. Това създава сериозни логистични и безопасностни затруднения и ограничава достъпа на деца от по-малки населени места до такъв тип образование в периода 5-7 клас, а приемът им след 7 клас е изключително ограничен заради автоматичното преминаване в 8 клас на учениците от математическите и природо-математическите училища.		Законопроектът включва изрични разпоредби за прилагането на текстовете занапред. Предложението не се отнася до въпроси, предложени за обществено обсъждане със Законопроекта.

		Моля, имайте предвид, че в началото на 5 клас всички деца са все още на 11 години и чисто законово е проблемно придвижването им между градове без придружаващ възрастен. Дори в София има деца, които не кандидатстват след 4 клас в СМГ или НПМГ поради дълго и сложно придвижване (включващо повече от един вид транспорт и пътуване повече от един час в посока в много ранни или много късни часове). Предвижда ли се организиран транспорт за ученици от отдалечени райони на София, с цел осигуряване на безопасност и намаляване на стреса у родители и деца в периода 5-7 клас?		Новият статут на МГ и ПМГ като специализирани училища не променя досегашното положение, че в такива училища учат ученици от други населени места, както и от всички райони на големите населени места.
		1.6. Липса на алтернативи за деца с нематематическа насоченост В момента липсват качествени образователни алтернативи за деца с нематематически интереси в периода 5–7 клас. Това води до насочване на разнородни таланти към математическите и природо-математическите училища. Как МОН планира да осигури равнопоставени възможности за развитие и на тези деца и да избегне наплива от нематематически таланти след 4 клас в математически и природо-математически училища? При прием след 7 клас този казус не съществува, тъй като има разнообразие от гимназии, към които децата с различни интереси да се насочат.		В рамките на избираемите учебни часове всяко училище може да предлага според възможностите си и интересите на учениците разширена подготовка в областта на различни учебни предмети, в т.ч. извън математика и природни науки.
		1.7. Липса на достатъчен брой места за математически таланти в математическите и природо-математическите училища Какви конкретни мерки предвижда МОН за справяне с недостатъчните места за прием в математическите и природо-математическите училища като цяло както след 4 клас, така и след 7 клас? Математиката и природните науки представляват устойчив интерес за много ученици от дълго време и в момента много деца с изявени интереси и способности остават извън математически и природо-математически училища поради ограничен капацитет. Предложените промени реорганизират модела на прием в математическите и природо-математическите училища, но не		Не се съдържа предложение.

		адресират съществения проблем - липсата на достатъчно места за математическите таланти в тези училища. Това създава усещане за неравнопоставеност и ограничен достъп до качествено специализирано образование. **1.8. Частни училища** Ще се прилагат ли промените и за частните математически и природо-математически училища, които също провеждат прием след 4 и 7 клас, включващ и специализирани изпити, както и прием на деца от всеки набор поради непродължени договори или други причини? **1.9. Коректност на правописа** Моля, коригирайте в целия проект на закона изписването на „природоматематически“ на правилната форма – „природо-математически“.		Частните математически и природо-математически училища също стават специализирани училища. Приемането в частно училище, както и досега се осъществява по ред и при условия, определени в правилника на съответното училище в съответствие с чл. 149, ал. 2
		2. Относно предложените промени за забрана да се ползват мобилни устройства за комуникация в училище. Подкрепям напълно забраната за използване на мобилни устройства по време на учебни часове, тъй като това допринася за по-добра концентрация и учебна среда. В същото време, пълната забрана за носене и използване на мобилни устройства в училище поражда сериозни притеснения, особено по отношение на безопасността и личната автономия на учениците. Много деца от 5–7 клас се придвижват самостоятелно до училище за първи път, а ученици в гимназиален етап често пътуват до съседни населени места. Забраната би означавала, че те нямат възможност да поддържат връзка с родителите си по време на пътуването, което създава риск за тяхната сигурност и възможност за реагиране при необходимост. Допълнително, в ежедневието често възникват ситуации, в които учениците имат нужда от спешна и дискретна комуникация с родител – например при забравен спортен екип, учебник или при лични здравословни нужди, като необходимост от смяна на дрехи поради обилна менструация. В тези случаи е важно децата да могат	Не се приема	Използването на мобилни устройства по време на учебни часове и в момента е забранено със ЗПУО.

		да се свържат с родителите си, без да бъдат принудени да споделят лични подробности пред учители или административен персонал. В тази връзка, моля да бъде обмислено въвеждането на балансиран режим, който: · забранява използването на мобилни устройства по време на учебни часове; · но позволява носенето им в училище, при условие че са изключени и използвани само при необходимост;		
		3. Относно предложените промени за въвеждане на задължителен предмет по Добродетели и религии **3.1. Дублиране на учебно съдържание** Различните религии се изучават и в настоящата учебна програма по различни предмети от историческа, философска или литературна гледна точка, като не се фокусира само върху конкретни религии и се обхващат различни периоди, влияние върху литературата, върху хода на историята и т.н. Въвеждането на нов задължителен предмет, който повтаря вече изучаван материал, ще доведе до дублиране на съдържание и допълнително натоварване на учениците, без ясно добавено образователно значение. **3.2. Нарушаване на светския характер на образованието** В случай, че новият предмет предвижда изучаване на материал извън културно-историческя аспект и с акцент върху конкретни религии, то мнението ми е, че това би противоречало на светското образование в България и намесата, както и водещата роля на Българската православна църква в този предмет, пораждат огромно притеснение относно нарушени конституционни права на децата. Моля, като представители на Министерство на образованието и науката да обърнете внимание на образователните и научни потребности на учениците, тъй като те са обхвата и правомощията на това Министерство. Истински вярващите (независимо от религията) в момента имат достъп до религиозните институции на съответната религия, където религиозните потребности могат да бъдат посрещнати от експертите по съответната религия.		Законопроектът предвижда въвеждане на нов и различен учебен предмет, чрез който да не се дублира учебно съдържание, изучавано в другите общообразователни учебни предмети. За да не се поражда двусмислено тълкуване, в чл. 11 е запазен принципът, че образованието е светско, като се допуска възможност обучението, свързано с религиите, включително с елементи на конфесионално обучение, в системата на предучилищното и училищното образование, да се осъществява само при условията и по реда на ЗПУО. Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование.

		3.3. Риск от религиозно разделение и неравнопоставеност С течение на много години в България сме съумели да изградим успешен модел на безпроблемно съвместно обучение в училищата на деца с разнородни религиозни вярвания или атеистични възгледи. Въвеждането на задължителен час по Добродетели и религия ще доведе до разделение на децата по религиозе признак и до поставяне в неравностойно положение на деца, чиято религия не е предвидена за изучаване. **3.4. Допълнително учебно натоварване** Друго притеснение относно въвеждането на нов задължителен предмет Добродетели и религия е необходимото допълнително време за изучаването му. Учебната програма на децата от всички образователни етапи и в момента е натоварена, като много деца също посещават школи или частни уроци след училище за покриване на липсите в образователната система, както и спортуват активно извън училище. Бих посъветвала усилията да се насочат към подобряване на качестовото на преподаване и на изучавания материал, което да елиминира наваксването с школи или частни уроци и се намали цялостното натоварване на децата. **3.5. Проблематични обществени мотиви** Публично изразените по медиите мотиви за въвеждането на задължителен предмет по Добродетели и религия пораждат огромен дискриминационен проблем с насаждане на неверни твърдения за личностните качества на хората, тъй като се насажда тезата, че добрите хора са тези, които изучават религия. Моля МОН да подкрепи тези изказвания с конкретни статистически данни за		Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Това разделение не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители. Въвеждането на новия учебен предмет няма да е за сметка на допълнително учебно натоварване, а в рамките на съществуващия към момента брой учебни часове по учебен план. Мотивите към Законопроекта не съдържат подобни тези.

		корелацията между религия и добрината на хората. На разположение са много исторически примери, които оборват твърдението на МОН, както и в настоящата историческа действителност имаме примери от държави като Иран и Афганистан, например. Генерализирането, че нерелигиозните хора не са добри хора, е обидно и неприемливо. **3.6. Риск от насаждане на остарели и дискриминационни възгледи** Въвеждането на задължителен предмет по Добродетели и религия поражда огромно притеснение във връзка с остарелите разбирания на религията по отношение на ролята на жените. Изучаването на такъв предмет крие риск от насаждане на дискриминационни възгледи в съвременно светско училище, което противоречи на съвременните ценности и човешки права. **3.7. Конфликт с научното образование** Въвеждането на задължителен предмет по Добродетели и религия е в противоречие с научни и природни закони, които децата учат като част от светското образование. Това би могло да създаде объркване у учениците и да подкопае доверието им в научния подход. **3.8. Липса на практическа приложимост** Изучаването на задължителен предмет по Добродетели и религия не покрива умения, от които учениците имат реално нужда, за да се справят с предизвикателствата на съвременния свят. Умения като: · здравно образование · медийна грамотност · критично мислене и анализ · гражданско образование · самозащита · емоционална интелигентност и други са много по-полезни за учениците за живота им в и извън училище в краткосрочен и дългосрочен план.		Преподаването на теми, свързани с религии и ценности, се основава на педагогика, която насърчава критическото мислене, а не сляпо приемане на позиции. Обучението ще се осъществява от професионално подготвени учители, което е гаранция да не се допуска насаждане на дискриминационни възгледи. Основна цел на обучението е развиване на критическо мислене. Към тази теза са приложими аргументите по т. 3.6. Новият учебен предмет се фокусира върху придобиване на ключови умения, които са от съществено значение за личностно, социално и гражданско израстване на личността, както и към социално-емоционално съзряване. Умения в областта на здравното образование и медийната грамотност се придобиват чрез обучението по редица общообразователни предмети, критическото мислене е едно от

		3.9. Неясни критерии за „добродетелност“ Ако целта на предмета е „да направи децата по-добри хора“, възниква въпросът: как МОН измерва добродетелността на преподавателите, които преподават по всички предмети? На какъв принцип се подбират учителите, за да се гарантира тяхната добродетелност? Ако се прилага религиозен критерий, това би било дискриминационно и в противоречие със светския характер на образованието.		меките умения и се включва в ключовите компетентности, а гражданското образование е обособено и в момента като отделен учебен предмет. Учителите, които преподават в системата на предучилищното и училищното образование, се назначават въз основа на придобитото си образование и професионална квалификация.
		4. Относно предвидените промени с § 38. в чл. 105 Предложените промени, свързани с обявяването на неучебни дни от кмета на общината при извънредни или непредвидени обстоятелства, не кореспондират със спешния характер на тези обстоятелства. Удължаването на времето за вземане на решение би могло да забави реакцията в критични моменти и да застраши безопасността на учениците и персонала, например при природни бедствия. Също така мисля, че извънредните и непредвидени обстоятелства за конкретна община са в обхвата на конкретните кметове по общини, които имат пряка видимост над събитията в поверените им общини и могат на направят обективна преценка на необходимостта от обявяване на неучебни дни. В тази връзка, моля да бъде преосмислено предложението, така че да се запази възможността за бърза и гъвкава реакция на местно ниво при извънредни обстоятелства. Всички изложени по-горе коментари и предложения от моя страна са продиктувани от стремежа към по-справедливо, достъпно и качествено образование за всички деца в България – независимо от техните интереси или убеждения. Вярвам, че Министерството на образованието и науката ще подходи с внимание към обратната връзка от родителите и ще вземе предвид реалните потребности на	Не се приема	Практиката показва, че кметовете на общини тълкуват твърде разширително това свое правомощие. Често използването на разпоредбата и позоваването на извънредни и непредвидени обстоятелства е на база несъществуващи такива, а се основава на усмотрението на кмета, което противоречи на целите на предвидената хипотеза и крие риск от неоснователна загуба на учебно време.

		учениците, както и дългосрочните последици от предложените промени, за да се запазят принципите на равнопоставеност, светски характер на образованието и уважение към индивидуалността на всяко дете. Приложено изпращам копие от настоящото писмо.		
17.	Илияна Пангелова 29 май 2025 г. 14:09:21 ч. Портал за обществени консултации	**Мнение за предложените промени за деца със СОП** Не съм съгласна други хора да вземат решения за съдбата на моето дете! Считам, че всяка промяна в обучителния подход следва задължителни да се обсъди и заедно с родителите да се реши какъв ще е!	Не се приема	Предложената промяна цели да се преодолее субективизма при определянето на формата на обучение, като този избор се основава на обективна оценка на индивидуалните потребности на ученика, извършена от екипа за подкрепа за личностно развитие. Родителят също участва в тази оценка и изразява мнение. Специалистите в този екип имат професионалната експертиза да направят обективната преценка. Същевременно преди да бъде направен този избор той се предшества и от специализирана оценка от регионалния екип към регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦППО), което прави двойна експертизата на специалистите. Това спомага да се отхвърли съмнение, ако такова съществува в родителя, че не е извършена точна преценка от екипа за подкрепа за личностно развитие. Отделно родителят може да обжалва извършената оценка на индивидуалните потребности на ученика от екипа за подкрепа за

				личностно развитие пред регионалния екип в РЦППО. Независимо от посочените аргументи с цел акцентиране на участието на родителя при избора на формата на обучение ще бъде направена редакция на текста.
18.	Лалова 29 май 2025 г. 16:19:34 ч. Портал за обществени консултации	**Възразявам срещу новата редакция на чл.107 проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за пр** В семейството ми има дете със специални образователни потребности (СОП) Като участник в образователния процес на детето категорично възразявам срещу предложената промяна в чл. 107 от Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), публикуван на 23 май 2025 г. С това предложение за изменение на чл. 107 ЗПУО, изборът на формата на обучение се прави от екипа за подкрепа на личностното развитие, а регионалният екип за подкрепа на личностното развитие потвърждава или отхвърля избора. С тази промяна родителите са изолирани от процеса по взимането на решение и им се отнема правото да избират форма на обучение за своето дете. Това право е предоставено единствено и само на екипа за подкрепа на личностното развитие. Предложеният текст за промяна на чл.107 от ЗПУО от една страна противоречи на чл. 12 от същия закон, Конституцията на Р. България и редица законови и подзаконови нормативни актове, имащи за цел да защитят гражданите на Р. България, (каквито са и децата със СОП) от сегрегация и дискриминация и създава условия за корупция в училищата. Предлагам текстът на чл.107 от ЗПУО да придобие следната редакция: „Чл. 107. (1) Формата на обучение се избира от ученика при условията на чл. 12, ал. 2, а за ученици със специални образователни потребности – от родителя и екипа за подкрепа за личностно развитие, при спазване на изискванията на този закон.“	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Ако промяна на чл.107 от ЗПУО бъде приета в настоящата й редакция са налице реални опасност от задълбочаване на сегрегация и дискриминация на деца със СОП в образованието и увеличаване на корупцията в училищата.		
19.	Сузана Г. Говедарска, директор на Детска градина „Делфинче“, гр. Св. Влас odz_delfinche@abv.bg 29 май 2025 г. 11:38:37 Електронна поща	**Мотиви: за преобразуване на яслена група, в Първа-2 годишни група:** **1. Трайна липса на кандидати медицински сестри за работа в яслена група.** Уважавам професионалните способности и труда на сестрите в детската градина, които са пенсионери и в момента изпълняват длъжността: медицинска сестра в ясла. Факт е, че работят пенсионери, възрастта им вече е напределна и само отглеждат и опазват децата в яслата. Нямат необходимата подготовка по отношение познавателното, езиковото и творческо развитие на децата и организирането на игри. За развитието на децата е по-добре още от 2-годишни, с тях да работят учители. **2. Не-формулираният докрай статут** на **ПЕДАГОГ**, в чл.11 и 14, ал.5 от **Наредба №26 / 18.11.2008г. на Министерство на здравеопазването- за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях**, който се разминава с длъжността **педагогически съветник** в НАРЕДБА № 4 ОТ 20 АПРИЛ 2017 Г. ЗА НОРМИРАНЕ И ЗАПЛАЩАНЕ НА ТРУДА В сила от 01.01.2017 г. изм. ДВ. бр.7 от 23 Януари 2024г. Издадена от министъра на образованието и науката и в НАРЕДБА № 15 от 22 юли 2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Педагогическият съветник не фигурира и няма **задължителна преподавателска норма** в ***Приложение№ 1към чл.4,ал.11 от Наредба№4/20.04.2017г… и в чл.17 от Наредба№15/ 22.07.2019г.*** **Там пг. съветник е консултант, посредник, връзка с компетентни органи и т. н, но не и учител.** **3.** Вземайки предвид и **Отговорът 1002-1490/ 21.11.2024г.** към наше писмо, на Зам.- министър на МОН-Таня Михайлова, че промените към момента са неосъществими, не е създадено нормативно	Приема се за сведение Не съдържа конкретно предложение	В чл. 24, ал. 5 от Законопроекта се предвижда създаване на държавни изисквания за придобиване на професионална квалификация „специалист по ранна детска грижа“, които да се приемат с наредба на Министерски съвет по предложение на министъра на образованието и науката и министъра на здравеопазването. Длъжностите на педагог в детска ясла и педагогически съветник в училища са различни длъжности в различни институции. Длъжността „педагог“ в детска ясла не е длъжност в институция от системата на предучилищното и училищното образование, поради което лицата, заемащи тази длъжност, нямат статут на педагогически специалисти. Нямат статут на педагогически специалисти и лицата, заемащи длъжността „педагог“ в яслена група в детска градина. В тази посока Законопроектът не предвижда промяна и поставените въпроси в т. 2, 3, 5, 6 и 7 ще се уреждат, както досега.

		основание в ЗПУО на МОН за „педагог“ или „учител“ в яслена група в ДГ и **НЕ попадат в категория педагогически специалисти!** Не е ясно / юридически/ От кой бюджет ще са средствата за работна заплата? Как ще се отрази в НЕИСПУО длъжността, при подаване на Образец-2? В длъжностната характеристика е неудачно да се комбинират задълженията от двете длъжности, според Наредби №15- на МОН и №26- на МЗ. За да може да получи и диференцирано заплащане. Кодът за длъжност, по националната класификация на професиите и длъжностите- НКПД, също е под въпрос… **Пед. Съветник: 23596011 – към МОН, работи с всички групи деца.** **Педагог : 23595012 – към МЗ** Този педагог няма на какво основание да получи и **Диферинцирано заплащане**…Трябва да е преминал допълнително обучение по Ранно детско развитие… Противоречия и Факти, които реално, не позволяват да назначим педагог в ясла. **4.** Масово след Ковид-19 родителите пускат децата си на детска градина, след като навършат 2 годишна възраст, **което обезсмисля наличието на ясла.** / чл.57, ал.2 от ЗПУО/ 5. Липса на нормативно основание за назначаване на педагог в яслена група според ЗПУО и Наредба15 . 6. Противоречия в длъжностната характеристика и кодовете за длъжност според НКПД. 7. Не на последно място: Следвайки гореизложените мотиви, най-чист вариант за точност в работата на Директора на детска градина, при определяне щата, длъжностното разписание и състава на персонала в детската градина е: Всички групи да са градински с работещи в тях учители!!! ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРОМЕНИ В ЗПУО касаещи детските градини! Моля, преборете се и за нас!!!	Не съдържа конкретно предложение	Предложението не се отнася до въпроси, предложени за обществено обсъждане със Законопроекта.

		Да се промени чл.57 от ЗПУО, в алинея: (1) Децата постъпват в детските градини не по-рано от навършване на двегодишна възраст./ *ново/* Възрастовите групи са: -Подготвителна градинска / 2 годишни/ или може да се назове 1-А група за 2годишни, ЕРС да отговаря на сегашния за яслена гр. 1 група- 3 годишни 2 група- 4годишни 3група- 5 годишни 4 група- 6-7 годишни Алинея (2) *отпада или се изменя* : В детските градини може да се разкриват яслени групи/ отговарящ на изискванията на Наредба №26 на МЗ- за детските ясли./ , при осигуреност с медицински кадри. При траен недостиг на медицински сестри , детската градина може да сформира Подготвителна група за Дг/ 2 годишни/ , с назначени учители , в тях отговарящи на изискванията на Наредба№15 за статута и кариерното развитие на пг. специалисти и директорите…. ***Да се създаде Образователен стандарт за подготвителна за детска градина група/ 2годишни/, към Наредба №5 от 03.06.2016г. за предучилищното образование.		
20.	Мартина Иванова psychology.ivanova@gmail.com 29 май 2025 г. 13:59:30 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
21.	Вержиния Владимирова	Като родител на дете в трети клас, бих искала да отбележа следните предложения:	Приема се за сведение	Не се съдържа конкретно предложение към подложения на обществено обсъждане Законопроект

	verjiniya.vladimirova@abv.bg 29 май 2025 г. 14:00:21 Електронна поща	1. Раници – твърде тежки, би трябвало да нямат толкова много помагала, които всеки ден да носят. Например детето ми носи 7бр. за ден само по български език и четене. Ако могат повече задачи да се задават от учителя или от учебника и да се пише предимно в тетрадки, а не в безброй помагала.		
		2. Учебен материал – за мен тук трябва да има коренна промяна - всеки ден се взема нов урок и няма разпределени часове за достатъчно упражнение. Така се трупа материал всеки ден, който не се усвоява и бива забравен след седмица, да не говорим след месец. Не се връщат назад за преговор, не се повтарят задачите. Само се преминава през материала, без да се затвъждава. И така всеки ден нов, утре нов, после отново нов урок – това важи за всички предмети – български , математика, човек и природа, човек и общество и т.н. Учебния материал да се разпредели по класовете по начин, по който ще имат добре изградена основа от знания, след добре научени основни правила за смятане и писане. По-голям контрол върху съдържанието и задачите в учебниците. Има грешни задачи и неправилно зададени условия, твърде неподходящи примери и съдържание. По математика принципът "Дадено - Търси се - Решение" е напълно забравен. Трябва да се върне като основен при решаването на задачи. Не се правят чертежи при решаването на задачи по геометрия в математиката за 6-ти клас - това е против всякаква логика.	Приема се за сведение	Не се съдържа конкретно предложение към подложения на обществено обсъждане Законопроект.
		3. Роля на учителя – да се увеличат правомощията на учителя за повече наказания и забележки, когато учениците се държат неморално и невъзпитано. Когато лошото поведение не се наказва по адекватен начин, то бива поощрено продължаването и надграждането на същото такова. Децата знаят, че няма да бъдат накзани и си позволяват недопустимо отношение към учителите. На родителска среща не се казват имената на децата, които се държат лошо и така отново остават безнаказани, което отново води до повтаряне на лошото им поведение и на другия ден. Съгласна съм за оценяване на дисциплина индивидуално, както и общо като клас.	Приема се	Законопроектът предвижда увеличаване на правомощията на учителя при налагане на предупредителни мерки на учениците.

		Дори може да има някаква система за награждаване на децата, които имат най-висока оценка с най-добро поведение. Авторитетът на учителите трябва да се повиши, чрез адекватни наказателни мерки за лошо поведение, като изгонване от час, среща с родител и информиране за лошото поведение към Детска педагогическа стая.		
		4. Телефони и мобилни устройства – да бъдат забранени в училище. Изкарват междучасията на телефоните си, дори забравят да се хранят, защото бързат да поиграят. Освен това децата си позволяват да снимат съученици и учители и да уронват самочувствието им пред всички останали. В класа на моето дете няма телефони и не е имало от както е почнал училище, и всяко междучасие излизат, играят на различни игри, не дигитални. Но това в момента зависи от родителите, дали ще изпратят детето с телефон или без.	Приема се	Законопроектът предвижда забрана да се използват от учениците мобилни устройства за комуникация в училище, освен за строго образователни цели, по здравословни причини или при форсмажорни обстоятелства
		5. Повече извънкласни дейности – основно занимание на децата, освен учене, е играта. Да се разнообрази времето след редовните часове, с повече посещения по музеи, паркове, организиране на събития, прекарване време на открито и повече дни с извънкласни дейности, екипно изготвяне на проекти, свързани с национални празници и обичаи.	Не се приема	Регулирането на тези отношения не е предмет на обсъждания законопроект
		6. Матури - съгласна съм с отпадане на матурите след IV и X клас, но запазване на матурите след VII и XII клас, с възможност за освобождаване при отличен успех.	Приема се за сведение	Вероятно става въпрос за националните външни оценявания, чиято цел е измерване на резултатите от обучението, заложени като изисквания за постигане в края на всеки от етапите. В този смисъл те са нужни като външна независима оценка. Предложението за освобождаване от НВО в края на 7. клас и от ДЗИ нарушава принципа за равнопоставеност и лишава системата от възможността за външната независима оценка, каквато се

				прилага във всички образователни системи.
22.	Станислава Цвяткова stasia_77@abv.bg 29 май 2025 г. 14:14:48 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности". Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Бихте ли предоставили отговори с данни на следните въпроси: 1. Кога се установи и как точно, че “днешната“ младеж е разхайтена, невъзпитана и недобродетелна? В каква степен? В сравнение с какво? 2. Кога се установи и как точно, каква част от подрастващите са такива? 3. Кога и как точно се установи, че целенасоченото провеждане на индоктринация на децата, възпитава в добродетели, необходими на обществото? 4. Кое точно наложи от СИП да стане ИУЧ? 5. След като вече съществува неутрална и ненатоварена религиозно методика като час по ЕТИКА, защо е необходима религия? 6. Кога и как се установи, че часовете по Етика не са достатъчно ефикасни, че да се въвежда религия със същата цел? 7. Кога и как е направено успоредно сравнение между различни образователни методики, за да се види кои дават най-добри резултати при възпитанието на добродетели?	Не се приема Не съдържа конкретни предложения по Законопроект	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение. Нито мотивите към Законопроекта, нито самият Законопроект съдържа подобни тези. Образованието включва обучение, възпитание и социализация. Чрез новия учебен предмет се поставя по-силен акцент върху възпитателната функция на училището.

		8. Как е възможно да се вземат каквито и да е решения, когато липсват основните факти, на базата на които да се направи това? 9. Защо не се въведе като задължителен предмет изучаването на емоционална интелигентност за превенция на недобродетелно поведение? 10. Тази младеж е възпитавана от всички нас (включително и вие). Как бъдещите обучители на добродетели, чиито знания и умения по темата явно не са им силна страна щом се е стигнало до такива проблеми, ще възпитават нещо, което липсва на самите тях? Само с учебник това не става, водещ е личният пример. При липсата на каквито и да е основателни доказателства за ефикасността на този предмет, всякакви решения и въвеждания на "свободнозадължителни" религиозни елементи в образованието представляват своеволно, необосновано и от позиция на силата налагане на интересите на властолюбива група хора! Което представлява очевадна наглост! Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение. В училищата и сега се преподават основните религии и децата са достатъчно запознати с тях. Всичко останало е личен избор.		
23.	Ваня Пулева vpuleva@yahoo.com 29 май 2025 г. 15:47:50 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
24.	Гълъбина Захариева	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед,

	galabina.trifonova@gmail.com 29 май 2025 г. 16:00:08 Електронна поща	бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.		както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
25.	Мая Костова maya.kostova@gmail.com 29 май 2025 г. 16:58:59 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от трети страни, които използват религията за геополитически цели. Не искам учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, както вече е заложено в съществуващата програма, но не и като задължително вероучение. Въвеждането на предмета в предучилищна и начална училищна възраст е недопустимо! Вярата се избира, не се налага, а деца в тази възраст нямат необходимите умения за критично мислене и вземане на информирано решение. Особено остро е отсъствието на изрична възможност за отказ от този предмет поради религиозни или светогледни убеждения. Това противоречи на чл. 37 от Конституцията и на чл. 2 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за правата на човека, които изискват държавата да зачита правото на родителите да възпитават децата си съобразно своите убеждения.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет.

26.	Митро Вълчанов m.valchanov@googlemail.com 29 май 2025 г. 17:48:22 Електронна поща	Като български гражданин и родител, използвам възможността да се включа по електронен път в обществено обсъждане на промените в Закона за предучилищното и училищното образование. Давам своята положителна оценка на предложените в проекта на ЗИДЗПУО промени като същевременно държа да споделя своето виждане по конкретните и други сериозни проблеми на българското училищно образование с идеята да бъдат включени в бъдещи законопроекти и нормативни актове. 1. Напълно подкрепям дефинирането на специализирани училища, в които учениците да продължат след 7 клас без повторно кандидатстване, но смятам, че тази мярка не бива да се ограничава само до математиката и природните науки, а да обхване и училищата, специализирани в езици и хуманитарни науки. Ако напр. едно дете в училище изучава интензивно конкретен чужд език до 7 клас, защо да бъде ограничавано да продължи обучението си след 7 клас в същото училище? В момента подобни деца се налага да кандидатстват на общо основание и, в случай че бъдат приети, вместо да надграждат познанията си, започват от нула езиковата си подготовка наравно с всички останали приети деца, които нямат никакви или са със слаби познания по езика. От тази практика губят всички: ученикът с висока езикова подготовка губи една цяла училищна година и мотивацията да учи от АБ, педагозите свалят нивото, за да обхванат новите деца, вместо да надграждат, обществото финансира неефективен учебен процес. При продължаване на ученика в същото училище биха спечелили всички. Като цяло системата за ранно профилиране от 8 клас има много недостатъци и сама по себе си се нуждае от преосмисляне и промяна, тъй като от една страна на тази възраст децата нямат зрелостта да изберат профил, в който да се развиват – интересите им тепърва ще се променят, от друга – малкото деца с интерес в конкретна област най-често нямат възможност да изберат този профил, защото кандидатстването е с БЕЛ и Математика. Напр., ако дете има познания и интереси във физиката, но не е на същото ниво в	Изразена е подкрепа	Предложението не се отнася до въпроси, предложени за обществено обсъждане със Законопроекта.

		математиката и БЕЛ, то ще бъде в неизгодно положение, вместо да има предимство при кандидатстването с профил физика. По този начин специализираните паралелки в гимназиите не се запълват от деца, силни в дадената област, а децата с изяви в нея са принудени да продължат образованието си с друг профил. В този ред на мисли бих предложил да отпадне ограничението за броя на математически паралелки по градове. Математиката винаги е била сила на българските деца и следва да се развива. Убеден съм, че няма нереализиран математик, вкл. и в на пръв поглед далечни на математиката области като медицина, музика, лингвистика и др. Ограничаването на паралелките по изкуствен път носи на България само вреда.		В Законопроекта се запазва възможността за приемане на ученици след 4. клас и в профилирани гимназии.
		2. Подкрепям изцяло забраната за внасяне на мобилни устройства в училище. Има достатъчно научни изследвания за вредата на устройствата върху развитието на детската нервна система и в частност върху мозъка, способността за концентрация, езиковите и социалните умения и т.н. Вкл. има научни трудове на международно признат български невролог по темата.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
		3. Подкрепям изцяло разширените правомощия на педагозите по отношение на дисциплината, не само в клас, но и на територията на училището и всички зони, в които педагогът придружава децата. Педагогът трябва да има самочувствие да налага ред на ранен етап, за да се избегне задълбочаване на проблема в бъдеще.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
		4. Подкрепям въвеждането на часове по добродетели и ценности, но за да бъде това ефективно, смятам, че е наложително да бъде възстановена възпитателната функция на българското училище, която беше отменена в началото на 90-те години. Ученикът, особено при целодневна форма на обучение, прекарва повече време от деня с педагога си, отколкото със собствените си родители и за да бъде пълноценен член на обществото, е необходимо да бъдат полагани системни грижи за неговото възпитание в този решаващ етап от живота му. В частност българското образование има нужда от въвеждане на съвременни методики и практики за възпитание на екипен дух и способност за работа в екип, тъй като те ще бъдат	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа

		жизненоважни за обществената и професионалната реализацията на детето на следващите етапи от живота му. Подкрепям въвеждането на религия и/или сравнително религиознание като задължителен или избирателен предмет, но единствено в тясно сътрудничество с Българската православна църква. За подобна стъпка е необходимо наличие на хиляди подготвени богослови, каквито на този етап няма. Ако бъде въведен подобен предмет от неподготвени педагози без богословско образование и без принадлежност към БПЦ, това само може да навреди на добрата идея и на образованието като цяло.		
		5. Делимостта на учебниците е добра идея, но още по-лесно би било учебниците да се печатат на по-тънка и/или лека хартия. Настоящата дебела гланцирана хартия тежи ненужно много и не възпитава към екологично мислене.	Приема се за сведение	Изискванията към хартията са посочени в подзаконов нормативен документ. Разпоредбата за учебниците като делима съвкупност от теми отпада от Законопроекта.
		6. В допълнение към заложените в проектозакона промени бих добавил в дискусията темата за въвеждане на няколко липсващи към момента в основното образование предмети, но същевременно жизненоважни за завършващия училище млад човек: - Гражданско право – на всеки един човек навършил пълнолетие, а често и по-рано, се налага да сключва договори, да упражнява лични и вещни права, да наема, купува и продава имоти, да ползва услуги, да тегли заем, да води дела – без основни познания в тази сфера, това се случва на сляпо и на принципа на проба-грешка. В едно успешно общество гражданите трябва да познават поне основите на правата си, за да знаят как да ги упражняват. - Търговско право – за да имаме успешни предприемачи и конкурентноспособни български компании е необходимо участниците в стопанския живот да познават основите му. - Икономика и финанси – от деца работим ежедневно с пари без да разсъждаваме как функционират. Дискусията около присъединяването на България към Еврозоната показа категорично, че болшинството от българите нямат елементарна	Приема се за информация.	Предложените теми и към момента са заложени като теми в редица предмети, сред които гражданско образование и технологии и предприемачество, география и икономика, математика, биология и здравно образование. Пренасянето на всички тези теми обаче на по-ранен етап - в основното образование, не намира опора във възрастовите особености на учениците.

		финансова грамотност. За да бъдем пълноценни участници в европейския обществен живот, това трябва да се промени. - Познания в сфери, свързани човешкото здраве, здравословни навици, хранене и приготвяне на храна, семеен живот, бременност, раждане, грижи за новородено. Тези области стават част от живота на младите хора понякога непосредствено след завършването на училище и в болшинството от случаите са напълно неподготвени за тях. Някои от темите се засягат в началното образование, но в 11 и 12 клас, непосредствено преди младия човек да се конфронтира с тях, отсъстват напълно от учебната програма. Ще съм изключително признателен, ако предложените теми бъдат подложени на обсъждане от комисията и бъдат отразени в нормативната уредба дори и на по-късен етап!		
27.	Недялка Стоичкова stoickovan@gmail.com 28 май 2025 г. 19:52 Електронна поща	Във връзка с измененията, имам едно много стойностно предложение. Ако, целта на делегираните бюджети, беше да съсипе българското образование, то тя е постигната. Спасете поне това, което е останало. Не може в училище, което има повече от 60 деца със СОП, да има двама ресурсни учители и един логопед. Не може всяка ДГ, която има четири групи, да няма същите специалисти. Кой да работи с тези деца?! Учителите в ДГ нямат време за индивидуална работа с тези деца, часовете в училище на ресурсния учител, също не достигат, защото не се назначават достатъчен брой специалисти, въпреки по - високото финансиране за деца със СОП, защото трябва да се пестят за раздаване, в края на календарната година. Много помислете : докато има делегирани бюджети, образованието ще затъва все повече и повече. Имам ЧЕТИРИДЕСЕТ години стаж в образованието и знам какво казвам.	Приема се за сведение	Не се съдържат конкретни предложения към предложения за обществено обсъждане Законопроект.
28.	Мая Паскалева mjpaskaleva@gmail.com 29 май 2025 г. 18:02:32 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с

		Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение. Въвеждането на предмети като православно християнство и ислям в районите със смесено население ще обезсмисли усилията на учителските екипи в училищата по места за създаване на атмосфера на разбирателство между децата в класовете. От личен опит Ви уверявам, че подобно разделение на класа по определен предмет би довело до неизбежно разделение и влошаване на цялостните отношения между децата, учителите и семействата и в крайна сметка ще нанесе непоправими щети на цялата общност!!! Един общ предмет Добродетели би бил полезен за постигане на целите за подобряване знанията и ценностите на учениците, но намесата на религия/религии в светското образование в България ще доведе но непоправими трайни вреди за обществото и до поляризация, която може да премине в опасни събития! Не поемайте такава тежка отговорност с непредвидими и непроучени последици		елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение. Разделението между учениците, изучаващи предмета по различни алтернативни програми, не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители.
29.	Росица Трифонова - журналист, главен редактор; rossirit@gmail.com 29 май 2025 г. 12:37 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата - религията има своите храмове навсякъде и е свободно достъпна за изучаване от всяко семейство и дете, което иска да знае повече за конкретна вяра. Едностранчивото изучване на определена религия в българското училище крие много лостове за разделение и неприемане на други деца с друга религия. Приемствеността между религиите е нещо, на което трябва да учим децата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед - той е въпрос на личен избор. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.

		подкопават демокрацията, изкривяват реалността и създават делюзорни страхове. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.		
30.	Лилия Иванова Стойчева ketka_do_kolitka@abv.bg 30 май 2025 г. 12:20 Елекктронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
31.	Национална мрежа за децата Асоциация Родители Сдружение за безопасни детски площадки Фондация „Бъдеще“ - Ракитово Фондация „Сингъл Степ“ ЖС „Екателина Каравелова“ – Силистра Фондация „Детски книги“	Национална мрежа за децата, граждански организации, граждани и активисти изразяваме силното си притеснение относно изказванията на министъра на образованието за планирания пакет санкциониращи мерки в училищното образование: оценка/санкция за дисциплина, пълна забрана за носене на телефони в училище и намаляване на възможността за отсъствия по заявка на родител (по семейни причини), одобрена в момента на 15 дни годишно. В допълнение на това се предлага и **въвеждането на религия като отделен задължителен предмет.** Живеем в среда, която се променя изключително бързо и това действително налага преосмисляне на моделите на изграждане на отношения, в т.ч. в класната стая, методите на преподаване и въвеждането на нови форми на организация на учене, подходи и предметно съдържание в училище. Буди тревога обаче подчертано санкционният, ограничителен и консервативен характер на предложените мерки. Безусловно поддържаме това децата да бъдат учени на етика, морал и ценности, но това следва да става по недогматичен начин, в режим на дискусия,		Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или

	Сдружение „Съучастие“ – Варна Сдружение „ИМКА –Габрово“ Антоанета Янкабакова Институт по медиация и управление на спорове Фондация „Юкрейн Сънорт енд Реновейшън“ Сдружение „Помощ за Украйна“ Фондация „Нашите недоносени деца“ Фондация „Здраве и социално развитие“ Сдружение „Еквилибриум“ – Русе Фондация „Партньори – България“ Фондация „Глас“ Фондация „Конкордия България“ Сдружение „Ре-акт“	примери, интерактивни ролеви игри, споделяне на емоции и следване на личен пример, даван от значимите възрастни, в т.ч. учителите. Вместо това, свидетели сме на твърди намерения от страна на МОН за промени от забранителен характер и включване на предмет, който ще налага мироглед на учениците и ще противоречи на светския характер на образованието в Република България. Огромна част от организациите членове на Мрежата изразяват съществени притеснения относно въвеждането на религия като отделен и задължителен предмет. Напомняме, че в България училищното образование е светско (чл. 11, ал. 2 от ЗПУО) и като такова следва да се базира на научни твърдения, основани на доказателства, развиване на умения за критично мислене и задаване на въпроси в търсене на отговори (като често не само един отговор може да е верен). Обратното, в конфесионалното образование (базирано на вероучение) се набляга на религиозните догми, които не оставят място за дискусия и тълкуване. Въвеждането на задължителни и отделни часове по религия създава и съществени рискове от разделение на базата на религия и противоречи на основен принцип на ЗПУО –„формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин“, както и на забраната за налагане на идеологически и/или религиозни доктрини в училище (чл.11, ал. 2, т.1).Съществени притеснения буди и неяснотата по отношение на учебното съдържание на обсъждания предмет и това кой ще го преподава. Напомняме, че към момента учебната програма на религията като избираем предмет включва обяснение за изискването на смъртно наказание за грехове и други неадекватни на съвременния свят и разбирането за човешките права догми.		неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Разделянето на децата в зависимост от алтернативната учебна програма не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители.

	Фондация за децата с церебрална парализа Сдружение „Инициатива за развитие – Кърджали решава“ Фондация „Заедно в час“ Българска асоциация по семейно планиране Фондация „Карин дом“ Фондация „Код Участие“ Фондация „Сийдър“ Адриана Гоцова Сдружение ЖАНЕТА –Разград Сдружение „Бъдеще за децата“ – Казанлък Фондация „За нашите деца“ Фондация „Международна награда на херцога на Единбург – България“ Сдружение „SOS Детски селища – България“	Заедно с това, не е взета предвид и спецификата на детското развитие – така например, децата в начален етап на образование все още не могат да разберат преносното значение на религиозните текстове. Липсват и квалифицирани преподаватели, които да преподават в тези часове – въвеждането на задължителен час по религия предвижда или допълнителна квалификация на учителите, които и сега работят в условия на свръхнатоварване и липса на подкрепа, или на влизането на лица с религиозен статус, което е неприемливо в светско училище.		
		Мярката**, предвиждаща оценка за дисциплина** създава допълнителна стигматизация и стремеж към въвеждане на санкциониращи инструменти за учителите. Допълнително, остана неясно как тя ще бъде обвързана със съществуващите санкции за поведението на учениците, с оценките за представянето на учениците по учебните предмети и с документите, издавани от училището. Добри практики от много организации в образователната сфера показват, че атмосферата в класната стая може значително да се подобри с методи и подходи за поощряване на участието, интерактивно обучение и др.	Приема се за сведение	Законопроектът не въвежда оценка на дисциплината.
		Убедени сме, че **пълната забрана за носене на телефони в училище** ще срещне широк отпор сред самите ученици, особено гимназистите. В този смисъл предлагаме съвместно да търсим и предложим други начини за ограничаване ползването на мобилни устройства и насърчаване на методите, по които те могат да бъдат употребявани за подобряване процеса на учене и на академичните резултати (в т.ч. етична и отговорна работа с изкуствен интелект, насърчаване на използването на образователни приложения и уебсайтове и др.)	Приема се	Законопроектът не забранява носенето, а използването на мобилни устройства за комуникация в училище. Законопроектът предвижда използването им за образователни цели, което е в съответствие с изложената теза.
		Що се отнася до споменатата **възможност за намаляване на допустими отсъствия** по	Не се приема	Броят на допустимите отсъствия не е предмет на обсъждания

	Фондация „Райз България“ Сдружение за споделено учене ЕЛА Сдружение ЛАРГО –Кюстендил Сдружение „Спина бифида и хидроцефалия-България“ Фондация ЕКИП Фондация ДА – обединени срещу насилието Фондация „Едно сърце“ Ирина Манушева Надежда Цекулова Фондация „Рома Пловдив“ Театър Цвете Център за учене чрез преживяване Институт за прогресивно образование Институт по социални дейности и практики в МОН	семейни причини, одобрена в момента на 15 дни годишно, напомняме още веднъж, че това намерение не стъпва нито на данни за увеличаване на броя на отсъствията на учениците, нито на здравия разум по отношение на облекчаване на административната тежест за личните лекари. В контекста на останалите мерки, тази изглежда като по редната стъпка към задълбочаване на недоверието между училището и родителите. Вярваме, че въвеждането на нови меркив училищното образование следва да бъде предхождано от анализ на нуждата от тях, на дефицитите, които адресират и да почиват върху доказателства за ефекта върху целевата група. Напомняме, че чл. 3, ал. 2, т. 8 от ЗПУО въвежда принципа „иновативност и ефективност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите“. До момента няма данни, които да дават основание да се смята, че въвеждането на обсъжданите мерки е в интерес както на учениците, така и на учителите. Силно притеснение буди тенденцията дискутираният пакет от мерки да измествафокуса от реалните проблеми в образователната система и не само да не адресира фундаменталните причини за напрежение в нея, но и да ги задълбочава. Такива за нас са нуждата от подкрепа на директори и учители, липсата на дефинирани цели на средното образование, нарушеният диалог и доверие между участниците в образователния процес – учители, ученици и родители и необходимостта от актуализиране на учебните програми и съдържание, както и на методите на преподаване. Вярваме, че обществените отношения, личната отговорност към обществото, моралът и ценностите имат своето място в училище и те следва да бъдат част от часовете по гражданско образование, така и в рамките на други учебни предмети. Подчертаваме, че стремежът за подобряване на процеса на учене, изграждане на среда на сътрудничество и уважение в училище и	Приема се за сведение	Законопроект, а се урежда в подзаконовата нормативна уредба. Останалите въпроси не се отнасят към предложения за обществено обсъждане Законопроект.

		повишаване на образователните резултати на учениците следва да се случва чрез насърчаване на сътрудничеството между учители, ученици и родители и овластяване на участниците в процеса с въвеждане на мерки за позитивна мотивация. Обявяваме се безусловно в подкрепа на учители, директори, ученици и родители и институции по пътя на адаптиране на образователния процес с цел не само повишаване на академичните резултати на децата, но и изграждане на морал, ценности и етично поведение. Оставаме в готовност да продължим открития и конструктивен диалог с МОН и да предложим работещи и основани на доказателства алтернативни мерки за подкрепа на участниците в образователния процес.		
32.	Предложения от Българска асоциация на частните училища	Да се дефинира по - голяма автономия на частните училища и детски градини, които да могат самостоятелно да определят: ✓ Началото и края на учебното време за всяка учебна година и на учебните срокове, като спазват следните общи изисквания: ➢ Броят на учебните дни през всяка учебна година да бъде не по-малък от определените дни в Наредба №10/ 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование, съобразени за съответната възрастова група/ клас. ➢ Да се предвиди възможност, време, българският език да се изучава предварително, преди включването на учениците в определен клас, паралелка, при условия, че те не владеят български език ➢ Да съобразяват учебния си график с националните празници; Ваканционните периоди, като осигурят оптимално разпределение на учебното време и ваканциите през годината, както и взаимоотношенията в рамките на партньорството Предлагаме примерни текстове за допълнение и изменение на нормативния текст в Закон за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), който следва да се приложи и в	Приема се за сведение	Направените предложения не се отнасят към предложения за обществено обсъждане Законопроект и ще бъдат обсъдени допълнително.

		кореспондиращите текстове в подзаконовите нормативни актове, като например Наредба №4/ 2016 г. за учебния план, в Наредба №10/ 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование и други, а именно: Чл. 101а (нов): Частните училища и детски градини могат да определят самостоятелно началото и края на учебната година, продължителността на учебните срокове и ваканциите, както и неучебните дни, при условие че осигуряват минималния брой учебни дни, определен в държавния образователен стандарт, както и предварително изучаване на български език за тези, който желаят да продължат образованието си в България, но нямат знания по български език. Мотивите ни са свързани с европейски и международни практики, както и принадлежността на частни училища и детски градини към различни международни партньорски сдружения, модели, доказали своята значимост по света – Монтесори общности, Селестен Френе, Мейпъл Беър и др.., такива, чиито семейства избират да живеят в България.		
		Предложение за изменение на чл. 108, ал. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование В чл. 108, ал. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование да се направи изменение, като се премахне изискването документите за признаване на завършен клас до X. клас да се подават в съответното Регионално управление на образованието (РУО). Вместо това, правомощието за приемане и разглеждане на документите да бъде предоставено на директора на съответното училище, в което лицето желае да продължи образованието си. Предложение за конкретен текст: Чл. 108, ал. 7 (нова редакция): (7) Документите по ал. 1 за завършен клас за класовете до X. клас включително, се подават до директора на училището, в което лицето желае да продължи обучението си. Мотиви за предложеното изменение: ➢ Децентрализация и улеснен административен процес	Приема се за сведение	Направените предложения не се отнасят към предложения за обществено обсъждане Законопроект и ще бъдат обсъдени допълнително.

		➢ По-голяма автономия на училищата ➢ Съобразяване с европейските практики – В редица държави подобни административни процеси се осъществяват директно на ниво училище, без намеса на други институции (Обединеното Кралство, Нидерлания, Финландия). ➢ По-бърза интеграция на учениците – Намаляването на бюрократичните процедури ще позволи на учениците да продължат образованието си без забавяне.		
		3. Предложение за изменение на процедурата за промяна на профила на ученика В настоящата нормативна уредба промяната на профила на ученика изисква съгласуване с Регионалното управление на образованието (РУО), което създава допълнителна административна тежест, забавя процеса и излишно налага формализирането му. Предлагаме изменение на разпоредбата, като се предостави автономност на директора на училището да взема решение за промяна на профила на ученика, съобразно вътрешните правила на училището и резултатите от вътрешни изпити или други обективни критерии, формулирани в приетите Вътрешни правила на училището. Предложен текст: Чл. … (1) Промяната на профила на ученика в гимназиален етап се извършва с разрешение на директора на училището. (2) Условията и редът за промяна на профила се определят от вътрешните правила на училището и включват организиране на изпити или други форми на оценка за проверка на знанията и уменията на ученика в новия профил. (3) Директорът на училището издава заповед за промяна на профила въз основа на подадено заявление от родителя/ученика и резултатите от съответните изпити или други форми на оценяване. (4) Промяната на профила да бъде съобразена с възможностите на училището, наличието на свободни места и спазването на държавните образователни стандарти. Мотиви за предложеното изменение:	Не се приема	Смяната на профила при преместване на ученик се урежда в подзаконовата нормативна уредба.

		➢ Намаляване на административната тежест. ➢ По-голяма автономия на училищата – училищата ще могат да определят ясни вътрешни правила и критерии за промяна на профила, като гарантират справедлив и обективен процес. ➢ Гарантиране на качеството на обучението – изискването за вътрешни изпити ще гарантира, че ученикът има необходимите знания и умения за преминаване в новия профил. ➢ Съобразяване с добрите практики в образованието – в редица държави училищата имат автономност при вземането на подобни решения, без да се изисква намеса на други институции. Това изменение ще осигури по-голяма гъвкавост за учениците и училищата, като същевременно гарантира спазването на високи образователни стандарти.		
		4. Предложение за регулиране на стажовете за деца В момента стажовете за деца са строго регулирани. Предлагаме да се позволи на деца под 16 г. да участват в разнообразни и творчески области, като изкуства, технологии или административни задачи, стига работата да не застрашава здравето и безопасността им. Това изменение ще позволи на учениците да натрупат практически опит, който ще им помогне в процеса на тяхното кариерно ориентиране. Ще се подпомогне изграждането на трудови навици и мотивацията за учене и труд. В тази връзка предлагаме училищата да имат право да заложат изискване като част от учебната програма, учениците да имат две до четири седмици работен стаж в компании или участие в проекти, свързани с хора в неравностойно положение през ваканциите. Относно стажовете на деца над 16 г.: Улесняване на документирането: Вместо сложна бюрокрация за одобрение на стажове, изискванията могат да бъдат опростени, като се изисква само съгласие от законния представител на непълнолетния, както и облекчена система за регистрация в съответното министерство или Инспекция по труда.	Не се приема	ЗПУО не урежда въпросите, свързани със стажовете на учениците. Трудово-правните отношения са предмет на Кодекса на труда.

		5. Проект на изменение и допълнение на Закона за чужденците в Република България Непълнолетни чужденци, обучаващи се в български детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностно развитие да могат да получават виза и разрешение за пребиваване в България, при условие че периодът на обучение е минимум една година. Примерен текст: Разрешение за продължително пребиваване могат да получат непълнолетни чужденци, които пребивават на територията на Република България с цел образование за период минимум една година. Обстоятелството да се удостоверява с декларация от родителя/настойника на детето и удостоверение за регистрация в детски градини, училища и центрове за подкрепа за личностното развитие.	Не се приема	Предложението не се отнася до предложения за обществено обсъждане Законопроект.
33.	Стела Танева taneva.stella@gmail.com 29 май 2025 г. 21:39:36 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Също така задължителната религия ще е повод за враждебност, насилствена асимилация или разделение сред учениците. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
34.	Венета Симитчийска, директор на ПГ „Константин Фотинов“, гр. Самоков	Пиша Ви като директор на Профилирана гимназия "Константин Фотинов", гр. Самоков. Ние сме с държавен план-прием от 5 клас на основание чл. 38, ал. 3 от сега действащия ЗПУО. Имаме прием с профил "Природни науки" и "Софтуерни и хардуерни науки" всяка учебна година в осми клас. Бихме искали да запазим приема си от 5- ти клас и виждам възможност, в посоченото в проекта на ЗПУО:	Приема се	Параграф 143 е допълнен.

	info-2300131@edu.mon.bg 29 май 2025 г. 22:35:50 Електронна поща	§ 12. Член 31, ал. 5 се изменя така: „(5) Наименованието на специализирано училище с профили „Математически“ и/или „Софтуерни и хардуерни науки“ включва и означението „математическа“ , а на специализирано училище с профили „Математически“, както и „Софтуерни и хардуерни науки“, „Природни науки“ и/или „Икономическо развитие“ включва и означението „природоматематическа“. За мен е логично да променим наименованието си като добавим означението „природоматематическа“, т. е. профилирана природоматематическа гимназия „Константин Фотинов“ Никъде в проекта не е посочено какво се случва с профилирани гимназии като нашата, които са без означение. Преходните и заключителни разпоредби в § 143 уточняват автоматичното преминаване към специализирани училища на профилирани гимназии, които имат в наименованието си "математически" или "природоматематически". Смятам, че е редно след като се премахва чл. 38, ал. 3, която касае държавния план-прием на профилирани гимназии, със сериозни последици, да се даде и възможността да продължим добрите традиции и резултати. Първо/ второ място на НВО 7 клас и ДЗИ в София-област. Предлагам да се впише текст в преходните и заключителни разпоредби, който да касае промяната на профилирани гимназии, които нямат в наименованието си "математически" или "природоматематически", но профилите, по които обучават учениците позволяват също да станат училища по чл 39, ал. 2, т. 5 от измененията на ЗПУО.		
35.	Ивелина Митева, Варна allq@abv.bg 29 май 2025 г. 22:21:20 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение

		искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.		се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
36.	Веселина Соколова veselina_sokolova@abv.bg 30 май 2025 г. 9:03:35 Електронна поща	Във връзка с представяне за обсъждане на Проект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование и в качеството си на родител на две деца – едното завършило средно образование, а другото – в шести клас, Ви изпращам моето мнение по следните въпроси: **Относно учебниците** - необходимо е засилване на контрола върху съдържанието на учебниците и учебните комплекти. = През последните 14 години непрестанно се натъкваме на грешки в съдържанието на уроците и задачите по различни предмети. Грешките са правописни, граматически, логически, съществуват неясноти, двусмилици и противоречия. Това се отнася не само за едно издателство. Недопустимо е да съществуват каквито и да било грешни текстове точно в материали за обучение. Преди одобряване на учебниците е нужен стриктен контрол на съдържанието. = Основни знания за усвояване се съдържат в коментар или пояснение с дребен шрифт към допълнителните графични елементи, а не в основното тяло на урока. По този начин се затруднява възприемането и се пропускат важни детайли, които на следващ етап се съдържат в изпитните работи. = Да се наблегне на онагледяването и практическото представяне на материала. Учителите пропускат този начин за подпомагане на възприемането от децата. Например, физичните и химичните опити се обясняват само словесно, математическите фигури не се чертаят и т. н. Децата не успяват да развият въображението си и трудно се справят с учебния процес като наизустяват без разбиране. Възможност е обучението в часовете по Изобразително изкуство и Технологии и предприемачество да върви успоредно с останалите предмети и практиката да помага на теорията. Предлагам STEM обучението да се прилага във всички училища с цел да се обединят	Приема се за сведение	Законопроектът предлага изменения в процедурата по оценяване и одобряване на учебниците с цел подобряване на съдържанието и графичния им дизайн. Законопроектът предлага изменения в процедурата по оценяване и одобряване на учебниците с цел подобряване на съдържанието им.

		знанията по различните предмети, а също и да се наблегне на практическото им прилагане.		
		Относно разпределянето на учебния материал – изключително важно е да се промени учебното съдържание с цел да се даде повече време за упражняване и усвояване на новите знания. Необходими са поне още два или три часа към всеки урок за затвърждаване на знанията, преди да се премине към нов материал. По-добри резултати ще се постигнат чрез прилагане на педагогически подход по време на учебните занятия, както и чрез осигуряване на достатъчно време за осмисляне от страна на децата. Голяма част от отговорните родителите активно съдействат за допълнително разясняване и запълване на пропуските в знанията на учениците, но това не е достатъчно ефективно. Ролята на родителя не е да бъде и педагог в извънработно време, още повече, че се отнема и от почивката на детето.	Приема се за сведение	Поставените въпроси се уреждат в подзаконовата нормативна уредба.
		Относно електронните тестове – наложително е да се контролират и унифицират платформите, които се ползват за проверяване на знанията. В момента като грешка се отчита неправилен словоред или несъответствие в употребената дума, дори тя да е вярна.	Приема се за сведение	Поставеният въпрос не касае подложения на обществено обсъждане Законопроект
		Относно оценяването на тестовете – да се вземат предвид и правописните грешки, без значение, че в конкретния случай се проверяват различни знания. Една от най-важните цели на образованието ни трябва да бъде да се научат децата на грамотност.	Приема се за сведение	Поставеният въпрос не касае подложения на обществено обсъждане Законопроект
		Относно НВО – подкрепям идеята за отпадане на матурите след 4 и 10 клас. Учителите създават огромно напрежение сред децата в прогимназията, което ги стресира излишно. Достатъчно показателно за нивото на училището е представянето на учениците на олимпиади и състезания	Приема се за сведение	Направените предложения не се отнасят към предложения за обществено обсъждане Законопроект и ще бъдат обсъдени допълнително.
		Относно правомощията на кметовете за обявяване на неучебни дни – не виждам повод и причина сегашното положение да се променя. За последната година кметът на нашата община се е възползвал от това си право точно в един единствен случай. Надявам се да обърнете внимание както на моето, така и на мнението на други родители. Ползотворното съдействие на двете страни –	Не се приема	Практиката показва, че кметовете на общини тълкуват твърде разширително това свое правомощие. Често използването на разпоредбата и позоваването на извънредни и непредвидени обстоятелства е на база

		семейство и училище, ще помогне за подобряване на работата на българската образователна система.		несъществуващи такива, а се основава на усмотрението на кмета, което противоречи на целите на предвидената хипотеза и крие риск от неоснователна загуба на учебно време.
37.	Ева Попова eva.subkova@gmail.com 30 май 2025 г. 10:24:52 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
38.	Лилия Стойчева ketka_do_kolitka@abv.bg 30 май 2025 г. 12:19:38 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
39.	Vasilevamariana 30 май 2025 г. 10:38:08 Портал за обществени консултации	Предложение по чл. 107 Не съм съгласна с предложените изменения и допълнения в пар. 39 (чл. 107) от законопроекта. Считам, че алинея 1 и 2 следва да си останат в сега действащата редакция, а ал. 4 да придобие следната редакция: „(4) В случай че екипът за подкрепа за личностно развитие препоръчва промяна от дневна в индивидуална или от дневна в	Приема се частично	Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална

		комбинирана форма на обучение на ученик със специални образователни потребности, преди промяната на формата на обучение регионалният екип по чл. 190, ал. 1 извършва допълнителна специализирана оценка и потвърждава или отхвърля избора. Окончателният избор за формата на обучение се прави от ученика или родителя при условията на чл. 12.“ Мотив: Родителите имат основна роля при вземането на решения относно образованието на своите деца. Премахването на правото на избор относно подходящата форма на обучение на дете със СОП ограничава възможността за осигуряване на най-добрите условия за развитие и обучение тези деца, нарушава редица международни и европейски правила и принципи, които утвърждават като водещ най-добрият интерес на детето.		оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
40.	Галя Георгиева Ангелова gerashka@abv.bg 28 май 2025 г. 09.30 Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 94-3151/28.05.2025	С настоящото писмо бих искал(а) да изразя категоричното си несъгласие с предложението за изменение на чл. 107 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), според което изборът на образователна среда за ученици със специални образователни потребности ще се извършва от екипа за подкрепа на личностното развитие, като регионалният екип ще има право да потвърди или отхвърли този избор. Считам, че подобна промяна е в пълен разрез с принципите на демократичното образование, правото на родителите да вземат решения, касаещи развитието на собствените им деца, както и с международните стандарти за защита на правата на децата и родителите. Изключването на родителите от процеса на избор на образователна среда е не само абсурдно, но и дълбоко притеснително. Родителите са първите и най-важни възпитатели на своите деца и носят отговорност за тяхното благосъстояние и развитие. Те имат най-близка и реална представа за нуждите, възможностите и интересите на детето. Налагането на решения от административни екипи без правото на родителите да участват активно и със съгласие в този процес е недопустимо.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Вместо да се отнемат правомощията на родителите, системата следва да работи в сътрудничество с тях и в интерес на детето. Решенията за образователната среда трябва да се вземат с тяхното участие и съгласие, след задълбочено обсъждане и с отчитане на индивидуалните нужди на всяко дете. Настоявам предложението за изменение на чл. 107 от ЗПУО в тази му част да бъде оттеглено или преработено така, че да гарантира участието на родителите като равноправни партньори в процеса на вземане на решения, касаещи образователната среда на децата със СОП.		
41.	Биляна Лалова Тенчева btentcheva@gmail.com 28 май 2025 г. 15.20 Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 94-3181/28.05.2025	В семейството ми има дете със специални образователни потребности (СОП). Като участник в образователния процес на детето категорично възразявам срещу предложената промяна в чл. 107 от Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), публикуван на 23 май 2025 г. С това предложение за изменение на чл. 107 ЗПУО, изборът на формата на обучение се прави от екипа за подкрепа на личностното развитие, а регионалният екип за подкрепа на личностното развитие потвърждава или отхвърля избора. С тази промяна родителите са изолирани от процеса по взимането на решение и им се отнема правото да избират форма на обучение за своето дете. Това право е предоставено единствено и само на екипа за подкрепа на личностното развитие. Предложеният текст за промяна на чл.107 от ЗПУО от една страна противоречи на чл. 12 от същия закон, Конституцията на Р. България и редица законови и подзаконови нормативни актове, имащи за цел да защитят гражданите на Р. България, (каквито са и децата със СОП) от сегрегация и дискриминация и създава условия за корупция в училищата. Предлагам текстът на чл.107 от ЗПУО да придобие следната редакция: „Чл. 107. (1) Формата на обучение се избира от ученика при условията на чл. 12, ал. 2, а за ученици със специални образователни	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		потребности – от родителя и екипа за подкрепа за личностно развитие, при спазване на изискванията на този закон.“ Ако промяна на чл.107 от ЗПУО бъде приета в настоящата й редакция са налице реални опасност от задълбочаване на сегрегация и дискриминация на деца със СОП в образованието и увеличаване на корупцията в училищата. Считам, че е на лице реален риск от задълбочаване на съществуващата, известна на всички работещи в системата на образованието сегрегация и дискриминация на деца със СОП, защото независимо от красивите цели на приобщаващото образование, множеството обучения на преподавателски състав е факт нежеланието на много учители да работят с деца със СОП. В тези случаи образованието на дете със СОП „де факто“ остава в основната си част задължение на родителите. Съществува практика на деца със СОП още в края на първия месец на първи клас им се предлага индивидуална форма на обучение и качествено оценяване, което продължава до първи срок на седми клас. В случай, че родителят е настоял за комбинирана форма на обучение с оглед осъществяването на социален контакт с останалите деца в класа, деца със СОП стоят на последните чинове в класната стая, не са включвани в учебния процес, тържествата, екскурзиите, в цялостния обществен живот на училището и се изисква непрекъснатото присъствие на родител в училището. За пример мога да посоча Весела Денчева, класен ръководител на 1Б клас в 48 ОУ „Йосиф Ковачев“, гр. София и ръководител на екипа по подкрепа, на която настоявам да се направи проверка. При наличие на такава или подобна фактическа обстановка и в други училища възниква въпросът как ще бъде защитено дете със СОП, как ще бъде образовано и как ще се направи най-доброто за него, ако родителят няма активно участие при вземането на решение за избора на форма на обучение или на други решения. Отговорът е, че елиминирайки родителя от взимането на важни за детето му решения, натискът и унижението, оказвани върху децата със СОП и родителите им ще бъдат увеличени, което от своя страна ще доведе до все по-голяма		

		сегрегация и дискриминация, само че този път законодателно уредени. Вторият реален риск, ако промяна на чл.107 от ЗПУО бъде приета в настоящата й редакция е задълбочаване на съществуващите корупционни практики в някои училищата. На децата със СОП от ръководството на някои училища се гледа като на „касички“ за допълнително заплащане. Финансово изгодно е да се приеме дете със СОП в училище и още на вторият месец, ако е възможно родителите да се съгласят детето да премине на индивидуална форма на обучение с качествено оценяване. При индивидуалната форма на обучение на определени учители и екипа по подкрепа се заплаща суми, които следва да се включат в ежегодния делегиран бюджет на училището и да се поискат от министерство на образованието. Веднъж преминало на индивидуална форма на обучение още в първи клас детето със СОП е твърде възможно да излезе от тази форма на обучение евентуално във втори срок на седми клас, преди напускане на основното училище. Ролята на регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и създадените регионални екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със СОП в този процес е малка, тъй като техните впечатления от конкретното дете със СОП са минимални и се разчита на документираното от училищния екип по приобщаващо образование и кратки срещи с ученика. Един ученик със СОП за седем учебни години гарантира доходите на учители и екип по подкрепа. Като пример за такава лоша практика мога да посоча 48 ОУ „Йосиф Ковачев“, гр. София с директор Даниела Костова. Това е възможно и се случва при настоящата редакция на чл.107 от ЗПУО. В случай, че бъде приета предложената редакция на чл.107 от ЗПУО и родителят на дете със СОП е игнориран от вземането на решение за избора на форма на обучение, цитираната лоша практика, която всъщност е корупция и злоупотреба има възможност да придобие по-масов характер в училищата и да бъде облечена в законова рамка. Считам, че предложената промяна в чл. 107 от ЗПУО не отговаря на принципите на приобщаващото образование, залегнали в чл. 3, ал. 2		

		от същия закон, не е в интерес на децата със СОП, не подпомага обучението им и може да наруши основни конституционни права. Настоявам за преосмисляне на тази промяна и за осигуряване на активно участие на родителите в процесите, свързани с образованието на техните деца със СОП.		
42.	Дина Босилкова Сдружение „Бъдеще за децата с аутизъм“ budeshtezadecatasautizum@gmail.com 29 май 2025 г. 11.33 Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 0103-250/29.05.2025	**Комплексен анализ и предложения за подобрение в облазователната система за подкрепа на деца с увреждания и специални образователни потребности** 1. Липсваща гъвкавост и адекватна индивидуализация В момента образователната система поставя децата с различни по степен и вид затруднения в една и съща категория „деца със специални образователни потребности“, без да прави разлика между леки, средни и тежки случаи. В резултат: Децата с тежки увреждания страдат от липса на подходяща среда и специалисти. Децата с по-леки затруднения се маргинализират или губят внимание, защото ресурсите се разпределят неефективно. Диагнозата, а не нуждата, определя подкрепата — което води до неефективност и демотивация на всички участници. Въведената таблица за разпределение на часове според тежестта на състоянието (3–5 часа за лека форма, 6–10 за тежка) не отразява реалната нужда от мобилна, интензивна и социална подкрепа, която тежките случаи изискват. Това изисква: Преразглеждане на методиката за определяне на подкрепата. Включване на социална услуга и мултидисциплинарен подход. Проследяване на резултатите и реалното прилагане. 3. Необследвани деца с проблемно поведение Има деца без ТЕЛК или ТЕЛК, които проявяват поведение, характерно за потребности или такива ,които имат Телк ,но нямат проблемно поведение: Остават извън обхвата на подкрепата; Влошават общата учебна среда; Не получават навременна диагностика и подкрепа.	Приема се частично Приема се частично	Направени са допълнения в текстовете на Законопроекта, които са насочени към засилване на индивидуалния подход и персонализиране на допълнителната подкрепа за личностно развитие както по вид, така и по интензивност, съобразно резултатите от функционалната оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности в съответствие и със спецификите на техните увреждания и нарушения. Изразените тези са взети предвид при допълненията на текстовете, отнасящи се до разпоредбите за осигуряване на

		Решение: Да се въведат временни механизми за подкрепа, основани на експертна оценка и наблюдение, дори без формална диагноза, както и да се ускори процесът по диагностика. 4. Непрозрачност и липса на участие в училищното самоуправление Училищните съвети често са с фиксиран състав, без ротация на родители, без анкети, без реален диалог. В резултат: Родителите се чувстват отстранени. Проектите и инициативите се споделят само с „удобни“ родители или деца. Липсва мотивация и принадлежност сред по-широката училищна общност. Предложение: Да се въведе задължителна ротация и отчетност на училищните съвети; да се включват анкети, родителски форуми и обратна връзка. 5. Липса на равен достъп и участие в училищния живот Често едни и същи деца участват във всички проекти, а други – никога. Няма мотивация за всички ученици – „героите“ са предварително избрани. В резултат се натрупва агресия, изолация и липса на принадлежност при децата в сянка. Свободата не е хаос. СВОБОДАТА МОЖЕ ДА СЕ НАСОЧИ ,А НЕ ДА СЕ ОГРАНИЧИ. Когато децата получат избор и посока, те се мотивират. Но когато избор няма, а решенията се налагат отвън – резултатът е безразличие и дори съпротива. 6. Професионализъм, роля на учителите и лична отговорност Учителят не е просто титла – той е роля, която се извоюва с време, търпение, морал и желание. Синдикатите често настояват за респект към „учителя“ като институция, но: Респектът не се дава автоматично — той се гради. Също както не бихме приели продавача в магазина да ни дава хляб по свое усмотрение, не можем да очакваме, че образователната роля се налага, без да се съобрази с нуждите и правата на децата и родителите.	Приема се за сведение Приема се за сведение	подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Тяхното пълно развиване ще бъде направено в подзаконовата нормативна уредба. Изложените тези ще бъдат развити в подзаконовата нормативна уредба. Законопроектът не съдържа разпоредби, които да ограничават равния достъп и участието на учениците в дейностите и в живота на училището.

		Всеки учител трябва да погледне какво вижда в огледалото – какъв човек стои зад титлата. Респектът идва с отношението, не с дипломата. 7. Законодателни предложения за реална защита В Закона за предучилищното и училищното образование: Да се включи текст, който гарантира защита за децата с увреждания при интерпретации, свързани с поведение, наказания и мерки. Да се подсили ролята на Закрила на детето преки правомощия за превенция и защита от дискриминация, а не само административен надзор. Относно ЕПЛР (екип за подкрепа на личностното развитие): ЕПЛР не може и не трябва да взема решения без съгласието на родителя. Родителят трябва да има право на независима професионална оценка и участие във всяко решение. Всяко решение трябва да бъде прозрачно и с включване на родителя като пълноправен партньор. Родителят не е пречка. Конфликтите възникват там, където липсва яснота, избор и уважение.** Когато родителите бъдат информирани, ангажирани и разполагат с избор – няма основание да се чувстват изолирани и да търсят права Заключение: Нужна е промяна в модела > Не можем да поставим лъв, риба, жираф и слон на едно и също дърво и да очакваме да се справят еднакво. Системата трябва да: * Индивидуализира; * Включва реални участници (родители, ученици, учители); * Осигурява равнопоставеност и гъвкавост; * Насърчава участие, а не изключване; * Стимулира професионализъм, не бюрокрация. Истинският авторитет не е титлата, а личното отношение. Истинската подкрепа не е системата, а хората в нея. Ако искаме силно образование и здраво общество – започваме от уважение, диалог и избор.	Приема се частично	Не се съдържат конкретни предложения. Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която

		• Промяна на § 39 (чл. 107) така, че **изрично да се гарантира участието на родителя**; • Защита на родителското право в процеса на вземане на решения за формата на обучение на деца със СОП; • Съответствие с вече съществуващи текстове в ЗПУО, които го изискват. Във връзка с предложения проект за изменение на чл. 107 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), изразявам **категорично становище**, че е **необходимо и задължително** в новата ал. 4 **изрично да се запише участието на родителя/законния представител** при вземането нарешение за промяна във формата на обучение на ученик със специални образователни потребности (СОП). **Чл. 187, ал. 2 от ЗПУО**: *„В процеса на предоставяне на подкрепа за личностно развитие участва родителят (законният представител) на детето или ученика.“* **Чл. 191, ал. 2 от ЗПУО**: *„Промяна на формата на обучение на ученик със СОП се извършва след допълнителна оценка от регионалния екип по чл. 190 и СЪГЛАСИЕ на родителя/законния представител.“* **Чл. 190, ал. 1 и ал. 2 от ЗПУО**: Регионалният екип извършва допълнителна оценка **с участието на родителя**, преди да се приеме или отхвърли промяната. **Конституция на РБ, чл. 47, ал. 1**: *„Родителите са длъжни и имат право да се грижат за възпитанието и образованието на децата си.“* **Конвенция на ООН за правата на детето – чл. 5 и чл. 18**: Родителите имат право и задължение да участват във вземането на решения, отнасящи се до техните деца. Предложение за текстова промяна в ал. 4 на чл. 107: **„(4) Когато при условията на ал. 1 екипът за подкрепа за личностно развитие предложи промяна от дневна в индивидуална и от дневна в комбинирана форма на обучение на**		при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		ученик със специални образователни потребности, решението се взема след провеждане на среща с родителя/законния представител, неговото писмено становище и оценка от регионалния екип по чл. 190.“ и независими специалисти извън местната услуга в район= Причини за необходимостта от промяна: • Липсата на изрична гаранция за участието на родителя в § 39 **противоречи на вече действащите разпоредби** на ЗПУО и създава условия за административна самоволност; • Промяната на формата на обучение засяга **основни права на детето и семейството**; • Родителите са **естествените застъпници** на децата със СОП и не могат да бъдат елиминирани от ключови решения.		
43.	Димитър Димитров, преподавател по икономика – 12 години; зам. директор в ПМГ “Добри Чинтулов” гр. Сливен – 12 години В момента пенсионер. dp_dimitrov@abv.bg 30 май 2025 г. 13:42:24 Електронна поща	**Проект за образователна реформа в началното и средно образование** **Ключовата дума на този проект е СПРАВЕДЛИВОСТ.** Българското общество е болно от липса на справедливост и изключително чувствително на тази тема. Ако в една обществена сфера, каквато е образованието, справедливостта възтържествува, новите поколения ще растат със съвсем друг морал и всички хора, чиито деца се стремят към справедливост ще бъдат доволни от това. Проекта се състои от три етапа : ПЪРВИ ЕТАП – ПРОМЯНА В СИСТЕМАТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ЗНАНИЯТА И УМЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ В края на всеки урок в учебника да има обяснение : 1. Какво трябва да се знае за да получи ученикът оценка среден три ? Това трябва да е ОСНОВНОТО НЕЩО, заради което е включен този урок в цикъла за обучение. Запомняйки това основно нещо, кратко и ясно формулирано, ученикът много трудно ще го забрави, което означава, че 50% от целта на урока е изпълнена. Например – урок по география за северна България : Основното, което ученикът трябва да запомни е къде се намира северна България и кои са териториалните й граници. Запомняйки	Приема се за сведение	Не се съдържат конкретни предложения към подложения на обществено обсъждане Законопроект.

		това ученикът е научил най-важното от урока. Това е достатъчно за оценка среден три. 2. Какво трябва да знае ученикът за оценка добър четири ? Това, което се знае за оценка 3 плюс надграждане за малко повече. Например – Колко и кои са административните области в северна България. 3. Какво трябва да знае ученикът за оценка много добър ? Знанията за оценка три и четири плюс надграждане. Например – Какви са характерните почви в северна България и какви селскостопански култури се отглеждат в различните административни области. 4. Какво трябва да знае ученикът за оценка отличен ? Знанията за оценките 3,4 и 5 плюс надграждане. Например – Какви индустриални отрасли са развити в различните административни области на северна България и какви промишлени стоки се произвеждат в тях. Единственото голямо изменение е , че всички автори на образователни теми ще са задължени в края на всеки урок да поставят критерии за оценките 3,4,5 и 6, като за всяка оценка има точен и ясен критерий с надграждане, както бе посочено в примера на първи етап. Какво се постига чрез този механизъм на оценяване ? 1. Учениците от всички училища / независимо в кой географски район се намират, дали са в София или в най-забутаното село на България и независимо кой е учителя – експерт преподавател или начинаещ учител / ще получават ЕДНАКВИ ОЦЕНКИ ЗА ЕДНАКВИ ЗНАНИЯ. Това изгражда ЕДНАКВА БАЗА ОТ ЗНАНИЯ, върху които може да се надгражда в следващите степени на образование и обучение. 2. Всеки ученик, прочитайки какво трябва да знае за съответната оценка, ще си прецени какво да научи и каква оценка ще получи за наученото.		

		3. Родителите на всеки ученик лесно ще се ориентират какво трябва да научи детето им за да получи съответната оценка или какво е научил и какво не е, когато е получил определена оценка. 4. В министерството на образованието лесно ще се ориентират, по кои образователни предмети, какви са УСВОЕНИТЕ ЗНАНИЯ /а,не успех/ в съответните региони на страната и какъв е професионалния потенциал на завършващите средно образование и съответства ли той на нуждите на бизнеса. 5. От бизнес средите ще са наясно ТОЧНО С КАКВИ ЗНАНИЯ И УМЕНИЯ разполагат завършващите ученици и ще могат аргументирано да представят своите проекти за изменение на тематиката на образователните предмети съобразно технологичните и практическите необходимости. Така сферата на образованието РЕАЛНО ще подготвя кадри за бизнеса.		
		Втори етап Този етап ще се извърши евентуално една или две години след промяната на системата на оценяване. Той е : Преосмисляне и актуализиране на ЦЕЛИТЕ на всеки образователен предмет. За да съществува в образователната програма, всеки образователен предмет има своя специфична цел. Тя е част от съвкупната цел на средното образование, а именно: – Постигане на грамотност за началното образование; – Средно общо образование, осигуряващо възможност за надграждане чрез висше образование; – Средно професионално образование, осигуряващо кадри по професионални направления за индустрията, селското стопанство, туризма, търговията, услугите и други сфери на националната икономика. Затова целта на всеки учебен предмет трябва да е в съчетание с целите на другите учебни предмети за да се осигури постигането на основната цел на средното образование, а именно: Комплексна подготовка на учениците за реализация в различните направления на професионалния живот.		Не се съдържат конкретни предложения към подложения на обществено обсъждане Законопроект.

		От тук произтича и необходимостта от преосмисляне и актуализация на целите и тематиката на всеки учебен предмет, които да се извършат от министерството на образованието съвместно с браншовите бизнес организации и в съответствие с новостите и измененията в технологиите на производство и реализация.		
		Трети етап Изпреварваща подготовка на кадри В този етап министерството на образованието трябва да предизвика обществена дискусия за развитието на професионалните направления както в цялата страна, така и в отделните области на държавата. Трябва да отчетат и възможностите за международно коопериране или специализация в определени отрасли на икономиката, както и появата на нови професии и отмирането на някои съвременни. На тази основа трябва да се разработят планове за бъдещи актуализации на учебните програми и да се приложи изпреварваща подготовка на кадри, които ще са в недостиг в близкото бъдеще. Този проект е много рационален и може да се осъществи с изключително малко средства. Най – много за три години той ще даде много добри резултати и ще даде старт на ново, високообразовано поколение.		Не се съдържат конкретни предложения към подложения на обществено обсъждане Законопроект.
44.	Христомир Сърбинов icokarpata@abv.bg 30 май 2025 г.14:05:04 Електронна поща	**Защо въвеждането на задължително религиозно образование е Безумие**Въвеждането на задължително религиозно образование в светска държава е дълбоко проблематично, защото нарушава конституционния принцип на отделеност между църква и държава, потъпква свободата на съвестта, игнорира религиозното и културно многообразие и подменя целта на образованието – да възпитава свободно мислещи граждани, а не покорни вярващи. Налагането на религиозни догми на деца, които още не са изградили собствен критичен поглед към света, е форма на индоктринация, която може да засили социалните разделения, вместо да изгражда толерантност. Алтернатива е изучаването на история и философия на религиите в културен и образователен контекст, а не налагане на вяра. В Евангелието на Йоан Исус утешава бедните, болните, гладните и	Приема се за сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си.

		страдащите – „Блажени нищите духом… Блажени плачещите… Блажени гладните и жадните за правдата“ – но ние не искаме децата ни да бъдат сред тях поради човешко бездействие, системна бедност и липса на светско образование, а напротив – да растат осъзнати, свободни и способни да избират своя път. Дори самите Десет Божи заповеди започват с три, които изискват подчинение: „Да нямаш други богове освен Мене“, „Не си прави кумир“, „Не изговаряй напразно името на Господа, твоя Бог“ – постановки, които не предлагат избор, а внушават страх и наказание, несъвместими с духа на демократичното и хуманистично възпитание.Като специалисти в образованието трябва да сте забелязали, че децата в началните класове не могат да ходят! Те тичат! Те имат енергия и желание за живот, които ние ще "укротим" с абстрактни за тях предмети заковани за чина. Къде по-полезно ще е да се научат да плетат например :-)В тази и не само връзка е абсолютно неприемливо Задължително да се изучава религия в училище. За това си има друго време и място!		Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Разделянето на децата в зависимост от алтернативната учебна програма не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители.
45.	the_alex 30 май 2025 г. 14:51:47 Портал за обществени консултации	*Несъгласие с предложената редакция на чл. 107 за ЗПУО* Като родител на дете с увреждане, категорично се противопоставям и изразявам несъгласието си с предложения вариант за редакция на чл. 107 в Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование. Чрез предложения вариант не се постигат заложените в редица нормативни документи цели по социализиране и адаптация на децата със специални образователни потребности. Нещо повече, така ще се „развържат“ ръцете на училищните власти за разправа и административен произвол, без форма на контрол и въздействие от страна на родителите по отношение на нуждите на тези деца. Съгласно действащата нормативна уредба, образованието е задължително до навършване на 16 годишна възраст. В същото време няма адекватни условия за работа с деца със СОП в училища и детски градини, няма достатъчно места в ЦСОП и тези деца ще бъдат принуждавани да се обучават не във форма на обучение която	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния

		е оптимална спрямо здравословното състояние и нуждите на детето, а спрямо удобството и желанието на училищната администрация. Личният ми опит доказва, че не винаги екипът за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика преценява ситуацията обективно спрямо нуждите на детето, заключения на експерти и възможностите на родителите. В моя случай предвид здравословното състояние на детето, редица медицински специалисти аргументирано препоръчаха преминаване в дистанционна или самостоятелна форма на обучение, но екипът не взе това предвид. Те предлагаха само и единствено редовна форма на обучение, а след тежки преговори като компромисен и краен вариант – индивидуална. Часовете за индивидуалната форма на обучение по никакъв начин не кореспондираха с индивидуалните потребности и нужди на детето и при него се забеляза влошаване на състоянието и регрес в поведението! Реално всичко каквото бяхме постигнали с тежки и упорити терапии и работа със специалисти бе занулено само за да се угоди на екипа, който пък от своя страна гледаше да обслужва само и единствено своя работен комфорт. Държа да отбележа, че в много голяма част от училищата няма оборудвани специализирани кабинети за работа с тези деца като по този начин това ще се използва като „аргумент“ за промяна на формата на обучение за деца със СОП. Местата в центровете за специална образователна подкрепа пък са ограничени и крайно недостатъчни. В същото време не се предприемат действия нито за увеличаване на сградния фонд, което респективно ще доведе и до увеличаване на местата в тези центрове, нито процесите по прием на деца в тези центрове имат ясни, прозрачни и конкретни критерии. **Предвид всичко гореизложено настоявам в горепосочената нормативна уредба да се запази ролята на родителя при избор на формата за обучение на детето. Също така да се регламентират документите издадени от медицински структури след извършване на обследване съответното дете, като тяхното**		регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		становище е водещо при избор на форма на обучение при деца и ученици със СОП.		
46.	**Р. Трайчева** peiniger1@gmail.com 30 май 2025 г. 17:58:22 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
47.	Филип Тодоров ftodorov91@gmail.com 31 май 2025 г. 20:54:43 Електронна поща	Предложения: 1. Да се отмени чл. 128 (1) На учениците, завършили обучението си в I, II и III клас, се издава удостоверение за завършен клас. (2) Извън случаите по ал. 1 завършено обучение в определен клас се удостоверява с ученическа книжка. 2. Ако все пак МОН настоява учениците да имат удостоверение с резултатите, то те да бъдат вписани в Удостоверение за завършен начален етап на принципа на Свидетелството за основно образование - в един документ да се впишат всички резултати от 1 до 4 клас.	Приема се за сведение.	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		3. Да се промени броят на дните за учениците, които родителите могат да уважават с мотивирано заявление до класния ръководител отново на 10 дни с решение на класния ръководител (преди беше 3 дни с решение на класен ръководител и 7 дни със заповед на директора).	Приема се за сведение	Не съдържа предложения към подложения на обществено обсъждане законопроект. Този въпрос не се урежда в ЗПУО, а има уредба в подзаконовата нормативна уредба.
		4. Да се разреши на директорите да намалят часовете, когато е необходимо да се осигури техническо време за подготовка на залите за НВО и ДЗИ, които ще се провеждат на следващия ден. Към настоящия момента в чл. 8 от Наредба 10/01.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование не регламентира такова право, тъй като НВО и ДЗИ не са непредвидени,	Приема се за сведение	Не съдържа предложения към подложения на обществено обсъждане законопроект Поставеният въпрос се урежда в подзаконовата нормативна уредба.

		нито извънредни обстоятелства, а е необходимо, за да се подготвят залите, особено там, където училищата са на двусменен режим.		
		5. Да се регламентира точно и ясно какво трябва да се попълва в НЕИСПУО, как да се приключва учебна година, кои полета са задължителни реквизити. Много от нещата, които се попълват и правят в НЕИСПУО към настоящия момент, се правят, защото платформата ги изисква, но ги няма нормативно утвърдени и много училищни администратори не знаят какво точно и къде да попълнят. Така казано "учим се в движение".	Приема се за сведение	Не съдържа предложения към подложения на обществено обсъждане законопроект. Поставените въпроси се уреждат в подзаконовата нормативна уредба.
		6. Да се уточни ясно и точно, че ООП са задължителни учебни часове, РП са избираеми учебни часове и ДП са факултативни учебни часове и да се координират изискванията за седмично разписание между МОН и МЗ, тъй като често от РЗИ не одобряват седмичните разписание, съгласно изискванията на МЗ, които са в разрез с изискванията на МОН. Една от често срещаните причини е, че РЗИ считат факултативните часове като част от натовареността на учениците, а в Наредба 10/19.06.2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните учебни разписания е описано, че те трябва да съгласуват само разписанието в частта със задължителните и избираемите учебни часове.	Не се приема	Въпросите имат уредба в действащия закон в раздел III от глава шеста.
		7. Учениците в самостоятелна форма, които имат навършени 18 години да заплащат за обучението си, когато то е организирано по тяхно желание, а не в следствие на санкция и средствата да остават в бюджета на училището. Заплащането да е на годишна база. Към настоящия момент често лица над 18-годишна възраст се записват в самостоятелна форма, след което не посещават изпитните сесии или ги посещават, но не полагат необходимите усилия, за да получат положителна оценка. А организирането на изпитните сесии за такива ученици е огромен труд и ангажиране на много хора за квестори, председатели и членове на комисии за оценка и т. н.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		8. Да се заплащат всички издавани дубликати на документи и средствата да остават в бюджета на училището.	Приема се	В публикувания за обществено обсъждане законопроект в чл. 300 е предвидена такса за издаване на дубликат на свидетелство за основно

				образование и на диплома за средно образование, която да постъпва в бюджета на съответното училище.
		Извън закона едно техническо, но важно предложение: Да се уеднакви размера на всички документи, издавани от училищата, съгласно Приложение №4 към чл. 31 от Наредба №8/11.08.2016 за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование до формат А4. Към настоящия момент Диплома за средно образование и Свидетелство за основно образование, както и техните дубликати са с размер по-малък от А4, което създава неудобство при печатане, допълнително настройване на принтерите	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
48.	Митко К. Каменов, старши учител и ръководител на направление „Информационни и комуникационни технологии“ към 52. ОУ „Цанко Церковски“ – гр. София mitko.kamenov@edu.mon.bg 31 май 2025 8:30 Електронна поща	Предложение: **Отмяна на** **Чл. 128.** (1) На учениците, завършили обучението си в I, II и III клас, се издава удостоверение за завършен клас. (2) Извън случаите по ал. 1 завършено обучение в определен клас се удостоверява с ученическа книжка. **и премахването на необходимостта от издаване на удостоверения 3-23 и 3-21.** **Мотиви:** Тези документи не притежават самостоятелна юридическа стойност и не са необходими за преминаване в следващ клас или за преместване на ученик в друго училище. Посочените документи – удостоверения и книжка – в своята същност не изпълняват реална практическа функция в условията на вече внедрената и функционираща **НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ (НЕИСПУО).** Всички важни данни за ученика – оценки, отсъствия, преминаване в следващ клас, форма на обучение, административна история и успех – се вписват и съхраняват по електронен път. Това прави **дублирането** на информацията чрез хартиени удостоверения и ученическа книжка не само излишно, но и неефективно. Освен липсата на практическа необходимост, издаването на тези удостоверения ангажира значителен човешки и административен	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		ресурс. Учителите и училищната администрация влагат време и усилия в тяхното попълване, подписване, печат, обработка, връчване и архивиране на приложения, без това да добавя реална стойност към учебния процес - **издават се по инерция, без реална стойност за ученика, родителя или системата, а в същото време ангажират сериозен обем от времеви и човешки ресурси.** Твърдението, че удостоверенията образец 3-21 и 3-23 са необходими, не се подкрепя от реалната училищна практика. В редките случаи, когато родители или външни институции изискват документ, доказващ завършен клас (или етап), това се случва основно при дело за упражняване на родителски права или при заминаване на ученика в чужбина. Първият случай е изключително рядък и почти винаги води до необходимост от допълнителна, по-обстойна справка от училището, тъй като удостоверенията често са изгубени или повредени от родителите. Тяхната стойност е съпоставима с училищна грамота. При заминаване в чужбина, обичайна и напълно достатъчна практика е издаването на стандартен служебен документ от училището, който съдържа същата информация, но в по-ясен и преводим формат. Това елиминира нуждата от допълнителни удостоверения със специални образци, които на практика не се използват ефективно, но изискват непропорционални усилия за издаване и съхранение. Следва изрично да се подчертае, че в края на учебната година **НАЦИОНАЛНА ЕЛЕКТРОННА СИСТЕМА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ (НЕИСПУО)** е обект на сериозен натиск, породен от необходимостта за едновременно въвеждане и обработка на обемна информация, свързана с приключване на учебния процес. В този контекст, изискването за издаване на удостоверения образец 3-21 и 3-23 представлява **ненужно натоварване** върху системата, тъй като тя вече съхранява и отразява цялата релевантна информация по електронен път.		

		На практика, това допълнително изискване води до **често "забиване" на системата, забавяне на обработката, затруднен достъп до функционалности и необходимост от многократни опити за вход, проверка и отпечатване**. НЕИСПУО, макар и замислена като силен инструмент за централизирана дигитална отчетност, **все още функционира с крехка инфраструктурна устойчивост**, особено при пикова натовареност в края на учебната година. Това поставя училищния персонал в ситуация, при която лицата, отговорни за генериране и отпечатване на документите, са принудени да отделят извънредно време и усилия, включително след работно време, за да изпълнят задължение, което реално не носи стойност за процеса на преминаване в следващ клас. Натрупването на тези излишни административни действия създава **непропорционално напрежение** в училищната организация и демотивира служителите, които са принудени да се справят не с педагогически, а с технически бариери в един и без това интензивен период. С оглед на всичко това, отпадането на удостоверения 3-21 и 3-23 следва да бъде прието не само като административна рационализация, а и като **необходима мярка за стабилизиране и реалистично използване на възможностите на НЕИСПУО.** Освен административната страна, трябва да се обърне внимание и на педагогическите и психологическите измерения. В начален етап обучението следва да бъде свободно от прекомерен формализъм и натиск. Издаването на удостоверения и налагането на официални документи при завършване на всеки клас може да създаде излишно напрежение и състезателност – ефекти, които не съответстват на принципите на детското развитие и приобщаващото образование. Премахването на ненужните хартиени документи е в синхрон с политиките за екологична устойчивост. Намаляването на разхода на хартия, мастило и физическо съхранение е крачка напред към по-екосъобразно управление на образователните процеси – цел, която е особено важна в съвременното общество. Според данни на НСИ за учащите в общообразователните програми I - IV клас за уч. 2023/2024, са издадени ~ 234334 бр. удостоверения и ~ 234334 бр.		

		приложения, които се равняват на малко повече от 4 t. хартия за тяхното излишно отпечатване, равняващи се на десетки килограми химически вещества за избелване и хиляди литри вода (в зависимост от технологията). Тази промяна ще бъде в унисон с приоритетите на МОН за модерно, дигитално и ефективно образование и ще доведат до реално облекчаване на училищната среда – както за педагогическия персонал, така и за учениците и родителите, които и без друго предпочитат електронната комуникация.		
49.	Деян Колев, Амалипе 1 юни 2025 г. 20:20:45 deyan_kolev@yahoo.com Електронна поща	Предполагам сте обърнали внимание, че на 23 май МОН публикува за обществено обсъждане проект на промени в образователния закон. Десегрегацията, езиковата подкрепа и образователната интеграция са важна част от предложените промени. Подготвих кратък анализ на силните и слабите страни в тази част на предложението. Вижте го на: https://amalipe.bg/zpuo-analiz2025/ Ще съм ви благодарен, ако споделите вашето мнение, дали съм прав в притесненията, че въвеждането на езиков клас, и особено възможността той да бъде повтарян може да създаде сериозни проблеми за децата, които не говорят добър български език. Пишете ми и за другите неща от материала. Има достатъчно време да се включите и в самото обществено обсъждане - колкото повече мнение има, толкова по-добре. Изпращам ви също така линк към анализ за пречките пред НПО в използването на средства от Европейските фондове: https://amalipe.bg/ngo_barriers_short/	Приема се за сведение	Не се съдържат конкретни предложения
50.	Ivailo Georgiev i.georgiev68v@gmail.com нед 1.6.2025 9:11 Електронна поща	https://www.peticiq.com/461344 https://bnr.bg/post/102064954/blizo-10-000-podpisa-v-podkrepa-na-peticia-za-po-ranno-pensionirane-na-uchitelite 3●Защитена професия ,като лекари и полицаи/както е в Америка-там е немислимо да посегнеш или обидиш някои от тези съсловия/ 4●В Национално външно оценяване /НВО/след 7 клас да влезнат въпроси тестово и от отворен тип освен по български език и	Приема се за сведение.	В голямата си част предложенията не са обект на обсъждане в конкретния Законопроект или се уреждат в подзаконовата нормативна уредба.

		литература, математика и по другите предмети-музика, изобразително изкуство и другите предмети ,които изучават учениците. Защо само по БЕЛ и математика? Защо делим предметите на основни и по-малко основни!?После се сърдим ,че някои предмети ги подценяват учениците и родителите. Смисълът е учениците да имат богата обща култура! 5●Наказанията на учениците да са по-строги -забележка -предупреждение за изгонване от училището -изгонване от училището/на третата забележка да се стигне до най-тежката санкция за провинилия се ученик,а не на 4 както е по наредба в момента/ 6●Въвеждане оценка дисциплина Ето как действат в другите държави: https://fakti.bg/world/916447-italia-vazstanovi-ocenkata-za-povedenie-v-uchilishtata-vavedena-po-vremeto-na-musolini https://www.dnes.bg/a/2-svyat/678310-raste-agresiyata-sred-uchenitsite-v-gartsiya-vavezhdat-strogi-merki 7●Мандатност на директорите. Изпитът за директор освен тест и въпроси от изпитната комисия, да се провери от предишното работно място „Избрания“- контактна личност ли е, работи ли в екип. Дали удовлетворява /дали се грижи/ за интересите на институциите, родители, ученици ,но и на учителите. 8● Не е нормално за 3-4 години в училището където преподавам да са напуснали над 26 учители и никой от оторизираните институции да не се е поинтересувал как,защо са напуснали тези специалисти.Кой ще защити правата на учителите?! 9●Намаляване на административната тежест и бумащина на учителите 10● При жалба срещу учителя, учителя да има право да се запознае със съответната жалба/без да се показва жалбоподателя, да се спази		

		неговата анонимност/,но и учителя да се увери в истинността на тази жалба 11●За учители при пенсиониране процента да е 1,60% на сто за всяка година осигурителен стаж 12●При неправомерно изгонване на учител правата на учителя и изгонването му да бъдат разглеждани и защитени от синдикалните организации /не само консултации ,а реална защита въз основа на членския внос, който плаща всеки месец дадения учител/, които да се грижат за правата му, а не дадения учител сам да търси правата си в съда ,както обикновено се получава. Освен консултация,синдикалната организация да се включи с адвокати,защита и представлява в съда правата на учителя.Така е в страните в Западна Европа.Тук Вие му изнасяте консултация,учителя да пие една студена вода и по живо-по здраво да си ходи и да се оправя сам! Второ не знам дали сте наясно с петицията за 2 категория труд ,която е инициирана от преподавателка от Велико Търново и не е без значение масовостта на колегите учители.Вие синдикалните организации неглижирате тази петиция на съсловието от учители! https://www.peticiq.com/461344 https://bnr.bg/post/102064954/blizo-10-000-podpisa-v-podkrepa-na-peticia-za-po-ranno-pensionirane-na-uchitelite 13●Въвеждане на „културния чек“ /посещения в музеи, галерии, опера, театър/ така са го въвели в Италия и Франция-Целта е в младото поколение да изградим в него морални ценности и естетика. После се чудим защо се чалгализира и опростачва младото поколение. 14●Идваме и на болния въпрос за заплащането на учителите.Не е нормално в една държава братята роми които се занимават в строителния бизнес най-често с основно и средно образование да взимат много повече от учителите също така шофьори в градския транспорт и Метрополитен искат заплати от 3900 ,а в Метрополитена взимат по 4600 лв.Няма нищо лошо ,всяка професия е важна,но учителите които са с висше образование ,едно или две		

		висши образования с квалификации и взимат по-малко.Има нещо сбъркано в тази държава и как се разпределят паричните ресурси.През януари 2023 г учителските заплати бяха увеличени с 8,4 % това обаче не прави 125% над средната работна заплата /както се разбраха партиите/, а 108-109 %.За пореден път бяхме подведени ние учителите!През 2026 г всички ние гражданите на тази държава излизаме на свободния пазар за ток,водата скочи за куб. над 3,70 лв тази година,хляба също, тока и газта се повишиха с 9-10% още тази година на фона, че всички стоки поскъпват в хранителната мрежа,очаква се такса смет да скочи 12-13 пъти през 2026г ,а след изборите още суматиси неща ще се увеличат.На фона на всичко което се увеличава заплатите се увеличават скептично малко.Нали всички /партии,синдикати,министерства/ парадират, че образованието е приоритет!Хем заплатите са малки и се увеличават с малко на фона на поскъпването на всичко,хем ние учителите ни се изземват права в полза на учениците и родителите! Също така искам да напомня ,че увеличението на учителската заплата от януари 2024г с 8,4% не прави 125% над средната работна заплата,както се договориха и разбраха партиите,синдикатите и институциите ,а са 108-109%.И ние учителите за пореден път бяхме излъгани!Това не са мои думи,а на Красимир Вълчев / министър на образованието / .Ето линк: http://radiovelikotarnovo.com/%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BC%D0%B8%D1%80-%D0%B2%D1%8A%D0%BB%D1%87%D0%B5%D0%B2-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%B1%D1%8E%D0%B4%D0%B6%D0%B5%D1%82%D1%8A%D1%82-%D0%BD%D0%B5-%D0%B8/ Нали се "биете в гърдите", че образованието е приоритет и че българският учител ще получи заслужено 125% от средната работна заплата за страната и че Вие му го гарантирате! Прах в очите на всички!Ето колко си държите на думата!По-долу съм цитирал дадена партия/всички партии/ какво е включила в предизборната си програма и е обещавала!		

		Българският учител пак беше подведен с парите!Сега да видя дали уважаеми синдикати,депутати и МОН ще извоювате някакви права да има българският учител,не само задължения! Бюджет 2025 -Учителските заплати да се увеличат с 125% от средната работна заплата за страната в линка от Нова тв.Прави се пореден опит да бъдем подведени ние учителите! https://www.youtube.com/watch?v=YzoZZpZs96I Нали всички /партии,синдикати,министерства/ парадират, че образованието е приоритет!Хем заплатите са малки и се увеличават /ако се увеличат/ с малко на фона на поскъпването на всичко,хем ние учителите ни се изземват права в полза на учениците и родителите! Една проста сметка: За трето тримесичие на 2024г средната месечна брутна заплата за страната е 2 275 лв.Умножено по 125% /нали заявявате всички партии,министерства,синдикати, че учителската заплата трябва да е над средната заплата в страната с този процент/ се получава 2 843,75 лв.Това трябва да е начална стартова заплата за учител.Излиза, че обещавате предизборно ,вкарвате това ваше намерение във вашите платформи и програми и нищо.Едно поредно неизпълнено обещание Надяваме се тези наши предложения да намерят място в един бъдещ Закон и наредби в образованието. Тези , които застъпваме по-горе ще са от полза на всички в името на една по образована, интелектуална и естетически извисена нация и очертаване на образованието в една по релефна ниша за да не се чувстват учителите като аутсайдерите на обществото. Ще Ви помоля за позиция и отговор от институциите и какви мерки през новата учебна година ще се вземат.От вашия отговор и действия ще проличи загрижени ли сте за правата на учителите или се имитира дейност!		
51.	Ivailo Velikov wanderer.fellow@gmail.com 2 юни 2025 г. 11:48:34	В системата съм от дълги години и мои ученици никога не са носили телефони,дори на зелено училище. Аз съм начален учител. Винаги родителите са ме подкрепяли в това отношение. Съгласна съм да бъдат забранени телефоните,но предлагам тази забрана да се отнесе към всички устройства/майкита,таблети ,проследяващи	Приема се	Законопроекта забранява използването в училище не само на мобилни телефони, а на всякакъв вид мобилни устройства за комуникация

	Електронна поща	устройства...../. Всяко едно такова устройство напряга,изнервя и разсейва децата. Благодаря предварително.		
		По отношение на повтаряне в 1 клас,това е дълго чакано решение,но това трябва да е разписано в закона поне до 3 клас/какво правим без таблица за умножение или структурата на изреченията и текстовете . Българският език е важен в България!	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
52.	Михаела Атанасова mi6a79@yahoo.com 3 юни 2025 г. 9:03:35 Електронна поща	Предложения: 1. **Адекватност на разписанието на учебните часове** - учебните часове да започват в 9 ч., с цел по-голяма ефективност и адекватност на децата	Приема се за сведение	Предложението не се отнася до обсъждания законопроект. Тези въпроси са предмет на подзаконовата нормативна уредба.
		2. **Адекватност на учебното съдържание** - синхронизиране на материала, който се усвоява в училище със сложността на домашните работи – в доста от случаите дом.работа е доста по-комплицирана от преподадения материал. Същата съпоставка е необходима и по отношение на контролните работи.	Приема се за сведение	Не е обект на уреждане на законово равнище
		3. **Адекватност на учебните планове** - съобразяване на учебните планове по отделните дисциплини с броя на учебните часове през срока, за да не се получава претоварване, особено през втори скок, където има доста почивни дни /м. април и май/.	Приема се за сведение	Не е обект на уреждане на законово равнище
		4. **Адекватност на съдържанието и формата на учебните материали** - унифициране на съдържанието на учебниците на различните издателства, за да има съпоставимост на знанията на децата в различните учебни заведения.	Не се приема	Съдържанието на одобрените със заповеди на министъра на образованието и науката проекти на учебници съответства на темите на учебна програма за конкретен клас.
		5. **Ефективнос**т - по-стриктен контрол на съдържанието и текста на задачите, и верните отговори в учебниците. Доста от примерите не са адекватни или са много „модерни“; има допуснати фактологически грешки.	Приема се за сведение	Законопроектът предлага изменения в процедурата по оценяване и одобряване на учебниците с цел подобряване на съдържанието им.
		6. **Ефективност** – Осигуряване на повече часове за затвърждаване на новите знания и упражнение/БЕЛ и математика/; преструктуриране на формата на уроците по математика – отпадане клочовете в учебника – те проворокират търсенето на решение на задачите „отзад - напред“; промяна на подхода на	Приема се за сведение	Засегнатите въпроси не са предмет на обсъждания законопроект.

		преподаване - децата да се учат да решават задачите с чертежи в геометрията, „стълбички“ в алгебрата и като цяло да се следва принципа и да се спазва добре работещият формат : „дадено“, „търси се“, „решение“		
		7. **Прецизиране на формат и съдържание** – при разказвателните предмети разделите са дълги и изобилстват от факти и години; често важната информация е в раздела за упражнение; необходимо е обучението да включва опити и експерименти, т.е да има практическа насоченост	Приема се за сведение	Засегнатите въпроси не са предмет на обсъждания законопроект.
		8. **Целесъобразност** - възстановяване на училищните столове – подсигуряване на топла и вкусна храна/купонна системата/; контрол върху здравословното състояние и затлъстяването при подрастващите; осигуряване на нови работни места в учебните заведения/ персонал в столовете/	Приема се за сведение	Засегнатите въпроси не са предмет на обсъждания Законопроект.
		9. **Ефективнос**т - приключване на осн. образование в 8 кл., за да се разпредели материала пропорционално в начална, основна и средна форма на образованието.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		10. **Приложимост** – отпадане на матурите 4 и 10 клас; запазване на тези в 7 и 12 клас с възможност за освобождаване и кандидатстване с оценките от тях	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		11. **Адекватност и целенасоченост на обучените по чужди езици** – осигуряване в учебната програма достатъчен бр. часове за усвояване и затвърждаване на материала; използване на учебници тип „English for Bulgarians“ ; да се прави аналогия с бълг. граматика	Приема се за сведение	Засегнатите въпроси не са предмет на обсъждания законопроект.
		12. **Ефективност** - забрана на мобилните устройства в учебните заведения	Приема се	С обсъждания законопроект се предвижда забрана за използване на мобилни устройства за комуникация в училище.
		13. **Правомощия** - увеличаване правомощията на учители и директори по отношение на санкции и наказания при непристойно и рушащо авторитета поведение на учениците; въвеждане на критерий дисциплина, който да може да бъде оценяван.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа

		14. **<u>Извънкласни дейности</u>** - увеличаване формите на извънкласни дейности – кръжоци, клубове и занимания в различни направления – спорт, наука, техника и тнт.; проекти и презентации да се правят в часовете в училище, тъй като под форма за домашна работа се превръщат в задължения на родителите.	Приема се за сведение	Засегнатите въпроси не са предмет на обсъждания законопроект.
53.	Mira Petarcheva <u>arim135@gmail.com</u> 3 юни 2025 8:15 Електронна поща	Във връзка с предложените изменения в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), ние, долуподписаните педагогически специалисти, изразяваме своите сериозни притеснения и отправяме конкретни предложения за прецизиране на текстовете, които пряко засягат ежедневната ни работа и, най-важното, благосъстоянието и приобщаването на нашите ученици. **I. Противоречие в ролята на психолозите и педагогическите съветници** Предложението за изменение на Чл. 203, ал. 1, т. 1, според което психологът/ педагогическият съветник могат да правят мотивирано писмено предложение за налагане на санкцията „преместване в друга паралелка в същото училище“, е в категорично противоречие с основната им, приобщаваща роля. Както е разписано в Наредбата за приобщаващото образование, функцията на тези специалисти е подкрепяща, а не рестриктивна. Тяхната задача е да изграждат доверие, да консултират, да посредничат и да търсят решения за преодоляване на трудностите в поведението и приобщаването. Превръщането им в субект, предлагащ санкция, може да подкопае фундаментално отношенията им с учениците и родителите и да компрометира тяхната ефективност като подкрепящи специалисти. Следва да подчертаем, че училищният психолог/ педагогическият съветник е помагащ специалист и участието му в процедури по санкции е свързано с гарантиране на интереса на детето т.е. създаване на условия за изслушване без влияния, възможност да се чуе неговото мнение/позиция по случая.	Не се приема	Ролята на психолога и педагогическия съветник в този процес е да изрази мотивирано становище предвид работата му с ученика и психологическото консултиране, което е извършил с него, което пък от своя страна му позволява да се обоснове относно поведението на ученика и необходимостта от осъществяване на точно определени мерки за подкрепа.

		II. Недостатъчно гарантирано присъствие на подкрепящи специалисти при изслушване Изменението на § 96, ал. 3, изречение второ, което гласи „Изслушването се извършва от директора или оправомощено от него лице, а при необходимост - в присъствието на психолог/ педагогически съветник“, е крайно недостатъчно. Считаме, че присъствието на психолог/ педагогически съветник трябва да бъде препоръчително при всяко изслушване и дори задължително при някои случаи, свързано с дисциплинарно производство. Тяхното професионално мнение и експертиза са ключови за обективната оценка на ситуацията, за разбиране на причините за поведението на ученика и за предлагане на адекватни мерки, които не са само наказателни, а преди всичко възпитателни и подкрепящи. Само така може да се гарантира спазването на принципа за приобщаващо образование. **III. Несъответствие на "предупредителните мерки" с Наредбата за приобщаващото образование** Предложените "предупредителни мерки" в новите текстове, без да са ясно дефинирани и обвързани с подкрепящи дейности, не корелират и дори са в противоречие с Наредбата за приобщаващото образование. Член 45 от Наредбата ясно описва дейностите за въздействие върху вътрешната мотивация на ученика, които целят преодоляване на проблемното поведение и справяне със затрудненията. Тези дейности са фокусирани върху: • Обсъждане между ученика и класния ръководител за изясняване на проблема и подкрепа. • Използване на посредник при конфликт. • Консултиране с психолог/педагогически съветник. • Включване в групи за социални умения. • Насочване към занимания, съобразени с потребностите. • Индивидуална подкрепа (наставничество). • Участие в обществено полезни дейности.	Не се приема Не се приема	На участието на психолога и педагогическия съветник в този процес е отдадено необходимото значение. Описаните както в чл. 186, ал. 1 на действащия ЗПУО, така и в чл. 45 от Наредбата за приобщаващото образование, дейности по мотивация и преодоляване на проблемното поведение не са в противоречие с предложените в Законопроекта предупредителни мерки. Тези дейности се реализират винаги, когато е необходимо да се въздейства върху мотивацията и поведението на ученика, независимо дали се налагат предупредителни мерки и санкции, но още повече се осъществяват и се акцентира на тях, когато се налагат

		• Други дейности, определени в правилника. В този смисъл, въвеждането на „предупредителни мерки“ като отделна категория, без ясна връзка и приоритет на горепосочените подкрепящи дейности, е напълно излишно и объркващо. Настояваме категорията „предупредителни мерки“ да отпадне от предложените промени в ЗПУО, тъй като тя не допринася за възпитателния процес и е в тотално противоречие с принципите на подкрепа, залегнали в Наредбата за приобщаващото образование. Всяко въздействие върху поведението трябва да е с акцент върху подкрепата и развитието на ученика по един от посочените в Наредбата начини. **IV. Липса на логика и яснота относно процедурата за "предупредителни мерки"** Ако "предупредителните мерки" влизат в сила от следващата учебна година, това предполага, че те трябва да бъдат официални, да изискват заповед от директора и писмено уведомяване на родителя, подобно на санкциите. Въпреки това, текстът не дефинира ясно: Кой налага всяка една от "предупредителните мерки"? Изисква ли се писмено уведомяване на родителя за всяка такава мярка? Необходима ли е Заповед от директора за всяка "предупредителна мярка"? Какъв е срокът за вписването им в електронния дневник? Особено объркващо е, ако "забележката" се налага от класния ръководител, а другите "предупредителни мерки" – от директора. Това създава категориална и процедурна неяснота, която ще доведе до объркване и произвол при прилагане в училищата. Необходимо е ясно разграничение и дефиниция на всяка мярка и нейната процедура. Предложената промяна в Чл. 202, ал. 3, гласяща „(3) Когато санкциите или предупредителните мерки са наложени до 30 учебни дни преди края на втория учебен срок, те влизат в сила от началото на следващата учебна година“, създава сериозна липса на логика и процедурна неяснота. **V. Възстановяване на "забележката" като санкция**	Не се приема	такива предупредителни мерки и санкции. Условията и редът за налагане на предупредителни мерки и санкции се определят в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

		В предложените промени, санкцията „забележка“ липсва от списъка със санкции и е прехвърлена към „предупредителните мерки“. Считаме, че "забележката" е резонно да бъде възстановена като самостоятелна санкция. В много случаи тя има силен стопиращ ефект върху нежелано поведение и представлява първата, често достатъчна, форма на дисциплинарно въздействие. Тя служи като ефективен инструмент за промяна в поведението на ученика, преди да се наложат по-тежки мерки, и е важно да запази своя статут на санкция в йерархията на дисциплинарните мерки. **VI. Прецизиране на дефинициите** Настояваме за прецизиране на предложените дефиниции, тъй като те имат ключово значение за разбирането и прилагането на Закона: „1а. „Благополучие“ е динамично състояние, позволяващо реализиране на потенциала на децата, учениците и педагогическите специалисти, развиване на заложбите и способностите им и устояване на ежедневните стресови ситуации.“ Предлагаме по-широка и точна дефиниция, която да акцентира върху цялостното благосъстояние и психичното здраве: „1а. „Благополучие в училищна среда“ е динамично състояние на физическо, емоционално, психическо и социално здраве, което позволява на децата, учениците и педагогическите специалисти да се чувстват сигурни, подкрепени, мотивирани и способни да се развиват пълноценно, справяйки се ефективно със стресовите ситуации.“ „33а. „Социално-емоционални умения“ са уменията за осъзнаване и управление на вътрешни състояния, нагласи и поведение на индивида и включват себепознание, самоконтрол, социални умения, взаимодействие с останалите и отговорност при вземане на решения.“ Предлагаме дефиницията да бъде допълнена, за да обхване по-пълноценно важни аспекти на тези умения: „33а. „Социално-емоционални умения“ са уменията за осъзнаване и управление на вътрешни състояния, нагласи и поведение на индивида и включват себепознание, самоконтрол, самодисциплина,	Не се приема Не се приема	„Забележката“ е определена като предупредителна мярка, за да може да се налага от всеки учител, който преподава на ученика, като по-лека мярка, която цели именно да окаже стопиращ ефект върху нежеланото поведение без да се стига до санкция. Използваните дефиниции са в съответствие с европейските документи.

		социални умения, емпатия, взаимодействие с останалите и отговорност при вземане на решения.“ Вярваме, че тези предложения ще допринесат за подобряване на законовите текстове и ще гарантират, че българското образование остава фокусирано върху подкрепата, развитието и приобщаването на всеки ученик, съобразно най-добрите педагогически практики и принципите на човеколюбието.		
54.	Тодор Джонев, зам.-директор на Национална гимназия за древни езици и култури „Св. Константин-Кирил Философ“ 4 юни 2025 г. 14.26 ч. Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ - 2902702-2/04.06.2025	**Мотиви:** Във връзка с публикувания за обществено обсъждане на 23.5.2025г. ПЗИД за изменение и допълнение на ЗПУО, от името на НГДЕК бих желал да Ви представя мотиви към предложението на ръководството на училището за допълнение в проекта, касаещо извеждането на класическото образование в училищен етап като самостоятелно обособено чрез включването на класически училища като самостоятелен род учебни заведения в образователната система на Р. България. Учебните планове на НГДЕК от създаването на училището през 1977г. до 2015г. включват две степени на обучение: общообразователна в VIII, IX, X клас и лицейна в XI и XII клас. И в двете степени на обучение подготовката е **специализирана,** съгласно спецификата, изискуема за едно класическо хуманитарно училище. В първа степен се изучават балансирано общообразователни и специализирани предмети. Във втора степен от 5-годишния курс на обучение отпадат общообразователните предмети, а общият хорариум по специализираните предмети (латински, старогръцки, старобългарски езици, чужд език, БЕЛ, история и цивилизации, философски цикъл) се запазва за всички ученици, като им се дава възможност в X клас да изберат профилирана подготовка за лицейната степен (съгласно ЗПУО втори гимназиален етап) - 6 часа седмично. Предлаганите профили в първите години са само два — Старобългаристика и Санскрит. През годините профилираното обучение бива развивано, давайки възможност за по-голям избор: Българистика, Латинистика с италиански език, Грецистика със	Не се приема	Законопроектът предвижда отделен профил – „Класически“, който да се прилага само в НГДЕК.

		старогръцки и новогръцки езици, История, Философия, Биология и Химия, Съвременни (чужди) езици. Всеки профил се организира, ако в него участват минимум 12 души. Курсът на обучение завършва със защита на дипломна работа, по която учениците работят с научни ръководители от педагогическия състав на НГДЕК и защитават пред вътрешна комисия. Има и възможност за външна защита пред комисия от СУ „Св. Климент Охридски“ и БАН, като учениците работят с научни ръководители от Софийския университет. При успешната защита с оценка (мн. добър) 5.00 или по-висока, зрелостниците си осигуряват място в съответните факултети, пред които са защитили успешно дипломните си работи. От 2016 г. гимназията е с хуманитарен профил и модулите, които всички изучават, са БЕЛ, История и цивилизации, и Философия. Те са задължителни за всички и не са въпрос на избор. От запазената възможност за дипломни работи се възползват все по-малко зрелостници поради значително намаления хорариум часове по специализирани за класическото хуманитарно образование часове и невъзможността за придобиване на специфичните знания и умения в гимназиален етап на този вид образование. Предложените с настоящия ПЗИД допълнения в чл. 83 ЗПУО, които включват профили „класически“ и „комбиниран“, са изключително добра стъпка в посока пълноценното нормативно отразяване на нуждите на класическото образование във втори гимназиален етап. Чрез профил „класически“ учениците, избрали това профилиращо направление, ще могат да добият задълбочени знания по класически езици, както и да държат зрелостен изпит в 12. клас. Но, тъй като класическото хуманитарно образование включва не само придобиване на знания по древни езици, но и пълноценна и задълбочена работа чрез тях по езиците, произлезли от латински, старогръцки и старобългарски езици, както и учебните предмети история, и тези от философски цикъл, създаването на отделен профил „комбиниран“ ще даде възможност за нормативно обособяване и създаване на подходящи учебни планове за максимално ползотворна подготовка на учениците.		

		Предложения: За да се стигне до пълно решение на проблема с нормативните условия за съществуванена класическо хуманитарно обучение в системата на българското среднообразование, трябвада се реши въпросът за нормативната възможност за защита на специфичната учебна програма, необходима на такъв вид училища, която да гарантира минимума хорариум от часове по специализираните предмети. Защото, дори добавянето на подходящ профил във втори гимназиален етап и максимално използване на възможностите за разширена подготовка по съществуващите общообразователни часове, типични за класическото образование (БЕЛ, История и цивилизации), **няма как да възстанови липсващите часове по специализираните предмети в прогимназиален и първи гимназиален** етап *(изучавани към момента с намален хорариум и чрез избираема, факултативна подготовка в НГДЕК).* Получаването на качествено класическо хуманитарно образование в целия 5-годишен гимназиален етап зависи от хармоничното и многопластово поетапно придобиване на знания, като се имат предвид: **а)** учебното натоварване съобразно възрастта на подрастващите и **б)** даването на възможности за качествено придобиване на знания и умения. Поради тази причина, а и поради защитения статут на класическите дисциплини в системата на българското висше образование, правилно би било да се предприемат стъпки за обособяването на класическото хуманитарно образование в прогимназиален и гимназиален етап като **специализиран вид образование,** чрез допълнения в **чл.39** и сл. ЗПУО. Така ще се постигнат следните положителни резултати: – Законовото установяване на класическото хуманитарно образование в системата на българските училища като нормативно определен специализиран вид, което ще даде правна възможност и задължение за **интегрирането му и в подзаконовите нормативни актове, както и създаването на нарочен рамков учебен план;**	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		– Принципна възможност за съществуване, развиване и създаване на такъв вид училища, която ще има еднозначен благоприятен ефект и върху редица защитени специалности, част от висшето образование в Р. България. В момента ключови хуманитарни дисциплина като история, философия, културология, филологии се изучават приоритетно в държавните висши учебни заведения, а интересът към тях е спадащ поради липсата както на подготвени в достатъчна степен кандидат- студенти, така и поради липсата на достатъчно перспективи за упражняване на преподавателска дейност след завършване на гореизброените образователни направления; – Даване на възможност на българските висши учебни заведения и на БАН да привличат силно подготвени ученици, които да работят и специализират в научната дейност по специфични дисциплини от изключително значение за българската наука и култура; В заключение трябва да обобщим, че обособяването на класическите **училища** като отделен род специализирани училища ще възстанови нормативно възможността за развитие на една традиционна за българската образователна система училищна структура, дала основите на модерната българска държава от нейното възстановяване до 1944г., след която година е заличена и която е частично възстановена през 1977г. със създаването на НГДЕК и дефинирането му като „училище по култура“.		
		§ 1. В **чл.39** се правят следните допълнения: 1. В ал. 1 след думите „математиката и природните науки“ се добавя „класическите хуманитарни науки“ 2. В ал. 2 се създава т. 6: **класически училища (V - XII клас или VIII - XII клас включително)**; ***3.*** Създава се нова ал. 6: 4. ***(6) Класическите училища са държавни.***	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		5. 4. Досегашната ал. 5 става ал.7, като в нея думите „по ал. 2, т. 1, 2 и 3“ се заменят с „по ал. 2, т. 1, 2, 3, 5 и 6“ **§ 2.** В **чл.48** се създава ал. 6:***(5) Класическите училища осигуряват общообразователна подготовка, специализирана подготовка в областта на класическите езици и хуманитарните науки и профилирана подготовка само в профилите „класически“, „хуманитарни науки“, „чужди езици“ и „комбиниран“.*****§ 3.** В **чл.86** се прави следните допълнения: *1.* В ал.1 след думата „областта“, се добавя „*на класическите хуманитарни науки* 2. В ал.3 се в новосъздадената ***т.3 се добавя „министъра на образованието и науката /или министъра на културата/ – за класическите училища“.*** **§ 4**. В **чл.88** се правят следните допълнения: **1.** В ал.3 след думите „в училищата по култура“ се добавя **„и класическите училища“** 2. Вал.4 след думите „в училищата по култура“ се добавя **„и класическите училища“** 3. **§ 5**. В **чл.103** се правят следните допълнения: 1. в ал.4, т.3 след думите „училищата със споразумение по чл.28, ал.3“ се добавя **„класическите училища“** 2. **§ 6.** В **чл.142** се прави следното допълнение: 1. В **досегашната ал.3** се създава точка **6.** ***класическите хуманитарни училища - в V и в VIII клас;*** *2.* **§ 7**. В чл.143 се прави следното допълнение:**1. в ал.2, т.4** след думите „за училищата по чл.38, ал.4“ се добавя „**и чл. 142, ал.3, *т.6“;***		
55.	Драгомира Македонска, директор на ДГ № 36 „Морска звездица“ odz15mira@abv.bg	Настоящото предложение е изготвено във връзка с необходимостта от прецизиране на нормативната уредба в областта на предучилищното образование. Конкретно се адресират липсващи разпоредби относно неучебното време в детските градини и свързаните с това организационни и финансови аспекти , както и с оглед необходимостта от постигане на равнопоставеност в условията на труд и почивка за педагогическите специалисти и	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

	4 юни 2025 г. 17:05:13 Електронна поща И Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 400236-2/09.06.2025	непедагогическия персонал в системата на предучилищното и училищното образование. При прилагането на действащата нормативна уредба се установяват следните празноти: 1. Липсва ясно и конкретно определение за „неучебно време“ в детските градини; 2. Не са регламентирани периодите на неучебно време и ваканции в системата на предучилищното образование; 3. Отсъства нормативно основание за организиране на разновъзрастови или сборни групи при намален брой деца; 4. Не са уредени въпросите, свързани със заплащането на такси през периодите на ваканции и неучебно време. Тези празноти създават затруднения при организацията на дейността в детските градини и предпоставки за различно тълкуване и прилагане на закона.		
		С цел преодоляване на посочените проблеми, се предлагат следните промени в Закона за предучилищното и училищното образование: 1. Изменение на чл. 66, ал. 1: Досегашният текст да отпадне и да се замени със следния: „Неучебното време е времето от 01 юни до 14 септември включително, както и ваканциите, определени със заповед на министъра на образованието и науката.“	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		2. Създаване на нова алинея 2 в чл. 66: „В неучебното време се провеждат само допълнителни форми на педагогическо взаимодействие.“	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		3. Добавяне на нова алинея в чл. 68: „В общинските детски градини по време на ваканции, обявени със заповед на Министъра и в неучебно време се заплаща такса, при условия и по ред, определени с акт на финансиращия орган.“	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		4. Добавяне на нова алинея в чл. 59 „При намаляване на броя на децата, детската градина може да организира разновъзрастови или сборни групи, при спазването на изискванията за максимален брой деца в група, определени с държавния образователен стандарт за финансирането на	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		институциите и с държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа личностно развитие.“		
		5. Добавяне на нов текст в чл. 105, ал. 3 „В случай на извънредни или непредвидени обстоятелства или за деня на честване на празника на общината кметът на общината след уведомяване на началника на регионалното управление на образованието може да обявява до три учебни дни за неучебни в една учебна година за училища и детските градини на територията на общината.“	Не се приема	Практиката показва, че кметовете на общини тълкуват твърде разширително това свое правомощие. Често използването на разпоредбата и позоваването на извънредни и непредвидени обстоятелства е на база несъществуващи такива, а се основава на усмотрението на кмета, което противоречи на целите на предвидената хипотеза и крие риск от неоснователна загуба на учебно време.
		6. Добавяне на нов текст в чл. 105, ал. 4 „Неучебни са и дните, в които образователният процес в училището, педагогическото взаимодействие в детската градина е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт.“	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		Предложените промени са в съответствие с принципите на: – Достъпност и качество на предучилищното образование (чл. 3, ал. 2, т. 3 от ЗПУО); – Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование (чл. 3, ал. 2, т. 4 от ЗПУО); – Автономия за провеждане на образователни политики и самоуправление (чл. 3, ал. 2, т. 8 от ЗПУО) – Ефективно разпределение на ресурсите (чл. 3, ал. 2, т. 9 от ЗПУО); – Прозрачност на управлението (чл. 3, ал. 2, т. 10 от ЗПУО).	Приема се за сведение	Не се съдържа предложение

		Подписка в подкрепа на предложение за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) – **файлът е в Д УУД**		
56.	Драгомира Македонска, член на УС на СРСНПБ, директор на ДГ № 36 „Морска звездица“ odz15mira@abv.bg 4 юни 2025 16:55 Електронна поща И Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 400236-1/09.06.2025 г.	**СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО** 1. Повишаване качеството на предучилищното образование чрез въвеждане на нови стандарти и подобряване на условията за педагогическо взаимодействие за създаването на оптимална среда за развитие на всяко дете. 2. Модернизиране на управлението чрез въвеждане на съвременни управленски подходи, които осигуряват гъвкавост, ефективност и прозрачност в организацията на предучилищното образование. **ОЧАКВАНИ ПОЛЗИ ОТ ПРОМЕНИТЕ** **За децата** • Подобрена възможност за ранно развитие и социализация; • Добре индивидуализиран подход към ученето и развитието; • По-безопасна и подкрепяща образователна среда; **За семействата** • По-голяма гъвкавост при достъпа до предучилищни услуги; • Подобрена подкрепа за работещите родители; • Прозрачност и предвидимост в организацията на образователния процес; **За педагогическите специалисти** • Подобрени условия на труд; • Възможности за професионално развитие; • Равнопоставеност с колегите от други нива на образованието; • Ясни рамки за организация на работното време; **За образователните институции** • Управленска автономия и гъвкавост; • Ефективно използване на ресурсите; • Възможности за адаптация към местните условия;	Приема се за сведение	Не съдържа конкретни предложения, свързани с текстове, подложени на обществено обсъждане със Законопроекта.

		• Финансова устойчивост; **За обществото** • Подобрена подготовка на децата за училищното образование; • Икономически ползи от по-ефективната образователна система; **ФИНАНСОВА ОБОСНОВАНОСТ** Промените са проектирани по начин, който: • Оптимизира използването на съществуващите ресурси; • Предоставя възможности за допълнително финансиране чрез такси за специализирани услуги; • Подобрява съотношението разходи-ефект в дългосрочен план; **ОБЩА НОРМАТИВНА ОБОСНОВАНОСТ** Предложените промени са в пълно съответствие с основните принципи на ЗПУО, залегнали в чл. 3, ал. 2: • **Достъпност и качество** (т. 3) - чрез подобряване на съотношението деца/учител и разширяване на достъпа; • **Равнопоставеност** (т. 4) - чрез уеднаквяване на правата между различните нива на образованието; • **Автономия** (т. 10) - чрез предоставяне на гъвкавост при организацията на дейността; • **Ефективно разпределяне на ресурсите** (т. 9) - чрез оптимизиране на човешките и финансовите ресурси; • **Прозрачност** (т. 9) - чрез ясно дефиниране на отговорностите и процедурите;		
		1. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 22, АЛ. 2 - ДОБАВЯНЕ НА ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА РАЗВИТИЕ И УЧЕНЕ В РАННОТО ДЕТСТВО **Предложен текст:** В чл. 22, ал. 2 да се добави нова точка: „Държавен образователен стандарт за развитие и учене в ранното детство.“	Не се приема	Държавните образователни стандарти се отнасят само до институции в системата на предучилищното и училищното образование, а самостоятелните детски ясли не са такава институция

		Мотиви: Въвеждането на държавен образователен стандарт за Развитие и учене в ранното детство е обосновано от необходимостта за осигуряване на качествено ранно детско развитие. Това ще създаде единна рамка за интегриране на политиките и ще гарантира приемственост между различните етапи на предучилищното образование. • **Нормативна обоснованост**: Промяната е в съответствие с чл. 3, ал. 2, т. 3 от ЗПУО относно осигуряване на достъпност и качество на предучилищното образование; • **Практическа необходимост**: Въвеждането на интегрирани политики за ранно детско развитие изисква единен нормативен подход; • **Приемственост**: Осигурява плавен преход между ранната детска грижа и предучилищното образование; • **Синергичен ефект**: Уреждат се по единен начин изискванията към отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на децата; • **Взаимодействие**: Засилват се връзките между всички заинтересовани страни и родителите;		
		2. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 57, АЛ. 1 И ОТПАДАНЕ НА АЛ. 2 - НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪЗРАСТОВАТА ГРАНИЦА **Предложен текст:** Чл. 57, ал. 1: „Децата постъпват в детската градина не по-рано от учебната година, която започва в годината на навършване на двегодишната им възраст при осигурени условия.“ Ал. 2 отпада. **Мотиви:** Намаляването на възрастовата граница за постъпване в детска градина ще осигури по-ранна социализация и развитие на децата. • **Обхват**: Намаляването на възрастовата граница ще подобри обхвата на предучилищното образование; • **Социална подкрепа**: Подпомага работещите родители при осигуряване на грижа за децата;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		• **Равнопоставеност**: Предоставя равни възможности на всички семейства независимо от социално-икономическия им статус		
		3. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ В ЧЛ. 59 - РАЗНОВЪЗРАСТОВИ И СБОРНИ ГРУПИ **Предложен текст:** Нова алинея в чл. 59: „При намаляване на броя на децата, детската градина може да организира разновъзрастови или сборни групи, при спазване на изискванията за максимален брой деца в група, определени с държавния образователен стандарт.“ **Мотиви:** Организирането на разновъзрастови и сборни групи позволява по-ефективно използване на наличните ресурси • **Гъвкавост**: Осигурява адаптивност при промени в демографската ситуация; • **Ефективност**: Позволява оптимално използване на ресурсите при намаляващ брой деца, както и като временна мярка поради аварии, ремонти, карантини и други обективни причини; • **Качество**: Запазва качеството на образованието чрез спазване на нормативните изисквания; • **Автономия**: Предоставя автономия на институциите за вземане на управленски решения, които да позволят на директорите на детски градини да определят минимален праг на посещаемост, под който да се преустанови работа или да се редуцират групите;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		4. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 60 - ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪОТНОШЕНИЕТО ДЕЦА/ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТ **Предложен текст:** Чл. 60, ал. 1: „Броят на групите и броят на децата в група се определят от директора след съгласуване с педагогическия съвет, като се осигурява съотношение максимум 12 деца с 1 учител и 1	Приема се за сведение	Предложенията са обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба.

		помощник-възпитател. При включени деца със специални образователни потребности - намаляване числеността с 2 деца на група и осигуряване на допълнителен ресурсен учител и/или помощник на учителя“ **Мотиви:** С по-ниско съотношение деца-учител, всяко дете ще получава повече внимание и подкрепа, което стимулира неговото развитие и социализация и подпомага изграждането на по-здравословна и подкрепяща социална среда за децата • **Качество на образованието**: Намаленото съотношение деца/учител подобрява качеството на педагогическото взаимодействие; • **Подобрена безопасност:** Повече персонал означава по-голям контрол върху ситуацията, по-малък риск от инциденти и по-бързо реагиране при нужда; • **Индивидуален подход**: Осигурява по-ефективна индивидуална работа с всяко дете и гарантира адекватна подкрепа за деца със специални образователни потребности; • **Превенция**: Намалява нуждата от допълнителна подкрепа в по-късен етап; • **Професионално развитие**: Подобрява условията на труд на педагогическите специалисти;		
		5. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 63, АЛ. 3 - РАВНОПОСТАВЕНОСТ ПРИ УЧЕБНОТО ВРЕМЕ **Предложен текст:** Чл. 63, ал. 3: „Учебната година включва учебни седмици, учебни дни, както и ваканции.“ **Мотиви:** Ясното регламентиране на учебното и неучебното време ще подобри организацията на образователния процес в предучилищните образователни институции • **Равнопоставеност**: Осигурява равнопоставеност между предучилищното и училищно образование; • **Единство**: Гарантира единен подход към организацията на учебното време;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		• **Професионални права**: Уравнява правата на педагогическите специалисти в различните степени на образованието; • **Нормативна хармония**: Хармонизира текстовете в различните разпоредби на закона;		
		6. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ 4 В ЧЛ. 64 - ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ВАКАНЦИИ **Предложен текст:** Чл. 64, нова ал. 4: „За всяка учебна година министърът на образованието и науката определя със заповед: началото и края на ваканциите с изключение на лятната.“ **Мотиви:** От съществено значение за децата и учителите е регламентираното време за почивка и възстановяване, независимо от това какъв е видът на образователната институция • **Централизирано планиране**: Осигурява единно планиране на учебното време в цялата страна; • **Координация**: Позволява координация между различните нива на образованието; • **Прозрачност**: Гарантира прозрачност и предвидимост в планирането; • **Равнопоставеност**: Обезпечава равни условия за всички деца и педагогически специалисти; • **Административна ефективност**: Оптимизира административните процеси;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		7. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 66 - ДЕФИНИРАНЕ НА НЕУЧЕБНОТО ВРЕМЕ **Предложен текст:** Чл. 66, ал. 1: „Неучебно време е времето от 01 юни до 14 септември включително, както и ваканциите, определени със заповед на министъра на образованието и науката.“ Нова ал. 2: „В неучебното време се провеждат само допълнителни форми на взаимодействие.“ **Мотиви:Подобряване организацията на дейностите в детските градини и**	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		• **Ясност**: Дефинира точно какво представлява неучебното време; • **Разграничение**: Прави ясно разграничение между учебни и неучебни дейности; • **Гъвкавост**: Позволява организиране на грижа за децата без задължително педагогическо взаимодействие; • **Ресурсна ефективност**: Оптимизира използването на човешките ресурси; • **Създаване на механизми за планиране на персонала:** Въвеждане на управленски решения, които да позволят на директорите на детски градини да определят минимален праг на посещаемост, под който да се преустанови работа или да се редуцират групите;		
		8. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ 3 В ЧЛ. 68 - ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЗАНИМАЛНЯ **Предложен текст:** Чл. 68, нова ал. 3: „В общинските детски градини по време на ваканции и в неучебно време задължително се организира занималня, в която се полага грижа за децата, записани в съответната детска градина, за което се заплаща такса, при условия и по ред, определени с акт на финансиращия орган.“ **Мотиви:** Разработване на допълнителни форми, които да отговарят на потребностите на децата и семействата и гарантират грижа за децата през периодите на ваканции • **Финансова устойчивост**: Осигурява допълнителни средства за наемане на персонал; • **Планиране**: Дисциплинира заявяването на услугите; • **Ресурсна ефективност**: Подобрява планирането на финансовите и човешките ресурси; • **Качество на услугите**: Осигурява адекватно съотношение персонал/деца; • **Превенция**: Предотвратява демотивацията на персонала поради некоректно заявяване на присъствията на децата;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		9. ДОБАВЯНЕ НА НОВ ТЕКСТ В ЧЛ. 105, АЛ. 3 И АЛ. 4 - НЕУЧЕБНИ ДНИ ПРИНУДИТЕЛНИ НЕУЧЕБНИ ДНИ **Предложен текст:** Чл. 105, нова ал. 3: „В случай на извънредни или непредвидени обстоятелства или за деня на честване на празника на общината кметът на общината след уведомяване на началника на РУО може да обявява до три учебни дни за неучебни в една учебна година за училища и детските градини на територията на общината.“ Чл. 105, нова ал. 4: „Неучебни са и дните, в които образователният процес в училището, педагогическото взаимодействие в детската градина е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт.“ **Мотиви:** При извънредни или непредвидени обстоятелства, въвеждането на единен подход към обявяване на неучебните дни ще гарантира правилна организация и планиране. Стачката на транспортните работници в София показва, че при обявяване на неучебни дни без яснота за всички свързани услуги, възникват сериозни затруднения, тъй като никой не отчете невъзможността на педагогическите специалисти и непедагогически персонал да се придвижи до работните си места. • **Местна автономия**: Предоставя възможност за местно управление при специфични обстоятелства; • **Гъвкавост**: Позволява адаптация към местни особености и нужди; • **Правна сигурност**: Урежда ситуации при принудително преустановяване на дейността; • **Здравна безопасност**: Позволява спиране на дейността при здравни рискове; • **Нормативна яснота**: Дефинира правната рамка за извънредни ситуации;	Не се приема	Практиката показва, че кметовете на общини тълкуват твърде разширително това свое правомощие. Често използването на разпоредбата и позоваването на извънредни и непредвидени обстоятелства е на база несъществуващи такива, а се основава на усмотрението на кмета, което противоречи на целите на предвидената хипотеза и крие риск от неоснователна загуба на учебно време.
		10. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ В ЧЛ. 24 **Предложен текст:**	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		Чл. 24, нова ал.: „Предучилищното образование, за децата, навършващи 6 или 7 години в годината на постъпване в първи клас, приключва до 31 май на съответната учебна година.“ **Мотиви:** • Премахване на настоящото разминаване между училищата и детските градини относно края на учебната година за децата в подготвителна група; • Осигуряване на равнопоставеност между децата в различни институции; Облекчение за педагогическия персонал през летния период; • Подпомагане на плавния преход към първи клас чрез ясен и логичен край на учебната година; • Спазване на принципа за последователност и предвидимост в образователната система. Предложението за промяна на Закона за предучилищното и училищното образование представлява балансиран подход към модернизирането на българската образователна система. Промените са насочени към повишаване качеството на образованието, осигуряване на равни възможности и създаване на устойчива система, която отговаря на съвременните предизвикателства и потребности на обществото. Чрез внедряването на тези промени се цели създаването на образователна среда, която не само подготвя децата за успешно училищно образование, но и полага основите за тяхното цялостно развитие като личности и граждани на демократичното общество. Настоящите промени са подкрепени от педагогически специалисти и непедагогически персонал от 39 детски градини *Приложение:* Подписи в подкрепа на предложенията		
57.	Iliyana Ruseva iliyanaruseva@abv.bg 4 юни 2025 15:48 Електронна поща	Във връзка с предложените за обществено обсъждане промени в Закона за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование, изразявам следното становище: 1. По отношение на отмяната на какъвто и да било изпит за деца от МГ след 7 клас за прием в 8 клас изразява категорично становище ПРОТИВ. Няма как да гарантирате статут и „запазено място“ на	Не се приема	Приемът във всички видове специализирани училища се подчинява

		деца, които три години по-рано са държали изпит и след три години да продължат автоматично. Може да въведете отделен по-труден изпит, но отворен, както за тях, така и за всички „външни“ деца. На какво основание ще изолирате деца, които не са имали достъп до математическа гимназия, поради това, че няма такава в техния малък град и не е било възможно семейството им да мигрира в по-голям град с МГ. Ако такива семейства остават извън приема след 4 клас, то вече бъдещи осмокласници могат да живеят и не общежитие, без да се обърква целия живот на семейството. На какво основание освобождавате такива деца от изпит по Български език и литература след 7 клас? Нима сега матурата по БЕЛ не е задължителна за всички, както в 10, така и в 12 клас, независимо дали са математици от космическа величина или деца в спортно училище. Категорично съм против децата от МГ да бъдат освободени И от изпит по БЕЛ. Така предложените промени, карат обществеността да мисли, че те са лобистки, породени от нечий страх, че нечие дете не би могло да остане в МГ и след 7 клас. А това е напълно нормален процес – да отпадат деца, приети в 5 клас и да бъдат приемани нови, които през трите години 5-7 клас са достигнали на ниво, на което да бъдат достойни ученици на МГ. Важното е да става по реални резултати, а не по заслуги. 2. По отношение на ограничената употреба на телефона, предлагам употребата на телефон в час да се наказва със забележка в ел дневници със всички произтичащи затова последици при натрупването на определен брой забележки. Не съм съгласна с това всички телефони всяка сутрин и вечер да се оставят в някакви помещения. Децата са прекалено заети и прекалено дълго в училище, за да губят ОЩЕ време да се бутат на опашка, за да си вземат телефоните вечерта в 19.15 от някаква стаичка. Вие в 19.15 ли си тръгвате от МОН и Вашите телефони прибират ли ги, или си говорите именно с децата си, на които искате да ги забраните?		на еднакъв подход. Учениците, кандидатстващи за приемане в 5. клас в МГ и ПМГ, и учениците, кандидатстващи за приемане в 8. клас в тези училища, не се състезават за едни и същи места.

		3. Проектът „дигитална раница“ бе гръмко обявен и не се ползва почти в нито едно училище, освен може би, Втора английски гимназия. Учениците следва да имат разрешение на таблет или друго устройство да носят качени електронните варианти на учениците си. Това ще олекоти изключително тежките им раници, а не намаляването им на две. И сега ученикът на изд. КЛЕТ по Математика е в две части, а раницата на детето ми е 10 – 11 килограма. Вашата ръчна чанта колко тежи?		
58.	Данко Калапиш, председател на Столична организация на СРСНПБ Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – Вх. № 94-3397/05.06.2025 г. И danko_ksx@abv.bg 5 юни 2025 г. 14:35:40 Електронна поща	**СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО** 3. Повишаване качеството на предучилищното образование чрез въвеждане на нови стандарти и подобряване на условията за педагогическо взаимодействие за създаването на оптимална среда за развитие на всяко дете. 4. Модернизиране на управлението чрез въвеждане на съвременни управленски подходи, които осигуряват гъвкавост, ефективност и прозрачност в организацията на предучилищното образование. **ОЧАКВАНИ ПОЛЗИ ОТ ПРОМЕНИТЕ** **За децата** • Подобрена възможност за ранно развитие и социализация; • Добре индивидуализиран подход към ученето и развитието; • По-безопасна и подкрепяща образователна среда; **За семействата** • По-голяма гъвкавост при достъпа до предучилищни услуги; • Подобрена подкрепа за работещите родители; • Прозрачност и предвидимост в организацията на образователния процес; **За педагогическите специалисти** • Подобрени условия на труд; • Възможности за професионално развитие; • Равнопоставеност с колегите от други нива на образованието; • Ясни рамки за организация на работното време; **За образователните институции**	Приема се за сведение	Не се съдържат конкретни предложения по текстовете, подложени на обсъждане със Законопроекта.

		• Управленска автономия и гъвкавост; • Ефективно използване на ресурсите; • Възможности за адаптация към местните условия; • Финансова устойчивост; **За обществото** • Подобрена подготовка на децата за училищното образование; • Икономически ползи от по-ефективната образователна система; **ФИНАНСОВА ОБОСНОВАНОСТ** Промените са проектирани по начин, който: • Оптимизира използването на съществуващите ресурси; • Предоставя възможности за допълнително финансиране чрез такси за специализирани услуги; • Подобрява съотношението разходи-ефект в дългосрочен план; **ОБЩА НОРМАТИВНА ОБОСНОВАНОСТ** Предложените промени са в пълно съответствие с основните принципи на ЗПУО, залегнали в чл. 3, ал. 2: • **Достъпност и качество** (т. 3) - чрез подобряване на съотношението деца/учител и разширяване на достъпа; • **Равнопоставеност** (т. 4) - чрез уеднаквяване на правата между различните нива на образованието; • **Автономия** (т. 10) - чрез предоставяне на гъвкавост при организацията на дейността; • **Ефективно разпределяне на ресурсите** (т. 9) - чрез оптимизиране на човешките и финансовите ресурси; • **Прозрачност** (т. 9) - чрез ясно дефиниране на отговорностите и процедурите;		
		1. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 22, АЛ. 2 - ДОБАВЯНЕ НА ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА РАЗВИТИЕ И УЧЕНЕ В РАННОТО ДЕТСТВО **Предложен текст:**	Приема се за сведение	Държавните образователни стандарти се отнасят само до институции в системата на предучилищното и училищното образование, а

		В чл. 22, ал. 2 да се добави нова точка: „Държавен образователен стандарт за развитие и учене в ранното детство.“ **Мотиви:** Въвеждането на държавен образователен стандарт за Развитие и учене в ранното детство е обосновано от необходимостта за осигуряване на качествено ранно детско развитие. Това ще създаде единна рамка за интегриране на политиките и ще гарантира приемственост между различните етапи на предучилищното образование. • **Нормативна обоснованост**: Промяната е в съответствие с чл. 3, ал. 2, т. 3 от ЗПУО относно осигуряване на достъпност и качество на предучилищното образование; • **Холистичен подход към развитието**: Стандартът ще подпомогне цялостното развитие на детето, включително когнитивното, двигателното и емоционалното развитие, което е основна цел на предучилищното образование; • **Професионално развитие**: Ще осигури ясна рамка за професионално развитие на педагогическите специалисти в сферата на ранното детско развитие. • **Мониторинг и оценка**: Ще улесни проследяването на напредъка и постиженията на децата според ясно дефинирани критерии. • **Практическа необходимост**: Въвеждането на интегрирани политики за ранно детско развитие изисква единен нормативен подход; • **Професионално развитие:** Ще осигури ясна рамка за професионално развитие на педагогическите специалисти в сферата на ранното детско развитие. • **Мониторинг и оценка**: Ще улесни проследяването на напредъка и постиженията на децата според ясно дефинирани критерии; • **Синергичен ефект**: Уреждат се по единен начин изискванията към отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на децата;		самостоятелните детски ясли не са такава институция

		• **Взаимодействие**: Засилват се връзките между всички заинтересовани страни и родителите;		
		2. НЕ ПРИЕМАМЕ ПРЕДЛОЖЕНАТА ТЕРМИНОЛОГИЯ В § 11., Т.2 „РАННА ДЕТСКА ГРИЖА“. Предлагаме да се замени с „Развитие и учене в ранното детство“, или „Развитие и учене в ранна детска възраст“ **Мотиви:** • Съвременните изследвания в неврологията и развойната психология показват, че ранната детска възраст (0-6 години) е критичен период за формиране на мозъчни връзки и когнитивни способности. Терминът „развитие и учене“ отразява комплексността на този процес, който включва не само физическо отглеждане, но и активно стимулиране на интелектуалното, емоционалното и социалното развитие; • Децата са активни участници в собственото си учене, а не пасивни получатели на грижи; • Научните данни потвърждават неделимостта между грижата, обучението и развитието в ранните години. Качественото взаимодействие, играта и педагогически планираните дейности са съществени за оптималното развитие; • Европейската комисия и ОИСР използват терминологията *„early childhood education and care“* (ECEC), като акцентират върху образователната компонента. Терминът „развитие и учене“ по-точно отразява тази интегрална концепция; • Използването на термина „развитие и учене“ подчертава необходимостта от квалифицирани педагогически кадри и научно обосновани практики, а не просто от лица, предоставящи основни грижи. • **Системно наблюдение**: Позволява по-ранно идентифициране на потребности от допълнителна подкрепа;	Приема се	Понятието „ранна детска грижа“ е заменено с „ранно учене и грижа“.

		3. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 57, АЛ. 1 И ОТПАДАНЕ НА АЛ. 2 - НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪЗРАСТОВАТА ГРАНИЦА **Предложен текст:** Чл. 57, ал. 1: „Децата постъпват в детската градина не по-рано от учебната година, която започва в годината на навършване на двегодишната им възраст при осигурени условия.“ Ал. 2 отпада. **Мотиви:** Намаляването на възрастовата граница за постъпване в детска градина ще осигури по-ранна социализация и развитие на децата. • **Обхват**: Намаляването на възрастовата граница ще подобри обхвата на предучилищното образование; • **Социална подкрепа**: Подпомага работещите родители при осигуряване на грижа за децата; • **Оптимизиране на групите**: Позволява по-добро планиране на групите и разпределение на педагогическите специалисти; • **Адаптационен процес**: По-плавен преход към образователната система и по-дълъг период за адаптация; • **Развитие на самостоятелност**: На тази възраст децата демонстрират нарастваща независимост и увереност, което се подпомага от структурираната среда в детската градина; • **Емоционална компетентност**: Двегодишните деца започват да осъзнават различни чувства и да изразяват своите предпочитания, което може да бъде по-добре развито в професионална образователна среда • **Ранно социално развитие**: Децата на 2-годишна възраст започват да развиват важни социални умения като участие в игри с други деца и създаване на първи приятелства; • **Ранно езиково развитие**: Подпомага езиковото развитие в критичен период; • **Структурирана среда**: Осигурява професионално организирана образователна среда за ранно учене чрез игра;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		4. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ В ЧЛ. 59 - РАЗНОВЪЗРАСТОВИ И СБОРНИ ГРУПИ **Предложен текст:** Нова алинея в чл. 59: „При намаляване на броя на децата, детската градина може да организира разновъзрастови или сборни групи, при спазване на изискванията за максимален брой деца в група, определени с държавния образователен стандарт.“ **Мотиви:** Организирането на разновъзрастови и сборни групи позволява по-ефективно използване на наличните ресурси • **Гъвкаво планиране**: Осигурява адаптивност при промени и възможност за адаптиране на дейностите според променящите се условия и потребности; • **Ефективност**: Позволява по-добро разпределение и оптимално използване на човешките и материални ресурси при намаляващ брой деца, както и като временна мярка поради аварии, ремонти, карантини и други обективни причини; • **Качество**: Запазва качеството на образованието чрез спазване на нормативните изисквания и осигуряване на непрекъснатост на образователния процес въпреки извънредни ситуации като епидемии, ремонти, природни бедствия демографски или други предизвикателства; • **Автономия**: Предоставя автономия на институциите за вземане на управленски решения, които да позволят на директорите на детски градини да определят минимален праг на посещаемост, под който да се преустанови работа или да се редуцират групите;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		5. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 60 - ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪОТНОШЕНИЕТО ДЕЦА/ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТ **Предложен текст:** Чл. 60, ал. 1: „Броят на групите и броят на децата в група се определят от директора след съгласуване с педагогическия съвет, като се осигурява съотношение максимум 12 деца с 1 учител и 1	Приема се за сведение	Предложенията не са обект на уреждане на законово равнище.

		помощник-възпитател. При включени деца със специални образователни потребности - намаляване числеността с 2 деца на група и осигуряване на допълнителен ресурсен учител и/или помощник на учителя“ **Мотиви:** С по-ниско съотношение деца-учител, всяко дете ще получава повече внимание и подкрепа, което стимулира неговото развитие и социализация и подпомага изграждането на по-здравословна и подкрепяща социална среда за децата • **Качество на образованието**: Намаленото съотношение деца/учител подобрява качеството на педагогическото взаимодействие; • **Работна среда**: Намаляване на професионалния стрес и риска от прегаряне при педагогическите специалисти; • **Професионално развитие**: Подобрява условията на труд на педагогическите специалисти и осигуряване на повече възможности за прилагане на иновативни методи и подходи; • **Подобрена безопасност:** Повече персонал означава по-голям контрол върху ситуацията, по-малък риск от инциденти и по-бързо реагиране при нужда; • **Индивидуален подход**: Осигурява по-ефективна индивидуална работа с всяко дете и гарантира адекватна подкрепа за деца със специални образователни потребности; • **Превенция**: Намалява нуждата от допълнителна подкрепа в по-късен етап;		
		6. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 63, АЛ. 3 - РАВНОПОСТАВЕНОСТ ПРИ УЧЕБНОТО ВРЕМЕ **Предложен текст:** Чл. 63, ал. 3: „Учебната година включва учебни седмици, учебни дни, както и ваканции.“ **Мотиви:** Ясното регламентиране на учебното и неучебното време ще подобри организацията на образователния процес в предучилищните образователни институции • **Равнопоставеност**: Уеднаквява правата на педагогическите специалисти от предучилищното и училищно образование;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		• **Единство**: Гарантира единен подход към организацията на учебното време; • **Професионални права**: Уравнява правата на педагогическите специалисти в различните степени на образованието; • **Нормативна хармония**: Хармонизира текстовете в различните разпоредби на закона;		
		7. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ 4 В ЧЛ. 64 - ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ВАКАНЦИИ **Предложен текст:** Чл. 64, нова ал. 4: „За всяка учебна година министърът на образованието и науката определя със заповед: началото и края на ваканциите с изключение на лятната.“ **Мотиви:** От съществено значение за децата и учителите е регламентираното време за почивка и възстановяване, независимо от това какъв е видът на образователната институция • **Централизирано планиране**: Осигурява единно планиране на учебното време в цялата страна; • **Нормативна яснота и правна сигурност:** Установяването на централизирани правила за началото и края на ваканциите осигурява яснота и правна сигурност за всички участници в образователния процес – деца, родители, учители и административни служители; • **Прозрачност**: Гарантира прозрачност и предвидимост в планирането; • **Равнопоставеност**: Обезпечава равни условия за всички деца и педагогически специалисти; • **Административна ефективност**: Оптимизира административните процеси;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		8. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 66 - ДЕФИНИРАНЕ НА НЕУЧЕБНОТО ВРЕМЕ **Предложен текст:**	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		Чл. 66, ал. 1: „Неучебно време е времето от 01 юни до 14 септември включително, както и ваканциите, определени със заповед на министъра на образованието и науката.“ Нова ал. 2: „В неучебното време се провеждат само допълнителни форми на взаимодействие.“ **Мотиви:Подобряване организацията на дейностите в детските градини** • **Ясност**: Дефинира точно какво представлява неучебното време. Обозначаването на неучебното време като период, в който се провеждат само допълнителни форми на взаимодействие, позволява по-лесно адаптиране към специфичните нужди на всяка детска градина и към актуалните обстоятелства, като например извънредни ситуации или сезонни особености. Това е особено важно за осигуряване на безопасна и качествена грижа за децата; • **Разграничение**: Прави ясно разграничение между учебни и неучебни дейности; • **Ресурсна ефективност**: Позволява организиране на грижа за децата без задължително педагогическо взаимодействие. Оптимизира използването на човешките ресурси и осигуряване на по-голяма адаптивност и гъвкавост в управлението на детските градини; • **Създаване на механизми за планиране на персонала:** Въвеждане на управленски решения, които да позволят на директорите на детски градини да определят минимален праг на посещаемост, под който да се преустанови работа или да се редуцират групите; • **Подкрепа за екипа и професионалното развитие на педагогическите специалисти**: Ясната нормативна дефиниция на неучебното време създава условия за организиране на професионални обучения, семинари и други форми на развитие, които да се провеждат извън учебните периоди. Това допринася за повишаване на квалификацията		

		на педагогическите екипи и за подобряване на качеството на предоставяните услуги;		
		9. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ 3 В ЧЛ. 68 - ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЗАНИМАЛНЯ **Предложен текст:** Чл. 68, нова ал. 3: „В общинските детски градини по време на ваканции и в неучебно време задължително се организира занималня, в която се полага грижа за децата, записани в съответната детска градина, за което се заплаща такса, при условия и по ред, определени с акт на финансиращия орган.“ **Мотиви:** Разработване на допълнителни форми, които да отговарят на потребностите на децата и семействата и гарантират грижа за децата през периодите на ваканции • **Финансова устойчивост**: Осигурява допълнителни средства за наемане на персонал; • **Планиране**: Дисциплинира заявяването на услугите; • **Ресурсна ефективност**: Подобрява планирането на финансовите и човешките ресурси; • **Качество на услугите**: Осигурява адекватно съотношение персонал/деца; • **Превенция**: Предотвратява демотивацията на персонала поради некоректно заявяване на присъствията на децата;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат тестове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		10. ДОБАВЯНЕ НА НОВ ТЕКСТ В ЧЛ. 105, АЛ. 3 И АЛ. 4 - НЕУЧЕБНИ ДНИ ПРИНУДИТЕЛНИ НЕУЧЕБНИ ДНИ **Предложен текст:** Чл. 105, нова ал. 3: „В случай на извънредни или непредвидени обстоятелства или за деня на честване на празника на общината кметът на общината след уведомяване на началника на РУО може да обявява до три учебни дни за неучебни в една учебна година за училища и детските градини на територията на общината.“ Чл. 105, нова ал. 4: „Неучебни са и дните, в които образователният процес в училището, педагогическото взаимодействие в детската градина е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт.“	Не се приема	Практиката показва, че кметовете на общини тълкуват твърде разширително това свое правомощие. Често използването на разпоредбата и позоваването на извънредни и непредвидени обстоятелства е на база несъществуващи такива, а се основава на усмотрението на кмета, което противоречи на целите на предвидената хипотеза и крие риск от неоснователна загуба на учебно време.

		Мотиви: При извънредни или непредвидени обстоятелства, въвеждането на единен подход към обявяване на неучебните дни ще гарантира правилна организация и планиране. Стачката на транспортните работници в София показва, че при обявяване на неучебни дни без яснота за всички свързани услуги, възникват сериозни затруднения, тъй като никой не отчете невъзможността на педагогическите специалисти и непедагогически персонал да се придвижи до работните си места. • **Местна автономия**: Предоставя възможност за местно управление при специфични обстоятелства; • **Гъвкавост**: Позволява адаптация към местни особености и нужди; • **Правна сигурност**: Урежда ситуации при принудително преустановяване на дейността; • **Здравна безопасност**: Позволява спиране на дейността при здравни рискове; • **Нормативна яснота**: Дефинира правната рамка за извънредни ситуации; Представените предложения за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование представляват балансиран подход към модернизирането на българската образователна система. Промените са насочени към повишаване качеството на образованието, осигуряване на равни възможности и създаване на устойчива система, която отговаря на съвременните предизвикателства и потребности на обществото. Чрез внедряването на тези промени се цели създаването на образователна среда, която не само подготвя децата за успешно училищно образование, но и полага основите за тяхното цялостно развитие като личности и граждани на демократичното общество. *Приложение:* Подписи в подкрепа на предложенията		
59.	Spinball 05 юни 2025 г. 17:43:37 ч.	**Във връзка с мотивите за промени в ЗПУО** Относно децата, които не владеят български език, към настоящия момент има множество не само завършили първи клас такива деца, но и завършили начален етап на образованието си (т.е. 4-ти клас).		

	Портал за обществени консултации	Това е така, тъй като децата нямат право да повтарят клас и оценките са качествени и съответно - неефективни. Това води до липса на мотивация за учене. На много места в страната децата съществуват в списъците на училищата и детските градини само фиктивно, за да се осъществява финансиране за образователната институция. Това е всеизвестен факт, на който явно не се обсъжда дори и към настоящия момент. Тъй като децата не могат да повтарят класове в начален етап, редица от тях решават да не посещават изобщо училище, тъй като и без друго получават виртуални оценки. От това следва липсата на елементарно ниво на разбиране на български език, а камо ли осмисляне на нужната от четене, писане, смятане. Поради това изказвам несъгласие с мотивите за повтаряне само за една година на тези деца, които не са усвоили езика на необходимото ниво. Повторението следва да се налага до усвояване на книжовния български език в рамките на образователните ни стандарти, без значение колко ресурси и години ще отнемат. В противен случай се връщаме в изходна позиция и отново на прага на втори клас, а дори и на пети клас (както е в момента) може да имаме множество неграмотни деца с липса на мотивация. Така нареченият Механизъм по обхват в настоящия си вариант е неработещ. Учители са принуждавани да обикалят с личните си автомобили гетата, населявани от роми, за да молят родителите децата им да посещават училище или детска градина, за да могат съответните педагози да имат изобщо работа, тъй като в много райони на страната децата вече са само или преобладаващо от ромски произход. Буквално учителите извозват тези деца, които са видели на улицата или родителите позволят за съответния ден (не за редовно посещение) да заминат с тях в образователната институция. От това следва, че все още липсва каквато и да било мотивация на родителите от малцинствени общности децата им да бъдат огрaмотени, социализирани, цялостно образовани и включени в работния ресурс на страната. Важно е да се отбележи, че мотивация за възрастните да започнат да посещават вечерни училища или да изпращат регулярно децата си на	Приема се за сведение Приема се за сведение	В Законопроекта се търси баланс между обучение и социализация. Не се съдържа предложение.

		училище следва да се осъзнае като потребност. Елементарна мотивация за тях би била да се научат да пишат, ако в нито една институция администрацията няма право да попълва документи на хора, които са видимо неграмотни. По този начин много от ромите няма да могат да получават необходимите им лични документи, или документи за управление на МПС, социални помощи и др.		
60.	Spinball 05 юни 2025 г. 17:45:01 ч. Портал за обществени консултации	**Във връзка с мотивите за промени в ЗПУО** Относно едносменният режим е добре да се помисли за ежедневни следобедни групови двигателни дейности и спорт във всички училища. Днес децата страдат най-вече от липсата на отговорности и от недостатъчно двигателна активност, което виждаме като явно проявление в днешните „локали“. Добре е да се помисли за явната вече необходимост всички училища да станат иновативни, т.е. да се осъвременят, тъй като начинът на преподаване днес и разпределението на ролите в класната стая не са се променили у нас от 100 години насам. Днешните деца следва да са въвлечени в материала, да правят съвместни проекти, да представят своите идеи и да учат с настървление, а не да се чувстват като потребители, от които се изисква само и единствено присъствие в час. Поради остарелите привички в образованието днес децата не носят униформите и символите на училищата си с гордост, а пренебрежително подхождат дори към името на институцията и често дори не знаят какво то символизира. Рядко се интересуват от съдържанието на даден урок, тъй като осъзнават, че то няма да им е нужно, след като напуснат пределите на класната стая. А дори и да им потрябва, информацията е в ръката им – в устройствата, с които вече всеки разполага. Кариерното развитие следва да се прилага следвайки силните и слаби страни на всяко дете още от начален етап на образованието, като се дава информираност относно това коя професия в какво точно се изразява и какво да очаква едно дете, насочвайки се към нея. Вече са все по-непривлекателни професии като шлосер, багерист и т.н. Децата не се интересуват от това, че майстор зидар в строителството взема по-високо възнаграждение от учителите. За	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		тях е важен престижът на заеманата длъжност и най-вече - външният вид – плачевно.		
61.	Spinball 05 юни 2025 г. 17:45:33 ч. Портал за обществени консултации	**Във връзка с мотивите за промени в ЗПУО** Относно атестирането в образованието, то следва да се отмени задължителното ПКС при педагогическите специалисти като критерии за повишаване на степените 1-ва и 2-ра, тъй като психолози и логопеди имат специфични направления на развитие и надграждане в своята практика, които не са обвързани с университетски програми и следва да не бъдат ограничавани и дискриминирани по този начин от закона. По-скоро ПКС следва да е опционално и всеки специалист да реши, дали има подходящи специализации и теми, които го вълнуват във връзка с децата, с които работи, и на които иска да помогне с надграждане на знания и умения. Към настоящия момент има много психолози, които са и психотерапевти, преминали през години допълнителни обучения и за тях ПКС е абсолютно ненужно и неадекватно. Техните знания са специфични, надграждани с години и насоката им на работа следва да се уважи наравно или дори по-високо от придобиването на ПКС. Не е нормално да се оставя на усмотрението на работодателя да преценя, дали да признае на педагогическия специалист степента на кариерно развитие, както е упоменато към момента в чл. 227 на ЗПУО („Присъждането им се извършва от работодателя. Степените не се запазват при прекратяване на трудовото правоотношение.“). Специалистът има определен стаж, който е проверим наравно с придобитите квалификации и не е редно при всеки работодател той да се поставя в позиция – не да заслужи по-високо възнаграждение, а да моли за такова чрез писмено заявление. При педагозите подобна практика не съществува и е обидно дискриминиране от подобен вид. Относно познавателните книжки и учебниците е възможно да се помисли за вариант за връщането им на институцията след приключване на учебната година и замяна с нови единствено след тяхното амортизиране. Реално е възможно по този начин да се спестят средства от бюджета, а и децата системно да се учат на отговорност, тъй като следва да пазят тези помагала и учебници и за	Приема се за сведение Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане Всички учебници за учениците от II до XII клас се ползват три години.

		следващите ученици. Подобни практики е имало преди години и може да се вземе предвид.		
62.	Spinball 05 юни 2025 г. 17:46:24 ч. Портал за обществени консултации	**Във връзка с мотивите за промени в ЗПУО** Във връзка с обсъждането на предметът „Добродетели и религия“, то е недопустимо в светско образование, каквото е нашето по смисъла на чл.11 от ЗПУО. Абсолютно е нелогично по време, когато в училищата следва да се работи над STEM и AI дейности, да се налага подобен предмет като задължителен. Децата се запознават със съществуването на различните религии периодично в часовете, посочени в чл. 76. („(4) В процеса на училищното образование религиите се изучават в исторически, философски и културен план чрез учебното съдържание на различни учебни предмети“). Дори и в настоящия закон думата „религия“ и „религиозен“ са упоменати 20 пъти, а „дух“ и „духовен“ – 38, което означава, че религията и духовното не са пренебрегнати, но няма реална нужда от повишаване на влиянието й сред децата на 21в. Дори и сега предметът е избираем и напълно възможно при желание да бъде изучаван навсякъде. Ако има образователни институции, в които не е възможен подобен избор, то следва евентуално да се помисли в тази посока. Аргументите, че „ще се работи и за придобиване на различни групи компетентности – комуникативни, личностни, социални и граждански, умения за учене“ са неадекватни. Според специалисти и родители е добре да се учат добродетели и етика, но не и религия. Етиката следва да бъде приоритетно изучавана, за да се развият именно посочените компетентности, а добродетелите се усвояват най-вече у дома, а училището следва да е допълващо и дооформящо за личността. Следователно при промяна в цялостното преподаване и оформянето му като интеракцията между деца и учители, то компетентностите, за които се говори по-горе, биха били съвсем естествено усвоени от всички ученици. Етиката и логиката са част от аксиологията (теорията на ценностите), затова е важно да се изучават именно тези предмети, наравно с философия и психология, което е било практика и преди години у нас. Чрез тях се повишава когнитивно развитие, стимулира се способността на децата да	Приема се на сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Разделянето на децата в зависимост от алтернативната учебна програма не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители

		мислят, да решават въображаеми и реални проблеми, да участват във вземането на решения съвместно с групата или индивидуално и др. По отношение на санкциите за деца, то следва да се преосмисли цялостната концепция на българското училище. Днес децата пренебрежително казват „даскало“, не желаят да го посещават, не им е интересно и изключването им от час не се явява санкция или наказание, а - награда, тъй като те и без това са там с нежелание. Днес по-скоро следва да се обмисли как училището да стане желано място за децата – място, което се посещава с ясното желание, че е гордост да си именно в това училище; че ще бъде чут и твоят глас; ще бъде взето решение и с твое участие и разбира се – ще се научат много нови и интересни неща за света с включени ежедневни поощряващи събития. Ако все пак се налага да се разговаря с дадено дете във връзка с неприемливо поведение или по друг непредвиден повод, свързан с неговото развитие, то присъствието на психолог е задължително. Той е специалистът, с чиито препоръки всички в обкръжението на детето трябва да се съобразяват. Той е специално обучен да води консултации и да вземе решение с кого и по какъв начин следва да се разговаря и как да се реагира във връзка с конкретната ситуация.		
63.	Spinball 05 юни 2025 г. 18:02:44 ч. Портал за обществени консултации	**Във връзка с необходими промени в ЗПУО** Психолозите следва да бъдат назначени към всички градини и училища, а при необходимост да се назначава и педагогически съветник. Психологът следва да е тази брънка в образованието, която към момента липсва на много места и това именно е причината децата и учениците да не усещат подкрепа и разбиране на своята индивидуалност. Тъй като психологът следва да поддържа добрият психологически климат в институцията, то в този смисъл един психолог трябва да работи с всички деца, с техните родители/ настойници, с учители, с медицински специалисти, с непедагогически персонал, с ръководство, с обкръжение на децата (близки, приятели, роднини), с външни институции и др. Това сякаш днес не бива възприемано и оценявано адекватно и към тези специалисти се отнасят с пренебрежение и неуважение, като в	Не се приема	Направените коментари не се отнасят до предоставения за обществени консултации ЗИД на ЗПУО.

		самите институции, така и в цялото общество. Наравно с това един психолог работи повече часове от останалите педагогически специалисти (психолог – 30 часа на седмица, ресурсен учител – 25 часа на седмица, логопед – 21 часа на седмица), а заплащането е еднакво за всички, въпреки натовареността. Логопедите работят само с деца, предоставяйки им обща и допълнителна подкрепа, като е възможно те да се групират според вида нарушение, а ресурсните учители работят само и единствено с деца на допълнителна подкрепа за личностно развитие. Това поставя психолозите в дискриминираща позиция. Това беше надлежно изложено и в коментар на публичното обсъждане скоро на Наредба 4 от редица психолози, които понасят все още ежедневно унижение, тъй като трудът на всички педагогически специалисти няма как да бъде унифициран по този безобразен начин. Прави впечатление и новият анекс към КТД от 31.03.2025г., който отново дискриминира труда на педагогическите специалисти с квалификации понякога по-високи от тези на учителите. Никой не омаловажава труда на педагозите, но е явна нередност за старши и главен учител заплащането да бъде по-високо (2198 и 2283лв., отколкото на специалист (психолог, логопед) първа или втора степен на кариерно развитие (2165 и 2200лв.). Логиката липсва, както и аргументите за тази несериозна грешка, която синдикати и управленци явно допускат вече няколко пъти (съзнателно), въпреки обсъждания и писмено запознаване с проблемите на гилдията на психолозите, още от 2016г. и в частност и миналата 2024г. по време на Министър Цоков, когато бяха провеждани срещи с него, а по-късно и с негов съветник във връзка с множеството възникнали казуси в различни образователни институции в страната. На проблемите на специалистите не беше отговорено и все още е така вече почти 10 години. Предстои настоящият министър да се запознае по-обстойно с необходимостта от промени, за да се случат те навреме. Остават нерешени въпроси като тези - защо педагози, психолози и логопеди трябва да предоставят на деца и обща, и допълнителна подкрепа, но само учителите получават възнаграждение за работа с деца със СОП; защо		

		координатор на екип за дете със СОП не получава възнаграждение във връзка с повишената натовареност, а това е мярка единствено при работа по проекти (напр. в програма „Без агресия за сигурна образователна среда“); защо за провеждане на оценка на потребностите екипът на съответното дете не получава възнаграждение, а екипите на РЦПППО, които одобряват направените вече оценки получават не малка сума; защо, след като е незаконосъобразно психолози и логопеди да заместват отсъстващ учител, тази практика продължава и то на места без заповед за заместване и без допълнително възнаграждение, когато отработените часове са повече		
64.	spinball 05 юни 2025 г. 18:03:04 ч. Портал за обществени консултации	**Във връзка с необходими промени в ЗПУО** Също така на МОН миналата 2024 година бяха предоставени над 20 казуса, засягащи проблеми на психолози в цялата страна, компилирани като общи, поради тяхната повторяемост в различни институции. Реакция също все още няма, а раздорите не свършват и дискриминацията на тези специалисти е от огромно значение за качеството на техния труд. Те са подложени на неимоверен натиск от родители и институции да помагат на всички деца и на тяхното обкръжение, като всеизвестно е, че това е почти невъзможно физически и психически от един човек, когато в дадена институция има над 200 деца. Често специалисти се назначават на половин щат, а се очаква те да извършват дейности като за цял. Съвместно с това се изисква план за работа под формата на график – невъзможно за тази длъжност и естеството на работа; доклади, които нямат нормативна логика, и още редица отговорности, които водят не само до прегряване, но и на много места до отказ от професията или налагане на постоянен страх от невъзможността за запазване на позицията, ако не се изпълняват заповеди на ръководството (най-често вербални и без аргументи). Крайно време е да се намали нормата за психолозите от 30 поне на 25 часа седмично, щом заплащането е еднакво с другите педагогически специалисти, също така да се премахне психо-социалната рехабилитация като задължение на психолозите в	Приема се за сведение	Направените коментари и предложения не се отнасят до предоставения за обществени консултации ЗИД на ЗПУО.

		образованието, тъй като това е т. нар. психиатрична рехабилитация и се извършва от друг вид експерти. За да се избегне спекулата, то е наложащо в ЗПУО ясно да се регламентират отговорностите на психолозите в образованието или да се създаде под законов нормативен акт, подобен на този за клиничните психолози, издадена от Министъра на здравеопазването (НАРЕДБА № 29 ОТ 4 ОКТОМВРИ 2006Г. ЗА ПРОФЕСИОНАЛНАТА КОМПЕТЕНТНОСТ НА ЛИЦАТА, ЗАВЪРШИЛИ ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ ПО СПЕЦИАЛНОСТТА "ПСИХОЛОГИЯ"). Задължително е „Насоките за дейностите на психолозите и на педагогическите съветници за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ да станат част от настоящия закон или от Наредба за приобщаващо образование, като с текстовете им следва да се запознаят всички директори на образователни институции в страната.		
65.	Spinball 05 юни 2025 г. 18:03:32 ч. Портал за обществени консултации	**Във връзка с необходими промени в ЗПУО** Във връзка с ранното детско развитие е изключително важно в яслите също да има назначени психолози, които да работят с всички деца и родители, тъй като към настоящия момент изискването за всяко семейство да се създаде план за адаптация е невъзможно. Ситуацията показва, че на места за 30 деца следва да се грижат 1 медицинска сестра и 1 помощник възпитател. Те нямат капацитета да подготвят родители и деца за този преход към новата среда и съответно още на този ранен етап потребностите на децата биват пренебрегвани. Дори е налице практиката в редица яслени групи децата да не се извеждат навън по време на престоя си в яслата, поради невъзможност на тези двама души да бъдат адекватни за всяко едно дете. Адаптацията е важен фактор в ранното детско развитие и неглижирането му към момента е меко казано ощетяващо за всички деца. Психологът е този, който може да подпомогне най-добре семейства, деца и специалисти, когато е назначен към конкретна ясла. Днес се случва един психолог (понякога и на половин щат) да е отговорен за адаптацията и благосъстоянието на	Не се приема	Поставените въпроси не са предмет на уредба от ЗПУО. Организацията и дейността на яслите и яслените групи е предмет на а Закона за здравето и на наредба на министъра на здравеопазването.

		децата и от яслени, и от градински групи – това е физически и емоционално невъзможно и следва да се преустанови като порочна практика у нас		
66.	Асен Александров, председател на СДСОРБ a.alexandrov@51school.bg 5 юни 2025 23:38 Електронна поща	Предложение за изменение на Наредба № 8 от 11.08.2016 г. ОТНОСНО: Отмяна на задължението за издаване на удостоверения за завършен I, II и III клас Мотиви Съгласно действащата Наредба № 8, училищата издават удостоверения за завършен клас след всеки от първите три класа в началния етап на основното образование. Тази практика: • не носи реална образователна или правна стойност, тъй като преминаването в следващ клас е автоматично и не зависи от такъв документ; • създава излишна административна натовареност за класните ръководители и училищната администрация; • не е необходима за вътрешно или външно документиране на постиженията – тази информация се съдържа в електронния дневник. и в системата на МОН (НЕИСПУО); • не се изисква от родителите или институции, и почти никога не се използва от семействата или учениците. С премахването на удостоверенията за I–III клас ще се спести време, материали и усилия, като се намали административната тежест, в съответствие с целите на МОН за опростяване на документацията в системата.	Не се приема	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
67.	Desispasova 06 юни 2025 г. 07:47:41 ч. Портал за обществени консултации	**Промяна в чл. 107 от Закона за изменение на Закона за предучилищно и училищно образование, която огр** Предложената промяна в чл.107 от Закона за изменение на ЗПУО, която ограничава или по скоро премахва ролята на родителите да избират формата на обучение за децата си със специални образователни потребности (СОП), за сметка на решение, взето от екипа за личностно развитие, нарушава редица нормативни документи и принципи, както от българското законодателство, така и от Европейското: 1. Конституция на Република България:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно

		• Чл.53, ал.1: "Всеки има право на образование." Макар и общо формулирано, това право се тълкува и в контекста на правото на родителите да определят възпитанието и образованието на своите деца, особено когато става въпрос за деца със СОП и нуждите им от адекватна подкрепа. • Чл.4, ал.1: "Република България е правова държава." Принципът на правовата държава изисква законите да бъдат ясни, точни и непротиворечиви, както и да спазват основните права и свободи на гражданите. Отнемането на родителското право на избор може да се разглежда като посегателство върху тези принципи. • Чл.6, ал.2: "Всички граждани са равни пред закона. Не се допускат никакви ограниения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние." Въпреки, че не е пряко нарушение на тази разпоредба, ограничаването на правата на родителите на деца със СОП може да повдигне въпроси относно развенство и дискриминация. 2. Закон за предучилищно и училищно образование: • Чл.2, ал.(2): «Участниците в образователния процес са децата, учениците, учителите, директорите и другите педагогически специалисти, **както и родителите."** **В чл.3 са изброени принципите в системата на предучилищното и училищното образование.** Още в Чл. 3, ал.(1): "Образованието като процес включва обучение, **възпитание и социализация." са заложени възпитанието и социализацията на децата със СОП.** • В чл.3, ал.2 са изброени принципите на приобщаващото образование, което цели да осигури равен достъп и възможности за всички деца, включително тези със СОП. Изключването на родителите от процеса на вземане на решения относно формата на обучение на техните деца със СОП може да се разглежда като противоречие на тези		която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		принципи, тъй като родителите най - добре познават нуждите и възможностите на детето си. • **Чл. 12, ал.2** Изборът по ал. 1 **за малолетните се извършва вместо тях и от тяхно име от техните родители**, а за непълнолетните - от учениците със съгласието на техните родители. В обощение, промяната в чл.107 на ЗПУО, която ограничава родителския избор за формата на обучение на деца със СОП, може да бъде тазглеждана като противоречаща на основни принципи, залегнали в редица европейски и международни правни инструменти , целящи да гарантират правото на образование, недискриминация и участието на хората с увреждания и техните семейства. Моля Ви да преразгледате отново предложението за промяна в чл.107 и да се запази ролята на родителя при избор на формата за обучение.		
68.	Валентина Тодорова, председател на общинската организация на ЦРЦНПРБ – община Шумен hhadzhikostov@119su.bg 6 юни 2025 14:15 Електронна поща	Общинската организация на СРСНПРБ изразява становище относно предложени в публикувания на 23.05.2025 г. на интернет страницата на МОН Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование изменения в текста на Закона, както следва: *I.* **Изменението на т. 12 от ал. 1 на чл. 172** – *„да не използват мобилни устройства за комуникация в училище, освен за строго образователни цели, по здравословни причини или при форсмажорни обстоятелства“.* Изразяваме **несъгласие** с изменението и предлагаме **да бъде заличено**, излагайки няколко съществени аргумента: 1. Предложението ограничава значително възможността за автономно и контекстуално вземане на решения от страна на училищните ръководства и педагогическите специалисти. Всяко училище има своя собствена организация и нужда от баланс между дисциплина и използване на съвременни технологии. Централизирана забрана, без възможност за адаптиране към конкретната среда, води до неефективност и дори напрежение.	Приема се за сведение	Изследвания на ОИСР показват, че учениците у нас използват значително повече от своите връстници в останалите страни телефоните за цели, различни от образователните, което води до дългосрочни негативни последици.

		2. Развитието на дигиталните умения е ключова част от подготовката на учениците за съвременния свят. Ограничаването на достъпа до мобилни технологии извън строго образователни случаи противоречи на усилията за изграждане на функционална дигитална грамотност. Умението да се използва мобилен телефон отговорно, включително за комуникация, е част от тази грамотност. 3. В практиката подобна забрана би била изключително трудна за проследяване и прилагане. Разграничаването между „образователна“ и „необразователна“ употреба в реално време често е неясно, което ще постави учителите в ролята на контролиращи, а не на обучаващи. Това създава излишно напрежение и конфликтни ситуации. 4. Макар и в някои случаи да се злоупотребява с комуникацията по време на учебни часове, пълната ѝ забрана може да има негативни последствия. В извънредни ситуации, родителите разчитат на възможността да се свържат с децата си. Възможността за бърза комуникация не трябва да бъде ограничавана дори само до „форсмажорни обстоятелства“, чието тълкуване може да бъде спорно. 5. Въведена по този начин, мярката ще затрудни особено ученици със специални образователни потребности или тези, които използват мобилни устройства като помощно средство. Това може да доведе до стигматизация, ако се правят изключения за едни, но не и за други. Предложеният текст не отчита в пълна степен реалната училищна среда и необходимостта от балансирано, диференцирано и модерно управление на учебния процес. Вместо обща забрана, препоръчваме подход, който залага на правила на училищно ниво, цифрова етика и развитие на умения за отговорно използване на мобилни устройства.		
		А. Измененията, касаещи текстове в раздел III, глава девета на Закона, уреждащи така наречените „предупредителни мерки“. Настояваме предложените изменения в този вид **да не бъдат приемани**, а да бъдат **преработени** с участието на практици от	Не се приема.	

		системата на училищното образование, излагайки няколко съществени аргумента: 1. Правната стойност, доказването и последователността на множеството „предупредителни мерки“ са неясни: ✓ Неизяснен остава въпросът задължителни ли са „предупредителните мерки“ за всяка санкция или се налагат по преценка. ✓ Въвеждането на „предупредителните мерки“ като предварителен етап създава формална обвързаност, без яснота кога точно санкцията може да бъде наложена. ✓ Вписването в електронен дневник без указания за стандарти или документация поражда нееднакви тълкувания.		От текстовете на Законопроектът става ясно, че предупредителни мерки не са задължителни преди налагането на съответната санкция. Предупредителните мерки не са предварителен етап от налагането на санкция, а се налагат самостоятелно.
		Текстът на ал. 3 към чл. 201 *„Когато след налагане на предупредителна мярка по чл. 199, ал. 3, ученикът извърши ново нарушение на този закон, на нормативните актове по неговото прилагане или на правилника за дейността на училището, се налага санкция, съответна по вид на наложената предупредителна мярка“* поражда правна и практическа неяснота: Каква санкция би се смятала „съответна“ на предупредителната мярка „забележка“? При липса на такава в закона, съществува риск от произволна интерпретация от страна на различните училища, което компрометира принципа на правна сигурност. Необходимо е да се създаде легална дефиниция или приложение, указващо конкретно кои санкции съответстват на кои предупредителни мерки.	Не се приема.	След предупредителната мярка „забележка“ може да бъде налагана всяка една санкция.
		Формулировката на текста на ал. 2 към чл. 203 *„Предупредителната мярка „забележка“ се налага от класния ръководител или всеки учител, който преподава на ученика, а всички останали предупредителни мерки - от директора“* е недостатъчно ясна и може да създаде административни и педагогически затруднения. Ако всеки учител може самостоятелно да налага „забележка“ съществува риск един ученик да получи множество забележки от различни учители в рамките на кратък период, без цялостен поглед върху поведението му.	Не се приема	Възможността да се налага „забележка“ от различни учители се свързва с оперативната самостоятелност на учителите и с възможността да се дава своевременна информация към родителя с цел превенция на проблемно поведение.

		Изразяваме категоричното си несъгласие с въвеждането на новата алинея ал. 4 към изменения чл. 201 – *„Когато в рамките на една учебна година на ученика са наложени три предупредителни мерки, до края на учебната година той няма право да участва в мероприятия, изяви и дейности, извън обучението по учебен план“* и предлагаме тя да бъде заличена поради съществени противоречия с основни национални и международни принципи и нормативни актове, които регулират правата на детето и приобщаващото образование: Противоречие с Конвенцията на ООН за правата на детето, по която Република България е страна. Предложената алинея противоречи на: чл. 3 от Конвенцията, според който водещ принцип при всички действия, засягащи деца, трябва да бъде „най-добрият интерес на детето“ („Висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи“.) чл. 29 от Конвенцията, в нормата на който е уредено, че образованието трябва да е насочено към „развитие на личността, талантите и умствените и физическите способности на детето в най-пълна степен“. Автоматичното изключване на ученици от извънкласни дейности – които често са именно средата, в която децата изразяват своите таланти и развиват социални и емоционални умения, въз основа на брой предупредителни мерки не защитава най-добрия интерес на детето и ограничава достъпа му до ключови възможности за развитие. Противоречие със Закона за предучилищното и училищното образование Предложението влиза в несъответствие със следните текстове от ЗПУО: чл. 3, ал. 1 и ал. 2 – с разпоредбите на които е уредено, че правото на образование се осъществява при равен достъп до качествено образование и при зачитане на разнообразието на децата и	Приема се по принцип.	Направена е корекция.

		учениците, като образованието е ориентирано към интереса и към мотивацията на детето и на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика Предложената алинея, създава неравнопоставеност и ограничава достъпа на определени ученици до пълноценно участие в училищния живот; чл. 7, ал. 2, в нормата на който е уредено, че приобщаващо образование е за всички ученици чл. 186, ал. 1, с разпоредбата на който се допуска, че насочването на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности може да бъде дейност по мотивация и преодоляване на проблемното поведение. Извънкласните дейности и училищните мероприятия са неразделна част от приобщаващата образователна среда, особено за деца с поведенчески трудности, които често именно в такива неформални форми намират възможност за социална адаптация, успех и признание. Противоречие с Наредбата за приобщаващото образование от 27.10.2017 г. Предложената алинея противоречи на: ал. 2 „Приобщаващото образование е неизменна част от правото на образование и се реализира в съответствие с принципите в чл. 3, ал. 2 на ЗПУО“. чл. 3. ал. 1 „Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете или ученик и на разнообразието от потребности на всички деца и ученици чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците във всички аспекти на живота на общността“. Предложеният текст нарушава този принцип. чл. 45, с разпоредбата на който е предвидено, че насочването на детето или ученика към занимания, съобразени с неговите потребности може да се прилага като като дейност за въздействие		

		върху вътрешната мотивация и преодоляване на проблемното поведение на детето или ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователния процес и в институционалната среда. Прилагането на предложения текст възпрепятства основни инструменти на приобщаващото образование, като не предлага възможност за рехабилитация, реинтеграция и развитие на позитивни модели на поведение. Извънкласните дейности, проекти, клубове и участия в събития често са средата, в която учениците изграждат самочувствие, социални умения и мотивация. Лишаването на дете в риск от тези възможности задълбочава изолацията, намалява ангажираността и увеличава вероятността от отпадане или маргинализация. Възпитателният ефект на санкцията е съмнителен, а вредата от нейното прилагане – доказуемо по-голяма от ползата.		
		5. Не са предвидени текстове, уреждащи случаите, когато родителите оспорват предупредителна мярка. Вместо да въведе яснота и оперативна приложимост, новата уредба добавя допълнителни стъпки, актове и неясни условия, които правят процедурата по-бавна, по-трудна за администриране, и по-рискова от правна гледна точка. Директорът и педагогическият състав са изправени пред усложнени административни изисквания, при отсъствие на ясни критерии и методика за прилагане, което създава риск от жалби, конфликтни ситуации и неравно третиране на учениците. Процедурата по налагане на санкции е утежнена, а не улеснена.	Не се приема.	Законопроектът не усложнява, а разгръща възможности за навременна корекция в интерес на ученика.
69.	Диян Стаматов, председател на СРСНПБ hhadzhikostov@119su.bg 6 юни 2025 14:15	**1. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 22, АЛ. 2 - ДОБАВЯНЕ НА ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ ЗА РАЗВИТИЕ И УЧЕНЕ В РАННОТО ДЕТСТВО** **Предложен текст:** В чл. 22, ал. 2 да се добави нова точка: „Държавен образователен стандарт за развитие и учене в ранното детство."	Приема се за сведение	Държавни образователни стандарти се прилагат само в институциите от системата на предучилищното и училищното образование, а

	Електронна поща	**Мотиви:** Въвеждането на държавен образователен стандарт за Развитие и учене в ранното детство е обосновано от необходимостта за осигуряване на качествено ранно детско развитие. Това ще създаде единна рамка за интегриране на политиките и ще гарантира приемственост между различните етапи на предучилищното образование. • **Нормативна обоснованост**: Промяната е в съответствие с чл. 3, ал. 2, т. 3 от ЗПУО относно осигуряване на достъпност и качество на предучилищното образование • **Практическа необходимост**: Въвеждането на интегрирани политики за ранно детско развитие изисква единен нормативен подход • **Приемственост**: Осигурява плавен преход между ранната детска грижа и предучилищното образование • **Синергичен ефект**: Уреждат се по единен начин изискванията към отглеждането, възпитанието, социализацията и обучението на децата • **Взаимодействие**: Засилват се връзките между всички заинтересовани страни и родителите		самостоятелните детски ясли не са такава институция.
		2. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 57, АЛ. 1 И ОТПАДАНЕ НА АЛ. 2 - НАМАЛЯВАНЕ НА ВЪЗРАСТОВАТА ГРАНИЦА **Предложен текст:** Чл. 57, ал. 1: „Децата постъпват в детската градина не по-рано от учебната година, която започва в годината на навършване на двегодишната им възраст при осигурени условия." Ал. 2 отпада. **Мотиви:** Намаляването на възрастовата граница за постъпване в детска градина ще осигури по-ранна социализация и развитие на децата. • **Обхват**: Намаляването на възрастовата граница ще подобри обхвата на предучилищното образование • **Социална подкрепа**: Подпомага работещите родители при осигуряване на грижа за децата	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		• **Равнопоставеност**: Предоставя равни възможности на всички семейства независимо от социално-икономическия им статус		
		3. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ В ЧЛ. 59 - РАЗНОВЪЗРАСТОВИ И СБОРНИ ГРУПИ **Предложен текст:** Нова алинея в чл. 59: „При намаляване на броя на децата, детската градина може да организира разновъзрастови или сборни групи, при спазване на изискванията за максимален брой деца в група, определени с държавния образователен стандарт." **Мотиви:** Организирането на разновъзрастови и сборни групи позволява по-ефективно използване на наличните ресурси • **Гъвкавост**: Осигурява адаптивност при промени в демографската ситуация • **Ефективност**: Позволява оптимално използване на ресурсите при намаляващ брой деца, както и като временна мярка поради аварии, ремонти, карантини и други обективни причини • **Качество**: Запазва качеството на образованието чрез спазване на нормативните изисквания • **Автономия**: Предоставя автономия на институциите за вземане на управленски решения	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		4. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 60 - ПОДОБРЯВАНЕ НА СЪОТНОШЕНИЕТО ДЕЦА/ПЕДАГОГИЧЕСКИ СПЕЦИАЛИСТ **Предложен текст:** Чл. 60, ал. 1: „Броят на групите и броят на децата в група се определят от директора след съгласуване с педагогическия съвет, като се осигурява съотношение максимум 12 деца с 1 учител и 1 помощник-възпитател. При включени деца със специални образователни потребности - намаляване числеността с 2 деца на група и осигуряване на допълнителен ресурсен учител и/или помощник на учителя"	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		Мотиви: С по-ниско съотношение деца-учител, всяко дете ще получава повече внимание и подкрепа, което стимулира неговото развитие и социализация и подпомага изграждането на по-здравословна и подкрепяща социална среда за децата • **Качество на образованието**: Намаленото съотношение деца/учител подобрява качеството на педагогическото взаимодействие • **Подобрена безопасност:** Повече персонал означава по-голям контрол върху ситуацията, по-малък риск от инциденти и по-бързо реагиране при нужда • **Индивидуален подход**: Осигурява по-ефективна индивидуална работа с всяко дете и гарантира адекватна подкрепа за деца със специални образователни потребности • **Превенция**: Намалява нуждата от допълнителна подкрепа в по-късен етап • **Професионално развитие**: Подобрява условията на труд на педагогическите специалисти		
		5. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 63, АЛ. 3 - РАВНОПОСТАВЕНОСТ ПРИ УЧЕБНОТО ВРЕМЕ **Предложен текст:** Чл. 63, ал. 3: „Учебната година включва учебни седмици, учебни дни, както и ваканции." **Мотиви:** Ясното регламентиране на учебното и неучебното време ще подобри организацията на образователния процес в предучилищните образователни институции • **Равнопоставеност**: Осигурява равнопоставеност между предучилищното и училищното образование • **Единство**: Гарантира единен подход към организацията на учебното време • **Професионални права**: Уравнява правата на педагогическите специалисти в различните степени на образованието • **Нормативна хармония**: Хармонизира текстовете в различните разпоредби на закона	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		6. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ 3 В ЧЛ. 64 - ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ВАКАНЦИИ **Предложен текст:** Чл. 64, нова ал. 3: „За всяка учебна година министърът на образованието и науката определя със заповед: началото и края на ваканциите с изключение на лятната." **Мотиви:** От съществено значение за децата и учителите е регламентираното време за почивка и възстановяване, независимо от това в какъв вида на образователната институция • **Централизирано планиране**: Осигурява единно планиране на учебното време в цялата страна • **Координация**: Позволява координация между различните нива на образованието • **Прозрачност**: Гарантира прозрачност и предвидимост в планирането • **Равнопоставеност**: Обезпечава равни условия за всички деца и педагогически специалисти • **Административна ефективност**: Оптимизира административните процеси	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		7. ИЗМЕНЕНИЕ В ЧЛ. 66 - ДЕФИНИРАНЕ НА НЕУЧЕБНОТО ВРЕМЕ **Предложен текст:** Чл. 66, ал. 1: „Неучебно време е времето от 01 юни до 14 септември включително, както и ваканциите, определени със заповед на министъра на образованието и науката." Нова ал. 2: „В неучебното време се провеждат само допълнителни форми на взаимодействие." **Мотиви:Подобряване организацията на дейностите в детските градини и** • **Ясност**: Дефинира точно какво представлява неучебното време • **Разграничение**: Прави ясно разграничение между учебни и неучебни дейности • **Гъвкавост**: Позволява организиране на грижа за децата без задължително педагогическо взаимодействие	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		• **Ресурсна ефективност**: Оптимизира използването на човешките ресурси • **Създаване на механизми за планиране на персонала:** Въвеждане на управленски решения, които да позволят на директорите на детски градини да определят минимален праг на посещаемост, под който да се преустанови работа или да се редуцират групите		
		8. ДОБАВЯНЕ НА НОВА АЛИНЕЯ 3 В ЧЛ. 68 - ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЗАНИМАЛНЯ **Предложен текст:** Чл. 68, нова ал. 3: „В общинските детски градини по време на ваканции и в неучебно време задължително се организира занималня, в която се полага грижа за децата, записани в съответната детска градина, за което се заплаща такса, при условия и по ред, определени с акт на финансиращия орган." **Мотиви:** Разработване на допълнителни форми, които да отговарят на потребностите на децата и семействата **и г**арантират грижа за децата през периодите на ваканции • **Финансова устойчивост**: Осигурява допълнителни средства за наемане на персонал • **Планиране**: Дисциплинира родителите при заявяване на присъствие на децата • **Ресурсна ефективност**: Подобрява планирането на финансовите и човешките ресурси • **Качество на услугите**: Осигурява адекватно съотношение персонал/деца • **Превенция**: Предотвратява демотивацията на персонала поради некоректно заявяване на присъствията на децата	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		9. ДОБАВЯНЕ НА НОВ ТЕКСТ В ЧЛ. 105, АЛ. 3 И АЛ. 4 - НЕУЧЕБНИ ДНИ ПРИНУДИТЕЛНИ НЕУЧЕБНИ ДНИ **Предложен текст:** Чл. 105, нова ал. 3: „В случай на извънредни или непредвидени обстоятелства или за деня на честване на празника на общината кметът на общината след уведомяване на началника на РУО може да	Не се приема	Практиката показва, че кметовете на общини тълкуват твърде разширително това свое правомощие. Често използването на разпоредбата и

		обявява до три учебни дни за неучебни в една учебна година за училища и детските градини на територията на общината." Чл. 105, нова ал. 4: „Неучебни са и дните, в които образователният процес в училището, педагогическото взаимодействие в детската градина е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт." **Мотиви:** При извънредни или непредвидени обстоятелства, въвеждането на единен подход към обявяване на неучебните дни ще гарантира правилна организация и планиране. Стачката на транспортните работници в София показва, че при обявяване на неучебни дни без яснота за всички свързани услуги, възникват сериозни затруднения, тъй като никой не отчете невъзможността на педагогическите специалисти и непедагогически персонал да се придвижи до работните си места. • **Местна автономия**: Предоставя възможност за местно управление при специфични обстоятелства • **Гъвкавост**: Позволява адаптация към местни особености и нужди • **Правна сигурност**: Урежда ситуации при принудително преустановяване на дейността • **Здравна безопасност**: Позволява спиране на дейността при здравни рискове • **Нормативна яснота**: Дефинира правната рамка за извънредни ситуации		позоваването на извънредни и непредвидени обстоятелства е на база несъществуващи такива, а се основава на усмотрението на кмета, което противоречи на целите на предвидената хипотеза и крие риск от неоснователна загуба на учебно време.
		ОБЩА НОРМАТИВНА ОБОСНОВАНОСТ Предложените промени са в пълно съответствие с основните принципи на ЗПУО, залегнали в чл. 3, ал. 2: • **Достъпност и качество** (т. 3) - чрез подобряване на съотношението деца/учител и разширяване на достъпа • **Равнопоставеност** (т. 4) - чрез уеднаквяване на правата между различните нива на образованието • **Автономия** (т. 8) - чрез предоставяне на гъвкавост при организацията на дейността	Приема се за сведение	Не се съдържат предложения

		• **Ефективно разпределяне на ресурсите** (т. 9) - чрез оптимизиране на човешките и финансовите ресурси • **Прозрачност** (т. 10) - чрез ясно дефиниране на отговорностите и процедурите Промените отговарят на съвременните предизвикателства пред предучилищното образование и създават условия за по-качествена и ефективна работа на детските градини.		
70.	Стефка Мънгова, директор на ПГЕЕ „Апостол Арнаудов“, гр. Русе hhadzhikostov@119su.bg 6 юни 2025 14:15 Електронна поща	**СТАНОВИЩЕ от ПГЕЕ „Апостол Арнаудов“ – Русе относно предложените изменения и допълнения в ЗПУО** § 25. Подкрепа за изучаването на учебен предмет Добродетели и религии в чл. 76, ал. 4 и нова ал. 8. Мотиви: 1.Добродетелите са в основата на всяко здраво общество с отговорни граждани. 2.Ученето на морални ценности и религиозни принципи учи в уважение към различията, в толерантност и съпричастност и миролюбивост. 3.Чрез религиите се предава мъдрост и история и помагат на младите хора да намерят посока и морална ориентация. 4.Да се учим на добродетели и религии означава да се учим как да бъдем хора – с достойнство, с грижа към другите, със стремеж към добро.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
		§ 38. Подкрепа за изменението в закона на чл. 105. Мотиви: 1.Кметът може и следва да реагира при извънредни ситуации, като обявяването на неучебни дни е допустимо, но не произволно, а в рамките на закона и със съгласуване с министъра на образованието и науката. Това гарантира баланс между безопасността на учениците и стабилността на учебния процес. 2.Министърът на образованието трябва да делегира правото за обявяване на неучебен ден от кмета, когато обстоятелствата го налагат и решението е съгласувано с РУО.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа

		3.Кметът има право да определи един неучебен ден за празника на града на регламентираната дата.		
		§ 60. В чл. 145, ал. 2 да отпадне текстът „извън приетите в V клас“. Мотиви: 1.Не подкрепям възможността ученици, завършили математически и природоматематически гимназии до 7. клас, да продължават обучението си в същото училище без участие в общото кандидатстване след НВО. 2.Всички ученици, завършващи 7. клас, трябва да имат равен достъп до елитните училища. Ако приетите в V клас остават автоматично, това намалява свободните места за останалите кандидати. Възможността за автоматично оставане ограничава конкуренцията и свежия приток на нови ученици. Приемът след 7. клас следва да се базира изцяло на резултатите от НВО, а не на това дали ученикът е бил вече в дадено училище.	Не се приема	Приемът във всички видове специализирани училища се подчинява на еднакъв подход. Учениците, кандидатстващи за приемане в 5. клас в МГ и ПМГ, и учениците, кандидатстващи за приемане в 8. клас в тези училища, не се състезават за едни и същи места.
		§ 85. Подкрепа относно изменението на текста в чл. 172, ал. 1, т. 12 - да не използват мобилни устройства за комуникация в училище, освен за строго образователни цели, по здравословни причини или при форсмажорни обстоятелства. Мотиви: 1.Подкрепям ограниченото и контролирано използване на мобилни телефони в училище, като това право трябва да бъде обвързано с учебния процес, а не с лични или развлекателни цели. 2.Мобилните телефони често водят до разсеяност, преписване, нарушаване на дисциплината. Прилагането на строги правила помага да се върне фокусът към учебното съдържание. 3.Заснемането на учители и ученици без разрешение, както и разпространението на съдържание онлайн, е сериозен проблем. Ограничаването на достъпа до телефони намалява тези рискове. 4.Насърчаване на реална комуникация. Телефоните често заместват живия контакт. Училището е и място за социално учене, уважение и диалог, а не за изолация зад екрана. 5.Мобилните телефони не бива да се забраняват напълно, но трябва да се използват разумно, при ясни правила и с конкретна учебна цел.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа

		§ 91. В чл. 199, ал. 6 „Когато ученикът с поведението си значително възпрепятства провеждането на дейностите в училището, той може да се отстрани от училище за срок не по-дълъг от 3 дни.“ – да отпадне. Мотиви: 1.Временното отстраняване може да доведе до усещане за отхвърляне и противопоставяне, особено при уязвими ученици. Изолацията задълбочава проблема, вместо да го решава Повишава риска от отпадане от училище Отстраненият ученик обикновено остава без надзор, а родителите не винаги имат ресурс да реагират. Мярката няма как да промени трайно нагласите или навиците на ученика, ако не е част от по-широк план за подкрепа. Вместо отстраняване да се разпише механизъм за подкрепа като участие в ученически проекти, благотворителни дейности и други форми на ангажираност, а не изолация.	Не се приема.	Законопроектът предвижда отстраняването като временна и крайна мярка, която следва да се прилага при отчитане на конкретната ситуация.
		§ 93. Чл. 201. (4) да отпадне. Мотиви: 1.Предложеното изменение е в противоречие с духа на приобщаващото образование и с чл. 171 от ЗПУО, съгласно който ученикът има право да участва в извънкласни дейности, да се изявява, да бъде част от ученически инициативи. Ученици с проблемно поведение по-често имат нужда от включване, не от изключване.	Приема се за сведение.	Внесена е корекция.
		§ 96. Чл. 204, ал. 3 изречение второ да се измени така: „Изслушването се извършва при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.“ Мотиви: 1.Изслушването на учениците се извършва от определения от директора училищен Екип за подкрепа на личностно развитие (ЕПЛР), в който участват педагогически съветник или психолог или от упълномощено от директора лице. 2.В определени случаи и по преценка директорът може да изслуша ученика, но това не може да се вменява като негово изрично задължение.	Не се приема	Екипът за подкрепа за личностно развитие се формира за извършване на оценка на индивидуалните потребности и оказване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности, с изявени дарби, с хронични заболявания или в риск. Този екип няма отношение към налагането на санкциите на учениците.

		§ 98. Чл. 207 да се направи следно изменение: В ал. 3 думите „личния картон“ се заменят с „личното образователно дело“. Мотиви: 1.В предложеното изменение има допусната грешка. В чл. 207, вместо ал. 3 е посочена ал. 2.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа.
		§ 100. След текста на чл. 210а. „Родителите подписват споразумение с детската градина или училището за спазване на правилника на институцията.“ да се постави запетая и да се добави текст „при спазване изискванията на чл. 12, ал. 2 от този закон.“ Мотиви: 1.За пълнолетните ученици от 11 и 12 клас, споразумението за спазване на ПДУ да се сключва с тях, със съгласието на техните родители.	Приема се за сведение	Текстът изцяло отпада.
		§ 109. Към чл. 223, ал. 1, след думата „документ“ да се постави запетая и да се добави текст „съгласно чл. 48, ал. 1, т. 1 от държавния образователен стандарт за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.“ Добавя се следния текст „Документът по ал. 1 се регистрира в изходящата документация на институцията. Копие от него се съхранява в досието на педагогическия специалист.“ Мотиви: 1.Създава яснота за вида на документа, който ще издава институцията; 2.Уточнява регистрацията на документа и неговата легитимност.	Не се приема	В ЗПУО не може да се цитира текст от ДОС за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, който е подзаконов акт.
		§ 115. Сроковете в чл. 228, ал. 7 за възражения от педагогическия специалист до комисията или до директора (началника на РУО) и сроковете за отговор на комисията по чл. 228, ал. 8 да се уеднаквят със сроковете, посочени в чл. 28, ал. 5 и ал. 6 от Наредба 4 от 20 април 2017 г. за нормиране и заплащане на труда, изм. ДВ. бр.42 от 23 Май 2025г. Мотиви:	Приема се за сведение	Подзаконовата нормативна уредба следва да е в съответствие със законовата, а не обратното.

		1.Съгласно чл. 24, ал. 4 от Наредба 4 от 20 април 2017 г. за нормиране и заплащане на труда, резултатите от труда на персонала (ДТВ) в институциите се оценяват след приключване на учебната година, но не по-късно от 1 октомври. Педагогическите специалисти, в т.ч. и директорите, преминават ежегодно през тази процедура и са запознати със сроковете за оспорване пред комисията, директора или началника на РУО. 2.Съгласно чл. 228, ал. 1 от ЗПУО, оценяването на труда на педагогическите специалисти се извършва ежегодно.		
71.	Институт за пазарна икономика, София Светла Костадинова Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 09-78/06.06.2025 г.	Във връзка с предложенията за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) бихме искали да Ви запознаем с нашето становище: Предложените изменения са разнообразни и засягат множество отделени елементи на системата на предучилищното и училищно образование в България. Министерството се опитва да реши някои от натрупаните проблеми, без да подхожда систематично, което до известна степен е разбираемо с оглед на политическата ситуация в страната и ограничената подкрепа за дългосрочни реформаторски усилия у нас. Ще отбележим, че принципно не подкрепяме фрагментарен подход както при анализа на въздействието, така и към формулиране на цялостни решения. При все това бихме искали да коментираме онези предложения в представения проект, които според нас биха имали най-значим ефект – както върху качеството на образованието, така и върху отношенията между заинтересованите страни в системата. 3) 1) Интензивна езикова подготовка по български език за деца, за които той не е майчин или такива, които се връщат от чужбина Предложението е много добро, тъй като адресира изключително съществен проблем пред образованието на децата със слаби езикови познания по български език. Слабото владеене на родния език силно пречи на учениците да напредват в обучението си – както по езика, така и по всички останали предмети. Този проблем се проявява още в предучилищното и началното училищно образование, като в	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа.

		прогимназиалната степен вече става критичен за напредъка на учениците. Поради тази причина подкрепяме усилия за по-голям брой часове по български език. Още по-благоприятна е възможността тази подготовка да е индивидуализирана – съобразно нуждите на детето и възможностите на училището (детската градина) да я осигури. **Не подкрепяме обаче предвидената възможност да се повтаря първи клас.** Липсва консенсус доколко възможността да се повтаря училищен клас се отразява позитивно на ученика и неговите образователни резултати, особено в началния етап на обучение. Считаме, че тази възможност по-скоро ще доведе до по-голям брой рано отпаднали от системата ученици. В случай, че се приеме промяната, повтарянето следва да е само и единствено по изключение, след като са изчерпани всички други възможности за постигане на достатъчно добро владеене на българския език. 3) 2) Създаване на специализирани училища в областта на математиката и природните науки, които да приемат ученици почти само след 4-ти клас Едно от най-значимите предложения в проекта на ЗИД е свързано с промяната в статута и приема на ученици в математическите гимназии. Министерството правилно е установило проблем с математическите знания и умения на учениците, но не е избрало правилен подход за решаването му. Настоящите математически и природоматематически гимназии подбират ученици най-напред след 4-ти клас. Много голяма част от тях приемат между една и три паралелки в 4-ти клас, като някои с големи затруднения запълват своя план-прием. За тях предложението на МОН няма да промени ситуацията (от гледна точка на това, че след 7-ми клас и други ученици допълнително ще имат достъп до училището). Единствено Софийската математическа гимназия приема 6 паралелки с ученици както след 4-ти, така и след 7-ми клас. За това училище и при липса на съществена промяна на броя на учениците приемът ще бъде на практика затворен на един много ранен етап от обучението на децата. Натискът върху децата и семействата за прием в контекста на новите предложения на МОН	Приема се за сведение Приема се за сведение	Повтарянето на 1. клас е само веднъж и само при невладеене на български език, което пречи на ефектното обучение и по останалите предмети. И до момента ЗПУО дава възможност за прием в МГ и ПМГ на деца с изявени дарби в областта на математиката. Учениците, приети в специализирани училища, в т.ч. и в МГ и ПМГ в края на 7. клас също ще полагат изпити от НВО. В същото време, учениците от МГ и МПГ, които желаят да се включат в приема за други училища в гимназиалната степен, могат да го направят. А в МГ и ПМГ се предвижда прием след 7. клас в допълнителни паралелки.

		ще стане много по-голям още в началното образование на децата. **Излиза, че се променя закон, за да се облагодетелства една гимназия**. Но дали тази гимназия в действителност ще спечели от предложените промени? Липсата на вторичен подбор на ученици след 7-ми клас означава, че се ограничава възможността в училището да започнат своето обучение ученици, които по-късно са развили своя математически талант и са по-добри от по-рано приетите. По-ефективно би било корекция в начина на подбор на ученици след 7-ми клас в математическите гимназии (включително промяна в съдържанието на самото национално външно оценяване по математика), отколкото фиксирането на приема рано за всички. **С математическата грамотност в България обаче е налице много по-сериозен проблем.** От много години България регистрира все по-ниски резултати по математика в международните оценки на качеството на образованието, както и на външните оценявания на учениците след 7-ми и 10-ти клас. Освен че резултатите на всички са относителни ниски, много малко ученици избират да изучават по-задълбочено математика в гимназиалния етап на образование, и заедно с това много висок дял имат много слаби постижения. Малкият брой ученици, избрали специализирана матура по математика например, е резултат на различни фактори – по-слаб интерес към научни и СТЕМ дисциплини, трудности в осигуряване на преподаватели за съответните профилиращи предмети, по-висока трудност на обучението по математика и др. ИПИ[1], самият министър на образованието и науката, както и множество неправителствени организации и образователни експерти многократно са коментирали тези факти. Проблемът не е при учещите в малкото на брой специализирани училища по математика и природни науки, нито в начина, по който тези училища осъществяват своя Повече по темата може да види тук: https://ime.bg/articles/uvelichete-chasovete-po-matematika-za-vsichki/, https://ime.bg/articles/matematika-za-vseki-a-ne-samo-za-talantite/, https://ime.bg/articles/vreme-li-e-za-vtora-zadylzhitelna-matura-po-		

		matematika/ , https://ime.bg/articles/matematikata-postepenno-izchezva-ot-zrelostniya-izpit/ https://ime.bg/articles/sredniyat-rezultat-na-nvo-po-matematika-sled-sedmi-klas-e-slab-2-v-181-obshtini/ прием, а в повсеместно слабата математическа грамотност на почти всички завършили средно образование. За решаване на този проблем министерството следва да обмисли как да осигури **увеличаване на броя часове по математика** – както в прогимназиалния, така и в гимназиалния етап на образованието за всички ученици. Въвеждането на специализиран държавен зрелостен изпит по математика за всички вероятно също ще подобри математическата грамотност. Министерството следва да е наясно, че е по-добре да увеличи часовете по математика, отколкото да хвърля на усилия (и учебно време) за религиозно и възпитателно обучение. Учебните програми, особено в прогимназията, в момента не оставят достатъчно време за упражнения на широкия и богат учебен материал и допълнителни часове по математика ще позволят на учителите да коригират това. Опитът на много частни училища показва, че повече часове по математика успешно постигат добро представяне – или поне това е видно от националните външни оценявания. 3) 3) Задължително възпитателно или религиозно обучение Крайно спорната концепция за въвеждане на обучение по религия или добродетели в учебната програма още от първи клас, макар и без оценяване на учениците, на практика премахва неутралността на българското образование спрямо различните вероизповедания. **Не подкрепяме въвеждането на задължително възпитателно или религиозно обучение** със следните аргументи: • **Децата нямат концепция за религия и религиозна принадлежност**, тя се формира вследствие на възпитание в семейството, традиции или по-късно – на база на собствен избор. • В България съществува **разнообразие от религии и нерелигиозни светогледи** – християни, мюсюлмани, юдеи, атеисти, агностици и др. Задължителното преподаване на	Приема се за сведение Приема се за сведение	Не е обект на уреждане на законово равнище Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират

		една или дори няколко религии би дискриминирало тези, които не се припознават в тях. • Училищното образование следва **да избягва насаждането на догми**, още повече когато те противоречат на науката и научните достижения. Всяка религия се базира на ненаучни концепции и е възможно тези часове да се превърнат в инструмент за излишна идеологизация на учениците. • Що се отнася до обучението в добродетели – **родителите имат правото да определят** какво религиозно или морално възпитание да получават децата им (чл. 14 от Хартата на основните права на ЕС[2]). Задължителните часове по религия или добродетели ограничават правото на избор и прехвърлят възпитателната отговорност върху държавата. Министерството допуска, че държавата ще се справи по-добре от родителите във възпитанието на децата им, а това нито се основава на доказателства, нито ще постигне подобряване на връзката родител – училище. • Какви добродетели ще се преподават в съответните часове и от какви учители (с каква подготовка и квалификация)? Цялото предучилищно и училищно образование следва да е основано на морални норми, които достигат до учениците във всеки един учебен час при съприкосновението между ученици и учители. Това прави **отделянето на специален час за обучение в добродетели излишно** в и без друго натоварената учебна програма. И накрая ще отбележим един важен елемент от системата на училищното образование, който според нас се нуждае от регулация и липсва в предложения ЗИД на ЗПУО: 3) 4) Липса на цялостен подход за оценка на представянето на училищата, базиран на стандартизирани и сравними изпити [1]https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:12016P/TXT Оценката на качеството на училищното образование следва да се доразвие в систематично оценяване на постиженията на учениците		характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Разделянето на децата в зависимост от алтернативната учебна програма не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители. Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		чрез сравними между годините изпити (тестове), които да дават възможност за **оценка на добавената стойност** на учителя и на училището като цяло. Само тогава ще имаме информация къде и защо са необходими допълнителни усилия за подобряване на резултатите и какви мерки да се предприемат, за да се постигнат образователните цели. Това би помогнало да се идентифицират на базата на данни и факти слабопредставящите се училища, което ще позволи да се прилагат насочени мерки за подобряване на управлението и/или преструктуриране им. Множеството изпити, които полагат учениците в момента, не дават такава възможност и на практика почти не се използват за корекции в политиката. Считаме, че този елемент силно ще подобри представянето на българските ученици в дългосрочен план и ще намали регионалните различия.	Приема се за сведение	
72.	Сдружение съюз на ръководителите в системата на народната просвета в България Диян Стаматов Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1102-67/06.06.2025 г.	Обръщаме са към Вас с апел да преразгледате изцяло чл. 128 от ЗПУО касаещ издаването на удостоверение на ученици, завършили обучението си в I, II п III клас. Предлагаме следните промени: 1. 1. Да отпадне издаването на удостоверение на ученици, завършили обучението си във II и III клас — „Удостоверение за завършен клас от началния етап на основно образование (втори/трети)“ 2.Да бъде освободен от графичен дизайн документът “Удостоверение за завършен първи клас“ с номенклатурен № 3-21 съгласно Приложение № 4 към чл. 31 към Наредба № 8 за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование. **Мотиви:** 1. Удостоверението за завършен клас от началния етап на основно образование (втори/трети) няма добавена стойност нито за лицето, което го получава, нито за институцията, която го издава. Това е изключителна на административна тежест, в която са въвлечени много ресурси (човешки, времеви, материални,	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		финансови). Учениците и техните родителите не демонстрират ентусиазъм или чувство на радост, когато ги получават; 2. Освобождаването на удостоверението за завършен първи клас от графичен дизайн ще предостави възможност на образователните институции да го превърнат в документ със свой собствен идентичен облик: да поставят свои собствени символи и други отличителни знаци в съответствие с принципите на националната и институционалната идентичност и култура. По този начин документът ще се превърне в значим за ученика и ще окаже положително влияние върху социалното и емоционалното му състояние.		
73.	Пенка Велинова peve71@gmail.com 7 юни 2025 г. 11:54:00 Електронна поща И Портал за обществени консултации, 9 юни	**Лично становище относно предложените изменения в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО).** Уважаеми госпожи и господа, промените в ЗПУО са необходими, но част от предлаганите не са добре замислени, не са скрепени с конкретни мерки, които да гарантират постигане на заложените цели и създават нови проблеми, вкл. нарушават права. **1. За промените в оценяването:** С измененията в закона се предвиждат изрично принципи за оценяване: обективност, справедливост – използване на ясни и предварително определени критерии за оценяване, съгласуваност и координация – прилагане на различни форми, видове и инструменти за оценяване и синхрон при оценяването по различните предмети и в различните етапи, прозрачност и проследимост – известяване на критериите за оценяване, възможност за обратна връзка за поставената оценка и информация за напредъка, насоченост към мотивация и стимулиране за подобряване на постиженията и по-широко прилагане на формиращо оценяване. Изричното вписване на принципи в закона има смисъл само когато се предвиждат мерки за постигането им, в случая - конкретни задължения и механизми за контрол и отчетност. Ако това не се случи, съществува сериозен риск да останат на хартия и да не доведат до реална промяна в образователната практика.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане. Част от предложенията са обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба и са вече уредени.

		В момента нормативната уредба допуска широка интерпретация по отношение на формите и критериите за оценяване. Това създава предпоставки за неравнопоставеност между ученици от различни училища, а понякога – и в рамките на едно и също училище. За да се гарантира обективност и справедливост, е необходимо: - Да се въведе **национален стандартен формат за писмени и устни изпитвания** – библиотеки с одобрени от МОН материали, към които учителите да имат достъп и от които да подбират. Да се предвиди задължение за провеждане на изпити само въз основа на одобрени материали към учебния план и по заложените към тях критерии. - Да се разработи **електронна платформа с автоматично оценяване**, когато това е възможно, за да се ограничи субективността. - Да се регламентира **изрична забрана** за провеждане на писмени изпитвания без предварително обявяване на дата и материал, по който начин да се ликвидира практиката за внезапни тестове, понякога и върху материал, предаден в същия час. **За прозрачността и достъпа на родителите до резултатите на учениците, п**редвидените принципи за прозрачност трябва да се обезпечат технически: - Да се **въведе задължение за качване на проверените работи и резултати** в електронния дневник. - Да се гарантира **достъп на родителите до оценените проекти и тестове** – чрез сканирани копия, снимки или електронни формати. Необходима е ревизия на оценките като "активно участие", "самостоятелна работа" и "домашна работа". Те **не трябва да влияят върху срочната и годишната оценка**, освен ако не са ясно регламентирани по отношение на честота, съдържание и обективност. Препоръчително е, ако се запазят, да бъдат **съпътстващи**, а не основни елементи при оформянето на оценката.		

		Настоящите изменения в чл. 117 ЗПУО предлагат ценностни насоки, но липсата на правна принуда и контролни механизми ги прави неефективни. За да се постигне реална промяна в училищната практика, е необходимо ясно нормативно регламентиране на процедурите, критериите и възможностите за родителски контрол.		
		2. За оценката на житейски и социалноповеденчески умения: Тази идея би могла да бъде разглеждана в рамките на възпитателната работа и подкрепящите дейности на училището, но **не следва да е част от оценяването на постиженията по учебните предмети**. Вместо оценка, подходящи механизми биха били бележки и коментари в електронния дневник, план за личностно развитие при нужда от подкрепа.	Не се приема	Законопроектът не предвижда оценка на поведението
		3. За предлаганото разделение между санкции и предупредителни мерки: Предлаганото разделение между санкции и предупредителни мерки е правно неустойчиво и практически безсмислено. От мотивите на законопроекта става ясно, че целта е предупредителните мерки да не подлежат на съдебен контрол, за да се улесни административната дейност на директорите. Това обаче едва ли ще бъде постигнато поради следното: Предупредителните мерки се основават на констатирано неизпълнение на задължения, предвидени в закона и в училищните правилници – т.е. на нарушение. Те се вписват в досие, натрупват се и създават предпоставки за налагане на санкции. По този начин засягат права и законни интереси на ученика и, независимо от наименованието си, представляват форма на държавна принуда с дисциплинарен характер. Следователно, ученикът има правен интерес да оспори тяхната законосъобразност. При оценка на правната природа на тези мерки следва да се съобрази практиката на Съда на Европейския съюз (СЕС) и Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ). СЕС прилага т.нар. „критерии на Енгел“ (Engel criteria), за да определи дали дадена процедура е наказателна по своя характер. Това се отнася и до административни	Не се приема.	Разделението е насочено към осигуряване на гъвкава педагогическа среда и етапно и възпитателно въздействие.

		и дисциплинарни мерки, когато те целят възпиране, имат санкционен характер или водят до тежки последици. В решението по дело Bonda (C-489/10) СЕС подчертава, че същността и последиците на мярката са по-важни от формалната ѝ квалификация. По аналогичен начин ЕСПЧ в решението си по делото Bouyid v. Belgium (2015) подчертава, че всяка мярка, която води до унижение, стигматизация и е наложена без възможност за защита, може да наруши чл. 3 от ЕКПЧ. Предупредителни мерки, които се вписват, натрупват и водят до последващи санкции, включително изключване от училище или лишаване от стипендия, могат да създадат трайна негативна последица върху развитието и самооценката на ученика. Дори и да се приеме, че тези мерки не са наказателни, те засягат граждански права и попадат под закрилата на чл. 6 и чл. 13 от ЕКПЧ. Всяко лице има право на ефективна защита и достъп до съд, когато се засягат негови права, независимо от формалната квалификация на мярката. Публичността на вписванията, липсата на обжалваемост и възможността за произволни тълкувания създават допълнителен риск от неравноправно третиране, включително на уязвими групи ученици. Предложената промяна следва да бъде преосмислена. Системата на училищна дисциплина трябва да включва не само ефективни мерки, но и адекватни процесуални гаранции за защита на учениците. Формалното разделение между „предупредителни“ и „санкционни“ мерки не може да отмени конституционното и конвенционно право на защита.		
		3. Относно създаване на нов чл. 210а от ЗПУО: С § 100 се предлага създаването на нов чл. 210а със следното съдържание: „Чл. 210а. Родителите подписват споразумение с детската градина или училището за спазване на правилника на институцията.“ Предложението повдига редица въпроси, свързани с **правния характер, целта и последиците** от подобен документ. Считам, че	Приема се	Текстът отпада от Законопроекта.

		така формулираната разпоредба е **неясна, правно съмнителна и неприложима** по следните причини: **Правно задължение за спазване на правилата вече съществува.** Всички граждани, включително родители и ученици, по закон са длъжни да спазват действащото законодателство и правилата на институциите. Това задължение произтича **не от договор**, а от **закона** – както ЗПУО, така и подзаконовите нормативни актове и вътрешните правила на съответните институции. **Не е ясно какво представлява „споразумението“ – договор или декларация?** Ако се приема, че това е **договор**, то възникват въпроси относно **възможността за отказ от подписване, задължителността на клаузите, правните последици при неизпълнение** и възможността за **възражения срещу едностранно приети правила**. Ако е **декларация за съгласие**, тя няма правна стойност, защото не добавя нищо към вече съществуващите задължения по закон. **Създават се рискове от нарушаване на принципа на достъпност до образование.** Детските градини и училищата, финансирани с публични средства, нямат право да откажат достъп на дете, чиито родители откажат да подпишат подобно споразумение. Въвеждането на подобно изискване **не трябва да се превръща в инструмент за ограничаване на достъпа до образование или за упражняване на натиск върху родителите**. **Създава се опасност от неясни и потенциално дискриминационни последици.** Не е ясно какви ще са последствията при отказ или при неспазване на подписано споразумение. Без регламентирани механизми, има риск от **различно тълкуване и прилагане** в различните образователни институции, което може да доведе до **неравноправно третиране на родители и деца.** **Предложението няма да доведе до реално подобрение на партньорството между родители и институции.** Истинското партньорство се изгражда чрез доверие, диалог и включване на родителите в създаването на правилата – чрез училищните		

		настоятелства, обществени съвети и други форми. Формалното подписване на „споразумения“ без реално участие **ще създаде допълнително напрежение**, но не и ефективно сътрудничество. Предлагам предложението за нов чл. 210а да бъде **оттеглено**, тъй като не е необходимо, не е ясно и създава предпоставки за правна несигурност и дискриминационни практики. Ако целта е по-добро сътрудничество с родителите, то следва да се работи по изграждане на устойчиви механизми за участие, информираност и диалог.		
		4. **Относно оценката за работата на учителите.** Считам, че в процеса на изготвяне на оценка за работата на учителя следва да се предвиди възможност родителите да изразяват мнение чрез стандартизирани и внимателно формулирани анкети. Това може да бъде осъществено чрез функционалност в електронните дневници, с която родителите да бъдат приканвани да попълнят кратки анонимни въпросници в рамките на учебната година. Такъв механизъм би позволил събиране на систематична обратна връзка по въпроси, свързани с комуникацията на учителя с родителите, отношението към учениците, яснота и последователност при поставяне на оценки, подкрепа за напредъка на учениците, реакция при възникване на проблеми. Анкетите трябва да съдържат обективни, кратки и ясни въпроси с възможност за оценка по скала, както и ограничено поле за свободен коментар. Желателно е да се разработят на национално ниво от Министерството на образованието и науката с участието на експерти и представители на родителските организации, така че да отразяват реално значими аспекти от преподавателската работа и да се избегне субективност или пристрастие. Обратната връзка от анкетите не следва да се използва автоматично за дисциплинарни или административни последици, а като допълнителен индикатор при атестацията на учителите и за подобряване на качеството на образователния процес. Училището и регионалните управления трябва да гарантират анонимност на родителите, защита от натиск върху учители, контрол за злоупотреби със системата за оценяване.	Приема се за сведение.	Редът за оценяване на труда на педагогическите специалисти е обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба.

		Въпреки потенциала на анкетите като инструмент за обективност и прозрачност, следва да се отчита и възможният риск от влошаване на отношенията между родители и учители при липса на ясни правила. Поради това предлагам въпросът да бъде подложен на широко обсъждане с всички заинтересовани страни – учители, родители, директори, експерти и представители на МОН.		
		4. Относно оценките от националното външно оценяване и държавните зрелостни изпити **Предлага се следното:**„Оценките от националното външно оценяване в края на IV, VII и X клас, както и от държавните зрелостни изпити и от държавния изпит за придобиване на професионална квалификация са окончателни“. В този вид предложението **влиза в противоречие с принципите на обективност, прозрачност и справедливост**, които законодателят сам е формулирал. Ако под „окончателна оценка“ се разбира **непререшаемост при никакви обстоятелства**, това е проблематично – тъй като **всяко административно действие подлежи на проверка по закон**, особено ако води до правни последици за лицето (в случая – ученика). Оценката от тези изпити има конкретни последици – достъп до следващо образователно ниво, до професия, до диплома. Затова тя **трябва да подлежи на преразглеждане при грешка**. Има възможност за грешка в проверката (механична, човешка), грешка в сумирането на точките, сгрешен ключ за верни отговори, неправилно въведени данни (например сканирана бланка), системен или технически проблем в софтуера. С така формулирания текст се създава правна презумпция, че оценките от националните изпити и зрелостните изпити са непреразгледаеми при никакви обстоятелства, което е в противоречие с провъзгласените в самия закон принципи на обективност, прозрачност и справедливост при оценяването. Всяко действие на администрацията, което води до правни последици за гражданите (в случая – учениците), подлежи на проверка и контрол	Приема се	Разпоредбата е допълнена

		за законосъобразност. Оценките от посочените изпити имат решаващо значение за достъпа до следващи образователни нива и до диплома за завършено образование и професионална квалификация. На практика могат да възникнат различни ситуации, при които е допусната фактическа или техническа грешка, напр. при проверката на писмената работа, при сумирането на резултатите, при въвеждане на данни в системата или при неправилно използване на оценъчни ключове. В такива случаи отказът от възможност за проверка на резултата нарушава правото на ученика на защита срещу административни грешки, което противоречи на принципа на правовата държава и равен достъп до образование. Текстът може да се преформулира по следния начин: „Оценките от националното външно оценяване в края на IV, VII и X клас, както и от държавните зрелостни изпити и от държавния изпит за придобиване на професионална квалификация са окончателни, освен в случаите на допусната фактическа грешка или нарушение на процедурата по оценяване, които подлежат на проверка по установения ред“. Трябва да се предвиди и съответен ред за проверката.		
74.	Албена Йорданова, секретар в IV ОУ „Иван Вазов“, гр. Търговище albena72@abv.bg 7 юни 2025 г. 13:19:35 Електронна поща	**ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ОБЛЕКЧАВАНЕ НА АДМИНИСТРАТИВНАТА ТЕЖЕСТ В СИСТЕМАТА НА СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ** Предвид предложените за обсъждане промени в ЗПУО предлагаме на Вашето внимание още една. Тя би облекчила значително административната тежест във всички училища, които имат начален етап. Става дума за **бележника за кореспонденция**, **описан в чл. 208, ал. 2 на ЗПУО.** Това е един ненужен документ, който практиката наложи като безсмислен. Към момента няма училище, в което той да функционира. Масово за комуникация с родителите се използват електронните дневници, срещи с родителите и телефонни разговори с тях. Проблемът с този бележник за кореспонденция е, че всъщност той заменя ученическата книжка, която от прогимназията нататък се	Не се приема	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		явява документът, санкциониращ завършен клас. И така, по-големите ученици удостоверяват преминаването си в по-горен клас с ученическа книжка, или ако тя е електронна – с нейна разпечатка, подписана и подпечатана от директора на училището. За малките такава опция не съществува. **Затова и Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование** предвижда за тях издаването на специални удостоверения за завършен клас, описани в **Приложение № 4 към чл. 31, т. 3 (3-23) Удостоверение за завършен клас от началния етап на основно образование (втори/трети) и т. 4 (3-21) Удостоверение за завършен първи клас**. Според сегашните текстове на ЗПУО дори санкциите би следвало да се вписват в този бележник за кореспонденция. Разбира се, санкциите следва да се отразят и в електронния дневник, и в личното образователно дело на ученика (ЛОД). Задължението на училищната администрация за издаването на удостоверения за завършен I, II и III клас ненужно усложнява последните учебни дни, когато всички колеги са претоварени от оформяне на годишен успех, организация и провеждане на НВО и други типични за края на учебния процес дейности. Да не забравяме и регистрационните книги, в които се вписват издадените удостоверения. Тези документи са напълно безсмислени, понеже почти няма ученици, които напускат училището си в тази ранна възраст. А и да се наложи, те имат ЛОД, издава им се удостоверение на преместване. Ако става дума за местене в чужда държава, може да им бъде изготвено удостоверение за завършен клас. В заключение – предлагаме да се премахне бележникът за кореспонденция от ЗПУО и произтичащите от неговото съществуване удостоверения за завършен I, II и III клас. Спокойно би могло да се извърши корекция в закона и ученическата книжка да е валидна за всички ученици от I до XII клас. Това би облекчило сериозно административната тежест и работата по приключване на учебния процес във всички училища с начален етап в страната.		

75.	Кина Котларска, директор на СУ „Е. Станев“, гр. Велико Търново kinakotlarska@yahoo.fr 7 юни 2025 г. 10:38:55 Електронна поща	Изпращам едно предложение, различно от публикуваните. То би имало съществено значение за намаляване на административната тежест във всички училища с начален етап и не е така дискусионно както публикуваните на сайта на МОН. Всички колеги, заети с издаването на тези удостоверения, подкрепят идеята. Предвид предложените за обсъждане промени в ЗПУО предлагаме на Вашето внимание още една. Тя би облекчила значително административната тежест във всички училища, които имат начален етап. Става дума за **бележника за кореспонденция**, **описан в чл.208, ал.2 на ЗПУО.** Това е един ненужен документ, който практиката наложи като безсмислен. Към момента няма училище, в което той да функционира. Масово за комуникация с родителите се използват електронните дневници, срещи с родителите и телефонни разговори с тях. Проблемът с този бележник за кореспонденция е, че всъщност той заменя ученическата книжка, която от прогимназията нататък се явява документът, санкциониращ завършен клас. И така, по-големите ученици удостоверяват преминаването си в по-горен клас с ученическа книжка, или ако тя е електронна – с нейна разпечатка, подписана и подпечатана от директора на училището. За малките такава опция не съществува. **Затова и Наредба № 8 от 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование** предвижда за тях издаването на специални удостоверения за завършен клас, описани в **Приложение № 4 към чл. 31, т.3 (3-23) Удостоверение за завършен клас от началния етап на основно образование (втори/трети) и т.4 (3-21)Удостоверение за завършен първи клас**. Според сегашните текстове на ЗПУО дори санкциите би следвало да се вписват в този бележник за кореспонденция. Разбира се, санкциите следва да се отразят и в електронния дневник, и в личното образователно дело на ученика (ЛОД). Задължението на училищната администрация за издаването на удостоверения за завършен I, II и III клас ненужно усложнява последните учебни дни, когато всички колеги са претоварени от	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		оформяне на годишен успех, организация и провеждане на НВО и други типични за края на учебния процес дейности. Да не забравяме и регистрационните книги, в които се вписват издадените удостоверения. Тези документи са напълно безсмислени, понеже почти няма ученици, които напускат училището си в тази ранна възраст. А и да се наложи, те имат ЛОД, издава им се удостоверение на преместване. Ако става дума за местене в чужда държава, може да им бъде изготвено удостоверение за завършен клас. В заключение – предлагаме да се премахне бележникът за кореспонденция от ЗПУО и произтичащите от неговото съществуване удостоверения за завършен I, II и III клас. Спокойно би могло да се извърши корекция в закона и ученическата книжка да е валидна за всички ученици от I до XII клас. Това би облекчило сериозно административната тежест и работата по приключване на учебния процес във всички училища с начален етап в страната.		
76.	Момчил Славов, гр. София mom4yl@yahoo.com 8 юни 2025 г. 8:40:17 Електронна поща	Настоявам и Ви умолявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, изключително податлива на дезинформация и външно влияние, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Баща съм на дете, което ще бъде първолак и съм изключително притеснен по какъв начин тази информация ще бъде представена и изопачена и искам България да ми остане Родина, а не територия, на която съм принуден да прекарам X години с единствена цел напускане. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.

77.	Стефан Тошев donaugruppe@gmail.com 8 юни 2025 г. 10:56:32 Електронна поща	Изразявам мнение да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
78.	Донка Чолакова, гр. София dona_tsch@yahoo.com 8 юни 2025 г. 12:21:04 Електронна поща И Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 94-3465/09.06.2025 г.	С настоящето писмо излагам мотиви относно допълнение и промени в ЗПУО, които да кореспондират с чл. 175/ ал. 3, чл. 263/ ал. 3, чл. 290/ ал. 3 от ЗПУО и др. В момента **няма изрична препращаща норма** към ЗПУО или друг релевантен закон или наредба, с която да се регламентира създаването, поддържането, изгледа и задължителните атрибути на интернет страниците на училищата. Получава се правен нонсенс – от една страна училищата са задължени да публикуват дадени документи на интернет страниците си, но няма регламент за създаването и поддържането на тези страници. При липса на интернет страница или неработеща такава няма как да се изпълнят задълженията за публикуването на документи на интернет страниците на училищата (справка с чл. 175/ ал. 3, чл. 263/ ал. 3, чл. 290/ ал. 3 от ЗПУО). Моля да бъде обсъдена промяна на ЗПУО във връзка с регламентиране създаването, поддържането, изгледа, хостинга и задължителните атрибути на интернет страниците на училищата, както и отговорностите при проблеми със сайта (недостъпен сайт, неактуална информация и др.).	Не се приема	ЗПУО е специален закон, който урежда отношенията, свързани с осигуряване на правото на предучилищно и училищно образование, както и с устройството, функциите, организацията, управлението и финансирането на системата на предучилищното и училищното образование. Обществените отношения, свързани със създаването, поддържането, изгледа, хостинга и атрибутите на интернет страниците на училищата, както и отговорностите при проблеми със сайта следва да се осъществяват при спазване на общите разпоредби и не се нуждаят от специална уредба в ЗПУО.

		Във връзка с предложените промени на ЗПУО в частта “Санкции” предлагам в чл. 203, ал. 2 текстът “Предупредителната мярка „забележка“ се налага от класния ръководител или всеки учител, който преподава на ученика” да бъде заменен с “Предупредителната мярка „забележка“ се налага от директора по мотивирано предложение на класния ръководител, психолога или педагогическия съветник”, **за да няма възможност за злоупотреби и превишаване на права от страна на** **учителите.** Също така предупредителните мерки да се налагат след задължително изслушване на ученика в присъствието на родител и друг значим за него възрастен (учител, психолог/ педагогически съветник, социален работник). Да се добави в чл. 201, ал. 2, текста: “след **задължително** изслушване на ученика в присъствието на родител и друг значим за него възрастен (учител, психолог/ педагогически съветник, социален работник) **в удобно за всички страни време”.** Текстът “удобно за всички страни време” добавям, за да няма злоупотреби и превишаване на права от страна на училищната администрация.	Не се приема	Предложението ненужно утежнява процедурата, което противоречи на духа на Законопроекта.
		Също така предлагам думите “ученическа/ ученическата книжка” да отпаднат от ЗПУО, т. к. официалната кореспонденция между училището и родителите са електронният дневник и бележникът за кореспонденция, а комуникацията между училищата е чрез удостоверения и по електронен път.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		Да се предвидят и налагат санкции за педагогическите и непедагогическите специалисти при доказани нарушения на други закони, кореспондиращи с трудовите им задължения, както и при наложени предписания от висшестоящия орган или други институции (КЗЛД, ДАЗД, омбудсман и т. н.) Санкциите да се вписват в електронните трудови книжки на служителите. При отказ на РУО да наложи санкция при предоставени писмени доказателства МОН да налага санкции на служителя на РУО.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		Името на предлагания нов предмет “Религия и добродетели” да бъде променено с друго подходящо, напр. “Етика и добродетели”, “Морал и добродетели” или друго подобно, изключвайки думата “религия”, т. к. в република България религиозните институции са отделени от държавата (Конституция на РБ, чл. 13, ал. 2). Още повече, че концепцията на предлагания предмет набляга на **граждански** и общочовешки ценности.	Не се приема	Въвеждането на учебния предмет „Религии и добродетели“ не нарушава чл. 13, ал. 2 от Конституцията на РБ, тъй като обучението няма да се провежда от свещенослужители, нито пък с участието на религиозни институции.
		Също така предлагам с цел изваждане на частните уроци от сивата икономика съвместно с Министерство на финансите и НАП да се разработи процедура за данъчни облекчения за родители, заплатили обучения (школи, курсове, състезания и др. под.) на учащи лица до 18 години, срещу представяне на валиден финансов документ (фактура + касов бон, банково извлечение). Декларациите за облекчения да могат да се подават и чрез работодател.	Приема се за сведение	Предложените въпроси са предмет на данъчното законодателство, а не се уреждат от обсъждания законопроект.
79.	Хари Спасов, гр. Пловдив, член на Съюза на българските писатели, педагог и общественик xarispasov@gmail.com 8 юни 2025 г. 13:31:15 Електронна поща	С настоящото становище бихме искали да изразим сериозна загриженост по отношение на предложената редакция на чл. 228, ал. 9, съгласно която: **„Учители, директори и други педагогически специалисти, получили най-ниския резултат от скалата на оценяване, се освобождават от заеманата длъжност на основание чл. 328, т. 5 от Кодекса на труда.“** Настояваме тази разпоредба да бъде преразгледана, тъй като в настоящия ѝ вид тя създава предпоставки за: 1. **Несъразмерна санкция без корективна възможност** – освобождаването от длъжност въз основа на една-единствена слаба годишна оценка, без предварително предоставена възможност за подобрение, квалификационна подкрепа или втора оценка, противоречи на принципа на справедливост и нарушава трудовата сигурност на педагогическите специалисти. 2. **Риск от субективност и административен натиск** – без ясно регламентирани и стандартизирани национални критерии за оценяване, съществува реална опасност оценяването да бъде използвано като инструмент за	Приема се за сведение	Предложението не въвежда автоматично уволнение, а правна възможност, основана на оценка, преминала през определена процедура. Освобождаването става по общия ред на Кодекса на труда, което гарантира и процесуални права на засегнатите лица. Освен това, оценяването подлежи на вътрешна проверка и може да бъде организирано по прозрачен и документиран начин. Смисълът на чл. 228, ал. 9 е по-скоро инструмент за гарантиране на професионални стандарти и защита на публичния интерес.

		административен натиск или разчистване на вътрешни конфликти, вместо за обективно проследяване на професионалното развитие. 3. **Подкопаване на мотивацията и създаване на атмосфера на страх** – годишното оценяване, комбинирано с възможността за незабавно уволнение, ще доведе до култура на тревожност и натиск, което е изключително вредно за професионалната среда в училище. Вместо да мотивира за усъвършенстване, подобна мярка ще деморализира учителите и ще затрудни привличането на млади кадри в професията. 4. **Несправедливост към работещите в трудна среда** – в много случаи ниските резултати от трудовото оценяване може да бъдат следствие не на некомпетентност, а на работа в изключително сложен социален или културен контекст (ученици със СОП, недостиг на подкрепа, материална база и др.). Педагозите, работещи с най-уязвимите деца, не бива да бъдат санкционирани допълнително. 5. **Липса на устойчивост и стабилност в системата** – професията на учителя изисква дългосрочно развитие, натрупване на опит и доверие. Ежегодната заплаха от уволнение руши именно този устойчив модел на изграждане на педагогическа култура. В този смисъл предлагаме следните **конструктивни решения**: • При ниска оценка от трудовото оценяване, вместо директно уволнение, да се предвижда програма за професионална подкрепа, супервизия и ново оценяване в рамките на следващата година. • Въвеждане на национално уеднаквени критерии за оценяване, включващи както количествени, така и качествени показатели. • Въвеждане на независим арбитражен орган за обжалване на резултати, в който не участват преки работодатели.		Коментарите и предложенията ще бъдат предоставени за обсъждане при изменения и допълнения на ДОС за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

		• Гаранция, че оценяването не се базира на документи, чиято изрядност често отразява административна тежест, а не реална педагогическа ефективност.		
		Допълнително предложение: С цел кадрово обновяване, приемственост и въвеждане на съвременни образователни практики, предлагаме въвеждане на **задължително и незабавно освобождаване от длъжност на директори, заместник-директори и педагогически специалисти**, които са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. **<u>Предложен текст за включване в закона:</u>** ***„Директорите, заместник-директорите и педагогическите специалисти, които са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване, се освобождават от заеманата длъжност, считано от датата на възникване на това право.“*** *В момента има директори, зам.директори и учители наближаващи 80 години в системата на МОН, които работят . Работодателят не ги освобождава по приятелски мотиви, а на свободни места назначава „млади пенсионери“.* **Мотиви:** 1. **Създаване на възможности за млади кадри** – Образователната система страда от отлив на млади специалисти. Задържането на пенсионери на ръководни и преподавателски позиции блокира естествения процес на подмладяване и развитие. 2. **Равнопоставеност и предвидимост** – Единният режим за всички педагогически специалисти създава ясни правила и премахва съмнения за субективизъм при вземане на кадрови решения. 3. **Повишаване на динамиката и адаптивността на училищата** – В съвременната образователна среда са нужни нови подходи, дигитални умения и по-висока гъвкавост, които често са свързани с ново поколение професионалисти.	Не се приема	Уредбата, свързана с трудовоправните отношения, включително основанията за прекратяване на трудовите правоотношения, в Република България е кодифицирана и е предмет на уредба от Кодекса на труда, а не от ЗПУО.

		4. **Облекчаване на бюджетната тежест** – Освобождаването на служители с право на пенсия дава възможност за по-добро разпределение на средствата за млади учители и за въвеждане на съвременни инструменти в учебния процес. Считаме, че образователната система трябва да бъде изградена върху доверие, дългосрочно професионално развитие и подкрепа, но също така – и върху обновление и модерна визия за педагогическото бъдеще.		
80.	Деси Балинова, гр. Варна dessybalinova@yahoo.co.uk 8 юни 2025 г. 15:28:29 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение. Не позволявайте МОН да бъде използвано като троянски кон за прокарване интересите на един фашистки режим от страна на вражеска на България държава.	Не се приема.	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
81.	Сергей Николов, гр. София serg_1@abv.bg 8 юни 2025 г. 20:09:18 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията.	Не се приема.	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика.

		Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.		Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
82.	Георги Божанов, гр. София Georgi.Bozhanov@thermofisher.com 8 юни 2025 г. в 22:48:09 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение. Ако бъде въведен такъв задължителен предмет моето дете няма да присъства на учебните часове.	Не се приема.	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
83.	Румен Шомов rushomov@yahoo.com 9 юни 2025 г. 0:53:59 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение.	Не се приема.	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
84.	Пламен Стоев stoevpp@gmail.com 9 юни 2025 21:52 Електронна поща	Като родител и педагог съм притеснен и възмутен от задължителното въвеждане на предмета Добродетели и религии. Децата във всички нива на образование изучават добродетели, както и обща информация за религиите, което е напълно достатъчно. Опитите да се наложи насила чисто конфесионално или уж светско, но всъщност отново с конфесионални елементи е напълно излишно	Не се приема.	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с

		насилствено индоктриниране (който иска може да изучава религия) и отнема от семейството и родителите правото да възпитават децата, правото на свобода на личността, гарантирани от ХАРТА НА ОСНОВНИТЕ ПРАВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ. Целта на на този проект е най-малкото съмнителна. Това е руски модел, чрез който се отнемат свободи и права на личността с цел да се възпитават послушни на режима хора като се провежда масова индоктринация и насилствено налагане на идеологии. Въвеждането на този предмет ще коства много пари на данъкоплатеца, без да носи добавена стойност, а само вреди. Категорично не съм съгласен и ако не бъде оттеглено това недоразумение, ще използвам всяка възможност, дадена ми от законите в Република България и ратифицираните международни документи, за да защитя правата си на родител и тези на децата		елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.
85.	Илиана Димова, зам.-директор на ДГ № 7 „Светулка“, гр. Стара Загора, и доктор по богословие (религиозна педагогика) ilianastefanova@gmail.com 9 юни 2025 г. 9:29:22 Електронна поща	**Предлагам** някои допълнения в ЗПУО, свързани, както с **методическата подкрепа** на учителите, така и с **религиозното възпитание в детските градини**. 1. Относно **методическата подкрепа**, предлагам чл. 227а, ал 1 да се допълни: *„Началникът на регионалното управление на образованието може да възложи извършване на методическо подпомагане на учители в предучилищното образование или на учители по съответния учебен предмет на лица, заемащи длъжност **заместник-директор**, старши учител или главен учител в детска градина или училище на територията на областта, които са изразили съгласие за това.“* Аргументите ми са свързани с това, че в детската градина, в която работя, няма главни учители (само старши), а в същото време има двама заместник-директори. Те също са способни и имат компетенцията да извършват тази функция. Тези задължения могат да бъдат част от **задължителния норматив** на заместник-директора.	Не се приема.	Началникът на регионалното управление на образованието не може да вменява задължения на лица, на които не е работодател.
		2. Второто предложение **не** налага конкретни промени в ЗПУО, но е свързано с ранното детско развитие, където приоритет са *„..физическото, познавателното, езиковото, **духовно-***	Не се приема	Основен приоритет в предучилищното образование е играта и преживяването, а не формализирани възпитателни

		***нравственото**, социалното, емоционалното и творческото развитие на децата от раждането им до задължителната възраст за училищно образование." (чл. 5, ал.4 от Проекта),* и е актуално в контекста на въвеждането на нов задължителен предмет в училище. Към настоящия момент **Религиозно възпитание** в детската градина се провежда като педагогическа ситуация (на принципа на СИП в училище), със съгласието на родителите. Взаимодействието е веднъж седмично, над определения в държавния образователен стандарт минимум ситуации. Въпреки, че стандарта позволява да има до 2 (две) ситуации над минимума, считам, че това увеличава натовареността на децата и намалява времето за свободни и творчески игри, въпреки активното използване на игровия подход от учителите по религиозно възпитание. В същото време, това е една от малкото педагогически ситуации, която **възпитава**. На принципа на въвеждането на задължителен предмет „Добродетели и религии" в училище, **предлагам** да има такова **задължително** занимание и в детските градини. Така ще се увеличи *„..координацията и взаимодействието между системите на предучилищното и училищното образование.."* (чл. 5, ал 3 от Проекта) и ще се положат основите на **духовно-нравственото възпитание** още в ранна детска възраст. Ясно е, че това ще наложи **промени** в Наредба 5 за предучилищното образование, защото чл. 56, ал. 2 от ЗПУО гласи: *„Задължителното предучилищно образование...може да се осъществява...при условията и по реда на държавния образователен стандарт за предучилищното образование..."*, но, считам, **че те биха били много полезни в контекста** на провежданите от държавата *„интегрирани политики за ранно детско развитие в най-добрия интерес на детето"* (чл. 5, ал 3 от Проекта). Мога да гарантирам, от гледна точка на 20-годишния си опит и с анкетите, които провеждаме в детската градина с родителите ежегодно, че заниманията по Религиозно възпитание, в които се **акцентира на добродетелите** и в които децата дискутират, както върху постъпките на библейските герои, така и върху своите собствени постъпки, са		„постижения". Въвеждането на още една задължителна образователна ситуация, независимо от нейната стойностна насоченост, ограничава времето за спонтанна, свободна, игрова и социална активност. Предложението води до допълнителна нормативна регулация на работата на детските градини и на натоварването на учителите, включително чрез въвеждане на нова оценка на труда им, базирана върху субективно и трудно измеримо възпитателно въздействие. Това влиза в противоречие с концепцията за педагогическа автономия и гъвкавост, особено необходима в работата с деца от 3 до 7 години.

		много полезни за ранното детско развитие в предучилищна възраст. **Предлагам там, където няма занимания по Религиозно възпитание**, да се въведе **една задължителна ситуация (веднъж седмично)**, която да е посветена на добродетелите и която **да е част от седмичния минимум ситуации по Околен свят.** На местата, **където пък се провеждат такива ситуации**, те също да бъдат в рамките на задължителния хорариум, отново веднъж седмично и **отново в рамките на образователно направление Околен свят**. Съответно, би било редно да станат и част от норматива на учителя или заместник-директора. (Като заместник-директор на градината, в която работя, аз водя заниманията по религиозно възпитание, но те не ми се броят за норматив). Родителите да имат възможност (както в училище) да избират дали децата им да участват в ситуации с конфесионален или неконфесионален елемент. Аргументите за това са, че реалността, за съжаление, показва, че дори в детските градини, където основната функция на всички педагогически специалисти е предимно **да възпитават**, може би, заради претовареното програмно съдържание, колкото и парадоксално да звучи, не остава време за това. Още от детската градина започва надпреварата за количество натрупани знания, участия в десетки конкурси, събиране на грамоти и отличия, които оставят на заден план възпитателния процес. По мое мнение, в Наредба 5 за предучилищното образование няма **ясни възпитателни изисквания**. В **очакваните резултати** по всички образователни направления (включително и по Околен свят) почти липсват указания за това какви трябва да бъдат **възпитателните** и **духовно-нравствените** „постижения“ на децата. Детската градина се е превърнала в едно „мини“ училище, където възпитанието е оставено на съвестта и избора на учителя. Липсва коректив, който да даде индикация за усвоени в първите седем години от децата добродетели и ценности. **Предлагам** също така, **усвояването на добродетели и ценности от децата да бъде основен критерий при оценяването на труда на учителя в предучилищна възраст – ясен показател за качеството на работата му**. Това може да се реализира чрез решаване от децата на проблемни казуси, в които те		

		да покажат своята осъзнатост, духовно и емоционално развитие, своите социални умения. Това би било гаранция и подготовка за прилагане по-нататък на един от принципите на училищното образование: учителят трябва да умее да *„…насърчава активното учене и придобиването на житейски значими умения… и придобитите от учениците социално–поведенчески умения.“ (чл.117, ал. 5 от Проекта)*		
		3. Изложеното по-горе във второто предложение, води и до трето, което би могло да се осъществи на един по-късен етап: в класификатора на професиите да се включи и ***Учител по религиозно възпитание в детска градина***, както има длъжност ***Учител по религия в начален етап на основното образование, Учител по религия в прогимназиален етап и Учител по религия в гимназиален етап***. Прилагам и примерна квалификационна характеристика, която да внесе повече яснота в предложението. Това ще даде възможност на учители (като мен), които работят в детска градина, да получават адекватно заплащане за труда си. В този ред на мисли изброявам още аргументи „за“ религиозното образование в детската градина: • **Ранно запознаване с културното наследство:** Религията е важен елемент от културната идентичност на обществото ни. Чрез изучаването на религиозни традиции и обичаи, децата могат да изградят *по-дълбоко разбиране и уважение към собствената си култура и история*. • **Развитие на морални ценности:** Религиозните учения предоставят основа за развитие на морални ценности като *състрадание, емпатия, честност, уважение, трудолюбие, толерантност и разбирателство*. Ранното излагане и дискутиране върху смисъла на тези ценности може да бъде полезно за изграждането на характера на детето. • **Отговор на екзистенциални въпроси:** Религиозните истории и обяснения отговарят на сложни въпроси, които децата си задават понякога: *за живота, смъртта и света около тях*.	Не се приема	Формирането на добродетели като уважение, честност, емпатия, отговорност и др. вече е част от очакваните резултати в държавния образователен стандарт за предучилищното образование. Това възпитание се извършва в неутрален, приобщаващ и културно-чувствителен контекст, без нужда от религиозна обосновка или специална длъжност. Добавянето на религиозен компонент не само дублира вече съществуващи цели**,** но рискува да ги политизира или идеологизира.

		• **В подкрепа на семейните ценности:** Добър начин за подсилване на *семейните ценности* и традиции. • **Насърчаване на духовно развитие:** Ранното религиозно образование може да подпомогне *духовно-нравственото развитие на детето* което е важна част от ранното детско развитие като цяло. • **Подготовка за училище:** Религиозното образование може да служи като свързващо звено между детската градина и началното училище, като възпитава *дисциплина, отговорност, емоционална устойчивост и умения за социални взаимодействия*. • **Елиминиране на религиозната неграмотност:** Религиозната неграмотност може да има сериозни последици за обществото и индивидите. Ето някои от основните проблеми, които могат да възникнат: ✓ ***Религиозна нетърпимост:*** Липсата на разбиране и познание за различните религии може да доведе до предразсъдъци и нетърпимост към хора с различни религиозни убеждения. ✓ ***Фанатизъм и фундаментализъм:*** Религиозната неграмотност може да способства за развитието на религиозен фанатизъм и фундаментализъм, което може да доведе до конфликти и насилие. ✓ ***Ограничаване на религиозната свобода:*** Непознаването на принципите на религиозната свобода може да доведе до страх и ограничаване на правото на свободно изповядване на религията. ✓ ***Духовна празнота:*** Липсата на религиозно образование може да остави хората духовно неграмотни и ощетени, което може да повлияе на тяхното личностно развитие и самосъзнание. Голяма част от тези аргументи бяха формулирани на кръглата маса, организирана от МОН на 24 април 2025 г., на тема *„Добродетели и религия в образователната система – възпитание и ценности“*, на която бях поканена и присъствах. Дискусията там обаче бе насочена само към училищното образование. Смятам, че тези аргументи важат изцяло и за предучилищната възраст, която е част от периода на ранната детска грижа и където **възпитанието би трябвало да е основен приоритет**.		

		Искрено се надявам да подпомогна и допринеса за процеса на подобряване на образователната система в Република България. Бих могла да бъда полезна при допълването на очакваните резултати в държавния образователен стандарт за предучилищното образование, в духовно-нравствен аспект. От ключово значение в детската градина е да се възпитат **основните ценности** и да се **установят „златни правила“**, които ще подпомогнат развитието и успеха на децата **като бъдещи граждани на модерна Европа**.		
86.	Весела Иванова, областен председател на СРСНПБ -Бургас Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1102-70/10.06.2025 г.	След запознаване с пълния обем на предложените изменения и допълнения в Закона за предучилищното и училищното образование, изразяваме своята принципна подкрепа към заложените цели и политики. Приветстваме усилията за систематизиране и усъвършенстване на нормативната уредба, включително разширяването и конкретизирането на възпитателните и санкционните механизми в училищна среда, които се предприемат за преодоляване на проблемното поведение на учениците и за въздействие върху тяхната вътрешна мотивация, а също така и за значително облекчаване на процедурата по налагането на санкции, респективно обжалването им при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Но смятаме, че влизането на част от промените в ЗПУО от учебната 2025/2026 година е прекалено рано и ще донесе негативи на образователната система като цяло. Открояват се 12-13 различни проблема, но те не са разгледани детайлно и подробно Липсва достатъчно време, за да се прецизира и аргументира всяка предлагана промяна, ясно разписана подзаконова нормативна уредба, няма конкретика за прилагането им, няма ясно определими, измерими и обективно проследими индикатори за някои от промените.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
		МНЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ЧАСТТА ЗА САНКЦИИ И ПРЕДУПРЕДИТЕЛНИ МЕРКИ Изразяваме принципна подкрепа към предложения пакет от промени в Закона за предучилищното и училищното образование, свързани с	Приема се за сведение	

		регламентирането на санкции и предупредителни мерки спрямо учениците. Считаме, че стремежът към изграждане на устойчива и справедлива дисциплинарна рамка е необходима стъпка за гарантиране на реда и безопасността в образователните институции. Въпреки това бихме желали да обърнем внимание върху приложимостта на някои от конкретно предложените мерки. По-специално, смятаме, че с така предложените промени в частта предупредителни мерки и санкции се правят някакви облекчения, но това не намалява административната тежест при оформянето на документите, както и не дава ясен алгоритъм как точно да се прилага всяка мярка. Намираме за затруднително и на практика невъзможно прилагането на предупредителната мярка „Предупреждение за преместване в друга паралелка в същото училище“ и санкцията „Преместване в друга паралелка в същото училище“ в контекста на профилираните гимназии, където всяка паралелка е със строго дефиниран профил и специфичен учебен план. В такива случаи преместването на ученик в друга паралелка би довело до необоснована промяна на образователния му профил, което е несъвместимо с принципите на профилираното образование и би породило сериозни организационни и педагогически затруднения. В резултат на това възможността за прилагане на този вид санкция в такива училища е практически изключена, което води до ограничаване на инструментариума за дисциплинарни мерки и поставя тези институции в неравностойно положение спрямо други типове училища. Възможността, която регламентира ЗПУО ученикът да се явява на приравнителен изпит, за да изравни учебните планове, при всички мерки и санкции не би било удачно с оглед на това, че санкцията се налага само за една учебна година и след изтичането ѝ, ученикът има право да се върне в старата си паралелка. Това би затруднило правилното оформяне на документите от ЗУД и най вече, когато се издават удостоверение за завършен първи гимназиален етап и диплома.	Приема се по принцип	Законът за предучилищното и училищното образование осигурява хоризонтална и вертикална проходимост.

		С оглед на изложеното, предлагаме да бъде направен прецизен анализ на приложимостта на всяка от предложените санкции в различните видове училища, като се предвидят алтернативни и равно ефективни мерки, приложими в контекста на всеки вид образование – начално, основно, гимназиално, както и при съобразяване и с профилираното и професионалното обучение. Предлагаме понятието „предупредителни мерките“ да се замени с "превантивни" и да включват изготвянето на "корекционни програми", съобразени с индивидуално-личностните особености и проследяване на емоционалните и поведенчески затруднения на ученика. Превантивните мерки се налагат преди санкциите с цел възможност за самокорекция (с помощ на педаг. специалисти), ангажиране на смейството, предостаяне на навременна психологическа и педагогическа подкрепа. Преди да има предложение за санкция да има официална предупредителна бележка в някои от официалните комуникационни канали , посочени в проекта. Изготвянето на индивидуален план за психоорекция е част от основната задача при предупредителните мерки. Настояваме санкциите и предупредителните мерки да бъдат съобразени, както със степента на проявата, така и с възрастовите особености на ученика. Кратка и ясна процедура за налагането на санкции, еднаква във всички образователни институции. Необходимо е ясно да се разпишат алгоритмите за прилагане на санкциите, вкл. предупредителните, които да имат по-тесен смисъл на интерпретация, за да не се превърнат в празни процедури, част от административната тежест. Ясен алгоритъм с дейностите, които се извършват при налагане на всяка предупредителна мярка и / или санкция, еднаква във всички образователни институции.	Приема се по принцип	Предложението не променя смисъла. Обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба. Това изискване е заложено и в действащия ЗПУО, както и в законопроекта, предложен за обществено обсъждане. (чл. 201, ал. 2) Процедурата и към момента е еднаква за всички училища. Законът по дефиниция създава абстрактни правила за поведение и неговите разпоредби са с по-общ и абстрактен характер, за да може да бъдат обхванати всички случаи, които биха възникнали в практиката. Процедурата и към момента е еднаква за всички училища. Законопроектът е посочил ясно от чия компетентност е налагането на всяка една мярка или санкция.

		□Ясно разписани отговорности на лицата (различни от директора), които налагат предупредителна мярка и / или санкция и начинът на уведомяване. „Предупредителната мярка „забележка“ ще се налага от класния ръководител или всеки учител, който преподава на ученика, а всички останали предупредителни мерки – от директора, чрез вписване в електронния дневник.“ □Да е конкретизират последващи мерки, които да се прилагат, когато има повторяемост на провинението и са изчерпани останалите механизми за въздействие върху вътрешната мотивация и за преодоляване на проблемното поведение на учениците. □Да се въведе мярката санкциониран ученик да се лишава от правото на стипендия за отличен успех. Санкцията да има възпитателен характер; □Да се прилагат и финансови санкции за родителите на проявили се ученици, особено в гимназиален етап. Предложените изменения са част от усилията за подобряване на дисциплината и родителското участие. Те трябва да бъдат придружени от точни и ясни процедури, гарантиращи справедливост и прозрачност.		И в досега действащият закон, както и в проекта на закон, положен на обществено обсъждане съществува такова правило – виж. Чл. 206, ал. 3.
		МНЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ЧАСТТА ЗА СКЛЮЧВАНЕ НА СПОРАЗУМЕНИЕ „Чл. 210а. Родителите подписват споразумение с детската градина или училището за спазване на правилника на институцията.“ Мненията на колегите в тази посока са различни - от одобрение до пълно неодобрение. Одобрение – защото това ще доведе до засилване ангажираността и отговорността на родителите; Притесненията са за увеличаване на административната тежест, повече отговворности за училището, необходимост от специфичен контрол за спазването му, неясноти относно начина на прилагане на	Приема се	Разпоредбата отпада от Законопроекта.

		тази промяна и последствията за институцията при отказ на родителя или невъзможност на образователната институция да промени поведението на ученика. Предложението ни е - в случай, че този текст се приеме, да се изготвят еднотипни споразумения за всеки вид училище, при съобразяване със спецификата на вида училище и възрастта на ученика. А след настъпване на пълнолетие, учениците да попълват споразумението в качеството си на автономни личности, ангажирани със съблюдаването на правилата в училище.		
		МНЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ЧАСТТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕТО Оценяването на учениците е важен аспект от образователния процес, който трябва да бъде балансиран и обмислен, за да подпомага развитието и мотивацията им. Промените в оценяването отразяват съвременна философия на преподаване – насочена към ученика, процеса на учене и развитието на ключови умения и нагласи. Те създават предпоставки за по-голяма мотивация на учениците, по-добра комуникация между ученици, учители и родители, по-пълна представа за реалния напредък. Предложени форми и промени в оценяването отчитат съвременните тенденции и са ориентирани към ученика. Разграничението между диагностично, формиращо и обобщаващо оценяване е логично; Диагностично оценяване – установява текущото ниво; Формиращо оценяване – подпомага ученето, ориентира се към процеса; Обобщаващо оценяване – оценява крайния резултат в края на учебен период. Ключови моменти, които могат да бъдат взети предвид при разработване на подробностите за оценяването: 1.Обективност и прозрачност – оценяването трябва да бъде базирано на ясни критерии, които учениците са запознати предварително, за да бъде процесът справедлив и разбираем за всички.	Приема се за сведение	Не се съдържат предложения.

		2.Баланс между формално и неформално оценяване – използването на различни методи като тестове, проекти, устни изпити, портфолиа и самооценка помага да се получи по-пълна картина за знанията и уменията на учениците. 3.Оценяване като инструмент за стимулиране на развитие – вместо единствено да служи за класиране, оценяването трябва да мотивира учениците да учат и да се развиват, като предоставя конструктивна обратна връзка. 4.Индивидуален подход – вземането предвид на особеностите и напредъка на всеки ученик помага за по-справедливо и ефективно оценяване. 5.Баланс между оценка на знания, умения и компетенции – важно е да се оценяват не само фактическите знания, но и критичното мислене, креативността, социалните умения и други важни аспекти на личностното развитие. 6.Включване на насърчаване на социално-поведенчески умения и лична мотивация, което надхвърля традиционното „оценяване на знание“; 7.Изработване на стандартизирани критерии за прилагане новите форми на оценяване; 8.Да се промени текстът на чл.37,ал.(1), т.1 от Наредбата за оценяването -„учениците, обучавани в дневна, във вечерна, както и в комбинирана форма при обучението при условията и по реда на дневна форма, чиито отсъствия надхвърлят 30% от учебните часове по отделен предмет или модул, предвидени по училищния учебен план за съответната паралелка през учебния срок, което не позволява да бъде формирана срочна оценка поради невъзможност да бъде осъществен минималният брой текущи изпитвания по чл. 12, ал. 1 при спазване на принципа за ритмичност по чл. 11, ал. 1;“ 9.Относно оценяването във втори гимназиален етап би било по-добре да се промени системата за оценяване. Ооценяването да не е по всеки един от модулите, а да има обща оценка. По БЕЛ - оценяването да бъде с една обща оценка за литературните модули и една за езиковите.	Приема се.	Обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба.

		10. Въвеждането на електронни образователни ресурси и дигитални формати на учебници по всички предмети; 11.Утвърждаването на формиращото оценяване като модел, подходящ за работа с ИКТ инструменти; 12.Подкрепата за специализираните профили по "Софтуерни и хардуерни науки". Общото мнение е, че ефективното оценяване трябва да бъде част от цялостния образователен процес, насърчаващ постоянния напредък и личностното развитие на учениците.	Приема се за сведение	Законопроектът предвижда създаването на електронни образователни ресурси. Към момента учениците могат да ползват безплатно електронно четими учебници, както и публикуваните ресурси в „Дигиталната раница“. Законопроектът предвижда учебниците да се създават и като електронни издания. Обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба. Изразена е подкрепа.
		МНЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ЧАСТТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕТО НА ТРУДА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ И КВАЛИФИКАЦИЯТА В мотивите към проекта на Закон за изменение и допълнение на ЗПУО се говори за въвеждане на задължителна ежегодна квалификация, включваща нови форми – вътрешно- и междуинституционална, с ясна логика за присъждане на квалификационни кредити. Не откриваме такава ясна логика нито пък споделените добри учителски практики са НОВИ ФОРМИ на квалификация. Увеличава се административната тежест на ръководството на институцията (директор) в издаването на документи за присъждане	Приема се за сведение	Планирането на дейностите за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти на институционално ниво не противоречи на приоритетите в системата на предучилищното и училищното образование, още повече, че ЗИД на ЗПУО регламентира, че държавата създава условия за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти съобразно националните, регионалните и институционалните

		на кредит за участие на педагогическия специалист в квалификационен форум (обучител или в ролята на обучаем), при положение че нашата училищна практика на планиране и отчитане на резултатите от вътреинституционалната квалификация е прозрачна и опростена: наличие на докладна записка или протокол от председателя на училищната квалификационната комисия със приложен поименен списък на участниците в квалификационния форум. В края на годината се изготвя годишен доклад с таблица с темите на вътреквалификационната дейност и поименен списък на участниците към всяка тема – предоставят се на педагогическия състав при оформянето на Картата за ДТВ. Съгласно § 107. чл. 221, ал. 3 (нова) Определените ежегодно със заповед на министъра на образованието приоритетни тематични области за квалификация на педагогическите специалисти ще имат ли задължителен характер? Ако едно училище има други приоритети и необходимости, трябва ли те да са на „заден план“? От кого се планира „повишаването на квалификацията на педагогическия специалист“? – От директора, от квалификационната комисия, от конкретния педагогически специалист? Кога се планира? – В началото на учебната година или в края – за следващата? Ако са открити квалификационни дефицити през едногодишния период на оценяване на труда на конкретния учител, през следващата учебна година или през текущата се планира квалификационна дейност за „покриването“ на тези дефицити? Въвежда се ежегоден минимум. Какво се случва, ако учителят не успее да събере 3 кредита поради липса на достъп, средства, или здравословни причини? § 109. чл. 223 На междуинституционалната квалификация директорът домакин ли издава документ за кредит? И на кого го издава – на провелия от неговото училище педагог и/или на педагозите „публика“?		приоритети за квалификация. Приоритетните тематични области за квалификация се предвижда да бъдат определени въз основа на анализ на данни за потребностите на системата на предучилищното и училищното образование за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти и в този смисъл ще бъдат задължителни за системата на предучилищното и училищното образование. Поставените въпроси относно квалификационните кредити, които се придобиват в резултат на вътешноинституционална и междуинституционална квалификация и оценяването на труда на педагогическите специалисти ще бъдат обсъдени при изменения и допълнения на ДОС, който урежда реда и условията за статута и професионалното развитие на педагогическите специалисти.

		□Не е ясно в чл. 223, ал. 2 какво е съдържанието на понятието „един кредит“ (каква „равностойност“ има) по отношение на часове, натовареност или това е 1 квалификационна тема? (Преди: не по-малко от 16 академични часа годишно училището е длъжно да осигури вътрешноинституционална квалификационна дейност). □Как ще се измерва "напредъкът", ако няма базова стойност? Какво става, ако учениците стартират на високо ниво, т.е. няма отчетлив напредък, но има стабилни резултати? Приветстваме идеята да се прави само едно оценяване на труда на педагогическите специалисти, но ни притеснява неяснотата по отношение на самата процедура. Въпроси, на които следва да има отговор в подзаконовата нормативна уредба: Според § 151. ежегодното оценяване на труда на педагогическия специалист (по параграф 115, ал. 1 – изменена) влиза в сила от учебната 2026 – 2027 година и в същата учебна година трябва вече да е имало планирана квалификация по потребностите на специалиста, установени в процеса на оценяването на труда му (чл. 221, ал. 5) □Ще има ли различен модел от досегашната атестация, или само терминологията се променя? □Не е ясно по какви критерии и по каква скала ще се извършва новото „оценяване на труда“. □В оценяването на труда на всеки педагогически специалист предвиждат ли се стимули при надхвърляне на трите задължителни квалификационни кредита (за всеки едногодишен период на оценяване)? Това би гарантирало както ефективност, така и справедливост при прилагането на дисциплиниращите механизми, без да се нарушават основните характеристики и цели на профилираното образование. Предложеният законопроект представлява значим етап в развитието на българската образователна система. Той: □Надгражда съществуващите принципи с фокус върху човешкото развитие и приобщаването;		

		□Насърчава по-добра образователна справедливост; □Осигурява дигитална, езикова и социална адаптация на всички деца и ученици; □Въвежда иновативни подходи към оценяването и учебния процес. □Дигитализация на образованието. За да бъде реално приложен, проектозаконът изисква: □Добре планирани подзаконови действия; □Активно участие на професионалната общност и гражданското общество; □Финансова осигуреност и инвестиции в човешкия капитал. □Успешната реализация на тези реформи би довела до по-справедлива, достъпна и модерна образователна среда, в която всяко дете има шанс да разгърне своя потенциал.		
		МНЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ЧАСТТА ЗА УЧЕНИЦИТЕ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ Много деликатна тема, която задължително трябва да отчита възрастта и спецификата на заболяването, защото не всички от тях могат да се интегрират. Според предвидените промени в ЗПУО в § 37., чл. 102 се допускат следните изменения и допълнения: (6) Училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците със специални образователни потребности, които се обучават в индивидуална форма на обучение, при желание на родителите и след становище на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. За дейностите по допълнителна подкрепа, извън учебния план, в рамките на целодневната организация учениците се организират в специални групи.“ За много от децата и учениците целодневната организация ще бъде бреме, а за родителите им – облекчение. За тях би било пагубно те да са в училище 8 астрономически часа дневно (както здравите деца), за да бъде осъществено тяхното целодневно обучение. Всяко от тези деца е със своите специфични нужди и дневен режим, и толкова дълъг престой в училище би намалил интензитета им на интеграция, вместо да го увеличи.	Не се приема	Училището е задължено да осигури условия за обучение и развитие на всеки ученик, независимо от здравословното му състояние и формата на обучение. В предложения в Законопроекта текст се посочва, че училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците със специални образователни потребности, които се обучават в индивидуална форма на обучение, при желание на родителите и след становище на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. Именно това становище е определящо, тъй като то ще отчете индивидуалните особености и потребности на всеки такъв ученик и ще бъде съобразено

		За тези деца се предвижда да бъдат организирани в групи по време на целодневното си обучение в следобедните учебни часове, извън предвидените по учебен план индивидуални учебни часове. От медицинска гледна точка това също е неприложимо. Няма как да се съберат и обучават (било то в дейности по интереси) в една група деца аутисти и такива със Синдром на Даун или епилептици. Всяко от тях има специфична симптоматика на заболяването си и подобно действие би довело до стълкновения между децата. В заключение считаме, че нововъведената ал.6 на чл.102 е нефункционална и на по-късен етап би довела до напрежение в училищата. Всеки родител е подложен на изпитание с такова дете и трябва да се подхожда с внимание към здравето на тези деца. Считаме, че ролята на семейството в тази грижа е определяща и най-важна.		максимално с най-добрия интерес на ученика, включително със здравословното му състояние.
87.	Теодор Спасов, гр. София teodorspasov@yahoo.com 10 юни 2025 г. 17:57:42 Електронна поща	Настоявам да не се въвежда задължително религиозно образование в училищата. България е светска държава, а образованието трябва да бъде научно, обективно и без налагане на какъвто и да е религиозен светоглед. Подобна мярка създава опасност от пропаганда под прикритието на "традиционни ценности", включително влияние от страни като Русия, които използват религията за геополитически цели. Не искаме учебната програма да стане канал за идеологии, които подкопават демокрацията. Религията може да се разглежда в исторически и философски контекст, но не и като задължително вероучение. Вместо да се въвежда религиозно обучение, може да се наблегне на някои други полезни и приложими в днешния свят умения и познания, например: - човешки права; - функционална грамотност; - разпознаване на фалшиви новини; - критично мислене; - здравословно хранене и здравословен начин на живот;	Не се приема.	В системата на предучилищното и училищното образование не може да бъде налаган религиозен светоглед, както и политически доктрини (чл. 11, ал. 2, т. 1 и 2). Изучаването на учебния предмет Добродетели и религии с елементи на конфесионално обучение се предвижда да е само при избор на родителите и ученика. Не се предвижда задължителното изучаване на вероучение.

		- оказване на първа помощ; - емпатия.		
88.	Преподаватели по езици В ПГЧЕ „Васил Левски“, гр. Бургас Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1102-71/11.06.2025 г.	МНЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ЧАСТТА ЗА НАМАЛЯВАНЕ ЧАСОВЕТЕ ПО ЧУЖДИ ЕЗИЦИ: Проектозаконът за изменение и допълнение на ЗПУО поставя в центъра на образователната политика благополучието на учениците и развитието на социално-емоционални умения (§1 и §2), като същевременно разширява възможностите за езикова подкрепа по български език за ученици, за които той не е майчин (§6–§7). Отчитаме значимостта на предложените промени, насочени към приобщаване и равен достъп до качествено образование. В този контекст обаче бихме искали да изразим сериозно професионално безпокойство по отношение на възможността за редуциране на часовете по чужд език, което би имало следните отрицателни методически и педагогически последици: 1. Нарушаване на принципа за надграждащо езиково обучение – Обучението по чужд език в начален и прогимназиален етап се базира на системна спираловидна прогресия. Намаляването на учебното време ще доведе до дефицити в усвояването на основни комуникативни умения (слушане, говорене, четене и писане), което ще се отрази неблагоприятно на резултатите в горните образователни етапи. 2. Несъответствие с Европейската езикова рамка (CEFR) – Настоящата училищна програма цели достигане на ниво A2/B1 в края на основния етап на образование. При намаляване на броя часове постигането на тези нива става практически невъзможно без допълнителна извънкласна подготовка, което нарушава принципа за равен достъп. 3. Удар по мотивацията и възможностите за интернационализация – Чуждоезиковата подготовка подготвя учениците за участие в международни програми (Erasmus+, eTwinning и др.), за които се изискват устойчиви езикови компетентности. Намаляването на часовете би ограничило тяхната конкурентоспособност.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		4. Методическа непоследователност – Докато проектозаконът акцентира върху езиковата подкрепа по български език за ученици с различен майчин език (§16–§18), не се предвижда паралелна подкрепа за задълбочено чуждоезиково обучение, което е в противоречие с концепцията за мултиезикова и интеркултурна компетентност, залегнала в европейските образователни стратегии. 5. Влошаване на качеството на езиковото образование – Практиката показва, че намаленият хорариум често води до ускорено преподаване на учебното съдържание за сметка на дълбочинното разбиране и практическите умения, особено при ученици със специални образователни потребности или от уязвими групи. 6. Неадекватност в различните очаквания за ниво на владеене – Съществува разминаване между очакванията за нивото на владеене на чужд език в рамките на общообразователната подготовка (А2) и на профилирана подготовка (В1.1) при втори чужд език, втори гимназиален етап. Целесъобразно е да се предоставя възможност на преподавателите да определят нивото на изучаване на втори чужд език първи гимназиален етап според нивото на обучаемите. Учениците завършат основно образование по чужд език на ниво А2, а се обучават по втори чужд език в първи гимназиален етап на ниво А1. Това противоречие създава объркване сред ученици и учители, подценява значимостта на основното езиково обучение и поставя нереалистични изисквания към профилираните паралелки, които следва да надграждат, а не да компенсират дефицити от предходни етапи.		
		МНЕНИЯ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ В ЧАСТТА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА УЧЕНИЦИТЕ ВЪВ ВТОРИ ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП ПО МОДУЛИТЕ ОТ ПРОФИЛИРАНАТА ПОДГОТОВКА Бихме искали да обърнем внимание и върху структурата на обучението по чужд език във втори гимназиален етап. Модулите в XI и XII клас са с отделни срочни и годишни оценки, което натоварва както учениците, така и учителите и на практика води до формално раздробяване на един цялостен учебен предмет. Конкретно, в XI клас	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане, а част от тях не са обект на уреждане на законово равнище.

		се предвиждат 2 часа общообразователна подготовка (с една оценка) и 5 часа профилирано обучение, което се оценява с три отделни оценки в три модула. В XII клас отново има 2 часа ООП (с една оценка), а профилираното обучение, което е в рамките на 5 учебни часа седмично, е разпределено в 5 отделни модула с отделни оценки. Това води до общо 4 оценки по чужд език в XI клас и 6 в XII клас при реално един предмет и едно съдържание. Тази структура е не само административно усложнена, но и педагогически неефективна, тъй като не отчита интегрираната природа на езиковите умения и създава излишен формализъм в процеса на оценяване. На основание изложеното, предлагаме запазване на сегашния хорариум по чужд език, а при нужда от преструктуриране на учебния план – разширяване на избираемите часове за чуждоезиково обучение или интегриране на езикови модули в рамките на други учебни предмети, с цел постигане на по-висока функционална грамотност. Методическото обединение е в готовност да участва в експертни дискусии и да предостави конкретни предложения за оптимизиране на езиковото обучение в синхрон с новите политики за благополучие и приобщаване.		
89.	Ивайло Нанев Марков, директор на СУ „Константин Петканов“, гр. Бургас Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1102-71/11.06.2025 г.	С предложените промени в раздел III в глава девета „Мерки и санкции“ на учениците се цели „по-голяма гъвкавост на учителите по отношение на мерките, които предприемат за преодоляване на проблемното поведение на учениците и за въздействие върху тяхната вътрешна мотивация. От друга страна, санкциите се ограничават само до три – преместване в друга паралелка в същото училище; преместване в друго училище и преместване от дневна форма или от дуална система на обучение в самостоятелна форма на обучение, с което се цели значително облекчаване на процедурата по налагането на санкции, респективно обжалването им при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс.“ Независимо, че санкциите се ограничават до три, процедурата за налагане на санкции не се облекчава, а остава тромава за трите	Приема се за сведение	Въвеждането на предупредителни мерки наред със санкциите е насочено към осигуряване на гъвкава педагогическа среда и етапно и възпитателно въздействие.

		предвидени санкции. Не се облекчава и обжалването им при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Заповедите на директора за санкциите и налагане на предупредителните мерки без „забележка“ подлежат на обжалване по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Цялата процедура на практика с изпращане на уведомителни писма до родителите и до Дирекция „Социално подпомагане“, изслушване на ученика и родителите в присъствието на директор или оправомощено от него лице, психолог или педагогически съветник, социален работник (чл. 65, ал. 1 от Наредба на приобщаващото образование), мотивирано предложение на класен ръководител за санкция „преместване в друга паралелка в същото училище“ или решение на Педагогически съвет за налагане на санкция „преместване в друго училище“ или преместване от дневна форма или от дуална форма на обучение в самостоятелна форма на обучение“, предприетите дейности за мотивация на ученика и за преодоляване на проблемното му поведение (включване в дейности по обща подкрепа за целите на превенцията и преодоляване на проблемно поведение, която е също утежнена процедура), в случай че такива са били предприети, и причините те да не дадат резултат, уведомяване на родителите за наложените санкции, остава същата. Гъвкавостта на учителите по отношение на мерките, които предприемат за преодоляване на проблемното поведение на учениците и за въздействие върху тяхната мотивация едва ли ще бъде по-голяма. Те и досега налагат забележки и ги вписват в електронните дневници, което бе по-различно от санкцията „Забележка“, налагана от директора. Сега няма да е санкция „забележка“, а ще бъде вече „предупредителна мярка“. И досега, когато ученикът възпрепятства провеждането на учебния процес, учителят може да го отстрани до края на учебния час като „мярка“, но гъвкавостта на учителите си остава същата. Тъй като нито процедурата за налагане на санкции ще се облекчи, а ще се намали броя санкции, ще се увеличи броя мерки, нито обжалването на санкции и мерки при условията и реда на		

		Административнопроцесуалния кодекс ще се предотврати, за намаляване на административните затруднения на директорите на училищата предлагам: В нередки случаи – след надлежно уведомяване, ученици не се явяват за изслушване и тъй като в закона е предвидено изслушването на ученика да бъде задължително в процедурата по налагане на санкция, това води до невъзможност тази процедура да бъде приключена и евентуално да бъде наложена санкция. Следва да се осуети възможността учениците, както и техните родители да злоупотребяват с процедурата по налагане на санкция и да черпят права от собственото си неправомерно поведение, което е недопустимо. Предложението ми е в закона или в подзаконовата нормативна уредба (Наредбата за приобщаващото образование) да бъде включен текст в следния смисъл: **„Неявяването за изслушване на ученик или непредставянето на писмени обяснения от него страна, както и неявяването на родител или социален работник след тяхното надлежно уведомяване за датата, часа и мястото, на което ще се състои самото изслушване, не е пречка за налагане на санкция.“**		
		По отношение на предвиденото изменение в чл. 204, ал. 3, изр. второ, по силата на което отпада задължително присъствието на психолог или педагогически съветник при изслушване в процедура за налагане на санкция и се предвижда присъствието на психолог или на педагогически съветник при изслушването само при необходимост - не е предвидено кой следва да отправи искане да присъства психолог или педагогически съветник, кой извършва преценка за необходимост от присъствието на такова лице, както и не са предвидени обективни критерии, по които да се извърши такава преценка. Предлагам също така в Глава деветнадесета – Административно-наказателни разпоредби **да се включи и имуществена санкция –**	Не се приема	Съгласно чл. 204, ал. 3 от ЗПУО е установено правото на ученика на да бъде изслушан. Както всяко право, така и това може да не бъде упражнено по преценка на носителя му, т.е. ако ученикът реши, може да не се яви да бъде изслушан. Задължение на училището обаче е да му осигури възможност да упражни това свое право и да представи гледната си точка за възникналата ситуация. Неявяването на ученика или неговите родители за изслушване на опорочава процедурата,

		глоба за родителите на ученици, на които е наложена санкция и да се предвиди реален и ефективен ред и начин за събиране на тези глоби.		стига обаче училището да е създало възможност за упражняване правото на изслушване. Поради изложеното предложеният нов текст не се приема, тъй като и действащите разпоредби са в същия смисъл. По принцип административнонаказателната отговорност е лична, поради което не може да се налага заради противоправно поведение на друго лице. (чл. 24, ал. 1 от ЗАНН)
		По отношение на предложението, отразено в § 100 за създаване на чл. 210а от ЗПУО, по силата на който родителите подписват споразумение с детската градина или училището за спазване на правилника на институцията, становището ми е следното: В закона не е предвиден текст, в който да е предвидена процедура за ученика, чийто родител не се е съгласил да подпише споразумение с училището. Логиката предполага, че при положение, че родителят е подал заявление ученика да бъде записан в съответното училище, то той се е запознал с приетия на педагогически съвет и утвърден със Заповед на Директора Правилник за дейността на училището и е съгласен с него. Не е предвидена разпоредба за случаите, в които родител откаже да подпише такова споразумение за спазване на правилника на институцията. Депозирането на заявление за записване на ученик в определено училище е доброволен акт от страна на родителя и при положение, че той не е съгласен с Правилника за дейността на училището, то той разполага с възможността да избере друга образователна институция. Недопустимо е да се внасят промени или анекси в този правилник, които индивидуално да касаят ученика, чийто родители са отказали да подпишат споразумение за спазване на правилника, по начина, по който е приет от педагогическия съвет и утвърден от Директора.	Приема се	Разпоредбата отпада от Законопроекта.

		Терминът „споразумение“ предполага наличието на договор, а е безспорно, че Правилникът за дейността на училището не е договор и приемането да бъде спазван не може да зависи от волята на родителите.		
		По повод предвиденото изменение в § 37, по силата на който се внася изменение в чл. 102 от ЗПУО и създаването на ал. 6 на посочената законова разпоредба, с която се създава целодневна организация на учебния ден за учениците със специални образователни потребности, считам, че така предвидена разпоредбата е недостатъчна да обхване цялата специфика на този процес и следва това да се предвиди детайлно в подзаконовите нормативни актове. Считам, че следва за учениците със специални образователни потребности, с определени диагнози, да се има предвид, че в ранните следобедни часове се уморяват, изнервят се, стават буйни и агресивни и да се извършва преценка дали за тези ученици е удачно въобще да има целодневна организация на учебния ден. В тази връзка – следва да се промени и материалната база, като за тези групи се предвидят стаи със специална среда – сензорни стаи и др. Следва да се има предвид, че в изградените понастоящем училищни пространства тепърва следва да се изграждат или да се преобразуват такива помещения, което е свързано с допълнително финансиране за всяко едно училище. В случаи на ученици със СОП, за които е предвидена диагноза от Експертна лекарска комисия, свързана с чужда помощ следва да се уредят случаите, в които родителите неглижират образователния процес и не придружават децата си, а ги оставят на грижите на учителите. Необходимо е за тези специални групи и специални педагогически специалисти – ресурсни учители, арт терапевти, ерга терапевти, психолози, логопеди и др. В зависимост от диагнозата на всеки един ученик, следва да се предвиди уредба дали в специалните групи ще работят един или повече педагогически специалисти, които ще осъществяват образователен процес и ще се грижат за тяхното здраве и безопасност.	Приема се	Условията и редът ще бъдат определени в подзаконовата нормативна уредба.

		Следва да се предвиди броя на учениците със СОП във всяка една от специалните групи и по какви критерии ще бъдат организирани тези групи – степен на увреждане, сходни диагнози, възраст и т.н. Безспорно е, че досегашната съществуваща целодневна организация на учебния ден не може да бъде приложена за учениците със СОП на индивидуална форма на обучение и е необходимо да бъде редуцирана и съобразена със спецификата на всеки един ученик и съответно – колко ще бъде броя учебни часове в целодневната организация. От този проблем произлиза и определянето на нормативите на педагогическите специалисти, които ще работят с тези ученици в специалните групи на целодневната организация.		
		По отношение на предвиденото изменение в § 53 от Проекта за изменение и допълнение на ЗПУО, с което се предвижда създаване на нова алинея първа в чл. 124, по силата на която се предвижда възможност ученици от I клас, които не са усвоили компетентностите, заложени в учебната програма по Български език и литература да повтарят класа, но не повече от веднъж, считам, че тази разпоредба следва да важи и за учениците от IV клас, тъй като има ученици, завършващи начален етап на образование и продължаващи в прогимназиален етап да не са овладели компетентностите по Български език и литература, да не успяват да наваксат въпреки предоставената им подкрепа за личностно развитие с цел превенция и преодоляване на обучителните трудности, в резултат на което те се демотивират да учат, изостават или отпадат от образователната система и в крайна сметка не могат да бъдат приобщени, а в случай, че продължат образователния си процес се оказват с много дефицити по Български език и литература и другите предмети и в крайна сметка са функционално неграмотни.	Не се приема	Законопроектът предвижда повтаряне на първи клас единствено във връзка с осъществяване на езикова подкрепа.
90.	доц. д-р Калоян Дамянов, директор на Регионален център за подкрепа	**Раздел II.** **Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците** **Чл. 178.** (1) Общата подкрепа за личностно развитие включва:	Приема се частично	Направени са промени в Законопроекта.

	на процеса на приобщаващото образование и д-р Анет Маринова, психолог в 23 СУ „Фредерик Жолио-Кюри“ гр. София kdamyanov@rcsf.bg 11 юни 2025 г. 11:59:02 Електронна поща	1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти; 2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на този закон; 3. допълнителни модули за деца, които не владеят български език; 4. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове; 5. консултации по учебни предмети; 6. кариерно ориентиране на учениците; 7. занимания по интереси; 8. библиотечно-информационно обслужване; 9. грижа за здравето; 10. осигуряване на общежитие; 11. поощряване с морални и материални награди; 12. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; 13. ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения; 14. логопедична работа. (2) Общата подкрепа се осигурява от детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие. (3) Общата подкрепа по ал. 1, т. 2, 4, 5 и 8 се осигурява само от училищата, а общата подкрепа по ал. 1, т. 3 - само от детските градини. (4) Общата подкрепа по ал. 1, т. 10 може да се организира от училище или от център за подкрепа за личностно развитие. (5) **Общата подкрепа за личностно развитие** на децата и учениците може да включва **дейности с ниска интензивност на допълнителна подкрепа**. Дейностите се прилагат по отношение на деца и ученици, които **не са със специални образователни потребности** и се осъществява **по предложение на координатора за подкрепа на личностното развитие** в съответната детска градина или училище с цел превантивна и универсална подкрепа.		

		Чл. 185. (1) Детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие са длъжни да осъществяват дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес. (2) Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от училищната общност и може да включват: 1. изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката; 2. разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове; 3. партньорство с родителите; 4. дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност; **5. обучения на педагогическите специалисти за идентифициране и предотвратяване на случаи на насилие и тормоз.** **…….**	Приема се частично	Направени са промени в Законопроекта
		Чл. 187. (1) Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва: 1. работа с дете и ученик по конкретен случай; 2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения и при физически увреждания; 3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти; 4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания; 5. ресурсно подпомагане. **6. осигуряване на пространство за интензивна допълнителна подкрепа;**	Приема се частично	Направени са промени в Законопроекта

		7. осигуряване на програми за социално-емоционално учене и за подкрепа на деца и ученици, преживели травми или в уязвимо социално положение. (2) Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на деца и ученици: 1. със специални образователни потребности; 2. в риск; 3. с изявени дарби; 4. с хронични заболявания. **(3) Допълнителната подкрепа по ал. 1, т. 6 може да се предоставя и на деца и ученици с поведенчески затруднения.** **(4) Ниска интензивност на допълнителна подкрепа за личностно развитие, може да се предоставя и по реда на чл.178 (5) когато не е насочена към деца и ученици със специални образователни потребности.** ~~(3)~~ **(4)** Видът и формите на обучение, както и конкретните дейности за допълнителната подкрепа за личностно развитие се определят с план за подкрепа на детето или ученика. Планът за подкрепа за децата и учениците по ал. 2, т. 1 определя и часовете за ресурсно подпомагане. ~~(4)~~ **(5)** Допълнителната подкрепа за личностно развитие се осигурява от детските градини, от училищата, от центровете за подкрепа за личностно развитие, **включително от центровете за специална образователна подкрепа**, и от специализирани обслужващи звена.		
		Чл. 188. (1) Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на **цялостна функционална оценката** на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището. (2) Екипът по ал. 1 осъществява и допълнителната подкрепа по чл. 187, ал. 1, т. 1. (3) Екипът за подкрепа за личностно развитие се създава със заповед на директора за определено дете или ученик по чл. 187, ал. 2.	Приема се частично	Направени са промени в Законопроекта

		(4) В състава на екипа за подкрепа за личностно развитие задължително се включва психолог или педагогически съветник, както и логопед. В екипа може да се включват и други специалисти, както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. (5) Екипът за подкрепа за личностно развитие работи съвместно с родителите **и с други специалисти, полагащи грижи за детето или ученика,** а при необходимост и с регионалните центрове за подкрепа за процеса на приобщаващото образование и/или с центровете за подкрепа за личностно развитие**, включително с центровете за специална образователна подкрепа.**		
		Чл. 189. Екипът за подкрепа за личностно развитие в детската градина или в училището: 1. идентифицира силните страни на детето или ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване; 2. извършва **цялостна функционална** оценка на индивидуалните потребности на детето или ученика **въз основа на извършена функционална оценка по чл. 190, ал. 3, т. 1;** **3.** изготвя и реализира план за подкрепа **на детето или на ученика**; 4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай; **5. организира и/или осъществява дейности за подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности в рамките на целодневната организация на учебния ден, както и в пространство за интензивна допълнителна подкрепа за личностно развитие, след становище на регионалния център за приобщаващо образование за всеки отделен случай;** **6. избира формата на обучение за учениците със специални образователни потребности съвместно с родителите;** **7.** ~~5.~~ изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.	Приема се частично	Направени са промени в Законопроекта

		Чл. 190. (1) Към регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование се създават регионални екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците ~~със специални образователни потребности~~**.** (2) В състава на екипите по ал. 1 се включват ресурсни учители, специални педагози, включително от центровете за специална образователна подкрепа, психолози, логопеди, **ерготерапевти** и други специалисти при необходимост, както и представители на регионалните управления на образованието. ~~Ръководител на екипа е представителят на съответното регионално управление на образованието.~~ (3) Екипът по ал. 1: 1. ~~въз основа на оценките на екипите по чл. 188, ал. 1 предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование да одобри или да не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа по чл. 187, ал. 1, т. 2 – 5 на децата и учениците със специални образователни потребности~~; **1. извършва функционална оценка след заявление на родител или на директор на детска градина или училище на индивидуалните потребности на децата и учениците, за които има индикации, че са със специални образователни потребности и с хронични заболявания, която включва и определяне на необходимите специалисти и нивото на интензивност на допълнителната подкрепа – ниско, средно и високо, със съответен брой часове за ресурсно подпомагане за всяко ниво, за насочването им за допълнителна подкрепа за личностно развитие в детски градини и училища, и предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование да одобри или да не одобри насочването им за предоставянето на допълнителна подкрепа по чл. 187, ал. 1, т. 2 - 7; ниско ниво на интензивност**, може да бъде **част от общата подкрепа за личностно развитие по смисъла на чл. 178, ал. 1, т. 1 от този закон.**	Приема се частично	Направени са промени в Законопроекта

		2. ~~въз основа на заявление на директора на съответната детска градина и училище извършва оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности, когато не може да се формира екип по чл. 188, и предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование да одобри или да не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа;~~ **2. въз основа на заявление на директора на съответната детска градина и училище, когато не може да се формира екип по чл. 188, подпомага със специалисти извършването на цялостната функционална оценка на индивидуалните потребности от допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности и с хронични заболявания, както и на децата и учениците в риск и на децата и учениците с изявени дарби;** 3. ~~организира повторна оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности при несъгласие на родителя с оценката по чл. 189, т. 2 или с предложената допълнителна подкрепа и предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование да одобри или да не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа по чл. 187, ал. 1, т. 2 – 5 на децата и учениците със специални образователни потребности~~; **3. организира повторна цялостна функционална оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности и с хронични заболявания при несъгласие на родителя с оценката по чл. 189, т. 2 или с предложената допълнителна подкрепа и предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование да одобри или да не одобри предоставянето на допълнителна подкрепа;** **3а. организира повторна цялостна функционална оценка на индивидуалните потребности на учениците със специални образователни потребности и с хронични заболявания при**		

		несъгласие на родителя с избраната от екипа за подкрепа за личностно развитие форма на обучение или при постъпило заявление от директора на училището за отказ на родителя да приеме избраната от екипа за подкрепа за личностно развитие форма на обучение и предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование да одобри или да не одобри формата на обучение; 4. извършва **функционална** оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности след заявление на родител за насочване за обучение в специалните училища по чл. 44, ал. 1, т. 1, **в специалните групи по чл. 194, както и в центровете за специална образователна подкрепа, и предлага на директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование да одобри или да не одобри насочването;** 5. подпомага процеса на осигуряване на допълнителната подкрепа, **като обсъжда с екипа за подкрепа за личностно развитие резултатите от нея и динамиката в развитието на детето или ученика в резултат от предоставянето й при възникнала необходимост и след заявление на директора на детската градина или училището до директора на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование**; 6. ~~предлага и организира при необходимост предоставянето на методическа подкрепа за работа с деца и ученици със специални образователни потребности на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие;~~ 6. **предлага и организира предоставянето на методическа подкрепа и супервизия на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие за работата им с деца и ученици със специални образователни потребности и с хронични заболявания и за предоставянето на допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците по чл. 187, ал. 2;**		

		7. информира родителите за възможностите за продължаване на образованието или за придобиване на професионална квалификация на учениците със специални образователни потребности след VII и X клас; 8. извършва преценка за обучението на ученика по чл. 111, ал. 5; 9. отлага по обективни причини от задължително обучение в I клас деца със специални образователни потребности, но за не повече от една учебна година; **10. изготвя становище за насочването на деца и ученици към дейности в пространство за интензивна допълнителна подкрепа за личностно развитие в детска градина и училище;** **11. предлага и организира подкрепа на детската градина и училището при създаването на сигурна образователна среда и развитието на социално-емоционалните умения на децата и учениците чрез обучени психолози – ментори от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, както и при прилагането на средства за допълваща и алтернативна комуникация и на други специализирани средства и технологии за обучението на децата и учениците;** **13.** ~~10.~~ изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. **(4) Предоставянето на методическата подкрепа по ал. 3, т. 6 може да се осъществява съвместно с екипи на детски градини и училища, от центрове за подкрепа за личностно развитие, включително от центрове за специална образователна подкрепа, от юридически лица с нестопанска цел, осъществяващи дейност в обществена полза в областта на приобщаващото образование, както и от висши училища, в зависимост от конкретните потребности.**		
		Чл. 191. (1) Условията и редът за осигуряване на общата и на допълнителната подкрепа се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. (2) За общата подкрепа, осъществявана от център за подкрепа за личностно развитие, която не се финансира от	Приема се частично	Направени са промени в Законопроекта

		държавния бюджет, може да се събират такси при условия и по ред, определени от Закона за местните данъци и такси.		
		Чл. 192. (1) Детските градини и училищата са длъжни да приемат деца и ученици със специални образователни потребности. (2) В група в детска градина и в паралелка в училище може да се обучават до три деца и ученици със специални образователни потребности. (3) В случаите, когато на територията на населеното място няма друга група или паралелка, която да осигурява същото по вид образование, броят на децата или учениците в конкретна група или паралелка може да бъде по-голям от посочения в ал. 2 след разрешение на началника на съответното регионално управление на образованието. Предложенията за увеличаване на броя на децата или учениците се правят от екипа по чл. 188, а когато не е формиран - по предложение на екипа по чл. 190. (4) При увеличаване на броя на децата и учениците в група или паралелка, **както и когато в групата или паралелката има дете или ученик със специални образователни потребности вследствие на емоционално-поведенчески проблеми поради разстройство от аутистичния спектър или поради друго увреждане, нарушение или заболяване**, се назначава ~~помощник-учител~~ **помощник на учителя** по предложение на екипите по ал. 3. **Когато в групата или паралелката има дете или ученик с увреден слух, чието обучение се нуждае от подкрепа от специалист по български жестов език, се назначава помощник на учителя, който е носител на българския жестов език или който владее български жестов език.** **(5) Детските градини и училищата осигуряват гъвкава и динамична организация на средата според индивидуалните потребности на децата и учениците със специални образователни потребности, която включва и организиране на пространства и кътове за работа в рамките на стаята на групата и на класната стая, както и на пространства за интензивна**	Приема се.	

		допълнителна подкрепа за личностно развитие в средата на детската градина или на училището.		
		Чл. 193. (1) В детските градини и в училищата обучението на деца и ученици със специални образователни потребности, **за които функционалната оценка по чл. 190, ал. 3, т. 1 е установила необходимост от допълнителна подкрепа,** задължително се подпомага от ресурсен учител **и/или от други специалисти**, съобразно потребността на детето и ученика. (2) Броят на ресурсните учители **и на другите специалисти, осъществяващи ресурсно подпомагане,** се определя в зависимост от броя на децата и учениците със специални образователни потребности, от вида **и от нивото на интензивност на допълнителната подкрепа, както** и от броя часове за ресурсно подпомагане**,** при условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. (3) В плана за подкрепа на детето и ученика може да бъде определен и помощник на учителя **при условията на чл. 192, ал. 4.** (4) Изискванията към помощника на учителя и функциите му се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. **(5) Учителят в групата в детската градина или учителят по съответния учебен предмет и ресурсният учител или помощникът на учителя работят в условията на съвместно преподаване при провеждането на педагогическата ситуация в групата или на урока в паралелката.**	Приема се частично	Направени са промени в Законопроекта
		Чл. 194. (1) По изключение, когато целите на образованието не могат да бъдат постигнати по друг начин за подкрепа и обучение на деца и ученици, за които оценката по чл. 190, ал. 3, т. 1 и 2 е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават ~~в център за специална образователна подкрепа или~~ в специални групи след заявено желание на родителя и становище на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, по предложение на екипа по чл. 188 в детската градина	Приема се частично	Направени са промени в Законопроекта

		или училището по чл. 38, ал. 1 и чл. 39, ал. 2, т. 1 - 3 може да се организират специални групи. (2) Обучението на учениците по ал. 1 се организира при условията на чл. 44, ал. 3 и 4.		
		Чл. 195. (1) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2019 г., в сила от 01.07.2020 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 101 от 2019 г.) За подпомагане на обучението на деца и ученици, за които оценката по чл. 190, ал. 3, т. 1 и 2 е установила, че съобразно образователните потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа, по предложение на екипа по чл. 188 в детската градина или училището, съответно на екипа по чл. 190 може да се организират и изнесени паралелки и групи на деца и ученици от детските градини и училищата по чл. 38 в центрове за специална образователна подкрепа, както и в социалните услуги. (2) Групите и паралелките по ал. 1 се организират със заповед на директора на съответния център за специална образователна подкрепа по предложение на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование след разрешение на началника на регионалното управление на образованието. (3) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2019 г., в сила от 01.07.2020 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 101 от 2019 г.) Групите и паралелките по ал. 1 се организират в социалните услуги със заповед на кмета на общината по предложение на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование след разрешение на началника на регионалното управление на образованието. (4) Насочването на децата и учениците за обучение в групите и паралелките по ал. 1 се извършва след заявено желание на родителя и след становище на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование по предложение на екипа за подкрепа за личностно развитие в детската градина или училището.	Приема се за сведение	Не съдържа предложения

		(5) Предложенията по ал. 2 и 3 могат да се правят до 15 септември на съответната учебна година за първия учебен срок или до началото на втория учебен срок на съответната учебна година. (6) Обучението на децата и учениците в групите и паралелките по ал. 1 се осъществява по индивидуални учебни планове, изготвени в съответствие с изискванията на чл. 95. (7) За извършеното обучение по ал. 6 и обучението за придобиване на първа степен на професионална квалификация или за квалификация по част от професия директорът на съответния център за специална образователна подкрепа изготвя доклад-оценка за всяко дете или ученик по реда и условията на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование. (8) Докладът-оценка по ал. 7 се изпраща на директора на детската градина или училището по ал. 1, от което е насочено детето или ученикът за издаване на удостоверение за завършен клас. (9) Условията и редът за организиране на обучението в паралелките и групите по ал. 1 се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.		
		Чл. 196. (1) Областният управител организира разработването на областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците въз основа на анализ на потребностите от подкрепа във всяка община на територията на областта. Стратегията включва и описание на предизвикателствата, стратегическите цели и необходимите дейности в областта на подкрепата. (2) При разработването на стратегията областният управител осигурява участието на представители на всяка община на територията на областта, на регионалното управление на образованието, на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, на регионалната здравна инспекция, на юридически лица с нестопанска цел, работещи в областта на приобщаващото образование, и на други заинтересовани органи, лица и организации, имащи отношение към развитието на подкрепата за личностно развитие.	Приема се	Направени са промени в Законопроекта

		(3) Анализът по ал. 1 се разработва от съответните общини и се приема от общинския съвет по предложение на кмета на общината. (4) Стратегията по ал. 1 обхваща период от ~~две~~ **четири** години. (5) Областният управител утвърждава стратегията по ал. 1 след съгласуване с областните съвети за развитие и с регионалното управление на образованието. (6) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2023 г.) Областната стратегия по ал. 1 се публикува на интернет страницата на съответната областна администрация.		
		Чл. 197. (1) Въз основа на областната стратегия по чл. 196 се приема общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците. (2) Стратегията по ал. 1 се приема от общинския съвет за период от ~~две~~ **четири** години. (3) За изпълнение на стратегията по ал. 1 ежегодно до 30 април общинският съвет приема годишен план на дейностите за подкрепа за личностно развитие. Годишният план се приема по предложение на кмета на общината след съгласуване със съответното регионално управление на образованието. (4) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2023 г.) Общинската стратегия по ал. 1 и годишният план по ал. 3 се публикуват на интернет страницата на съответната общинска администрация.	Приема се	Направени са промени в Законопроекта
		Чл. 198. (1) Кметът на общината след решение на общинския съвет може да възложи дейности за подкрепа за личностно развитие по чл. 49, ал. 1, т. 2, 3, 4, 5 и 6 на център за подкрепа за личностно развитие от друга община, ако в общината няма център за подкрепа за личностно развитие, който да може да ги осъществи. (2) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2019 г., в сила от 01.07.2020 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 101 от 2019 г.) Кметът на общината след решение на общинския съвет може да възложи предоставянето на дейности по чл. 49, ал. 1, т. 3, 4, 5 и 6 на	Приема се за сведение	Не се съдържат предложения.

		доставчици на социални услуги за деца, лицензирани по реда на Закона за социалните услуги. (3) (Изм. - ДВ, бр. 24 от 2019 г., в сила от 01.07.2020 г., изм. относно влизането в сила - ДВ, бр. 101 от 2019 г.) Възлагането по ал. 2 се извършва по реда на Закона за социалните услуги. (4) Предоставянето на дейностите по ал. 2 се извършва при спазване на държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.		
		Допълнителни разпоредби **§... „Пространство за интензивна допълнителна подкрепа за личностно развитие“ е вид допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности и/или с поведенчески затруднения, изискващи ерготерапевтична подкрепа, индивидуализирани обучителни стратегии и средства, насочени към комплексни потребности, които не могат да бъдат удовлетворени само в рамките на класната стая или на групата в детската градина.** „Ресурсно подпомагане на деца и ученици" е осигуряване на **допълнителна подкрепа, основана на функционална оценката на потребностите** на децата и учениците, което включва осъществяване на дейности от специалисти **(в т.ч. ресурсни учители, психолизи, логопеди, ерготерапевти, социални работници и др.),** насочени към личностно развитие на децата и ученици със специални образователни потребности, и с оглед постигане на целите, заложени в плановете за подкрепа и в индивидуалните им учебни програми.	Приема се	Направени са промени в Законопроекта
91.	От името на УС на НАРУ: доц. д-р Александър Кръстев и Калина Вълова	Във връзка с предложенията за изменения в Закона за предучилищното и училищно образование, в частта, касаеща приобщаващото образование, позицията на Национална асоциация на ресурсните учители е следната: Категорично подкрепяме предложението за въвеждане на диференциация на допълнителната подкрепа, оказвана на децата и учениците със специални образователни потребности. Включването	Приема се	Направени са промени в Законопроекта

	k_vulova@abv.bg 11 юни 2025 г. 13:33:38 Електронна поща	на трите нива на интензивност ще позволи по-ефективно разпределение на ресурсите в полза на нуждаещите се от интензивна работа и постоянно наблюдение деца. **(чл. 190, ал.3)** Ниската интензивност пък от своя страна е много често гранична между общата и допълнителната подкрепа. Отдавна настояваме за въвеждане на финансов стандарт за обща подкрепа, което ще насърчи образователните институции да използват този ресурс за превенция на достигане към допълнителна подкрепа, което от своя страна ще облекчи системата и ще освободи специалисти за имащите повече нужда деца. Осигуряването на такъв стандарт ще даде възможност да се назначат специалисти – психолози и логопеди за обща подкрепа, което дори трябва да бъде задължително за образователните институции.	Приема се за сведение	Предложението е обект на подзаконовата нормативна уредба.
		Относно методическата подкрепа, Национална асоциация на ресурсните учители изказва своите резерви и опасения от предложението тя да се осъществява от юридически лица, висши училища или центрове за специална образователна подкрепа. Методическата подкрепа е дейност, която най-често е свързана с разглеждане на чувствителни казуси и детски съдби, и смятаме, че тя следва да се осъществява от специализираните звена към МОН, а именно Регионалните центрове. В последните години те изградиха своята експертност и опит в тази сфера и би следвало да се инвестира в повишаване на качеството на тази предлагана услуга именно от тези звена. В практиките досега понякога изброените в предложенията институции са привличани като партньори в подкрепата на семействата или училищата/детските градини, но основната дейност се изпълнява от регионалните центрове. С оглед на нарастващото разпознаване на методическата подкрепа и все по-честото включване на мобилните групи в нея, би било добре да има актуален финансов стандарт за обезпечаване на ресурса от хора, които я изпълняват. **(чл. 190, ал. 4)** Изпълнението на тази дейност е изключително отговорна и ключова дейност, която в последните години намери своето място в системата. Специалистите, свързани с това са ядрото на	Приема се частично	Предложено е допълнение в Законопроекта, с което се акцентира на водещата роля при оказването на методическа подкрепа на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

		регионалните екипи, и освен методическата подкрепа те изпълняват и редица други функции – потвърждаване на оценки, водене на обучения, квалификации и много други. Наред с това обаче те следва да изпълняват и педагогическа норма, защото иначе няма как да отчитат дейността си. Това е въпрос, който многократно ни е поставян от членовете, и за който считаме, че трябва да се намери решение. Повечето членове на регионалните екипи са дългогодишни специалисти, с много квалификации и надграден опит, който не бива да се губи. Затова предлагаме да се създаде в закона нова алинея в член 190 – **(чл. 190. ал.5)**, в който изрично да се запише, че педагогическите специалисти в регионалните екипи към регионалните центрове изпълняват педагогическата си норма в изпълнението на оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците, както и с оказването на методическа подкрепа.	Приема се частично	Ресурсните учители и другите специалисти, които работят в регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, включително в регионалните екипи, са определени в Законопроекта като педагогически специалисти.
92.	Georgim 11 юни 2025 г. 17:04:29 ч. Портал за обществени консултации	Разликата между **правовата държава** и **тиранията** е, че в правовата държава държавният апарат следва **буквата на закона**, а при тиранията овластените чиновници действат по свое усмотрение – според **собственото си его**, желания и разбиране за нещата. Разбиране, което рядко се осланя на някаква експертиза или наука, базирана на данни, а много по-често – на собствената немощ и комплекси от своята некомпетентност. Некомпетентност, която е явна – вижда се от всички. Вижда се най-вече и от резултатите в образователната система, вижда се и от самите некомпентни, за които, обаче, е жизнено важно да прехвърлят вината на някой друг, вместо да поемат отговорност и да подадат оставки. Защото шуреят им, който ги е назначил на държавна работа, за съжаление няма как да ги назначи за директор на водопад и вместо това ги е поставил да съсипят я някоя дирекция в МОН, я някое училище, а покрай него съдбите на хиляди деца, на цял квартал или населено място. Затова е изключително притеснително когато **Министерството на образованието – орган на изпълнителната власт, чиято единствена работа е да спазва и да прилага закона** – получи данни, според които назначените КОЙ ЗНАЕ КАК за директори биват осъждани в съда при опитите им произволно и	Приема се за сведение	Не се съдържат предложения

		незаконно да наказват невинни деца. Тъй като това само по себе си означава, че независимият български съд е отсъдил, че правата на тези деца са били нарушени. Че директорите са извършили някаква форма на произвол и на тирания – тирания, която е добре позната на обществото и е пословична. Тирания, заради която потърпевшите пишат анонимно в Интернет и не смеят не само да излязат с имената и лицата си, а дори да кажат за кое населено място става въпрос, така че скапаният тиранин да не им разгони фамилията буквално и да стовари цялата си управленска немощ и жалки комплекси върху беззащитните им деца. И сега, когато "раята" едва-едва надигна глава и започна да защитава децата си в съда от тираните и тук-таме вече се печели по някое дело – министерството, което би трябвало да контролира дейността на въпросните тирани, предлага спорни текстове законопроект, в чиито мотиви признава, че това са всъщност опити за врътки и машинации, с които да се ограничи правото на родителите да защитават правата на децата си от произвола на въпросните тирани. **Вместо министърът да измете тази скапана измет и да изкорени тези бурени, заради които образованието ни стои на дъното, той е седнал да им угажда и да търси начин с които да узакони техните закононарушения и откровени престъпления**. Въпросният законопроект предвижда да отвори не една, а няколко врати за произвол и институционален тормоз над децата и техните родители. Вратички, които могат да се използват както за най-обикновено садистично наказание на непокорни деца, така и за абсолютен и безпризорен тормоз над политически опоненти чрез децата им – като ги изцежда финансово и времево или пък като просто ограничава възможностите за тяхното академично и професионално развитие. Надявахме се, че всичко това е останало в миналото през 1989г., но ето че се връща с пълна сила под диктовката на едни синдикати, които са се превърнали вече едва ли не в терористични организации и публично заплашват, че могат да блокират държавата и са по-силни от политиците. И вече не		

		издържат и просто нямат търпение техният терор да се принесе върху децата ни. **ТАЗИ НЯМА ДА СТАНЕ, ЩЕ СЕ ВОДИ ОТКРИТА ВОЙНА И С ТЕРОРИСТИ НЯМА ДА СЕ ПРЕГОВАРЯ!**		
93.	Georgim 11 юни 2025 г. 18:09:52 ч. Портал за обществени консултации	По отношение на дисциплината и т. нар. “предупредителни мерки” - част 1 **"Врътката” забележките да станат “предупредителна мярка” с цел да не могат да се обжалват в съда – няма да мине. Защото по същество това ще продължи да бъде индивидуален административен акт по смисъла на АПК и ще може да се обжалва в административния съд**, както всяко едно друго действие или бездействие на административен орган, което касае нечии права. Не знам как тази “гениална” идея е минала през филтъра на Правна дирекция в МОН и защо изобщо им плащаме заплатите на тия хора. Защото това или идва от тях, или е минало през тях, или е минало въпреки тях – но фактът е, че каквото и да е станало, те са си взели заплатите, а сега ние гражданите трябва да си губим времето да борим това незаконно недоносче. Още повече, **предложените изменения ще имат напълно обратен ефект. Ако до сега за забележките не са се водили масово дела, от тук нататък родителите ще бъдем принудени да обжалваме всяка една забележка**. Защото при три такива детето ще губи права, и то правото си на образование – което е Конституционно. Тъй като всички допълнителни и извънкласни обучения в училище по същество представляват образование и тук е големият парадокс – защо ѝ е на една система, която така или иначе страда от дълбока криза на гражданско доверие, да се самоизолира и да наказва гражданите с отказ на достъп до себе си. Какъв сигнал изпраща това на децата? Не само това, ами участието на децата с проблемно поведение в “мероприятия, изяви и дейности, извън обучението по учебен план” – които малоумно е предложено да бъдат ограничени – **е всъщност един от основните начини според поведенческата психология тези деца да осъвършенстват социалните си умения и да бъдат**	Не се приема	Предупредителните мерки са педагогически инструмент за превенция.

		мотивирани да подобрят поведението си. Още повече, българските **данъкоплатци вече сме платили за такова изследване в България – по проект именно на МОН - „Твоят час“ (BG05M2OP001-2.004), ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ**“. Според данни от проекта, реализиран между 2016 и 2018 г., извънкласните дейности, организирани в 2304 училища в България, са допринесли за повишаване на мотивацията и самочувствието на учениците, както и за намаляване на проблемно поведение чрез включване в дейности по интереси. Проектът установява, че участието на 451 498 ученици в тематични програми по интереси и за преодоляване на обучителни затруднения е довело до подобряване на социалните им умения и намаляване на агресивни прояви, тъй като дейностите насърчават сътрудничеството и чувството за принадлежност към общността. Цитат: „По проекта са създадени училищни механизми за идентифицирането на индивидуалните интереси на учениците за включването им в предпочитани от тях избираеми дисциплини, [...] спомагащи за развитие и представяне на придобити знания и умения и повишаване на самочувствието.“ Т.е. **Министерството вече веднъж е изхарчило едни пари, с които да установи, че тези дейности подпомагат дисциплината**, а сега изхарчи нови пари, с които да предложи промени в закона, които да противоречат на законите, на Конституцията и на собствените си “научни открития”. Открития, които се потвърждават и от световната научна литература:		
94.	Georgim 11 юни 2025 г. 18:10:27 ч. Портал за обществени консултации	По отношение на дисциплината и т. нар. “предупредителни мерки” - част 2 Международни изследвания: Eccles & Barber (1999) В своето изследване „Student Council Activities, Educational Achievement, and Behavioral Outcomes“ (Journal of Adolescent Research), Eccles и Barber установяват, че участието в структурирани извънкласни дейности, като спорт, театър или научни клубове, е свързано с намаляване на рисковото поведение (напр. агресия, неподчинение) при подрастващите. Дейностите предоставят	Приема се за сведение	

		възможности за изграждане на позитивна идентичност, социални връзки и умения за саморегулация, което води до по-добро справяне с емоционалните предизвикателства. Fredricks & Eccles (2010) В статията „Breadth of Extracurricular Participation and Adolescent Adjustment“ (Journal of Research on Adolescence) се показва, че учениците, участващи в разнообразни извънкласни дейности, проявяват по-ниски нива на антисоциално поведение и по-висока мотивация за учене. Изследването подчертава, че тези дейности насърчават чувството за принадлежност и предоставят позитивни модели за справяне с конфликти. Не разбирам и как това ще се отнася за децата със СОП – те ако получат едни бързи три тенденциозни забележки **ще могат ли да посещават часовете при психолог, ресурсен учител, ерготерапевт и всичко това**, **което е необходимо за тяхното приобщаване**, и не е част от “обучението по учебен план”. По начина, по който самозваният “законодател” го е написал също така не става ясно **дали наказанието важи само за дейностите в съответното училище или на детето ще е забранено да посещава всякакви курсове**, мероприятия, състезания, дейности включително към общината, частни спортни клубове, а защо не и манифестацията на първи май. На която, предполагам, че авторът на текста в закона, е голям любител и не желае и там да му с пречат деца с “ниско поведение”. Също толкова спорен е и въпросът с възможността ученик да бъде отстранен “до три дни” ако с поведението си възпрепятства провеждането на учебния час. Лично аз по същество подкрепям стремежът на МОН да овласти работещите в образователните услуги да се грижат за климата в класната стая като могат да отстраняват активно пречещите на учебния процес, но тези “до три дни” са несъразмерно много и абсолютно нецелесъобразни. Още повече, те могат да бъдат използвани и нарочно от учениците в гимназиален етап да излизат в отпуск”, тъй като няма как при остраняването да		Внесена е корекция.

		им се пишат неизвинени отсъствия, а те по този начин може да се освобождават от контролни, да ходят при приятели и така нататък. От друга страна пък, за децата в начален курс, това е психилогически вредна практика, която може да ги отблъсне от образованието като цяло. Едно дете в тази възраст, в която не може да контролира емоциите си и да осъзнава всички причинно-следствени връзки (както очевидно не може и авторът на този законопроект бел. авт.), за тези цели три дни може да стигне до много преувеличени умозаключения. Още повече – стресът за родителите, които ще трябва в толкова кратки срокове да организират неговото отглеждане през тези 3 дни, ще е невъобразим и абсолютно необоснован. И този стрес ще се прехвърли и върху детето. И всичко това с каква цел? Да спестим на педагогическия съветник и на психолога малко работа с детето ли? Ами за какво ги наехме тях тогава във всяко училище? Едно дете, ако не го прави умишлено, няма нужда от повече от 20-30-40 минути, за да се успокои и да може отново да се върне в час без да пречи. **А ако съзнателно и активно саботира учебния процес, то на него най-вероятно дори ще му хареса да бъде отстратено от там за 3 дни**, с което ние ще затвърдим този модел на поведение. "Защо да уча за класно, като мога просто на предния ден да пусна музика и да играя кючек на чина"?		
95.	Georgim 11 юни 2025 г. 18:10:53 ч. Портал за обществени консултации	По отношение на дисциплината и т. нар. "предупредителни мерки" - част 3 Аз мисля, че е необходимо законодателните инфлуенсъри в МОН преди да предлагат подобни промени, първо сериозно да се запознаят с генезиса на сегашната нормативна уредба и да установят какви са причините, поради които статуквото е такова, каквото е. И най-малкото да прочетат изследванията, за които вече сме платили, и препоръките на специалистите в областта на поведенческата психология, защото предложеното противоречи на всякаква наука. Иначе съм абсолютно съгласен, че дисциплината в училище е проблем, за който трябва да се намери решение. Но търсещите това решение трябва да са компетентени и трябва да са наясно, че	Приема се за сведение.	Предложението не се отнася до въпроси, предложени за обществено обсъждане със Законопроекта.

		перфектна система няма и при всяко решение ще има плюсове и минуси и трябва внимателно да се отчетат рисковете спрямо ползите. Преди всичко, обаче, предлагам МОН да се заеме с това, което наистина му е работа – а именно с дисцплината на училищните директори и работещите в тях педагогически специалисти. Половината от тях в София и Пловдив държат училищните дворове заключени в противоречие на нормативни актове на общината. Учители в детски градини затварят деца със СОП в чекмеджета, завиват ги през глава и ги бият. В НПМГ саморазправата с едно дете стигна до всички медии и Народното събрание дори, а директорът Ушагелов все още е на работа, след като училището му погази на практика почти всеки един член от Етичния кодекс и още 4-5 закона. Погази ги грубо и се похвали за това на собствената си интернет страница, като публикува кореспонденцията си с родител и се жалва до небесата заради това, че една майка на едно дете е пуснала сигнал по електронен път извън работно време. Саморазправата достигна до там, че ученици от училището окачиха табели с обиди към майката на своя съученик, с политически послания и подкрепа към обвиняемият за педофилия и трафик на хора Пи Диди, а г-н Ушагелов вместо да предприеме мерки по Механизма за противодействие с тормоза, разреши тези табелки да бъдат окачени в коридора на училището и стояха там няколко седмици. Защо този човек е на работа и защо няма законодателни промени, които да касаят дисциплината на такива хора? С действията си г-н Ушагелов урони много сериозно престижа на училището, а с бездействието си РУО София-Град и МОН уроniха престижа на държавата. И с предложения законопроект изкопава допълнително бездната между граждани и образователните институции като МОН предвижда да овласти допълнително хора като г-н Ушагелов или като г-н Калапиш, който заплаши, че ще троши ръчички на децата, които влизат да играят в двора и чупят имуществото “му” – дворът, който той трябва да държи отключен.		

		На цялото гражданско общество му е ясно какво щеше да се случи с Росен от НПМГ ако законът беше такъв, какъвто се предлага – щеше да получи три бързи забележки и да бъде спрян от всички състезания по математика заради това, че майка му е подала сигнал за бездействие при преписващи ученици за квалификация за едно такова състезание.		
96.	Georgim 11 юни 2025 г. 18:37:07 ч. Портал за обществени консултации	Относно оценяването и компонентата "поведение" Приветствам идеята оценките да се пишат по ясни и предварително комуникирани критерии, защото това ще намали случаите на произвол и саморазправа с ученици чрез умишлено поставяне на по-ниски оценки по съответния предмет заради личното отношение на предодавателя към ученика. **Но тази идея веднага е опорчена** чрез вмъкването на вратичката наречена "компонента поведение". Цитирам: "Чрез оценяването в процеса на училищното обучение се насърчава активното учене и придобиването на житейски значими умения и се отчитат и придобитите от учениците социално–поведенчески умения." Не разбирам как тази приумица се отнася към духа на останалите промени? Означава ли това, че ще имаме **Български държавен стандарт за социално поведение**? Ще бъде ли този стандарт преподаван в училище и ще има ли ясни предварително дефинирани критерии – така както се изисква според останалите членове в закона? Какво ще правят децата с поведенчески проблеми, които по данни на МОН към декември 2022г. наброяват 3233 ученика. Какви оценки ще получават те? Ще могат ли изобщо да завършат училище? Изобщо кой ще поставя тази оценка? **Учителят не е компетентен по въпросите на поведенческата психология и няма правоспособност да провежда поведенческа терапия за повишаване на успеха**. Още повече – самите учители нерядко са с много неприемливо поведение – редовно излизат записи на крещящи, обиждащи и дори удрящи учители. А неотдавна една директорка дори захапа известен адвокат по рамото. Как такива хора ще оценяват децата ни?	Приема се за сведение	Законопроектът не предвижда въвеждане на оценка за поведение, нито „държавен образователен стандарт за социално поведение". Образованието включва обучение, възпитание и социализация и в този смисъл всеки учител има ангажимента и компетентността да възпитава.

		И **защо на децата няма да се пише оценка по предмет добродтели, където ще учат за доброто и злото, а в същото време ще им се поставя оценка дали поведението им е добро или не по другите предмети?** Всичко това е объркано, противоречи си само на себе си и изглежда сякаш някой се е опитвал да угоди на един психичноболен синдикален лидер. Затова, г-н министър, **ние гражданите за пореден път ще настояваме като така и така сте тръгнали да бъркате в отворените рани на образованието ни, нека най-сетне въведем и един периодичен тест за психическа пригодност на педагогическите специалисти**. Нека все пак се заемем да създадем една добра среда за нашите деца и за самите специалисти. Нека отчетем когато някой от тях даде здравето си за децата ни и прегори. В наш интерес е да го знаем и да го заменим с друг, но не просто да захвърлим стария, а да му помогнем – така както правим с ветераните от военната служба. Защото педагогическите специалисти – от училищата и от детските градини – също дават здравето си за родината, но психичното си здраве. Примерите не са един и двама на прекрасни хора, които просто не издържат на стреса и накрая с разхлабени нерви поставят себе си и децата си в риск. Никой няма интерес от това. Още повече **не е нормално един шофьор да трябва да мине психотест, за да управлява камион с картофи, докато един учител да не минава тест когато управлява цял клас с деца.** Прилагам видеоматериал с доказателство за спешната необходимост от такива мерки. Доказателство, което нямаше да имаме, ако някой "педагог" беше минал преди училище да вземе на децата телефоните така, както Пи Диди взимаше телефоните на жертвите си преди своите "партита". https://www.facebook.com/reel/604855529132049		
97.	Georgim 11 юни 2025 г. 18:53:34 ч.	**Относно мобилните телефони** Използването на мобилни телефони в клас е забранено и в момента, но явно не се спазва. Не разбирам до какво ще доведе новата	Приема се за сведение	Не се съдържа предложение

	Портал за обществени консултации	промяна. Звучи като промяна в стил “трябва да направим нещо”, ама какво нещо – няма значение. Тук проблемът е по-скоро свързан с прилагането на тази мярка и с липсата на ефективни мерки, с които да бъде контролирана. От гледна точка безопасността на децата, на сериозния разрив на доверие между родители и училища и от гледна точка на киберсигурността на най-чувствителните данни като снимки, контакти, лична кореспонденция и дори идентичност и финанси (мобилният телефон може да се използва за електронен портфейл както и за електронен личен документ в много държави в ЕС, чиито граждани също учат в България) смятам, че е абсолютно неприемливо телефоните да бъдат събирани на едно място безпризорно. Първо, училището не може и няма юридическа възможност да изземва лични вещи частна собственост – това може да става само със съдебно решение. Освен това училището не може да носи отговорност и за тези лични вещи – какво става при една кражба? В училище в последните години починаха не едно и две деца, за които не беше предприета адекватна намеса за спешна помощ. Ние учим децата в училище при кои обстоятелства да сигнализират на телефон 112, а в същото време им отнемаме физическата възможност за това. Дори законът да позволява използването на телефона при форсмажорни обстоятелства – как това ще стане ако телефонът не е на разположение? Кой ще определя дали обстоятелствата са форсмажорни? Педагозите не са нито медицински лица, които да разпознаят спешни състояния, нито психолози и психиатри, които да могат да оценят дали детето наистина има някаква важна необходимост да осъществи контакт със своя родител. Още повече, в последните години единствено мобилните телефони на учениците са реалното средство, с което могат да се набавят доказателства за нарушенията и престъпленията на учители спрямо децата. Камерите в училище са без звук и на тях не се чуват обидите и крясъците на “специалистите”. А нерядко дори при физическа саморазправа се оказва, че “точно в този ден” са били изключени.		

		Всички български граждани имат право по чл. 41 от Конституцията да събират и разпространяват информация и по чл. 13 от Закона за авторското право и сродните му права да заснемат действията на обществени служители в хода на тяхната работа. Когато обаче техническите устройва са им иззети незаконно, те не могат да се защитят правно и да съберат доказателства и информация за извършваните срещу тях противоправни действия. От гледна точка на киберсигурността – съществуват редица уязвимости на мобилните устройства, при които човек може да проникне в устройство и да го зарази със зловерден софтуер или да източи данни и пари стига само да се доближи до него – безконтактно и чрез кабел. С едни малки устройства, които човек може да скрие в джоба или в ръкава си и дори няма да бъде видян на камерата. През 2025г. И в навечерието на дигиталните валути е абсолютно безумие някой да си остави телефона при друг човек. Телефонът е дигиталният портфейл, лична карта и сейф на най-чувствителната информация. Като експерт в тази област аз няма как да позволя някой дигитално неграмотен чиновник да принуди детето ми да се изложи на такъв риск, какъвто чиновникът дори не може да осъзнае. Ще бъдат заведени съдебни дела в секундата, в който се предприемат такива мерки. И тези дела ще бъдат спечелени много лесно. Тук може би решението е единствено камера със звук във всяка класна стая и финансови глоби за нарушителите, които използват телефоните си недобросъвестно, с което пречат на образователния процес.		
98.	Georgim 11 юни 2025 г. 19:04:54 ч. Портал за обществени консултации	**Относно облекченията при достъп до професионално образование на децата със СОП** Приветствам промените в тази насока, защото достъпът до реализация в живота наистина беше ограничен. Въпреки това, обаче, остават още няколко неприятни моменти: • Затруднено е придобиването на СУМПС за ученици с качествени оценки. А СУМПС е необходимо за упражняването на немалко	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		професии. Излишно е да се поставя такова ограничание за лице, което може да вземе изпитите за правоспособност и за което няма противопоказания. • Не виждам какво пречи на едно сляпо дете да стане добър музикант като Стиви Уондър. Или на дете със сензорно-интегративно разстройство, което не издържа шумовете в час по музика да стане инженер. Но според нашето законодотателство тези деца трудно ще влязат в университет, защото няма да покриват образователния стандарт по всички предмети. И дори само един предмет е достатъчен да инвалидира цялата диплома. Спешно се нуждаем от гъвкавост при приема в университети, особено при деца, които имат изявени дарби. Децата със СОП нерядко имат затруднение в една област, но схвръхспособности в друга, но българското законодателство това не го отчита. • Човек, който е завършил с качествени оценки когато е бил неспособен или просто не е бил неосведомен, след като навърши едни например 25 години и се подобри или развие, за да валидира своите компететености и да вземе диплома, трябва да се върне буквално в първи клас и да държи изпити за валидиране по всички предмети за всичките години, през които е бил на качествени оценки. Това е безумие, което на практика изключва тези хора от живота. Според мен ако можеш да валидираш 12-ти клас или примерно можеш да покриеш ДЗИ не трябва да има нужда от валидиране на останалите класове. Защото как можеш да научиш материала от 12-ти клас, ако не си усвоил материала от 1-ви? Аналогично за всеки един етап от образованието.		
99.	Georgim 11 юни 2025 г. 19:11:27 ч. Портал за обществени консултации	**Относно изпитите по български език** Приветствам тази промяна и съм сигурен, че ще даде много по-добър резултат, отколкото научно доказано зловредното задължително предучилищно обучение от 4-годишна възраст. Надявам се тази практика да се прекрати в последващ етап и да се върнем обратно на границата от 7 години.	Приема се за сведение	И към момента съществуват и се прилагат инструменти за скрининг за обучителни трудности, които се прилагат и за невербални деца. Използват се средства за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК).

		Но смятам, че мярката в момента има нужда от прецизиране, защото не става ясно какво ще се случва с невераблните деца. Те може и да владеят, а може и да не владеят български език - но никой няма как да разбере на какво ниво го владеят или не го владеят. Ще бъдат ли допускани такива деца в училище с промяната на закона и как ще се защити тяхното право на образование?		
100.	Georgim 11 юни 2025 г. 19:28:38 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107 е противоконституционна и е в колизия с: - Част 1** 1. **Конституция на Република България** • **чл. 6**: Всички хора са равни пред закона. Не се допускат никакви ограничения на права или привилегии, основани на „лично или обществено положение“. • **чл. 47, ал. 1**: Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е **право и задължение на техните родители** и се **подпомага** от държавата 2. **Семеен кодекс** **Чл. 125.** (1) **Родителят има право и задължение да се грижи за** физическото, умственото, нравственото и социалното развитие на детето, за **неговото образование** и за неговите лични и имуществени интереси. (2) Родителят отглежда детето, формира възгледите му **и осигурява образованието му съобразно възможностите си и в съответствие с нуждите и наклонностите на детето** и с цел израстването му като самостоятелна и отговорна личност. Родителят няма право да използва насилие, както и методи на възпитание, които уронват достойнството на детето 3. **Закон за защита от дискриминацията** **Чл. 4.** (1) (Доп. - ДВ, бр. 70 от 2004 г., в сила от 01.01.2005 г.) **Забранена е всяка пряка или непряка дискриминация**, **основана на** пол, раса, народност, етническа принадлежност, **човешки геном**, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, **лично или обществено положение**, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. **Чл. 37.** (1) (Предишен текст на чл. 37 - ДВ, бр. 58 от 2012 г., в сила от 01.08.2012 г.) Не се допуска отказ от предоставяне на стоки или услуги, както и предоставянето на стоки или услуги от по-ниско качество или при по-неблагоприятни условия, на основата на признаците по чл. 4, ал. 1.		
10.1.	georgim 11 юни 2025 г. 19:29:07 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107 е противоконституционна и е в колизия с: - Част 2** 4. **Закон за хората с увреждания** **Чл. 2.** Законът има за цел да: 1. насърчава, защитава и гарантира пълноценното и **равноправно упражняване на правата** и свободите на хората с увреждания; 2. създаде условия за **социално приобщаване на хората с увреждания**; 3. способства за зачитане на вътрешно присъщото човешко достойнство на хората с увреждания; 4. предоставя подкрепа за хората с увреждания и техните семейства. **Чл. 3.** Законът гарантира правата на хората с увреждания по начин, който осигурява **зачитане на човешкото им достойнство и равното им третиране в личния, обществения** и политическия живот, като се прилагат индивидуален подход и индивидуална оценка на потребностите. **Чл. 4.** Основните принципи на закона са: **1. личен избор и независимост на хората с увреждания и техните семейства;** **2. равнопоставеност и недискриминация;** **3. социално приобщаване и пълноценно и ефективно участие на хората с увреждания и техните семейства в обществения живот;** 4. **достъпност**. **Чл. 5.** (1) Областите на подкрепа за хората с увреждания са: 2. **образование**; 7. култура;	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		8. спорт; 9. личен живот; 10. обществен и политически живот; 2. образование и професионално обучение; 3. услуги, подпомагащи трудовата реализация; **Чл. 31.** (2) Институциите в системата на предучилищното и училищното образование предоставят условия за **равен достъп до качествено образование** и приобщаване на децата и учениците чрез осигуряване на допълнителна подкрепа по чл. 187, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование.		
102.	georgim 11 юни 2025 г. 19:32:47 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107 е противоконституционна и е в колизия с: - Част 3** Противоречи и на самият себе си 5. **Закон за предучилищното и училищното образование** **Чл. 3.** (1) Образованието като процес включва обучение, възпитание и социализация. (2) Образованието е национален приоритет и се реализира в съответствие със следните принципи: 3. **равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик**; 4. **равнопоставеност и недопускане на дискриминация** при провеждане на предучилищното и училищното образование; 6. **хуманизъм и толерантност**; 11. ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, **родителите** и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието. **Чл. 5.** (1) Основните цели на предучилищното и училищното образование са: 9. формиране на **толерантност и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания**; 12. придобиване на компетентности за разбиране и **прилагане на принципите, правилата, отговорностите и правата, които произтичат от членството в Европейския съюз**.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

103.	georgim 11 юни 2025 г. 19:38:54 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107 е противоконституционна и е в колизия с: - Част 4** **Конвенция на ООН за правата на хората с увреждания (CRPD)** • **чл. 3:** зачитане на вътрешно присъщото достойнство, самостоятелността на индивида, включително свободата на личен избор и неговата независимост зачитанеп равото на обществен живот • **чл. 7**: Задължава държавите да осигурят на децата с увреждания равни права с останалите деца. • **чл. 24**: Признава правото на хората с увреждания на образование без дискриминация и на равни начала с останалите. **Конвенцията за правата на детето (КПД)** Конвенцията за правата на детето (КПД), приета от ООН, е основен международен документ, който защитава правата на децата, включително тези със СОП. **Нарушения:** • **Чл. 28:** Децата имат право на образование, което отговаря на техните индивидуални нужди. Ако държавата избира формата на обучение за деца със СОП, без да се съобрази с техните специфични потребности или без участието на родителите, които най-добре познават детето, това право може да бъде нарушено. • **Чл. 5 и чл. 18:** Родителите имат водеща роля в вземането на решения за благосъстоянието и образованието на децата си. Промяната в чл. 107, която изключва родителите от процеса на избор, противоречи на тези принципи. **Европейска конвенция за правата на човека (ЕКПЧ)** ЕКПЧ защитава основните човешки права, включително правото на образование и ролята на родителите в него. **Нарушение:** • **Чл. 2 от Протокол №1:** Този член гарантира правото на образование и предвижда, че държавата трябва да уважава правото на родителите да осигурят образование на децата си	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		в съответствие с техните убеждения. Промяната в чл. 107, която изключва родителите от избора на форма на обучение, може да се тълкува като нарушение на този принцип. **Харта на основните права на Европейския съюз** • **чл. 14**: Право на образование. • **чл. 21**: Забрана за дискриминация, включително по признаци като увреждане. • **чл. 26**: Интеграция на хората с увреждания.		
104.	georgim 11 юни 2025 г. 19:49:58 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107 е противоконституционна и е в колизия с: - Част 5** Преди всичко, обаче, предложените промени в чл. 107 противоречат на духа на демокрацията. По същество представляват проповядване на антидемократична идеология, което е престъпление по Наказателния кодекс. Няма как да бъдат изброени абсолютно всички основни закони, конвенции и нормативни актове, които тази промяна нарушава. Няма как да бъде обяснено на гражданите как тази промяна успя да се появи в законопроект, внесен тъкмо от Министерството, което трябва да следи за недопускането на дискриминация в образователната система. При всичките експерти и юристи, които работят в МОН. При всичките МИЛИОНИ, които са били усвоявани през годините по различни проекти за приобщаване, недопускане на дискриминация и така нататък. Тази промяна недвусмислено показва, че министерството е инфилтрирано и обладано от организирана престъпна фашистка групировка, с която трябва да се заеме ДАНС. Абсурдно е никой от МОН да не забележи, че този текст нарушава всички тези закони. Закони, които в интерес на истината, се изучават от самите деца в училище по учебната програма и дори те биха установили, че е нередно. Предвид тежестта на нарушенията, тяхната всеобхватност и редицата медийни изяви на синдикални лидери в тази посока, тук ние можем обосновано да предположим, че този текст не е някаква грешка, а един умишлен и целенасочен акт срещу демокрацията, който цели да бъдат отнети правата на най-беззащитната прослойка	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		от обществото. Децата с увреждания са тези, които най-много от всички имат нужда от закрила от държавата, а вместо това държавата се опитва да изземе правата им. Допълнително утежнява вината на МОН обстоятелството, че въпросната промяна по никакъв начин не е мотивирана и въобще отбелязана в мотивите и предварителната оценка към законопроекта. Кой и с каква цел предложи това нарушение на Конституцията? Какво щеше да спечели този фашист?! С каква цел посяга на най-слабите в държавата? Неуважаеми **фашисти и горди изчадия на активни борци** - децата със СОП не са поставени под запрещение по презумпция! Още по-малко пък техните родители, които минават през ада, за да може да отгледат тези деца в "тази скапана държава". А когато шофьорът на таксито каже "тази скапана държава", той няма предвид Рила, Пирин и Черно море, а има предвид ВАС, ИЗРОДИ МРЪСНИ! **СРАМ И ПОЗОР! ОСТАВКИ И ЗАТВОР!**		
105.	georgim 11 юни 2025 г. 20:03:02 ч. Портал за обществени консултации	**Относно слонът в стаята - часовете по религия** Лично аз приветствам това начинание на МОН и смятам, че то е **законосъобразно и напълно в духа на Конвенцията за правата на детето**, която цитирах по-горе. Но тази конвенция ще бъде нарушена **ако има дори само едно християнче, което противно на волята си изучава ислям или добродтели**, или пък едно мюсюлманче, което е записано там, където не иска. Респективно и за децата от другите вероизповедания. И ако това се допусне, ще има огромно социално напрежение - и с право! Затова просто се надявам МОН да осъзнава важността на своята функция по контрола на изпълнение на тази идея и да не допуска нарушаване на толкова чувствителни човешки права. А по същество към момента **в сегашното положение се нарушават правата на християните, мюслюманите и евреите**, които учат и са изпитвани на неща, които противоречат на вярата им. Затова тази промяна е крайно необходима.	Приема се за сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално

				обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет.
106.	Живот със Синдром на Даун 12 юни 2025 г. 08:08:27 ч. Портал за обществени консултации И Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1105-109/12.06.2025 г.	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** СТАНОВИЩЕ от Фондация “Живот със Синдром на Даун” с председател Силвена Христова, Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие;		

		- средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
107.	Живот със Синдром на Даун 12 юни 2025 г. 08:13:14 ч. Портал за обществени консултации И Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1105-109/12.06.2025 г.	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Продължение от ЧАСТ 1 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от

		1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека		регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
108.	Живот със Синдром на Даун 12 юни 2025 г. 08:14:06 ч. Портал за обществени консултации И Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1105-109/12.06.2025 г.	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Продължение от Част Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		
109.	Живот със Синдром на Даун 12 юни 2025 г. 08:17:21 ч. Портал за обществени консултации И Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1105-109/12.06.2025	ЧАСТ 4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование В подкрепа становището от Фондация “Живот със Синдром на Даун” с председател Силвена Христова, Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение се включват и следните родители на лица със синдром на Даун:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото

				образование относно определянето на формата на обучение.
110.	Живот със Синдром на Даун 12 юни 2025 г. 08:18:28 ч. Портал за обществени консултации Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1105-109/12.06.2025	**ЧАСТ 5 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование**	Приема се частично	Направена е корекция.
111.	m_irela 12 юни 2025 г. 08:42:44 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1-Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото

		Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение-		образование относно определянето на формата на обучение.

		Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
112.	m_irela 12 юни 2025 г. 08:44:06 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 -Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е

		общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания.		определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
113.	m_irela 12 юни 2025 г. 08:47:07 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 -Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството;	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		- образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		
114.	Plami 12 юни 2025 г. 08:46:58 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование - част 1** Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за

		Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение-		извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
115.	Plami 12 юни 2025 г. 08:52:50 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование - част 2** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и

		зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията,		допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
116.	Plami 12 юни 2025 г. 08:57:57 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование - част 3** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството;	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		- образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Име: Пламена Иванова Трайкова		
117.	NikolayIvanov 12 юни 2025 г. 09:20:50 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ_1 -Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището

		изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка:		форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		

118.	NikolayIvanov 12 юни 2025 г. 09:26:17 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2- Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
119.	NikolayIvanov 12 юни 2025 г. 09:33:38 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 - Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от

		право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Николай Иванов Иванов		регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
120.	Lanita 12 юни 2025 г. 09:33:31 ч.	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование**	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с

	Портал за обществени консултации	В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права.		родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е		

		неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
121.	Lanita 12 юни 2025 г. 09:36:02 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
122.	Lanita 12 юни 2025 г. 09:38:11 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е

		чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не		определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Лалка Георгиева Иванова		
12 3.	д.ик.н. Янка Такева, председател на СБУ Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 15-58/11.06.2025	Синдикатът на българските учители отчита необходимостта от промени в Закона за предучилищното и училищното образование, предвид развитието на обществените отношения, който той урежда, а именно: осигуряване на правото на предучилищно и училищно образование, устройството, организацията, управлението и финансирането на системата. Образованието е национален приоритет, който се реализира в съответствие с определени принципи и основни цели чрез изпълнение на национални политики. Предпоставка, за реализирането на които е успешното партньорство между институциите, родителите, социалните партньори и бизнеса. Именно прилагането на целенасочени действия на всички ангажирани институции ще подпомогне осигуряването на равен достъп до качествено образование, повишаване обхвата в предучилищното и училищното образование, както и намаляване на броя на отпадналите и дела на преждевременно напусналите училище. По отношение на предложените изменения и допълнения изразяваме следното становище: 1. Приемаме направените допълнения в чл. 3, ал. 2, сред принципите, в съответствие, с които се реализира образованието като национален приоритет да се включи още един, а именно: „насоченост към благополучието на децата, учениците и педагогическите специалисти“, като държавата поема ангажимента да провежда политики за осигуряване на равен достъп до качествено образование и за благополучие за всяко дете и всеки ученик.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
		2. Приемаме разширяването на основните цели на предучилищното и училищното образование, като сред тях се постави и „ценностно формиране на личността и възпитание в добродетели“. Включва се провеждането на интегрирани политики за ранно детско развитие в най-добрия интерес на детето в	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа

		координация и взаимодействие между системите на предучилищното и училищното образование, здравеопазването и социалните услуги. Ранното детско развитие се осигурява чрез системата на образованието и грижите в ранна детска възраст, която включва ранна детска грижа, предоставяна в детските ясли и в яслените групи към детски градини, и предучилищно образование, предоставяно от детските градини и групите за задължително предучилищно образование към училищата. Необходима е синхронизация на изискванията за ранната детска грижа, независимо дали е предоставяна в детски ясли или в яслени групи към детски градини. Считаме, че е необходимо да се набележат и конкретни политики за ранно детско развитие, които да гарантират приемственост между ранната детска грижа и предучилищното образование. Приемаме предложението за подготвяне наредба по предложение на министъра на образованието и науката и министъра на здравеопазването, която да регламентира държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация „специалист по ранна детска грижа“.		
		3. Независимо от усилията за обхващане на 4-годишните в задължително предучилищно образование в първи клас постъпват деца, които не владеят български език в достатъчна степен, което пречи на пълноценното им общуване. Дефицитите, които се натрупват, проблемите, които се задълбочават и преминаването им от клас в клас в началния етап води до негативни резултати и някои от децата отпадат от образователната система. Подкрепяме регламентирането на езикова подкрепа, която ще даде възможност за децата и учениците, които не владеят български език в достатъчна степен за ефективно усвояване на компетентностите, заложени в ДОС за предучилищно образование и за общообразователна подготовка. Синдикатът на българските учители подкрепя направените предложения, свързани с предоставяне на възможности за реализиране на обучение под две форми - индивидуално за децата от 1 до 7 клас, които ще изучават езика в ускорена програма и	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа

		постепенно ще се включат в клас с останалите ученици, а тези, които изобщо не знаят български, ще бъдат включени в подготвителен езиков клас. Това е една от мерките, ще доведе до повишаване на обхват на децата и предотвратяване на отпадането на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.		
		4. Приемаме предложението математическите и природомате-матическите гимназии да бъдат определени в чл. 39 като специализирани училища, с възможност учениците, приети в V клас в тези училища да продължат обучението си в тях до завършването на средно образование. Ако желаят да кандидатстват в друго училище, то освободените места ще се запълват с нови ученици.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
		5. Подкрепяме въвеждането на новия учебен предмет „Добродетели и религии“, в задължителните учебни часове в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план, като изрично се предвижда, че по него не се поставят оценки.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
		6. По отношение на предложението да се регламентира (чл. 172, ал.1, т. 12), като задължение на учениците да не използват мобилни устройства за комуникация, считаме, че по този въпрос всяка образователна институция да намери разумно решение във вътрешноинституционалните си документи.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа.
		7. По предложените промени в ЗПУО по отношение на налагането на санкции и предупредителни мерки на учениците считаме, че този въпрос трябва да бъде разгледан на заседание на Отрасловия съвет.	Приема се за сведение	Обсъждано е на Отраслов съвет.
		8. Изразяваме своето удовлетворение, че в § 100 от Законопроекта е включено предложението на Синдиката на българските учители, договорено и в чл. 16, ал. 3 от Колективния трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование, а именно: родителите да подписват споразумение с детската градина или училището за спазване на правилника на институцията.	Приема се	Разпоредбата отпада от Законопроекта

		9. Подкрепяме направените предложения за допълнения в чл. 214, ал.3 и чл. 227, като се разграничават ролите в професионалната подкрепа между учител, подпомагащ студентите в педагогическата практика и наставник на новоназначени учители, с въвеждането на нови длъжности „базов учител“ и „учител - методик“.	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
		10. По отношение на предложението за промяна в чл. 228, атестирането да бъде заменено с ежегодно оценяване на труда на педагогическите специалисти, предлагаме този въпрос също да бъде разгледан на заседание на Отрасловия съвет.	Приема се за сведение	Обсъждано е на Отраслов съвет.
		11. Подкрепяме предложението за промени, като информационния регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти се замени с информационна система, включваща и регистър на одобрените програми, като по този начин ще се осигурят прозрачност, отчетност и наблюдение на провежданите квалификационни дейности (чл.229).	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа
		12. В предложението за промени в чл. 105, ал. 3 се предвижда ограничаване правомощията на кметовете на общини да обявят само един учебен ден за неучебен (когато това е денят за честване на празника на общината) за училища на територията на общината, считаме че трябва да се запази досегашния текст, а именно за неучебни да бъдат обявявани – „до три дни“.	Не се приема	Практиката показва, че кметовете на общини тълкуват твърде разширително това свое правомощие. Често използването на разпоредбата и позоваването на извънредни и непредвидени обстоятелства е на база несъществуващи такива, а се основава на усмотрението на кмета, което противоречи на целите на предвидената хипотеза и крие риск от неоснователна загуба на учебно време.
		13. Приемаме предложението разпоредбите на създадения с ПМС № 100 от 08.06.2018 г. Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и задържане в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, да бъдат част от ЗПУО (чл.264а - чл.264в). Считаме, че прилагането на целенасочени и синхронизирани	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа

		действия на всички ангажирани в изпълнението на Механизма институции на местно и на национално ниво ще доведе да повишаване обхвата, намаляване броя на отпадналите и дела на преждевременно напусналите училище.		
		14. По отношение на направените предложения за промяна в чл. 107, ал. 4, а именно: когато при условията на чл. 107, ал. 1 екипът за подкрепа за личностно развитие е избрал промяна от дневна в индивидуална и от дневна в комбинирана форма на обучение на ученик със специални образователни потребности, преди промяната на формата на обучение регионалният екип извършва допълнителна специализирана оценка и потвърждава или отхвърля избора, считаме че същите се подкрепят от учителската колегия и предлагаме този въпрос да бъде разгледан на заседание на Отрасловия съвет.	Приема се частично.	Внесени са промени в Законопроекта
124.	Оля Симеонова oliasimeonova@gmail.com 12 юни 2025 г. в 13:16:25 Електронна поща	Здравейте, ето моето НЕ на предложените промени: 1."Добродетели и религии" като задължителен предмет - без да знаем какво ще включва и как ще се преподава, как ще се гарантира свобода на избора, как ще повлияе на децата. Сега го има като свободно избираем предмет, но не се предлага във всички училища. Би могло да остане така, а училищата и ръководствата им да са по активни. 2.Оценки по учебните предмети, отразяващи "социално-поведенчески умения" - това за мен е прикриване на оценката за дисциплина 3.Изключване на родителите от вземането на решение за формата на обучение при деца със СОП		Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът не въвежда оценки на поведението Направена е редакция в чл. 107 Разпоредбата отпада от Законопроекта

		4.Задължение за сключване на "споразумение" между родителите и училището за спазване на правилника - когато родителите нито имат думата за правилника, нито свободен избор на училище 5. Пълна забрана за телефоните в училището - въпросният телефон може да е спасяващ за много деца, които нямат ДОВЕРЕН учител или друг възрастен на разположение през всичките 6-10 часа там (припомням, че забрана за използване в час има и сега в закона) Ще използвам случая, за да задам и още няколко въпроса: Нека помислим как да задържим кадърните учители, а не да ги гоним. По отношение на профилирането, защо в 10 клас в елитно столично училище, се предлагат само четири профилиращи предмета. Философия, география, история и биология, а останалите предмети? Избора се ограничава. Как бихте разрешили този въпрос? Отговора на училището е липса на стаи и преподаватели. Защо въпреки разпоредба от зам.директор за провеждане на пробно НВО в 10 клас, преподавателя по математика отказва да го осъществи, а учениците са задължени да се явят? И отново частните уроци продължават, а резултата ще е за училището, не за ученика и неговите и на родителите усилия за усвояване на материала. И още, и още		В Законопроекта са предвидени обстоятелства за използване на телефоните. Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
125.	Владимир Владимиров 12 юни 2025 г. 11:04:14 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с

		изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка:		определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		

126.	Владимир Владимиров 12 юни 2025 г. 11:05:34 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
127.	Владимир Владимиров 12 юни 2025 г. 11:06:54 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от

		потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
128.	Atanasov 12 юни 2025 г. 11:06:12 ч.	Предложение за прием в Математически гимназии Предлагам да се запази възможността за ранно класиране в 4. клас за профилираните математически гимназии, като същевременно се гарантира открит достъп и след 7. клас. За целта:	Приема се за сведение	Чрез преобразуването на МГ и ПМГ в специализирани училища на практика се постига същото, което се съдържа в предложението.

	Портал за обществени консултации	Квота за външен прием – между 30 и 50 % от общия брой места във всяка паралелка да бъдат обявявани за кандидат-гимназисти след 7. клас. Конкурентен изпит – свободните места да се заемат чрез изпит: или разширен вариант на Националното външно оценяване (НВО) по математика, съдържащ допълнителни задачи с повишена трудност; или самостоятелен изпит, разработен и провеждан от съответната гимназия под методически контрол на МОН. Автоматично продължаване – учениците, приети в 4. клас, запазват правото си да продължат обучението си до 12. клас, като заемат останалите приблизително % от местата. Ежегоден преглед – размерът на квотата и форматът на изпита да се преразглеждат ежегодно въз основа на интереса и успеваемостта на кандидатите. Очаквани ползи Равен шанс за талантите, открити по-късно – отваря се реална възможност за силно мотивирани седмокласници, които не са имали шанс или желание да кандидатстват в 4. клас. Подобрена конкуренция – вътрешният прием остава стимул за ранни усилия, а външният – за поддържане на високо академично ниво. Гъвкавост за училищата – всяка математическа гимназия може да избере най-подходящия формат на изпита според местните условия. Публична легитимност – квотата демонстрира баланс между приемствеността и отворения достъп, което намалява общественото напрежение около „затворените“ елитни паралелки. Забележка: Процентното съотношение 30–50 % може да се конкретизира след анализ на данните за запълняемостта и резултатите от изпитите през последните години		Останалите предложения са обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба.
12	Chunchukova 12 юни 2025 г. 11:10:23 ч.	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя.

9.	Портал за обществени консултации	ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на		С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди.		
130.	Chunchukova 12 юни 2025 г. 11:10:43 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
131.	Chunchukova 12 юни 2025 г. 11:11:42 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане.		
132.	Chunchukova 12 юни 2025 г. 11:11:54 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
133	Chunchukova 12 юни 2025 г. 11:13:22 ч.	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено

3.	Портал за обществени консултации	Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването.		мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
134.	Chunchukova 12 юни 2025 г. 11:14:04 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния

		- да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Име: Мирослава Христова Чунчукова		регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
135.	Ана Ганчева Лилия Кисьова Членове на РЕПЛР – София-град liliq.kisyova@gmail.com 12 юни 2025 г. в 12:13:45 Електронна поща	Настоящото писмо се отнася до направените предложения за изменения в Закона за предучилищното и училищно образование, в частта, касаеща приобщаващото образование. Като специалисти, работещи в Регионален екипи за подкрепа на личностното развитие (РЕПЛР) в най-големия град в страната София и осъществяващи методическа подкрепа и функционална оценка на деца и ученици със специални образователни потребности, изразяваме своята **подкрепа за предложените от Вас промени в чл. 190**. По-конкретно, одобряваме включването на **определяне на нива на интензивност на подкрепата** във функционалната оценка, а именно: ниска, средна и висока. Към май 2025 г. Регионалният център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование – София-град (РЦПППО – София-град) разполага с емпирични данни относно нивата на интензивност на подкрепата, предоставена от началото на настоящата учебна година. Данните ясно показват разпределението на случаите: Ниска интензивност: 289 случая Средна интензивност: 1684 случая Висока интензивност: 285 случая	Приема се за сведение	Изразява се подкрепа

		Тези цифри не само илюстрират текущото състояние, но и категорично подкрепят необходимостта от диференциран подход при определянето на интензивността на подкрепата. Считаме, че подобен подход значително подобрява ефективността и качеството на допълнителната подкрепа по няколко ключови причини: -Наличието на ясни нива на интензивност (ниска, средна, висока) позволява да се разпределят човешките и материалните ресурси много по-целенасочено. Вместо универсален подход, който често води до неефективност, диференцираната система осигурява, че най-интензивна подкрепа се предоставя на тези, които имат най-голяма нужда, докато децата с по-леки потребности получават адекватна, но не прекомерна подкрепа. Това води до значително спестяване на ресурси и повишаване на тяхната ефективност. -Всяко дете със специални образователни потребности (СОП) е уникално и има специфични нужди. Една "единна" подкрепа би била неефективна и недостатъчна. Диференцираният подход дава възможност за изготвяне на индивидуални планове за подкрепа, които са съобразени с конкретната функционална оценка на детето. Така се гарантира, че подкрепата е максимално релевантна и ефективна, директно адресирайки идентифицираните предизвикателства. -Когато подкрепата е адекватна на нуждите на детето, това пряко се отразява на неговата ангажираност и успеваемост в образователната среда. Децата, които получават интензивна подкрепа, когато е необходима, са по-добре подготвени да участват пълноценно в учебния процес. От друга страна, децата с ниска интензивност на подкрепа не са претоварени с ненужни интервенции, което също е от полза за тяхното развитие. - Дефинирането на нива на интензивност въвежда по-голяма прозрачност в процеса на предоставяне на подкрепа. Количествените данни, като тези от РЦППО – София-град, позволяват по-добра отчетност и възможност за анализ на ефективността на прилаганите мерки. Това улеснява бъдещото		

		планиране и подобряване на системите за приобщаващо образование. -Диференцираният подход изисква от специалистите в РЕПЛР да извършват по-задълбочени функционални оценки и да разработват по-прецизни индивидуални планове. Това стимулира постоянното професионално развитие и повишаване на експертизата в областта на приобщаващото образование.		
		Във връзка с второто предложение, касаещо методическата подкрепа, бихме желали да Ви информираме, че броят на случаите на методическа подкрепа, предоставяна от РЦППО – София-град, **отбелязва трайно увеличение през последните години**. За учебната 2023/2024 година бяха регистрирани 74 случая, докато през настоящата учебна 2024/2025 година, към май 2025 г., броят на случаите достигна 85. В този контекст, предлагаме **изменение на чл. 190, ал. 4**, като се дефинира методическата подкрепа като **специализирана дейност, която се осъществява изключително от специализираното звено – Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование**. Тази дейност е пряко свързана с индивидуалните потребности, определени във функционалната оценка, и поради това **не може да бъде изцяло осъществявана от центрове за специална образователна подкрепа, юридически лица с нестопанска цел или представители на висши училища**. Посочените субекти биха могли да участват като **допълнителен ресурс** в определени случаи, но при никакви обстоятелства не биха могли самостоятелно да осигуряват такава специализирана методическа подкрепа. -Да се създаде нов **чл.190 ал.5** в следния вид: “На педагогическите специалистите работещи в регионален екип за подкрепа на личностното развитие се признава педагогически стаж, който те реализират в директна работа по оценка на потребностите на деца и ученици”. Това предложение е изключително важно предвид на дейността на тези педагогически специалисти, които в момента е необходимо да имат групи за ресурсно подпомагане, а в същото време следва да извършват функционално оценяване на територията	Приема се частично Приема се частично	Предложено е допълнение в Законопроекта, с което се акцентира на водещата роля при оказването на методическа подкрепа на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. Ресурсните учители и другите специалисти, които работят в регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, включително в регионалните екипи, са определени в

		на цялата административна област и това ги прави непълноценни и неефективни в своята дейност. Считаме, че направените предложения ще са в полза на цялата система за приобщаващо образование в България.		Законопроекта като педагогически специалисти.
136.	Колектива на ДГ № 144 „Ханс Кристиян Андерсен“, гр. София Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 15-59/12.06.2025 г.	**Подписка в подкрепа на предложение за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)** Настоящите предложения са изготвени във връзка с необходимостта от прецизиране на нормативната уредба в областта на предучилищното образование. С оглед необходимостта от постигане на равнопоставеност в условията на труд и почивка за педагогическите специалисти и непедагогическия персонал в системата на предучилищното и училищното образование. Конкретно се адресират липсващи разпоредби относно неучебното време в детските градини и свързаните с това организационни и финансови аспекти. При прилагането на действащата нормативна уредба се установяват следните празноти: 1. Липсва ясно конкретно обяснение какво включва „неучебно време“ в детските градини; 2. В регламентираните периодите на неучебно време в системата на предучилищното образование липсва „ваканция“ Отсъствието на „ваканция“ се отразява на децата: – Детската градина е пространство, в което децата прекарват значителна част от ежедневието си, понякога по 8 – 10 часа на ден, целогодишни. Въпреки, че институцията се стреми да осигури игрова среда и разнообразни дейности, продължителният престой без регламентирани периоди за прекъсване може да доведе до физическа, емоционална и психическа преумора при децата. Отсъствието на „ваканция“ се отразява на служителите:	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		– Постоянното натоварване, натрупване на неизползвани отпуски и липсата на време за почивка създават висок риск от хронична умора и бърнаут, особено в сферата на предучилищното образование, в която се работи с деца в ранна възраст и с висока потребност от внимание и грижа. Това се отразява неблагоприятно, както върху индивидуалната работоспособност, така и върху взаимоотношенията в колектива и общата работна атмосфера. При системно затруднено ползване на платен годишен отпуск служителите в детските градини се чувстват недооценени и пренебрегнати, особено в сравнение с техните колеги в училищната система, които ползват ясно регламентирани ваканции. 3. Отсъства нормативно основание за организиране на разновъзрастови или сборни групи при намален брой деца или висока заболеваемост на персонала; 4. В случай на извънредни или непредвидени обстоятелства или за деня на честване на празника на общината, кметът на общината след уведомяване на началника на регионалното управление на образованието обявява до три учебни дни за неучебни в една учебна година за училищата, а детските градини на територията на общината са забравени. 5. Не са уредени въпросите, свързани със заплащането на такси през периодите на неучебно време. При изготвяне на допитване до родителите за посещения през тези дни, те заявяват присъствие на децата си, независимо дали ще посещават или не. Така директорите са принудени да прекъсва отпуски на персонала, отделят се средства за заплащане на храна, която в последствие се изхвърля. Ако се заплащат такси за присъствието в неучебно време, средствата биха могли да послужат за наемане на персонал подпомагащ лятната работа.		

		Тези празноти създават затруднения при организацията на дейността в детските градини, и предпоставки за различно тълкуване и прилагане на закона.		
		С цел преодоляване на посочените проблеми, се предлагат следните промени в Закона за предучилищното и училищното образование: 1. Изменение на чл. 66: Досегашният текст да отпадне и да се замени със следния: „Неучебно време е времето от 01 юни до 14 септември включително, както и **ваканциите**, определени със заповед на министъра на образованието и науката.“	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		2. Създаване на нова алинея 2 в чл. 66: „При намаляване на броя на децата, висока заболеваемост на персонала или извънредни обстоятелства, детската градина може да организира разновъзрастови или сборни групи, при спазването на изискванията за максимален брой деца в група, определени с държавния образователен стандарт за финансирането на институциите и с държавния образователен стандарт за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа личностно развитие.“	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		3. Добавяне в текста и детските градини в чл. 105, (3): В случай на извънредни или непредвидени обстоятелства или за деня на честване на празника на общината кметът на общината, след уведомяване на началника на регионалното управление на образованието обявява до три учебни дни за неучебни в една учебна година за училищата и **детските градини** на територията на общината.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		4. Добавяне на нова алинея в чл. 68: „В общинските детски градини по врене на ваканции, обявени със заповед на Министъра и в неучебно време се заплаща такса, при условия и по ред, определени с акт на финансиращия орган.“	Не се приема	Въвеждането такси за общинските детски градини е предмет на Закона за местните данъци и такси
		Предложените промени са в съответствие с принципите на: • Достъпност и качество на предучилищното образование (чл. 3, ал. 2, т. 3 от ЗПУО);	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		• Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование (чл. 3, ал. 2, т. 4 от ЗПУО); • Автономия за провеждане на образователни политики и самоуправление (чл. 3, ал. 2, т. 8 от ЗПУО) • Ефективно разпределяне на ресурсите (чл. 3, ал. 2, т. 9 от ЗПУО); • Прозрачност на управлението (чл. 3, ал. 2, т. 10 от ЗПУО).		
137.	Binaz 12 юни 2025 г. 14:22:21 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1-Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие;		

		- средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
138.	binaz 12 юни 2025 г. 14:24:09 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 -Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от

		1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека		регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
139.	Биназ Неджати Реджеб binaz 12 юни 2025 г. 14:25:29 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 -Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		
140.	Yonikaci 12 юни 2025 г. 14:39:00 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1-Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото

		развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип.		образование относно определянето на формата на обучение.

		2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
14.	Yonikaci 12 юни 2025 г. 14:39:35 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 -Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението

		Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания.		относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
142.	Ферди Ваит Реджеб Yonikaci 12 юни 2025 г. 14:40:22 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 -Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		- юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		
143.	PetiaBo 12 юни 2025 г. 15:37:27 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл.107, Ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е

		семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди.		определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		

144.	PetiaBo 12 юни 2025 г. 15:42:39 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл.107, Ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
145.	PetiaBo 12 юни 2025 г. 15:46:15 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, Ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към

		право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Име: Петя Бориславова Цанкова		съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
146.	Tokoto	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл.107, Ал. 1 на Закона за предучилищното и училищното образование**	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този

	12 юни 2025 г. 15:49:53 ч. Портал за обществени консултации	В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага		избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето;		

		- какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
147.	Tokoto 12 юни 2025 г. 15:51:23 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл.107, Ал. 1 в Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на

		Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване		процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
148.	Tokoto 12 юни 2025 г. 15:54:02 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл.107, Ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		- юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Име: Теодор Иванов Цанков		
149.	Добромир Иванов, изпълнителен директор на	Преди година и половина стигнахме до безпрецедентно обединение на бизнеса, което бе провокирано както от поредните лоши резултати свързани с текущата ни образователна система, така и от твърдото ни убеждение, че е нужно да се извършат реформи, в	Приема се за сведение	Не се съдържат конкретни предложения

	Българската предприемаческа асоциация d@besco.bg 12 юни 2025 г. в 17:19:13 Електронна поща	свързани със седем основни приоритетни области на образованието ни: ● Повишаване на качеството на базисното обучение и продължаващата квалификация на учителите и директорите ● Изработване учебни програми с нова философия, ориентирана към развиване на компетентности, а не наизустяване на предметно знание ● Промяна на вътрешните и външни оценявания към измерване на развити компетентности, а не на заучени знания ● Ефективно прилагане на стандарт за качество в образованието и система на добавената стойност на училищата ● Гарантиране на повече автономност, ресурси и подкрепа за училищата, но и поемане на отговорност от тях за резултатите на учениците ● Взискателен и професионален подбор на учителите и директорите на база необходимите за професията компетентности ● Обективна и справедлива оценка на работата на учителите и директорите на база резултати, а не административни изисквания Предложенията за промени и допълнения, които отправяме към Вас биха допринесли за реализирането на по-амбициозната реформа в образованието, която е така очаквана от бизнеса, предприемачите и обществото ни.		
		I. Езиковата подкрепа за деца и ученици, които не владеят български език в достатъчна степен Българската предприемаческа асоциация изразява подкрепа за усилията на Министерството на образованието и науката да създаде по-структурирана и системна рамка за осигуряване на езикова подкрепа на децата и учениците, които не владеят български език в достатъчна степен. Отчитаме като положителни следните промени в предложението: ● Въвеждането на **стандартизирани инструменти за оценка** на степента на владеене на български език при ключови преходи в образователната система;	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа

		● Разработването на **рамкови учебни програми** според ниво на владеене на езика; ● Възможността за **подготовка в различни форми** – чрез допълнителни модули, интеграционно обучение или подготвителен езиков клас; ● Гъвкавост при организирането на групи, съобразно потребностите и нивото на владеене на езика; ● Предвиждането на **учебни помагала**, одобрени от министъра, за подпомагане на процеса. **В същото време обръщаме внимание на няколко съществени риска и пропуски:** 1. **Риск от изключване на децата от училищната среда.** Формулировката в законопроекта допуска възможност децата да бъдат записвани в индивидуална или дистанционна форма на обучение единствено по преценка на образователната институция или екипа за подкрепа. Това крие риск от трайно изолиране на ученици от нормалната училищна среда и лишаването им от социализация и пълноценно обучение. 2. **Липса на яснота и цялостна визия.** Основни детайли от прилагането на езиковата подкрепа се оставят за регламентиране с подзаконови нормативни актове (наредби), което поставя под въпрос последователността и устойчивостта на политиката. Промените следва да бъдат представени в пакет, за да може още по време на общественото обсъждане да са ясни цялостната визия и начинът на изпълнение на мярката. 3. **Подценяване на ключовия фактор – учителите.** Най-важният елемент за успешната езикова подкрепа са преподавателите. Ако не бъдат надградени техните умения за работа с деца, които не говорят български език в семейството, съществува риск да се възпроизведат съществуващи дефицити. Световният опит показва нужда в такива случаи учителите да бъдат обучени в специална методика за преподаване на официалния език като втори. Методики за преподаване на български език като втори вече съществуват в	Приема се за сведение	Не са посочени примери. Законопроектът е предложил уредба основните положения, които подлежат на сравнително по-трайна и обща уредба.

		българските висши училища и е необходимо учителите, които работят с деца с различен майчин език, да бъдат обучени в тях. **В тази връзка предлагаме следните конкретни допълнения в ЗПУО:** **1. В чл. 16 да се създаде нова ал. 4, както следва:** *(4) Министерството на образованието и науката и общините обезпечават финансово допълнителни щатове и обучения за учители в детските градини и училищата, в които има деца и ученици, които не владеят български език на ниво, което да позволява успешното им интегриране в образователния процес.*	Не се приема	Обществените отношения, свързани с финансирането на дейностите в системата на предучилищното и училищното образование са предмет на уредба от глава шестнадесета, раздел I. Тези щатове са част от задължителната дейност на училището и ще се финансират при общите условия и ред.
		II. Премахването на атестациите и въвеждането на ежегодно оценяване на труда на педагогическите специалисти Българската предприемаческа асоциация (BESCO) изразява подкрепа за намерението да се подобри механизмът за оценяване на труда на учителите и директорите, както и за отказа от формални критерии, като документацията, която педагогическите специалисти са задължени да попълват. Приветстваме и това, че резултатите от оценяването ще бъдат използвани за определяне на допълнителни възнаграждения, за насочване към квалификационни дейности и за поощряване на добрата педагогическа практика. Същевременно сме обезпокоени от следните слабости на предложения модел: **1. Липсата на предвидени мерки за подкрепа при ниска оценка.** Предложението предвижда директно освобождаване на учители и директори, получили най-ниската оценка, без да се даде възможност за диагностика на причините, план за развитие или професионална подкрепа. Това лишава системата от превантивни механизми и създава риск от демотивация и административен произвол.	Приема се за сведение	По т. 1 Направените предложения ще бъдат обсъдени при изменения и допълнения на ДОС, който урежда реда и условията за статута и професионалното развитие на педагогическите специалисти.

		2. Липсва яснота за критериите за оценяване. Проектът не съдържа описание на инструментите за обективна и професионална оценка. За да бъде оценяването ефективно и справедливо, то следва да се извършва въз основа на наблюдение на часове и педагогическо взаимодействие, с ясно формулирани стандарти и критерии. **В тази връзка предлагаме следните конкретни изменения и допълнения в ЗПУО:** **Чл. 228 се изменя, както следва:** (1) Оценяването на труда на учителите и другите педагогически специалисти е процес на оценяване на съответствието на дейността им с професионалния им профил, с изискванията за изпълнение на длъжността, с държавния образователен стандарт за управление на качеството, както и със стратегията за развитие на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие. (2) Оценяването на труда на учителите и другите педагогически специалисти се извършва всяка година от атестационна комисия, определена от работодателя, съгласувано с педагогическия съвет. (3) В състава на комисията може да се включват и други членове, определени в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. (4) Редът за назначаване на комисията по ал. 2, скалата на оценяване, критериите и процедурата за атестиране се определят в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. (5) Оценката от труда на учителите освен за кариерното развитие може да служи и за насочване за повишаване на квалификацията и поощряване на атестирания педагогически специалист. (6) При получена незадоволителна оценка от оценката на труда на учителите, предварително определена в стратегията и плана за развитие на институцията, работодателят заедно с атестационната комисия:		По т.2: Предложения проект на ЗИД на ЗПУО поставя цел и регламентира компетентностите, приноса и резултатите от труда на педагогическите специалисти, като обект на оценяване на труда на педагогическите специалисти. Направените предложения ще бъдат обсъдени при изменения и допълнения на ДОС, който урежда реда и условията за статута и професионалното развитие на педагогическите специалисти.

		1. правят анализ на причините, довели до ниската оценка; 2. изработват план за методическо и организационно подпомагане на получилия ниска оценка учител, директор или друг педагогически специалист; 3. определят наставник или наставници, които да осъществят методическа и организационна подкрепа; 4. представят в регионалното управление на образованието в едномесечен срок от провеждането на атестирането документите по т. 1, 2 и 3 за осигуряване на методическа подкрепа. (7) В случаите по ал. 6, атестационната комисия определя дата за нова оценка на труда на педагогическия специалист, не по-малко от 16 учебни седмици след получената незадоволителна оценка. Повторно атестиране на лицето се извършва една година след предприемане на мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3. (8) Ако при оценката на труда на учителя по ал. 7 отново е получена най-ниска оценка, лицето се освобождава от длъжност при условията на чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда. (9) По преценка на работодателя и атестационната комисия, могат да бъдат определени и други степени на получена оценка от атестирането, които да изискват прилагането на мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3. **Създава се нов чл. 228а, както следва:** (1) Атестирането на директорите е процес на оценяване на съответствието на дейността им по отношение гарантиране и повишаване на предлаганото качество на образование от институцията по смисъла на този закон и на държавния образователен стандарт за управление на качеството в институциите. (2) Атестирането на директорите се извършва всяка година от регионалното управление на образованието. (3) Скалата на оценяване, критериите и процедурата за атестиране се определят в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.		

		(4) Оценката от атестирането освен за кариерното развитие може да служи и за насочване за повишаване на квалификацията и поощряване на атестирания педагогически специалист. (5) При получена най-ниска оценка от атестирането или с една степен по-висока от най-ниската, регионалното управление на образованието: 1. прави анализ на причините, довели до ниската оценка; 2. изработва план за методическо и организационно подпомагане на получилия ниска оценка директор; 3. определя наставник или наставници, които да осъществят методическа и организационна подкрепа; 4. входира в регионалното управление на образованието в едномесечен срок от провеждането на атестирането документите по т. 1, 2 и 3 за осигуряване на методическа подкрепа; 5. подава предписание за извършване на допълнителна оценка от НИО. (6) В случаите по ал. 5, следващо атестиране на лицето се извършва не по-рано от една година след предприемане на мерките по т. 1, 2 и 3. (7) Ако при атестирането по ал. 6 отново е получена най-ниска оценка, лицето се освобождава от длъжност при условията на чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда.		
		III. Продължаващата квалификация на педагогическите специалисти Българската предприемаческа асоциация (BESCO) изразява подкрепа за стремежа на Министерството на образованието и науката към по-добро структуриране на процеса на продължаваща квалификация на педагогическите специалисти, както и за въвеждането на гъвкави форми на вътрешно и междуинституционално обучение, свързано с конкретните нужди на образователните институции и индивидуалните потребности на учителите. **Оценяваме положително следните елементи от предложените промени:**	Приема се за сведение	По т. 1 и т. 2: Професионално-квалификационните степени не са обект на ЗИД на ЗПУО. По т. 3: Направените предложения ще бъдат обсъдени при изменения и допълнения на ДОС, който урежда реда и условията за статута и професионалното развитие на педагогическите специалисти.

		● Въвеждането на ежегодни приоритетни тематични области за квалификация, определяни въз основа на анализ на системните потребности; ● Обвързването на планирането на квалификацията с резултатите от оценяването на труда и индивидуалните потребности на специалистите; ● Възможността квалификацията да се осъществява чрез вътрешноинституционални и междуинституционални форми, включително участие в дейности по програми и проекти; **Въпреки това, настоящият модел съдържа няколко съществени слабости, които ограничават ефективността и смисъла на квалификационната система:** 1. **Липса на контрол и прозрачност при присъждането на квалификационни степени.** В настоящия си вид ПКС оказват силно влияние върху възнагражденията и кариерното развитие на педагогическите специалисти, но не съществува ефективен механизъм за външен контрол върху качеството и съдържанието на процеса по придобиването им. 2. **Остаряла зависимост от стаж при кариерното развитие.** Законодателството все още поставя изисквания за брой прослужени години като условие за професионален напредък. Това демотивира млади и високоефективни учители и забавя обновяването на системата. 3. **Неефективност на системата с квалификационни кредити.** Механичното събиране на кредити нерядко води до формално участие в обучения без реален ефект върху преподавателската практика. Необходима е по-дълбока промяна на философията на професионалното развитие. **В тази връзка предлагаме следната конкретна законова промяна:** ***Чл. 222, ал. 2, 3, 4 и 5 се отменят.*** *(предложение за премахване на системата с квалификационни кредити)*		

		Чл. 224, ал. 1 се изменя, както следва: *(1) Повишаването на квалификацията се осъществява по програми и във форми по избор на педагогическия специалист в съответствие с идентифицираните нужди на учениците и очакваните резултати, професионалния профил на изпълняваната длъжност, с професионалното развитие на педагогическия специалист, с резултата и препоръките от оценката от труда му, както и с националната, регионалната, общинската и училищната политика.* ***В чл. 224 се добавя нова ал. 3:*** *(3) Повишаването на квалификацията за директори се осъществява по програми и във форми по избор на директора с фокус управление на институция, управление на човешки ресурси и управление на образователния процес.* **BESCO** препоръчва и в дългосрочен план да се разгледат следните посоки за развитие на системата за квалификация: ● **Премахване на влиянието на професионално-квалификационните степени върху възнаграждението,** освен ако не са обвързани с доказуем принос и ефективност в преподаването; ● **Премахване на фиксираното изискване за прослужени години** и въвеждане на качествени критерии за кариерно развитие; ● **Преразглеждане на системата с кредити**, с акцент върху реални резултати и практическо приложение на придобитите знания и умения.		
		IV. Правомощията на обществените съвети към детските градини и училищата Българската предприемаческа асоциация (BESCO) изразява **несъгласие** с предложените в ЗИД на ЗПУО изменения, с които **се премахва задължението обществените съвети да съгласуват училищния учебен план и избора на учебници и помагала.** Обществените съвети са сред малкото механизми за граждански контрол и участие в управлението на образователните институции. Вместо да бъдат обезсилвани, **техните функции следва да бъдат укрепвани**, за да се гарантира по-голяма прозрачност, отчетност и доверие между училището и родителската общност.	Не се приема	Практиката показа, че задължението на обществените съвети да съгласуват избора на учебници и учебни комплекти, които се предоставят за безвъзмездно ползване, се извършва формално. За да могат ефективно да оценяват избраните от учителите учебници и учебни комплекти, членовете на обществените съвети трябва да познават учебните програми по предмети и по класове, както и да са

		Основният проблем с предложените промени е следният: ● Вместо да развиват демократично участие на заинтересованите страни, те **ограничават ролята на обществените съвети**, лишавайки ги от реално влияние върху важни образователни решения. ● Това създава риск от затваряне на системата за външен контрол и отслабване на партньорството между училищата, родителите и обществото. **Чл. 266, ал. 1 се изменя, както следва:** *(1) Обществеият съвет се състои от нечетен брой членове и включва един представител на финансиращия орган, един представител на регионалното управление на образованието и трима представители на родителите на деца и ученици от съответната институция. В състава на обществения съвет на училище, което извършва обучение за придобиване на професионална квалификация, се включва и представител на работодателите. В този случай представителите на родителите на учениците са четирима.* **Чл. 270 се изменя, както следва:** *Условията и редът за създаването, устройството и дейността на обществения съвет се уреждат с правилник, издаден от министъра на образованието и науката. Обществените съвети са свободни да приемат свои вътрешни правила, доколкото не противоречат на Правилника.* **BESCO** вярва, че училищната автономия трябва да бъде балансирана с активно участие на общността. Силните обществени съвети не само допринасят за по-добро образование, но и за доверие, отчетност и по-тясна връзка между институциите и семействата. Настояваме вместо орязване на техните правомощия, да бъдат създадени условия за укрепването и разгръщането на тяхната роля.		специалисти по съдържанието по конкретния учебен предмет и за съответния клас. В избора участват само тези учители, които преподават съответния учебен предмет в съответния етап от степента на образованието, а не всички учители, които преподават в училището.
		V. Статута и функциите на началниците на регионалните управления на образованието (РУО)	Не се приема	Началниците на РУО имат правомощия, които по своята същност са

		Българската предприемаческа асоциация (BESCO) **не подкрепя** предложените промени, с които Началниците на регионалните управления на образованието (РУО) **ще престанат да бъдат държавни служители** и ще станат органи на изпълнителната власт с териториална компетентност; **Основен проблем с предложените промени:** Смяната на статута на началниците на РУО **създава предпоставки за повишен политически натиск** върху тях и подкопава административната независимост, необходима за стабилното управление на образователната система. Съществува сериозен риск тези длъжности да бъдат политизирани, като се приравнят с назначаването и освобождаването на областни управители – честа практика при смяна на правителства. Това застрашава последователността, професионализма и устойчивостта на образователната политика на регионално ниво. BESCO се застъпва за обективен процес по подбор и атестация на началниците на РУО, който включва ясен компетентностен модел за хората на тази длъжност, прозрачни конкурсни процедури и оценяване на работата на началниците, както и мерки при несправяне със задълженията и отговорностите. **BESCO предлага следните конкретни редакции и допълнения:** **Чл. 252, ал. 1 се изменя, както следва:** *(1) Регионалните управления на образованието са териториални администрации към министъра на образованието и науката, които осъществяват методическа подкрепа на детските градини, училищата, регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование и центровете за подкрепа за личностно развитие в съответната област.* **Чл. 252, ал. 2 се изменя, както следва:**	Не се приема Не се приема	изпълнителни. Съдържанието на тези правомощия причислява началниците на РУО повече към органи на изпълнителната власт, а не към държавната служба. Методическата подкрепа е само част от правомощията на РУО. Основната функция на РУО е управление и контрол на териториално ниво, което е функция по управление в широк смисъл. Горното не е в противоречие с тезата, че администрацията на РУО ще продължи да е експертна, политически независима

		(2) Регионалните управления на образованието подпомагат предучилищното и училищното управление и преподавателската дейност. **BESCO** подчертава, че регионалната образователна администрация трябва да бъде **експертна и устойчива**, а не политически зависима. Само при наличие на стабилен, професионален и независим управленски слой на регионално ниво, могат да бъдат прилагани националните политики с ефективност, адаптивност и грижа към местния контекст. Призоваваме за запазване на досегашния статут на началниците на РУО като държавни служители и укрепване на тяхната методическа и професионална роля.		и устойчива, тъй като служителите в РУО запазват статута си на държавни служители.
		VI. Рейтинговата система за обученията на педагогическите специалисти Българската предприемаческа асоциация (BESCO) изразява подкрепа за предложението в ЗИД на ЗПУО, с което се въвежда **рейтингова система на програмите за допълнителна квалификация на педагогическите специалисти**. Това е важна стъпка към повишаване на **прозрачността, ефективността и отчетността** на публичния и частния ресурс, влаган в учителски обучения. **Подкрепяме следните елементи от предложението:** ● Създаване на **регистър с рейтингова система** на одобрените обучения и на издадените удостоверения за квалификационни кредити; ● Задължение всяка програма за обучение да включва **система за оценка на резултатите от обучението**; ● Въвеждането на гъвкавост по отношение на обучителите – **възможност лица с бакалавърска степен** да водят обучения с техническа насоченост; **Въпреки това обръщаме внимание на един сериозен пропуск в предложения модел:** Обучителните програми на **висшите училища и синдикатите не са включени в рейтинговия регистър**, въпреки че:	Приема се за сведение	Проектът на ЗИД за ЗПУО регламентира изменения и допълнения в Раздел V, като се предвижда създаване на Информационна система с регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти, включващ мониторинг (чл. 244а) на обученията предоставяни от специализирани обслужващи звена, от висши училища и научни организации и от обучителни организации, чиито програми за обучение са одобрени (чл. 222, ал. 1) , като резултатите от мониторинга се предвижда да се отразяват в рейтинговата система. От друга страна, съгласно чл. 229, ал. 6, обстоятелствата, които подлежат на вписване в информационната система, както и условията и реда за воденето й, се определят с държавния образователен стандарт за статута и професионалното

		● често са **задължителни за учителите**, вкл. при конкурсни процедури или кариерно развитие; ● **получават значителен публичен ресурс** – от държавния бюджет и европейските фондове; ● играят роля в поддържането и развитието на ключови педагогически компетентности. **Това създава неравнопоставеност**, подкопава прозрачността и лишава учителите от реална възможност да направят информиран избор на база доказани резултати. **В тази връзка BESCO считаме за важно:** Да бъдат **включени в регистъра с рейтингова система и програмите на висшите училища, специализираните обслужващи звена и синдикатите**, които предоставят обучения за педагогически специалисти и получават публично финансиране. По този начин ще се гарантира, че **всички доставчици на обучения** – независимо от правната им форма – подлежат на еднакъв мониторинг и обществен контрол. Това е от съществено значение за повишаване на качеството на преподаването в българските училища и детски градини.		развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Направените предложения ще бъдат обсъдени при изменения и допълнения на ДОС.
		VII. Оценяване на учениците Българската предприемаческа асоциация (BESCO) подкрепя усилията за по-ясно дефиниране на формите на оценяване и за повишаване на предвидимостта и последователността в националната изпитна система. Смятаме, че въвеждането на дефиниции в закона и изясняването на обхвата на оценяванията е положителна стъпка. **Подкрепяме следните предложения в законопроекта:** ● Включването на **дефиниции за диагностично, формиращо и обобщаващо оценяване** в закона – това създава по-ясна рамка за педагогическите практики и стандартите за оценка;	Приема се за сведение	Изразена е подкрепа

		Въпреки това изразяваме загриженост, че предложените промени са ограничени и не адресират системните предизвикателства в областта на оценяването. **Препоръки:** BESCO препоръчва в бъдещите нормативни актове, свързани с прилагането на промените, да бъдат включени: ● Национални програми за **обучение на учители** по оценяване с акцент върху диагностичния и формиращ подход; ● Преосмисляне на **ролята на НВО** като инструмент за диагностика, без да се използва за директно класиране и съревнование; ● **Ясна забрана академични оценки да се влияят от "поведенчески" фактори**, освен ако това не е предмет на самостоятелна и обективна оценка.		Не е обект на уреждане на законово равнище. Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане Законопроектът не въвежда оценка на поведението.
		VIII. Ръководството на стажант-учители и методическото подпомагане Българската предприемаческа асоциация (BESCO) **подкрепя** предложените промени, насочени към по-структурирана подкрепа за стажант-учителите и развитие на механизми за методическа помощ в училищата и детските градини. **Конкретно подкрепяме следните изменения:** ● Въвеждането на **ролята на базов учител**, който да ръководи стажант-учителя по предложение на висшето училище и с допълнително възнаграждение по наредба – това е стъпка към професионализация на наставничеството; ● Възможността началникът на РУО да възлага **методическо подпомагане** на учители, които са дали съгласие за това; ● Определянето на броя учители-методици от началника на РУО; ● Изискването учителят-методик да изпълнява тези задачи в рамките на редовното си работно време, с **намалена норма преподавателска работа** и по график, съгласуван с директора на образователната институция	Приема се за сведение	По т. 1, т. 3 и т. 4: Направените предложения не са обект на предложения за обществени консултации ЗИД на ЗПУО. По т. 2: съгласно чл. 214, ал. 4 изискванията към базовия учител, функциите и дейността му се определят в държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти. Направените предложения ще бъдат обсъдени при изменения и допълнения на ДОС.

		BESCO счита, че предлаганите промени са само начална стъпка и са нужни по-дълбоки структурни решения: 1. **Реална промяна в обучението на бъдещите учители.** Настоящата университетска подготовка често е **теоретична и далеч от реалността в класната стая**. Нужна е съществена реформа, която да включва продължителна, реална и наблюдавана практика в училищна среда, с активно участие на базовите учители. 2. **Подготовка на базовите учители.** За да изпълняват успешно ролята на ментори, базовите учители трябва да преминат **специализирано обучение**, в което да развият умения за даване на обратна връзка, подкрепа и изграждане на учителски компетентности у стажантите. 3. **Липса на цялостна система за наставничество.** Настоящият подход разчита на отделни роли и възможности, но **липсва последователна и интегрирана система за подкрепа**, която да обхваща периода от практиката в университета до първите години на учителския стаж, както и липсват качествени обучения за наставниците. 4. **Необходимост от нови роли и професионални позиции.** Предлагаме да се обсъди нормативното въвеждане на нови длъжности, които да адресират разнообразието от нужди в училищната среда, сред които: ○ **учител-методик** – за подкрепа на колеги; ○ **технологичен директор** – за интегриране на ИКТ и иновации; ○ **начинаещ учител** – с поетапно повишаване на натоварването; ○ **учител-наставник**, **директор-наставник** и **помощник-учител** – с ясно разграничени роли в подкрепата и професионалното развитие. BESCO вярва, че за да бъде професията на учителя устойчива, привлекателна и ефективна, трябва да се изгради **силна система за подкрепа на входа в професията**. Това включва не само административни и методически мерки, но и култура на колегиалност, учене и професионална отговорност.		

		IX. Запазване правото на директорите да се върнат на длъжност след заемане на политическа длъжност Българската предприемаческа асоциация (BESCO) **не подкрепя** предложението, с което се дава право на директори на образователни институции да се връщат автоматично на заеманата преди това длъжност, след като са били избрани или назначени на политически постове като народни представители, министри, кметове, областни управители или други еднолични и колективни органи на власт. **Основни аргументи срещу предложението:** 1. **Политическото участие е личен избор, не институционален ангажимент.** Решението да се заеме политическа длъжност е лично право на всеки гражданин. То обаче не трябва да бъде съпроводено с автоматично право за запазване на управленска длъжност в публична институция. **Образователната система не трябва да бъде заложник на политическа ротация.** 2. **Нарушаване на устойчивостта и автономията на училището.** Временният характер на назначението на заместник на избрания за политически пост директор за неясен период създава **липса на предвидимост, блокира стратегическото планиране и поставя институцията в управленски вакуум**, който може да продължи с години. 3. **Потенциал за злоупотреба с позицията.** Възможността за автоматично възстановяване на управленска позиция след участие в политически кабинет или властов орган **отваря врата за политическо влияние и натиск**, което е в противоречие с принципите на професионализъм, автономия и политическа неутралност на образователната система. **BESCO призовава:** ● Да **не се допуска законово регламентирано право на автоматично възстановяване** на длъжността „директор“ след заемане на политическа длъжност.	Не се приема	Разпоредбата е продиктувана от становище на Главния инспекторат към Министерския съвет, според което в тези случаи е налице перманентен конфликт на интереси, ако не бъде прекратено трудовото правоотношение на лицето за длъжността „директор“. От друга страна, всеки има право да се кандидатира за заемането на изброените позиции, като при това следва да се гарантират, както трудовите му права, така и правото му да заема изброените позиции. Разпоредбата е по аналогия на § 7 от ПЗР на Закона за държавния служител.

		● Да се въведе ясна рамка, при която лица, които напускат системата на образованието, за да заемат политически пост, **да могат да участват в открити и равнопоставени конкурсни процедури** при завръщане, но не и да запазват служебно правото си на ръководна позиция.		
		X. Въвеждане на предмет "Добродетели и религии" Тази тема бе широко обсъждана и в обществото и конкретно в средите на бизнеса. След разговори с много предприемачи изразяваме своята позиция за това, че **не подкрепяме предложението за въвеждане на задължителен предмет „Добродетели и религии" в задължителните учебни часове**, както и промяната, с която се допуска **възможност за конфесионално обучение** в светската образователна система. Въпреки че се предлага избор между програми с и без религиозен елемент, **проектът създава сериозни неясноти и рискове**, включително: ● липса на яснота как ще се организира обучението в смесени райони; ● опасност от **натиск и политизация** при избора на програми; ● **липса на подготвени преподаватели** и консенсус относно съдържанието; ● **риск от разделение и напрежение** между деца на религиозен принцип; ● неяснота относно понятието „добродетели" и новата цел „ценностно формиране" – **без ясно съдържание и обществено съгласие**. Считаме, че **образованието трябва да остане светско, приобщаващо и ориентирано към знания и умения**, без въвеждане на задължителни предмети с потенциал за разделение по религиозен признак.	Приема се за сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Разделянето на децата в зависимост от алтернативната учебна програма не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители.

		Допълнителни теми и предложения, които считаме за съществени: Считаме, че Законопроектът за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование следва да обхване и следните ключови теми, които в момента отсъстват, но са от решаващо значение за бъдещето на българската образователна система: ● Ясна дефиниция за *качество в образованието*, както и механизми за неговото постигане и измерване; ● Въвеждане на оценка на *добавената стойност* и организиране на НВО и ДЗИ по начин, който позволява обективното ѝ измерване; ● Засилена *автономия на училищата, директорите и учителите*; ● Разширяване на нормативните възможности, които в момента са достъпни само за иновативните училища, за всички училища; ● Общи цели и принципи в държавните образователни стандарти (ДОС), без да се ограничава изборът на институциите как да ги постигнат; ● Въвеждане на *рамкови учебни програми* и компетентности по етапи на образованието; ● Свобода за всички училища да създават собствени учебни планове и програми; ● Възможност за създаване на *експериментални образователни институции*, които да прилагат смели иновативни практики под експертно наблюдение; ● Въвеждане на механизми за *институционална отчетност и професионална отговорност* на всички нива; ● Инструменти за *измерване на въздействието* от педагогически практики и управленски решения; ● Обективно и професионално *събиране и анализ на данни* в системата; ● Засилване на автономията и ролята на *Националния инспекторат по образованието*; ● Ясни и справедливи *последици от инспектирането* на детските градини и училищата;	Приема се	Създадена е дефиниция в Законопроекта. И към момента съществуват такива разпоредби. Не е обект на уреждане на законово равнище. Всяко училище има свободата да въвежда училищни учебни планове. И към момента съществуват такива разпоредби.

		● *Гарантирана финансова обезпеченост* на системата – с фиксиран дял от БВП и справедливи възнаграждения; ● Превръщане на *НВО в истински диагностичен инструмент*, а не инструмент за класиране; ● *Промяна в ролята на РУО* – от контролираща към подкрепяща; ● Промяна на подхода към *дисциплината* – от санкциониращ към превантивен и подкрепящ; ● Подкрепа за *социално-емоционалното развитие на учителите*;		
		Във връзка с тези важни теми правим следните предложения за допълнителни промени в ЗПУО: **Раздел I. Предмет на закона** **Чл. 2, ал. 4 се изменя, както следва:** „(4) Участниците в образователния процес и институциите си партнират с общините, с родителски, граждански организации, браншови асоциации и други заинтересовани страни.“	Не се приема.	В действащата разпоредба „други заинтересовани страни“ включва и посочените в предложението „родителски, граждански организации, браншови асоциации“.
		Раздел II. Принципи в системата на предучилищното и училищното образование **Чл. 3, ал. 2, т. 1 се изменя, както следва:** „1. единна държавна образователна политика за осигуряване правото на качествено предучилищно и училищно образование;“ **Чл. 3, ал. 2, т. 8 се изменя, както следва:** „8. иновативност в педагогическите практики и в организацията на образователния процес въз основа на научна обоснованост и прогнозиране на резултатите от иновациите;“ **Чл. 3, ал. 2, т. 9 се изменя, както следва:** „9. ефективност и ефикасност в педагогическите практики, управлението на образователните институции и политиките в сферата на образованието на национално и местно ниво.“ **Чл. 3, ал. 2, т. 10 се изменя, както следва:** „10. прозрачност на управлението и предвидимост на развитието на предучилищното и училищното образование;“	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		Чл. 3, ал. 2, т. 11 се изменя, както следва: „11. автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация;“ **В чл. 3, ал. 2 се създава нова т. 12:** „12. ангажираност на държавата, общините и юридическите лица с нестопанска цел, работодателите, родителите и други заинтересовани страни и диалог между тях по въпросите на образованието“ **В чл. 3, ал. 2 се създава нова т. 13:** „13. институционална отчетност и професионална отговорност за постигнати цели и резултати на всички нива в системата“ **В чл. 3, ал. 2 се създава нова т. 14:** „14. финансова обезпеченост и ефикасност с цел постигане на всички гореизброени принципи“ **В чл. 3, ал. 2 се създава нова т. 15:** „15. Насърчаване на споделени дейности между училищата“ **В чл. 3, ал. 2 се създава нова т. 16:** „16. Използване и анализиране на информацията в системата на предучилищното и училищното образование.“		
		Раздел III. Цели на предучилищното и училищното образование **Чл. 5, ал. 1 се изменя, както следва:** „(1) Основните цели на предучилищното и училищното образование са: 1. гарантирането на равен достъп 2. осигуряване на качествено образование за всяко дете и всеки ученик, във всяко населено място и във всеки вид училище.“ **Чл. 5, ал. 2 се изменя, както следва:** „(2) Равен достъп означава предоставяне на равни възможности за прием и участие в системата на училищното и предучилищното образование, включително достъпна, безопасна и стимулираща физическа среда, подкрепяща човешка среда, както и приобщаващо образование според индивидуалните нужди на децата и учениците. Равният достъп включва също еднакво високо качество на образованието във всички различни типове населени места в страната и във всяко едно училище. За осигуряването на равен достъп държавните и общински институции провеждат политика за подобряване на обхвата на децата и учениците в предучилищното и училищното образование и		

		предотвратяване на преждевременното отпадане на учениците от училище.“ **В чл. 5 се добавя нова ал. 3:** „(3) Качествено образование означава осигуряване на оптимални условия за придобиване на компетентности, които допринасят за успешно личностно и професионално развитие според нуждите на съвременното общество, и подпомагане на благополучието на децата и учениците.“ **В чл. 5 се добавя нова ал. 4:** „(4) Компетентностите представляват съчетание от: 1. Знанията, съставени от фактите, данните, понятията, представите и теориите, които са вече утвърдени и подпомагат разбирането на определена област или предмет. 2. Уменията, представляващи способността за разсъждение и използване на съществуващите знания за постигане на дадени резултати. 3. Отношенията, представляващи ценностите, предразположението и начина на мислене, които мотивират отношението, действието и реакциите в дадена ситуация.“ **В чл. 5 се добавя нова ал. 5:** „(5) Компетентностите се разделят на ключови компетентности и компетентности, специфични за предучилищното и училищното образование. Ключовите компетентности са необходими на всеки човек, развиват се чрез учене през целия живот, във всякакви условия – в образователните институции, но също и в семейството, на работното място и в обществото. Всяка от тях е еднакво важна спрямо останалите. Те се припокриват и са взаимосвързани. В ключовите компетентности са залегнали важни преносими умения като социално-емоционалните умения, критическото мислене, уменията за решаване на проблеми, за работа в екип, за общуване и преговаряне, аналитичните умения, творческите способности и междукултурните умения. Ключовите компетентности, както и минимални изисквания за резултатите от	Приема се Приема се за сведение Приема се за сведение	Отразено е в Законопроекта. Рамката за ключовите компетентности определя обема на всяко от понятията и препращането в ЗПУО към нея прави излишно определянето им отново. Изискванията за предучилищно и за училищно образование посочват конкретните компетентности.

		развиването им в институциите към края на всеки етап или степен на образование, се определят в държавния образователен стандарт за общообразователна подготовка.“ **В чл. 5 се добавя нова ал. 6:** „(6) Благополучието на децата и учениците представлява тяхното физическо и психическо състояние, както и положение в обществото, които способстват за оптимално развиване на техния телесен, емоционален, когнитивен и духовен потенциал, и ги подготвя за пълноценен и удовлетворяващ живот в съвременното общество. Конкретни методи за оценяване на благополучието, както и минимални изисквания за постигането му в институциите от системата на предучилищното и училищното образование, се определят в държавния стандарт за управление на качеството и държавния стандарт за инспектиране.“ **Създава се нов чл. 6а:** „Чл. 6а. (1) За постигане на целите, посочени в чл. 5, и прилагане на принципите, посочени в чл. 3, за сектор предучилищно и училищно образование се отделят не по-малко от 4% от брутния вътрешен продукт. Средната учителска заплата не може да бъде в размер, по-малък от 125% от средната заплата за страната. Минималният размер на възнаграждението на директор е двойният размер на средното учителско възнаграждение.“	Приема се за сведение Приема се за сведение	Благополучието не може да е обект на оценка. Благополучието е изведено като цел и в този смисъл при инспектиране и самооценяване на институциите се взема предвид и осигуряването на условия за постигането му. Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		Глава трета. ДЪРЖАВНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ СТАНДАРТИ **Чл. 22, ал. 1 се изменя, както следва:** „(1) Държавните образователни стандарти се изготвят в съответствие с принципите, посочени в чл. 3, и за постигане на целите, посочени в чл. 5.“ **Чл. 22, ал. 2 се изменя, както следва:** „(2) Държавните образователни стандарти осигуряват принципа на автономия за провеждане на образователни политики, самоуправление и децентрализация, като задават общи цели и принципи, без да	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		ограничават образователните институции в начините и способите за постигането им.“ **Чл. 22, ал. 3 се изменя, както следва:** „(3) Държавните образователни стандарти са съвкупност от задължителни изисквания за резултатите в системата на предучилищното и училищното образование, както и за условията и процесите за тяхното постигане.“ **Чл. 22, ал. 4 се изменя, както следва:** „(4) Държавните образователни стандарти в системата на предучилищното и училищното образование са за: 1. предучилищното образование; 2. усвояването на българския книжовен език; 3. учебния план; 4. общообразователната подготовка; 5. профилираната подготовка; 6. придобиването на квалификация по професия; 7. приобщаващото образование; 8. гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование; 9. оценяването на резултатите от обучението на учениците; 10. информацията и документите; 11. институциите; 12. физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие; 13. познавателните книжки, учебниците и учебните помагала; 14. статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти; 15. управлението на качеството в институциите; 16. инспектирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование; 17. финансирането на институциите;		

		18. нормирането и заплащането на труда; 19. организацията на дейностите в училищното образование.“		
		Глава шеста. УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ Раздел II. Училищна подготовка – същност и съдържание **Чл. 76, ал. 7 се изменя, както следва:** „(7) Учебните предмети по ал. 1, 2, 3, 4 и 6 се изучават по учебни програми, утвърдени от министъра на образованието и науката. Учебните програми определят минималния брой учебни часове за изучаването им.“ **Чл. 77, ал. 1 се изменя, както следва:** „(1) Общообразователната подготовка развива ключови компетентности: 1. компетентности в областта на българския език; 2. умения за общуване на чужди езици; 3. математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите; 4. дигитална компетентност; 5. умения за учене; 6. социални и граждански компетентности; 7. инициативност и предприемчивост; 8. културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество; 9. умения за подкрепа на устойчивото развитие; 10. умения за здравословен начин на живот и спорт. Общообразователните компетентности, както и минимални изисквания за развиването им в институциите към края на всеки етап или степен на образование, се определят в държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.“ **Чл. 78, ал. 1 се изменя, както следва:** „(1) Въз основа на държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка министърът на образованието и науката утвърждава рамкови учебни програми по всеки общообразователен учебен предмет за всеки образователен етап, в които се конкретизират компетентностите на учениците като очаквани резултати от обучението.“	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		Чл. 80, ал. 1 се изменя, както следва: „(1) Минималната общообразователна подготовка в основната степен на образование и в първия гимназиален етап е еднаква за всички видове училища. Всяко училище има свобода да създава собствени учебни планове.“ **Чл. 83, ал. 1 се изменя, както следва:** „(1) Профилираната подготовка развива компетентности, надграждащи ключовите компетентности, и обхваща задълбочени компетентности в даден профил. Профилираните компетентности, както и минимални изисквания за развиването им в институциите към края на всеки етап или степен на образование, се определят в държавния образователен стандарт за профилирана подготовка.“ **Чл. 84, ал. 1 се изменя, както следва:** „(1) Професионалната подготовка развива компетентности, надграждащи ключовите компетентности, и обхваща задълбочени компетентности в даден профил. Професионалните компетентности са необходими за придобиване на професионална квалификация, както и за придобиване на правоспособност за професии, упражняването на които изисква такава, включително за упражняване на регулирани професии. Професионалните компетентности, както и минималните изисквания за постигане на държавния образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия, се определят в Закона за професионалното образование и обучение.“ **Чл. 86, ал. 1 се изменя, както следва:** „(1) Специализираната подготовка развива компетентности, надграждащи ключовите компетентности. Специализираните компетентности, както и минимални изисквания за резултатите от развиването им в институциите към края на всеки етап или степен на образование, се определят след съгласуване между съответното специализирано училище, министъра на образованието и съответно министъра на		

		културата, спорта или при условията и по реда на вероизповеданието – в случая на религиозно обучение в духовните училища.“		
		Раздел VII. Оценяване на резултатите от обучението на учениците **Чл. 119, ал. 3 се изменя, както следва:** „(3) В края на IV, VII и X клас се провежда национално външно оценяване за установяване степента на постигане на компетентностите за съответния етап, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка. Националното външно оценяване служи за оценка на резултатите от политиките на министъра на образованието и науката, общините и другите компетентни в областта на образованието държавни органи. Оценката от националното външно оценяване не се вписва в дипломата на учениците и не може да служи за прием. Изпитните въпроси за националното външно оценяване и държавните зрелостни изпити се изготвят от професионални институции в съответствие с добрите практики в психометрията и теорията за отговори на тестов въпрос.“ **Чл. 119, ал. 4 се изменя, както следва:** „(4) Министерството на образованието и науката въвежда механизъм за публичност, прозрачност и ежегоден анализ на резултатите от националните външни оценявания, който се използва за разработване на политики и мерки за гарантиране на устойчиво повишаване на качеството на образованието. Всички анализи и оценки на политиките се публикуват на уебсайта на министерството в едноседмичен срок от тяхното изготвяне.“ **Чл. 121 се изменя, както следва:** „Основните компоненти на оценяването, видовете и формите на оценяване, както и организацията, условията и редът за извършването му се определят с държавния образователен стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците. Държавният стандарт за оценяването на резултатите от обучението на учениците взема предвид	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		когнитивните и некогнитивните умения, ангажираността и благополучието и се изготвя по начин, насърчаващ свободното мислене и ограничаващ заучаването на учебния материал.“ **Чл. 145, ал. 2 се изменя, както следва:** „(2) Приемането на учениците в VIII клас в училищата по чл. 142, ал. 3, т. 1 и на учениците от обединените училища в XI клас в училищата по чл. 142, ал. 4, както и в случаите, предвидени в държавния образователен стандарт за организацията на дейностите в училищното образование, се извършва въз основа на резултатите от критериите за прием, определени от училището. Училищата имат право да изготвят и организират собствени приемни изпити.“	Не се приема	Организирането на собствени приемни изпити от всяко училище още повече би увеличило стреса и частните уроци, при това различни за различните училища.
		Глава девета. ДЕЦА И УЧЕНИЦИ **Раздел I. Основни права и задължения** **Чл. 171, ал. 1 се изменя, както следва:** „(1) Децата, съответно учениците имат следните права: 1. да бъдат зачитани правата и достойнството им; 2. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда; 3. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес; 4. да избират профила и професията; 5. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите и във факултативните учебни часове; 6. да получават библиотечно-информационно обслужване; 7. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си; 8. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие; 9. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия; 10. да участват в проектни дейности;	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		11. да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите и за факултативните учебни часове; 12. чрез формите на ученическо самоуправление да участват във вземането на решения, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план; 13. да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността; 14. да бъдат поощрявани с морални и материални награди.“		
		Глава петнадесета. УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО **Чл. 271, ал. 1 се изменя, както следва:** „(1) Управление на качеството по смисъла на чл. 5 е непрекъснат процес на организационно развитие, основан на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения в работата на детските градини и училищата.“ **Чл. 271, ал. 3 се изменя, както следва:** „(3) Държавата гарантира качеството посредством следния механизъм от взаимосвързани елементи: 1. Съгласно разпоредбите на чл. 5 основните цели на българското образование се дефинират с понятията благополучие и компетентности. Минимални изисквания за постигането на благополучие на учениците в институциите от системата на предучилищното и училищното образование се определят в държавния стандарт за управление на качеството и държавния стандарт за инспектиране на детските градини и училищата. Компетентностите се групират в категории, актуализират се периодически, задават се минимални национални изисквания за тяхното развиване, формулират се показатели и методи за отчитане и оценяване на резултатите от обучението по тях. Отговорност за това носи министърът на образованието и науката.	Не се приема	Поставянето на „добавената стойност“ и „обективните данни“ като основни показатели за оценяване, атестиране и инспектиране, свежда сложния педагогически процес до количествени измерители, като обезценява контекста, грижата, усилията и социалните фактори, които често не се отразяват в числата. Подобна метрика е подходяща в икономиката, но не може да бъде водеща в образованието, където човешкият фактор и дългосрочното въздействие са определящи. В предложената редакция самооценката губи функцията си на вътрешен механизъм за развитие и се свежда до събиране на доказателства за съответствие с последваща външна верификация.

		2. Показателите и методите за отчитане и оценяване на резултатите от обучението по съответните компетентности, по етапи и степени на образование, формулирани в съответните държавни образователни стандарти, са в основата на инструментите за национално външно оценяване и държавните зрелостни изпити. Отговорност за това носят директорът на Института по образованието и министърът на образованието и науката. 3. Информацията в системата на предучилищното и училищното образование се събира, обработва, съхранява и използва чрез Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование (НЕИСПУО) според принципа на минимална административна тежест спрямо максимална функционалност и оперативна свързаност. НЕИСПУО осигурява максимален публичен достъп до информация, при спазване на Закона за защита на личните данни, с цел ефективен граждански контрол върху работата на институциите в системата на предучилищното и училищното образование. Правилата за събиране, обработване, съхраняване и използване на информацията в системата на предучилищното и училищното образование се определят в държавния стандарт за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование. Отговорност за това носи министърът на образованието и науката. 4. Учителите и другите педагогически специалисти се атестират съгласно сроковете, процедурите и изискванията на държавния образователен стандарт за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагогически специалисти, и при условията на чл. 228. Основни показатели при атестирането са добавената образователна стойност, измерена чрез инструментите за национално външно оценяване, както и обективни данни, които могат да бъдат верифицирани чрез НЕИСПУО. Отговорност за това носи директорът на институцията. 5. Директорът се атестира съгласно сроковете, процедурите и изискванията на държавния образователен стандарт за статута и развитието на учителите, директорите и другите педагогически		Това размива педагогическата философия на вътрешната рефлексия и я трансформира в административна дейност по отчитане и защита пред външни органи.

		специалисти. Основни показатели при атестирането са добавената образователна стойност на институцията, измерена чрез инструментите за национално външно оценяване, обективни данни, които могат да бъдат верифицирани чрез НЕИСПУО, както и докладите от инспектирането на институцията. Отговорност за това носи Общественият съвет на институцията. 6. Институциите в областта на предучилищното и училищното образование извършват вътрешна оценка на качеството при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите. Основни показатели при самооценяването са добавената образователна стойност на институцията, измерена чрез инструментите за национално външно оценяване, и обективни данни, които могат да бъдат верифицирани чрез НЕИСПУО. Отговорност за това носи директорът на институцията. 7. Институциите в областта на предучилищното и училищното образование се инспектират при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за инспектирането на детските градини и училищата. Основни показатели при инспектирането са добавената образователна стойност на институцията, измерена чрез инструментите за национално външно оценяване, и обективни данни, които могат да бъдат верифицирани чрез НЕИСПУО. Основната функция на инспектирането е проверка на съответствието между подадената от институцията информация и действителните условия, процеси и нагласи, свързани с работата на институцията. Отговорност за това носи директорът на Националния инспекторат по образованието. 8. Регионалните управления на образованието осъществяват подкрепа на педагогическите специалисти, когато такава нужда е заявена от директора; на директора при установени при атестирането дефицити в неговата работа, както и за изпълнение на насоките на Националния инспекторат по образованието. Отговорност за това носи министърът на образованието и науката.“		

		Чл. 271, ал. 4 се изменя, както следва: „(4) Самооценяването се извършва не по-рядко от веднъж на две години при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за управлението на качеството в институциите, а инспектирането – при условия и по ред, определени с държавния образователен стандарт за инспектирането на детските градини и училищата.“		
		Глава шестнадесета. ФИНАНСИРАНЕ И ИМУЩЕСТВО Раздел I. Финансиране **Чл. 280, ал. 3 се изменя, както следва:** „(3) Средствата от държавния бюджет са за: 1. издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците; 2. подпомагане на равния достъп и подкрепа за личностно развитие; 3. развитие на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие; 4. оценяване на резултатите и качеството на образованието и ефективността на образователните политики посредством външни оценки на въздействието; 5. изпълнение на национални програми за развитие на образованието.“	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
150.	Dimitrova_D 12 юни 2025 г. 19:02:32 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл.107, Ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището

		несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право.		форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е		

		неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
151.	Dimitrova_D 12 юни 2025 г. 19:04:21 ч. Портал за обществени консултации	ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл.107, Ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		

152.	Dimitrova_D 12 юни 2025 г. 19:07:02 ч. Портал за обществени консултации	ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл.107, Ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		- да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		
153.	raykovaa@abv.bg 12 юни 2025 г. 19:04:13 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди.		
154.	raykovaa@abv.bg 12 юни 2025 г. 19:04:26 ч. Портал за обществени консултации	ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която

		водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
155.	raykovaa@abv.bg 12 юни 2025 г. 19:05:06 ч. Портал за обществени консултации	ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение.

		на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане.		Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
156.	raykovaa@abv.bg 12 юни 2025 г. 19:05:18 ч. Портал за обществени консултации	ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на

		3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
157.	raykovaa@abv.bg 12 юни 2025 г. 19:06:52 ч. Портал за обществени консултации	ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
158.	raykovaa@abv.bg 12 юни 2025 г. 19:07:38 ч.	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование**	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след

	Портал за обществени консултации	5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Име: Нейка Райкова Раднева		писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
159.	Azesmcar 12 юни 2025 г. 21:44:52 ч. Портал за обществени консултации	В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на

		да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Име: Елена Демянова Златева		процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
160.	A. Chunchukov 13 юни 2025 г. 11:31:46 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото

		развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди.		образование относно определянето на формата на обучение.
161.	A. Chunchukov 13 юни 2025 г. 11:32:10 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно

		Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
162.	A. Chunchukov 13 юни 2025 г. 11:32:38 ч.	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се

	Портал за обществени консултации	(ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на		подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди.		
163.	A. Chunchukov 13 юни 2025 г. 11:32:57 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
164.	A. Chunchukov 13 юни 2025 г. 11:33:24 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
165.	A. Chunchukov 13 юни 2025 г. 11:34:01 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето;	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на

		- етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Име: Атанас Петков Чунчуков		вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
166.	Marielazyumbilska 13 юни 2025 г. 12:56:16 ч. Портал за обществени консултации	**Промяна в чл.107 ал.1** ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е

		Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право.		определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми –		

		психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
167.	marielazyumbilska 13 юни 2025 г. 12:59:03 ч. Портал за обществени консултации	**Част 2** Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
168.	marielazyumbilska 13 юни 2025 г. 13:00:40 ч. Портал за обществени консултации	**Част 3** Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на

		потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа,		процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
169.	marian.radnev 13 юни 2025 г. 13:23:06 ч.	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено

	Портал за обществени консултации	ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на		мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди.		
170.	marian.radnev 13 юни 2025 г. 13:23:26 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето		
171.	marian.radnev 13 юни 2025 г. 13:23:53 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане.		
172.	marian.radnev 13 юни 2025 г. 13:24:08 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
173.	marian.radnev 13 юни 2025 г. 13:24:28 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно

		чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването.		формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
174.	marian.radnev 13 юни 2025 г. 13:25:15 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		
175.	Miroslav200174 13 юни 2025 г. 13:30:24 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди.		
176.	Miroslav200174 13 юни 2025 г. 13:30:40 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да

		профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
177.	Miroslav200174 13 юни 2025 г. 13:31:10 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с

		подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане.		определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
178.	Miroslav200174 13 юни 2025 г. 13:31:26 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от

		Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
179.	Miroslav200174 13 юни 2025 г. 13:31:48 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
180.	Miroslav200174 13 юни 2025 г. 13:32:37 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на

		- юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
181.	Кокококо 13 юни 2025 г. 13:36:25 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** кона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е

		Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право.		определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди.		
182.	Кокококо 13 юни 2025 г. 13:36:48 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
183.	Кокококо 13 юни 2025 г. 13:37:16 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане.		
184.	Кокококо 13 юни 2025 г. 13:37:32 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
85.	Кокококо 13 юни 2025 г. 13:37:50 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е

		чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването.		определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
186.	Кокококо 13 юни 2025 г. 13:38:27 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		
187.	i_yaromenok 13 юни 2025 г. 14:37:13 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права.		
188.	i_yaromenok 13 юни 2025 г. 14:39:08 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
189.	i_yaromenok 13 юни 2025 г. 14:39:50 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището

		подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване		форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
190.	i_yaromenok 13 юни 2025 г. 14:42:10 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Иванка Ангелова, родител на дете със Синдром на Даун		
191.	Syaromenok 13 юни 2025 г. 14:45:56 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1/4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от

		Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права.		регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
192.	Syaromenok 13 юни 2025 г. 14:46:42 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2/4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището

		развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
193.	Syaromenok 13 юни 2025 г. 14:47:09 ч.	**ЧАСТ 3/4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование**	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с

	Портал за обществени консултации	В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона.		родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
194.	Syaromenok 13 юни 2025 г. 14:48:26 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 4/4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото

		5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Силвия Яроменок, родител на дете със Синдром на Даун		образование относно определянето на формата на обучение.
195.	Марияна Казларова, директор на СУ „Н. Й. Вапцаров“, гр. Приморско	Като родител на дете с увреждане (с тежка диагноза), като педагог с дългогодишен опит и като директор имам възможността да наблюдавам процеса на интегриране на децата със СОП в учебна среда вече много години. Всяко от тях е с различна диагноза и съответно различна степен на увреждане в анатомичното и психическото си развитие. Именно това налага някои от децата със	Не се приема	В Законопроекта е предвидено, че училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците със специални образователни потребности, които се обучават в индивидуална форма на

	Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1102-70/10.06.2025 г.	СОП да се обучават в индивидуална или комбинирана форма на обучение. Според предвидените промени в ЗПУО в **§ 37., чл. 102 се допускат следните изменения и допълнения: (6) <u>Училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците със специални образователни потребности, които се обучават в индивидуална форма на обучение</u>, при желание на родителите и след становище на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. <u>За дейностите по допълнителна подкрепа, извън учебния план, в рамките на целодневната организация учениците се организират в специални групи</u>.“** Разгледах внимателно мотивите на МОН, според които „*учениците със специални образователни потребности, които се обучават в индивидуална форма на обучение, не могат да участват в дейности от целодневната организация на учебния ден. Така с тези ученици не може да се организират групи за занимания по интереси и за други терапевтични дейности, които да подкрепят тяхното обучение и развитие в училищната среда“.* Като родител на дете с увреждане и член на родителски организации на деца с увреждания, смятам, че това намерение е в разрез със физическото здраве на тези деца. Учениците в индивидуална форма на обучение в училищата са с най-тежките диагнози – обикновено с над 80% инвалидност и са с чужда помощ (придружители в училище). Това са деца-аутисти, деца с умствена изостаналост, епилептици и такива със синдром на Даун. За тях би било пагубно те да са в училище 8 астрономически часа дневно (както здравите деца), за да бъде осъществено тяхното целодневно обучение. Всяко от тези деца е със своите специфични нужди и дневен режим, и толкова дълъг престой в училище би намалил интензитета им на интеграция, вместо да го увеличи. Другото ми притеснение като майка е, че за тези деца се предвижда да бъдат организирани **в групи** по време на целодневното си обучение в следобедните учебни часове, извън предвидените по		обучение, при желание на родителите и след становище на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. Водещо тук е желанието на родителя. Следователно той може да не включва детето си в такава специална група в рамките на целодневната организация на учебния ден.

		учебен план индивидуални учебни часове. От медицинска гледна точка това също е неприложимо. Няма как да се съберат и обучават (било то в дейности по интереси) в една група деца аутисти и такива със Синдром на Даун или епилептици. Всяко от тях има специфична симптоматика на заболяването си и подобно действие би довело до стълкновения между децата. Надявам се подобна интеграционна крачка да бъде обсъдена надлежно с родителските организации на децата с тежки заболявания, обучаващи се в индивидуална форма на обучение. Там членуват разумни хора, които са загрижени за здравето на децата си и не ми се вярва да подходят неразумно с този казус. В противен случай бихме изпаднали в ситуация, в която училището да се превърне в забавачка на болни деца, с цел угаждане на една група „екраннозависими майки“, които търсят кой да им гледа децата. Обект на диксусията не е и темата за обезпечаването с необходимите специалисти за ЦДО за деца с увреждания в индивидуална форма на обучение. Защото се стига до противоречие, как в учебните часове с 1 дете в ИФО се занимава 1 учител (психолог, логопед или ресурсен учител), със съответната преподавателска норма, а в ЦДО следобед други учители ли трябва да поемат децата в група? Това би натоварило и би подложило на изпитание бюджетите на много училища, в които се обучават деца в ИФО. В заключение бих казала, че нововъведената ал.6 на чл.102 е нефункционална и на по-късен етап би довела до напрежение в училищата. Бих се радвала, ако броят на децата в индивидуална форма с времето намалява, но да съжаление с всеки изминал ден се уверяваме в обратното. Всеки родител е подложен на изпитание с такова дете и трябва да се подхожда с внимание към здравето на тези душички. Като родител на болно дете с над 15 години опит в сферата на епилепсията и като педагог с над 25г. трудов стаж, оставам на разположение, в помощ при работата с такива деца.		

196.	Д-р София Димитрова, директор на ДГ „Звездица Зорница“, гр. Бургас Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. 1102-70/10.06.2025 г.	Предложения за промени в ЗПУО, свързани с дейността, организацията и квалификацията на лицата в яслените групи към детските градини 1.След влизане в сила на Закон за предучилищно и училищно образование се наблюдава тенденция сред родители, които не желаят децата им на навършена възраст 2,6- 2,8 години да бъдат записани в яслена, а в градинска група. Това е в съответствие с чл. 24 (2) от ЗПУО, където е записано: „При условията и по реда на този закон в детската градина може да се приемат за отглеждане, възпитание, социализация и обучение и деца на двегодишна възраст“. 2.Тенденция е също така липсата на медицински сестри, които да работят в яслените групи. В гр. Бургас в структурата на БДУ „Проф. д-р Асен Златаров“ се подготвят такива кадри, които не могат да отговорят на нуждите на здравните и образователни заведения, поради недостатъчния брой, който ежегодно приключва своята квалификация. Считаме, че при нормативни промени, касаещи квалификацията на лицата, които могат да заемат тази длъжност, ще се осигури адекватната грижа за децата в ранна детска възраст. 3.От учебната 2020/2021 г. на територията на Община Бургас, точно поради липсата на медицински сестри, се формираха групи-вариант, които отглеждат, възпитават и социализират деца, при навършена двегодишна възраст, за които се грижат педагогически специалисти. Съобразено с възрастовите особености на децата се реализира комплексен подход при реализиране целите на възпитанието, образованието и развитието. В тази група здравните грижи се извършват от медицинските сестри „Детско и училищно здравеопазване“, назначени от Кмета на Община Бургас. 4.Към момента в детските градини с яслени групи има 23 незаети щата, поради липса на медицински сестри. 5.Възможностите на чл. 11 от Наредба № 26 от 18 ноември 2008 година за устройството и дейността детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях регламентират необходимостта от „педагог“, което може да даде възможност при аргументираната промяна при възлагане на грижите за децата.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		6.Директорите на детски градини с яслени групи изпитват следните трудности: - Липса на медицински сестри. - Кандидатстват само медицински специалисти в пенсионна възраст. - Медицинските сестри срещат трудности при общуването с деца и родители, както и във възпитателния процес- формиране на навици на хранене, обличане и ранна детска грижа. - Когато медицинските сестри са в пенсионна възраст трудно издържат на физическата активност на децата в тази възраст. - Младите медицински специалисти се отказват в момента, в който са назначени, което води до стрес у децата, заради смяната на персонала. - Осигуряване на заместници при отсъствието на мед. сестра- поради отпуск или заболяване. - Комуникацията между медицинските сестри и родителите не включва единствено здравен статус, а възпитателен процес, за който обаче първите не притежават компетенции. - Голям брой деца, което налага записване над норматива, по чл. 6 от Наредба № 26 от 18 ноември 2008 година за устройството и дейността детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях. Становището е изготвено във връзка с направено проучване между директорите на територията на Община Бургас в периода 07.05.-10.05.2025 г. и е в подкрепа на необходимостта от промяна в нормативната уредба, квалификацията на лицата, които могат да работят с деца на възраст от една до три години.		
197.	TV@l4eva 09 юни 2025 г. 16:34:31 ч. Портал за обществени консултации	*Коментар относно МГ и "Религия и добротедели"* 1. Относно матемарическите ие природоматематическите училища: 1. Как автоматичното оставане след 7 клас НВО за учениците в тези училища допринася за развитието на математическите талант и природоматематическите науки? Значи вместо да има устрем и стреме и след 7 клас, едни ученици ще се яват след 4ти клас на 1/3 от материала и така ще си гарантират оставане в училище? Доста		

		необмислено, защото така вместо да се работи върху вдингане на нивото на тези науки във всички училища, се създава едно допълнително "бетониране" на местата в наличните вече. Т.е. ученици от други училища вече нямат и шанс да продължат в такова училище. Крайно време е да се помисли как да се разшири изучаването в училище, а не отново да се работи в измерване на финансови възможности за ходене на уроци от 1ви клас (защото всички знаят, че за СМГ след 4ти се започва от 1ви, така че още повече подобна политика ще изостри битката 1-4 клас и рязко ще вдигне нуждата от школи и уроци. Абсолютна порозна практика. Това предложение едиснтвено показва работа на парче. 2. Относо въвръждане на час 'Религии и добродетели" Каква е причината да събирате в едно име "религия" и "добродетел". Абсолютно изкривен подход в системата на светското образование. Етиката и въпросите за морала и добродетелите се обсъждат още от антизните философи и религията няма място по тези теми. Това е един предмет, който ще разбуни допълнително духовете ие ще настрои децата едно срещу друго - по религизоен признак във връзка с избора им да изуават или не дадените опции. Друг аргумент срещу това е абсолютната липса на подготвени кадри - недопустимо е да се извършва от духовни лица или да се очаква други учители да минават неясни квалификации. Как ще отговорят на въпроса кое е добродетелно - моногалмната връзка или полигамията (ислям), липса на добродетели ли е да не спазваш определни канони. Убийството грях ли е, добродтелено ли е? .Според коя религия или според кой закон, изключения (за справка закони в различни държави или щати в САЩ). Т.е. темата е толкова дълбока, че освен да предизвика конфликти, няма да донесе никаква практизеска полза. Ще се похарчат едни милиони за въвеждане на безсмислени неща, вместо да се определят тези часове за работа в училище по превенция на насилието или училищния тормоз - много по-наболял проблем, за който училищата си затварят очите категорично. Или казват, че нямат механизми за справяне.	Приема се за сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет.

198.	yavor.hadzhiev 09 юни 2025 г. 22:23:46 ч. Портал за обществени консултации	*От училища към републики на грижата и знанието* Привествам всички превдивени промени в ЗПУО, които целят да преборят фиктивното присъствие на ученици в училище, липсата на адекватна езикова, социална и педагогическа подкрепа на най-уязвимите или тези със специфични потребности, както и факторите, които водят до прекомерно професионално изхабяване и прегаряне на педагогическите специлисти. Моят скромен апел е да се затвърди на ниво ЗПУО, чрез нужните промени и доколкото е възможно, следното: • реалното и устойчиво намаляване на отсъствията на учениците: истинска борба с явлението "мървти души" в училище >> защото и най-добрите мерки от страна на МОН и обществото са напразно ако учениците, които най-много се нуждаят от тях отпадат тихо или отсъстват от голяма част от занятията. Борбата с хроничното отсъствие и отпадането трябва да бъдат непрестанно в полезрението и действията на държавата. • постигането на нула глад в училище: всеки ученик, независимо от възрастта си, да може да се храни безплатно или с частична субсидия в училище >> защото на празен корем, никое дете не може да се съсредоточи върху обучението си. България е една от страните с най-високи нива на детска бедност в ЕС. • адресирането на системни фактори, вкл. правила и изисквания в нормативната и поднормативната уредба, които допринасят за прекомерното психическо изхабяване на педагогическите специалисти, вкл. новопостъпилите в професията. >> защото депресирани, хронично преуморени и нещастни учители, колкото и добре платени, трудно биха могли да дадат най-доброто от себе си на учениците. • същественото, качествено, подобряване на рамката за ученическо участие. По-детайлен анализ може да намерите тук: https://docs.google.com/document/d/e/2PACX-1vTPMC28o6wHvpkIWqf7nHXNVLNl56qmGj82ZLnqePKrQC	Приема се за сведение	Не съдържа конкретни предложения.

		OKcl0i2k4Df1CVehG1vHIJg4p-6rTqxNxE/pub >> защото демокрация и републикански добродетели се учат чрез личен пример и практика. По-подробен анализ на социалния аспект на образователната система може да намерите тук: https://www.marginalia.bg/slab-2-za-sotsialnata-sistema-v-uchilishte/ При всеки случай, присъствието е основополагащо, след което идва ролята на по-силната социална система в училище, вкл. чрез добра езикова подкрепа. Подобреното участие в училищното самоуправление са третият слой, който ще затвърди духа на училището като република на грижата и знанието. Понастоящем, смятам че в повечето случаи губим невероятния шанс училищата да бъдат истински тренировъчни арени за гражданското образование. Извинявам се предварително за пропуснати грешки или недоглеждания от моя страна. Там където предложенията за изменение на ЗПУО покриват споменатите от мен точки, мога само да стискам палци те да предизвикат промени на терен. Мисля, че търсенето и приемането на истината, без идеологически или други комплекси, е най-добрият шанс системата да започне да се оправя.		
199.	Валери Стоилов, председател на СРСНПБ Кюстендил srsnpb_kn@abv.bg 9 юни 2025 г. 12:48:30 Електронна поща	**Параграф 26 за изменение на чл. 76.** **Подкрепяме** намерението на МОН за въвеждане на предмета „Добродетели“ и **не подкрепяме** въвеждане на предмета „Религия“. В общество, в което добродетелите са дефицит, има необходимост от формирането на такива у младото поколение, въпреки че добродетели се формират и в обучението по другите учебни предмети, особено по литература. Тук от особено значение е личността на учителя, защото добродетелен и морален учител с действията и с личния си пример ще формира такива добродетели у учениците и без предмет „Добродетели“, а неморален и такъв лишен от положителни човешки качества няма да формира, независимо дали се изучават добродетелите като учебен предмет. Добре е да се помисли и какво отражение ще даде въвеждането на още един учебен час в и без това претрупания учебен план на учениците.	Приема се за сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще

		Не подкрепяме изучаването на религия като отделен учебен предмет, защото смятаме, че това ще доведе до още по-голямо разделение на народа по религиозен принцип. Имайки предвид агресивното поведение на мюсюлманското вероизповедание при налагането на исляма в България и пасивното и безразлично отношение на Българската православна църква, това би довело до още по-голямо ислямизиране на цели региони в страната. А онези български мюсюлмани в смесените райони, които все още са опазили децата си от войнстващия ислям ще бъдат принудени да дадат децата си за обучение по силата на ЗПУО. Формирането на религиозни ценности е право и отговорност на семейството, а не на училището, където учениците произхождат от семейства с различно вероизповедание, а немалко не са и религиозни. Смятаме, че такова намерение е и назадничаво – в 21. век, когато в Китай се въвежда изучаването на изкуствен интелект в училище ние да се връщаме към изучаване на религия едва ли е признак за иновативно и напредничаво мислене.		избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Това разделение не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители.
		Параграф 30 за изменение на чл. 87. **<u>За</u> въвеждане на подготвителен клас.** **Мотиви:** Все повече ученици в страната не владеят добре български език при постъпване в училище, което трябва да е тревожен сигнал за управлението на страната за предприемане на **ефективни** мерки. От предлаганите промени, обаче не става ясно как точно ще се провежда обучението на учениците в т.н. подготвителен клас.	Приема се за сведение	Обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба
		Параграф 35 за изменение на чл. 99 /създаване на ал. 8 и ал. 9/. Смятаме, че въвеждането на текстове касаещи сегрегация и десегрегация са текстове в Закона, които предварително е ясно, че няма да бъдат изпълнени и само увеличават обема на ЗПУО, който по-скоро прилича на роман, а не на закон. За справка ЗНП беше от 36 члена, а ЗПУО от 353 и то без преходните и заключителни разпоредби. **Мотиви:** Мерките през последните 35 г., насочени към десегрегация на ромската общност, не доведоха до никакъв резултат. Нещо повече, на много места в страната това желание доведе до вторична	Приема се за сведение	Не се съдържат конкретни предложения

		сегрегация. Успехът на подобно намерение трябва да бъде съпътстван с цялостна държавна политика, а не само с намерения, които години наред виждаме, че не водят до успех.		
		Параграф 37 за създаване на ал. 5 и 6 на чл. 102. Смятаме, че въвеждането на целодневна организация за ученици на индивидуална форма на обучение още повече тласка българското училище към институция за отглеждане на деца, а не за образование и възпитание, да не говорим, че това би изисквало много организационен и кадрови ресурс и допълнително увеличаване на административната тежест, с която всички екипи на министерството се „борят и която става все по-голяма.	Приема се за сведение	Не се съдържа конкретно предложение
		Параграф 53 за изменение на чл. 124.Смятаме за правилно въвеждането на възможност да се повтаря в първи клас и предлагаме такава възможност да има за всички класове.	Не се приема	Търси се баланс между обучение и социализация.
		По отношение на промените касаещи учебниците и учебните помагала /след параграф 64/. **За отпадане на всички текстове в ЗПУО, касаещи избора на учебници. За** обучението по **ЕДИН** учебник по всеки учебен предмет и отпадане на цялата бумащина, касаеща оценката и избора на учебници. **Мотиви:** Различният начин на структуриране на учебното съдържание в различните учебници, дава възможност при преместване на ученици от едно училище в друго, част от учебния материал да се изучава по два пъти или пък изобщо да не бъде преподаден. Оценката на учебниците се провежда формално от учителите и е основание единствено за увеличаване на административната тежест. Ако искаме да имаме качествени учебници не само като полиграфическо оформление, но и като съдържание, в екипите по изготвянето на учебните програми, по които се изготвят и в самото създаване на учебниците трябва да има преобладаващо учители. Интелектуалният продукт трябва да бъде собственост на МОН, което да провежда процедура по ЗОП за отпечатване на учебниците с единствен критерии „най-ниска цена“. Тогава и учебниците ще бъдат по-евтини и няма да има разхищение	Не се приема	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		на средства за изготвяне на пилотни учебници, с които са задръстени библиотеките на всички училища в страната.		
		Параграф 91 за изменение на чл. 99. Смятаме, че промените по налагане на санкции и въвеждане на предупредителни мерки няма да доведат до подобряване на дисциплината в българското училище. В сферата на образованието следва да има наказания, които сега срамежливо наричаме санкции, от които има последствия за ученика. Такива като глоба за родителя или въвеждането на оценка за поведение, която когато е незадоволителна да не може да се кандидатства в определена група от най-желаните училища, и преди всичко наказанията на ученици следва да дадат възможност от сферата на общообразователните училища да бъдат извеждани агресивните ученици, тези чието антисоциално поведение се е превърнало в рецидив, които тормозят, пречат да се осъществява учебен процес, бият съученици и учители и т.н. Държавата с лека ръка закри Социално-педагогическите интернати, където такива ученици от една страна да получат адекватни възпитателни мерки, а от друга да не пречат на обучението в училище и установяване на нормален микроклимат и дисциплина. Мисля, че всички искахме работещи санкции, а с новите изменения получаваме още от същото. Отстраняването на ученик за три дни и неучастието му в извънкласни и извънучилищни дейности при три предупредителни мерки няма да имат някакъв дисциплиниращ ефект. Дори смятаме, че има възможност някои ученици нарочно да правят нарушения, за да бъдат отстранени от училище.	Приема се за сведение	Няма конкретни предложения.
		Параграф 100 за изменение на чл. 210“а“– категорично ПРОТИВ! **Мотиви:** Не може всеки родител да преценява дали неговото дете ще спазва или не правилника на училището. Какво става, когато родител откаже да подпише такова споразумение? Неговото дете ще може да не спазва правилника на училището, а децата на онези родители, които са го подписали ще го спазват? Предлагащите това	Приема се	Разпоредбата отпада от Законопроекта

		изменение в Закона дали си дават сметка за последствията от подобен текст?		
		Подкрепяме намерението на МОН за забрана на носене на телефони от учениците по време на учебни занятия с изключение на случаите, когато са необходими в учебния процес.	Приема се за сведение	Изразява подкрепа
		За отпадане на НВО в четвърти и десети клас, а НВО в седми клас да обхваща учебния материал по всички учебни предмети /без техническите/, не само по български език и литература и математика. През последните години често МОН е искало мнението на учители и директори по различни законопроекти, но за съжаление обикновено не се съобразява с тях. Надяваме се, че този път МОН ще се вслуша в мнението на тези, които трябва да изпълняват нормативната уредба, за да виждаме смисъл в това да сме активен участник при вземането на решения касаещи образованието в страната.	Не се приема	Предложението не е обект на подложения за обществено обсъждане Законопроект
200.	Хари Спасов xarispasov@gmail.com 13 юни 2025 г. в 19:03:54 Електронна поща	**Относно: Становище по § 115, ал. 9 от чл. 228 на Проекта за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)** ***8. Досегашната ал. 8 става ал. 9 и се изменя така: „(9) Учители, директори и други педагогически специалисти, получили най-ниския резултат от скалата на оценяване, се освобождават от заеманата длъжност на основание чл. 328, т. 5 от Кодекса на труда.“*** Считам, че § 115, ал. 9 има съществено значение за кадровата политика и функционирането на образователната система. В тази връзка **настоявам тази разпоредба да бъде преразгледана и сменена**, тъй като в настоящия ѝ вид тя създава предпоставки за: 1. **Несъразмерна санкция без корективна възможност** – освобождаване от длъжност въз основа на една слаба годишна оценка, без възможност за квалификационна	Приема се за сведение	Предложението не въвежда автоматично уволнение, а правна възможност, основана на оценка, преминала през определена процедура. Освобождаването става по общия ред на КТ, което гарантира и професионални права на засегнатите лица. Освен това оценяването подлежи на вътрешна проверка и може да бъде организирано по прозрачен и документиран начин. Смисълът на чл. 228, ал. 9 е по-скоро инструмент за гарантиране на професионални стандарти и защита на публичния интерес.

		подкрепа или втора оценка, нарушава принципа на справедливост и трудовата сигурност на педагогическите специалисти. 2. **Риск от субективност и административен натиск** – при липса на стандартизирани критерии, оценяването може да се използва като инструмент за натиск и отстраняване на неудобни служители. 3. **Подкопаване на мотивацията и създаване на атмосфера на страх** – подобен механизъм деморализира педагогическия състав и затруднява привличането на млади кадри. 4. **Несправедливост към работещите в трудна среда** – неуспехът често не е резултат от некомпетентност, а от обективни затруднения при работа с уязвими групи. 5. **Липса на устойчивост и стабилност** – ежегодната заплаха от уволнение подкопава възможността за дългосрочно професионално развитие.		
		Предлагаме следните решения: • Въвеждане на **програма за професионална подкрепа** при слаба оценка, вместо незабавно уволнение. • Създаване на **национални стандарти за оценяване**, съчетаващи количествени и качествени критерии. • Учредяване на **независим орган за обжалване**, без участие на прекия работодател. • Преоценка на документооборотната тежест като фактор при оценяването.	Приема се за сведение	
		Допълнително предложение: кадрово обновяване в системата С цел въвеждане на съвременни практики, приемственост и достъп за нови специалисти, предлагаме: **Задължително освобождаване от длъжност** на директори, заместник-директори и педагогически специалисти, придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от КСО. **Предложен текст за закона:**		

		„Директорите, заместник-директорите и педагогическите специалисти, които са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 68 от Кодекса за социално осигуряване, се освобождават от заеманата длъжност, считано от датата на възникване на това право.“	Не се приема	Уредбата, свързана с трудовоправните отношения, включително основанията за прекратяване на трудовите правоотношения, в Република България е кодифицирана и е предмет на уредба от Кодекса на труда, а не от ЗПУО
		Сериозни проблеми в системата, които изискват спешни мерки: • **Недопустимо е учители да бъдат отстранявани заради това, че не са част от "приятелски" кръгове.** • **Недопустимо е ръководни и преподавателски длъжности да бъдат заети от лица с над 40–50 години стаж и пенсии,** докато млади специалисти стоят без работа. • **Недопустимо е месечни държавни заплати от 3500–4500 лв. да се комбинират с пенсии,** при ограничен ресурс и нужда от обновление.	Приема се за сведение	Не се съдържат предложения
		Настояваме за: • **Незабавни конкурси** за всички дългосрочно заемани постове в системата; • **Да бъдат наказани и отстранени от работа Директори,** които са назначили на работа „млади пенсионери“ при условие, че е имало квалифицирани кандидати за работа. • **Пълна проверка** от страна на МОН в период (5 години) за кадровите назначения от страна на Директори (представители на МОН) и да се докладва в Народното събрание. • **Гарантиране на равен достъп и прозрачност** при постъпване и развитие в учителската професия.	Приема се за сведение	Не е обект на уреждане на законово равнище
201.	Марин Иванов vipood@abv.bg 15 юни 2025 г. в 8:18:26 Електронна поща	Искам да изразя категоричното си негативно мнение, относно пробутването на религиозно или подобно ЗАДЪЖИТЕЛНО образование в България. И сега има възможност, който иска да запише детето си в такива часове. Не виждам никаква нужда това да се прави задължително , при цялата натовареност на децата, освен желанието на руските активи в България, президент и патриарх да	Приема се за сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение,

		прокарат руска пропаганда в училищата под формата на " етично , религиозно" или там както сте го измислили образование. Това би било ппредното национално предателство!		включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Новият учебен предмет няма да е за сметка на допълнително натоварване на учениците.
202.	Мария Иванова maria.ivanova@gmail.com 15 юни 2025 г. в 14:30:29 Електронна поща	Изпращам своите възражения относно проекта ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ. Във връзка с предложението за въвеждане на задължителен предмет “Добродетели и религии”. Бих искала да изложа своите възражения: 1. Въвеждането на религиозно обучение като част от задължителната учебна програма, дори да има възможност за избор, накърнява светския характер на училището и поставя под въпрос мисията му да гради умения за критично мислене, основаващо се на научни достижения. 2. Въвеждането на религиозно обучение като част от задължителната учебна програма, дори да има възможност за избор, създава предпоставки за опасно разделение и противопоставяне на децата от малки. Училището следва да бъде място на обединение и подчертаване на общото помежду ни. Представете си едно мюсюлманско дете в християнска общност или пък един атеист в християнска общност и как тази разлика ще се подчертае при наличието на такъв предмет. 3. Очевидно липсва обществен консенсус по този изключително важен въпрос, който засяга пряко всички ученици, техните родители и всички граждани на Република България, защото решението крие потенциал да повлияе на облика на образованието и обществото като цяло. Омбудсманът неслучайно призова за прозрачност на процеса по обсъждане и вземане на решение с обществен консенсус. И двете видимо липсват. Отвореното писмо против въвеждането на предмета като част от задължителната учебна програма има 9000 подписа, а	Приема се за сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Разделянето на децата в зависимост от алтернативната учебна програма не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители.

		МОН така и не отговори на въпросите, зададени в придружаващото писмо при внасянето му. 4. Ако действително се цели възпитаване в добродетелност, много по-полезни биха били техники при които децата активно са включени в доброволчески акции по техен избор, така че те биха могли да наблюдават ефекта от своите действия и допълнително да се мотивират от това. Българското образование възпитава в пасивност, където авторитети "наливат" теоретични знания, без децата да чувстват свързаност, заради което те имат все по-малък интерес и доверие към тази система. 5. Моралността не е задължителна функция на религията. Исторически доказателства има в изобилие – от кръстоносните походи до режимите на ислямските фундаменталисти. 6. Зад идеята за въвеждане на този предмет застават множество меко казано противоречиви личности (напр. В. Сидеров, но далеч не само той), които нямат нищо общо с никакви добродетели. Това поставя въпроса за скритите мотиви зад това предложение.		
203.	Мария Иванова maria.ivanova@gmail.com 15 юни 2025 г. в 15:01:58 Електронна поща	Изпращам **допълнителни** възражения относно проекта ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ЗАКОНА ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ. Бихте ли ми изпратили входящ номер. **НВО И ДЗИ** Законът за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование предвижда: „§ 50. В чл. 120 се създава ал. 9: „(9) Оценките от националното външно оценяване в края на IV, VII и X клас, както и от държавните зрелостни изпити и от държавния изпит за придобиване на професионална квалификация са окончателни." Възразявам със следните мотиви: Въпросното предложение очевидно е реакция срещу решението на Върховния административен съд от м. март 2025 г., с което той обяви за нищожна забраната да се оспорват оценките от матурите, въведена в Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. Тогава съдът	Приема се частично	Следва да се прави разлика между резултат и оценка. Оценките от НВО и ДЗИ са окончателни по начина, по който окончателни са и оценките от държавните изпити в дипломите за висше образование. Нито в исторически план в България, нито в друга образователна система оценката от матура подлежи на преразглеждане. Оценката се поставя в резултат на преглед и оценяване на изпитната работа от двама независими оценители, специалисти в съответната област – учители и/или университетски преподаватели, а при разминаване между двамата – работата се оценява и от трети специалист.

		напомни, че с „наредба, която съставлява подзаконов нормативен акт, не може да се уреждат първични отношения извън уредените такива в закона и по този начин да се дописва законът“. Забраната за оспорване на оценки от изпити с изключително голямо значение за бъдещото обучение и развитие на децата и младите хора обаче е сама по себе си порочна. Известни са редица случаи на технически грешки и некоректно оценяване. Важно е да се разработи ефективен механизъм за установяването им и коригирането на оценката, а не да се постулира забрана в закона. Обичайното възражение е, че това би проточило неимоверно много кампаниите за кандидатстване. По отношение на ДЗИ то е несъстоятелно, защото дори да бъде коригирана след първата кандидатстудентска кампания, оценката ще има значение за всички следващи и за ред други аспекти на реализацията на човека. Що се отнася до НВО, опираме до много по-сериозния проблем, а именно употребата им за кандидатстване в прогимназия и най-вече гимназия. През последните години те са изключително скъпо начинание – както за цялото общество, така и за семействата на седмокласниците, без абсолютно никакъв полезен ефект за образованието. Напротив, ясно се виждат вредни последици като разширяване на ножицата между училищата, ограничаване на избора на профилирано/професионално образование, огромен стрес за децата, учителите и родителите, задълбочаване на неравния достъп до качествено образование, невъзможност за отсяване на децата с таланти и сериозни интереси в определена област, невъзможност за анализ на състоянието и проблемите в образованието и ефектите от една или друга реформа. Предложение: Да се разработи ефективен механизъм за оспорването и коригирането на оценката от НВО и ДЗИ.		И към момента са създадени възможности учениците, съответното зрелостниците да се запознаят с оценените си изпитни работи и в случай на техническо несъответствие между резултатите по въпроси и отбелязания общ резултат резултат, да се внесе корекция. Разпоредбата е допълнена.
204.	София Костадинова,	В качеството си на родител и активен участник в обществения живот, изразявам категорично несъгласие с част от предложените изменения в ЗПУО, публикувани за обществено обсъждане.	Приема се за сведение	Текстът е допълнен.

	майка на ученик от гр. София s.off.kk@gmail.com 15 юни 2025 г. в 15:09:29 Електронна поща	След подробен преглед на проекта, считам че някои от предлаганите промени представляват сериозен риск за нарушаване на основни права на учениците, създават предпоставки за произвол в училищната среда и са в противоречие с основните цели и принципи на образователната система, залегнали в самия закон. По-конкретно, възразявам срещу следните предложения: 1. Въвеждането на забележки като „предупредителни мерки“ с последващи санкции Предложената идея три т.нар. "предупредителни" забележки да водят автоматично до ограничаване на правото на участие в състезания, олимпиади и други дейности извън учебния план, е не само прекомерна и унизителна, но и в правен смисъл представлява ограничаване на правото на образование.		
		2. Въвеждането на компонента „социално–поведенчески умения в оценките по всички учебни предмети Тази идея създава сериозен риск от субективизъм и злоупотреба с власт от страна на учителите, особено при липсата на ясни и еднакви за цялата страна критерии. Нещо повече, учителите не са специалисти в поведенческата психология и не следва да им се вменява правомощието да оценяват социални или поведенчески компетентности по свое усмотрение.	Приема се за сведение	Законопроектът не предвижда оценка на поведението. Сред групите ключови компетентности по чл. 77, ал. 1 са и меките умения, които и към момента следва да са обект на придобиване и съответно – на преценка от преподаващия учител.
		3. Въвеждане на възможност за отстраняване на ученик от училище за срок до 3 дни Тази мярка е несъразмерна и не създава възпитателен, а репресивен ефект. Отстраняването на дете, особено в ранна възраст, за дни извън училищната среда, без ясна процедура и гаранции за обективност, може да доведе до психически травми, социална изолация и влошаване на учебния процес.	Приема се за сведение	Отстраняването се прилага само в краен случай и в зависимост от конкретната ситуация.
		4. Липса на съдебен контрол и механизми за защита на учениците и родителите В много от предлаганите промени се вижда опит за избягване на съдебната и институционалната отговорност от страна на училищните администрации, чрез въвеждане на неясни мерки, които не се водят формално наказания, но водят до тежки последици за	Приема се за сведение	Въвеждането на предупредителни мерки наред със санкции е насочено към осигуряване на гъвкава педагогическа среда и етапно и възпитателно въздействие.

		децата. Това представлява сериозно нарушение на правовия ред и принципите на демократичното управление на образователната система.		
		В заключение: Настоявам Министерството да оттегли тези предложения и: - Да гарантира, че всяка дисциплинарна мярка ще бъде пропорционална, подлежаща на обжалване и няма да нарушава правото на образование; - Да изготви ясни и еднакво приложими критерии за всяка оценка, включително за поведенческите аспекти – ако такива се въвеждат; - Да проведе широка обществена и експертна консултация, включително с представители на родителски организации, детски психолози, правозащитници и ученици. Образователната система не трябва да се превръща в средство за принуда, а в механизъм за развитие, вдъхновение и подкрепа на всяко дете.	Приема се за сведение	Обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба.
205.	Маргарита Кръстанова magi.krastanova@gmail.com 15 юни 2025 г. в 21:29:08 Електронна поща	**Становище срещу задължителните държавни зрелостни изпити (ДЗИ) като окончателна и необжалваема форма на оценяване** С последните промени в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), с които се предлага оценките от ДЗИ и НВО да бъдат окончателни и необжалваеми, се прави опит да се закрие възможността за защита на права, които са същностни за всеки ученик – правото на справедливо оценяване, правото на равен достъп до образование и правото на правна защита. Настоящото становище изразява категорично несъгласие с предложението и настоява за преосмисляне на ролята и формата на матурите в образователната система на България. Правна проблематика • Върховният административен съд през март 2025 г. напомни, че забраната за обжалване на оценки, въведена с Наредба № 11 от 2016 г., е нищожна, тъй като нарушава принципа на законност и йерархията на нормативните актове.		Следва да се прави разлика между резултат и оценка. Оценките от НВО и ДЗИ са окончателни по начина, по който окончателни са и оценките от държавните изпити в дипломите за висше образование. Нито в исторически план в България, нито в друга образователна система оценката от матура подлежи на преразглеждане. Оценката се поставя в резултат на преглед и оценяване на изпитната работа от двама независими оценители, специалисти в съответната област – учители и/или университетски преподаватели, а при разминаване между двамата – работата се оценява и от трети специалист.

		• Опитът тази забрана да бъде вкарана в самия закон представлява легализиране на несправедливост, а не нейното преодоляване. • Законът следва да гарантира възможности за защита при грешки, а не да ги бетонира. Известни са случаи на технически, човешки и системни грешки, които остават нерешени поради липса на механизъм за преразглеждане. • Забрана за обжалване в подобен мащаб е противоконституционна, тъй като нарушава правото на защита (чл. 56 от Конституцията) и равен достъп до образование (чл. 53). Образователна неефективност и вреди Отклонение от целите на външното оценяване • ДЗИ и НВО са замислени като инструмент за външна оценка на системата, не на индивида – т.е. като диагностичен инструмент, който подпомага образователната политика и корективната дейност. • Изместването на акцента върху индивидуалната санкция (оценка) влошава образователната среда, тъй като: o задълбочава преподаването „за теста“; o изкривява учебните програми; o демотивира учениците, особено тези с интереси извън тесния обхват на тестовите предмети. *Ограничаване на възможностите за индивидуално развитие* • Един зрелостен изпит не може да отчете разнообразието от интелигентности, интереси и способности. • Зависимостта на приема във висше училище от оценката на ДЗИ лишава децата от реален избор и контрол върху бъдещето им. • Това затвърждава култура на едноизмерен успех, вместо да се развиват пълноценни и балансирани личности. Социални и психологически последици • Матурите създават непропорционален стрес у учениците, родителите и учителите.	Приема се частично	И към момента са създадени възможности учениците, съответното зрелостниците да се запознаят с оценените си изпитни работи и в случай на техническо несъответствие между резултатите. Предложението е в съответствие с решението на ВАС Разпоредбата е допълнена. Всеки може да обжалва незаконосъобразните актове. Разпоредбата има предвид, че получената оценка при условията и по реда на закона не може да се променя.

		• В много случаи това води до психологически сривове, хронична тревожност и загуба на увереност в децата. • Несправедливите оценки – дори при дребни технически грешки – могат да съсипят мечти, възможности за обучение в предпочитани университети или в чужбина, и да предопределят професионалния път на млади хора по начин, несъответстващ на техния потенциал. • Това поражда социална фрустрация, недоверие в системата и усещане за безпомощност.		
		Предложения за промяна 1. Разработване на ясен, прозрачен и достъпен механизъм за обжалване на оценките от НВО и ДЗИ, включително чрез външни експерти и независими комисии. 2. Връщане към първоначалната идея за НВО и ДЗИ – оценка на системата, не на ученика, с цел проследяване на качеството на образованието и ефекта от политиките. 3. Децентрализация на приема след VII и XII клас – всяко училище да определя критериите за прием спрямо своята образователна философия, традиции и цели. 4. Преминаване към алтернативни форми на оценяване – портфолио, проектни задания, интервюта, практико-ориентирани изпити. 5. Разширяване на индивидуалните възможности за реализация – като се създаде рамка, в която младежите имат повече от една възможност да покажат силните си страни. Образователната система следва да бъде средство за подкрепа и развитие на личността, а не инструмент за наказание и отсяване. Матурите, в сегашния си вид – необжалваеми, стресиращи и решаващи – не отговарят на съвременните разбирания за справедливо, хуманно и ефективно образование. Вместо да бетонираме една неработеща практика чрез законодателна принуда, нека проявим зрялост и отговорност и поставим децата и тяхното бъдеще в центъра на образователната ни политика.	Приема се за сведение	Предложенията са коментирани по-горе. ДЗИ няма как да са оценка на системата, без да са оценка на ученика. И никъде по света не са само оценка на системата. Не е обект на уреждане на законово равнище. Тези форми и методи и в момента се прилагат.

206.	kristinafr85 kristinagrozevafr@gmail.com 15 юни 2025 19:17 Електронна поща	Във връзка с изменение и допълнение (ЗИД) на Закона за предучилищното и училищното образование и по-конктетно ДОБРОДЕТЕЛИ И РЕЛИГИИ, изразявам категоричното си несъгласие за въвеждане на задължителен предмет както е предвидено. Религията няма място в българското училище. България е светска държава и е грубо показване на правата на деца и родители и дори на конституцията, да се принуждават децата да го изучават задължително. Добавям и следните аргументи: 1. Изучаването на религиите в исторически, културен и философски аспект и сега присъства в хуманитарните предмети от задължителната програма. 2. И сега желаещите могат да изучават религия (православие, ислям или т.нар. неконфесионална, но също религиозно насочена програма) като избираем предмет. Не е ясно кое налага превръщането на въпросния предмет в задължителен за всички. 3. Въвеждането на религиозно обучение като част от задължителната учебна програма, дори да има възможност за избор, накърнява светския характер на училището и поставя под въпрос мисията му да гради умения за критично мислене, основаващо се на научни достижения. 4. Въвеждането на религиозно обучение като част от задължителната учебна програма, дори да има възможност за избор, създава предпоставки за опасно разделение и противопоставяне на децата от малки. Училището следва да бъде място на обединение и подчертаване на общото помежду ни. 5. Очевидно липсва обществен консенсус по този изключително важен въпрос, който засяга пряко всички ученици, техните родители и всички граждани на Република България, защото решението крие потенциал да повлияе на облика на образованието и обществото като цяло. Омбудсманът неслучайно призова за прозрачност на процеса по обсъждане и вземане на решение с обществен консенсус. И двете	Приема се за сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Разделянето на децата в зависимост от алтернативната учебна програма не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители.

		видимо липсват. Отвореното писмо против въвеждането на предмета като част от задължителната учебна програма има 9000 подписа, а МОН така и не отговори на въпросите, зададени в придружаващото писмо при внасянето му. 6. Не е ясно как ще се гарантират фундаментални права. Позоваването на европейската практика („навсякъде се учи религия“) е силно спекулативно. Почти навсякъде, където присъства такъв предмет, програмата няма нищо общо с одобрените у нас към момента (припомням, че според информация от МОН конфесионалните до голяма степен ще се запасят), има възможност за отказ (на места дори само по желание на детето), а в някои държави – избор на друг, коренно различен и напълно неутрален предмет. Много държави, в които тази възможност не е била добре уредена, са понесли осъдителни решения от Европейския съд за правата на човека. У нас обаче се планира въвеждането на общ задължителен предмет „Добродетели и религии“, който да дава възможност за избор между различни програми. Въпросните програми могат лесно да се променят без поправки в ЗПУО. Споменатият чл. 12, ал. 2 гласи само: „Изборът по ал. 1 за малолетните се извършва вместо тях и от тяхно име от техните родители, а за непълнолетните - от учениците със съгласието на техните родители“. Всички знаем, че в реалният избор в българското училище е силно ограничен: за чуждите езици, за нивата, на които се изучават, за спорта, за профилиращите предмети и пр. Няма никаква яснота как ще се случва съставянето на групи. Министър Вълчев „успокоява“, че никой няма да бъде принуден да изучава религия, ако не желае, само че няма никакви гаранции за това. Не е ясно как ще се случва, когато децата са недостатъчно за сформиране на група. Има разлика дали принуждаваме децата да учат език, който не отговаря на желанието им, или религия, която не отговаря на личните им разбирания и тези на семейството им.		

207.	stanimir_iliev75@abv.bg 11 юни 2025 15:53 Електронна поща	Във връзка с предложените за обществено обсъждане промени в Закона за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование, изразявам следното становище: 1. По отношение на отмяната на какъвто и да било изпит за деца от МГ след 7 клас за прием в 8 клас изразявам категорично становище ПРОТИВ. Няма как да пази място три години за определени деца и да им се гарантира автоматично продължение. Може да въведете отделен по-труден изпит, но отворен, както за тях, така и за всички „външни“ деца. На какво основание ще изолирате деца, които не са имали достъп до математическа гимназия, поради това, че няма такава в техния малък град и не е било възможно семейството им да мигрира в по-голям град с МГ. Ако такива семейства остават извън приема след 4 клас, то вече бъдещи осмокласници могат да живеят и не общежитие, без да се обърква целия живот на семейството. Освен това на какво основание децата от МГ се освобождават от изпит по Български език и литература след 7 клас, като тя ще бъде задължителна за всички други? Нима сега матурата по БЕЛ не е задължителна за всички, както в 10, така и в 12 клас, независимо дали са математици или деца в спортно училище? Категорично съм против децата от МГ да бъдат освободени И от изпит по БЕЛ. Така предложените промени, карат обществеността да мисли, че те са лобистки, породени от нечий страх, че нечие дете не би могло да остане в МГ и след 7 клас.	Не се приема	Приемът във всички видове специализирани училища се подчинява на еднакъв подход. Учениците, кандидатстващи за приемане в 5. клас в МГ и ПМГ, и учениците, кандидатстващи за приемане в 8. клас в тези училища, не се състезават за едни и същи места.
		2. По отношение на ограничената употреба на телефона, предлагам употребата на телефон в час да се наказва със забележка в ел дневници. Не съм съгласен с това всички телефони всяка сутрин и вечер да се оставят в някакви помещения. Децата са прекалено заети и прекалено дълго в училище, за да губят ОЩЕ време да се бутат на опашка, за да си вземат телефоните вечерта в 19.15 от някаква стаичка. Това ще им отнеме по още между 10 и 20 минути при условие, че в едно голяма училище на двусменен режим в една смяна са по 500 деца!!!	Не се приема	Въпрос на организация на училищно равнище.

		3. Проектът „дигитална раница“ понастоящем се ползва само във Втора английска гимназия - София. Учениците следва да имат разрешение да носят качени електронните варианти на учениците си за таблет или друго устройство. Това ще олекоти изключително тежките им раници, а не намаляването на хартиените учебници а две. И сега ученикът на изд. КЛЕТ по Математика за 5, 6 и 7 клас е в две части, а раницата на детето ми е 10 – 11 килограма.	Не се приема	Всички ученици могат да ползват „Дигиталната раница“. Всички ученици могат да ползват електронно четимите учебници. За всички ученици от I до VII клас са закупени ученически шкафчета, в които могат да оставят учебниците си, а вкъщи да ползват електронно четимите учебници. Или обратно – вкъщи да остават хартиените учебници, а в училище да ползват електронно четимите учебници. Решението трябва да се вземе съвместно от класния ръководител и родителите.
208.	Весела Паскалева, председател на УС на СРСНПБ – област Сливен Система за документооборот „ЕВЕНТИС“ – вх. № 1102-71/16.06.2025 г.	Общинските структури на Съюза на ръководителите в системата на народната просвета в България от област Сливен обсъдиха публикувания на електронната страница на Министерството на образованието и науката проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование, както и други актуални въпроси с обществена значимост, които обаче не са засегнати в предложените промени. С оглед на това, становището на Областната структура е структурирано в два аспекта - първият обхваща конкретните предложения на Министерството на образованието и науката, а вторият поставя акцент върху допълнителни проблеми, чието разрешаване също изисква законодателни промени в ЗПУО. Обобщеното ни становище по предложените промени е следното: I. Относно предложените промени: 1. В § 37. в чл. 102, ал. 2 да се запази вмъкне: „...съобразно възможностите на училището“. Предложена редакция:		Новият момент касае само подготвителния езиков клас

		„(2) Училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците от I до VII клас при желание на родителите, включително и за учениците от подготвителния езиков клас, съобразно възможностите на училището.“ Мотиви: Предлагаме в чл. 102, ал. 2 да се запази формулировката „съобразно възможностите на училището“, както е в действащия към настоящия момент текст на закона, за да се гарантира реалистичното и ефективно прилагане на целодневната организация на учебния ден. Тази редакция ще осигури баланс между очакванията на родителите и действителните ресурси на образователните институции.	Приема се за сведение	
		2. Да отпадне предложения текст в § 37. в чл. 102, ал. 6 от проектозакона, а именно: "(6) Училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците със специални образователни потребности, които се обучават в индивидуална форма на обучение, при желание на родителите и след становище на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. За дейностите по допълнителна подкрепа, извън учебния план, в рамките на целодневната организация учениците се организират в специални групи“; Мотиви: В системата все още не съществува устойчив капацитет за целодневна работа с ученици със специални образователни потребности (СОП), обучавани в индивидуална форма. Недостигът на ресурсни специалисти прави прилагането на тази мярка неефективно, а в редица случаи – практически невъзможно. Материалната обезпеченост също е недостатъчна – подходяща физическа среда, адаптирани средства и индивидуални условия за работа често липсват, особено в по-малки и отдалечени училища. Въвеждането на целодневна организация предполага, че училището може да поеме основната грижа за учениците през целия ден, което създава предпоставки за абдикиране от страна на родителите. Организацията на „специални групи“ в рамките на училищната среда	Не се приема	Училището е задължено да осигури условия за обучение и развитие на всеки ученик, независимо от здравословното му състояние и формата на обучение. В предложения в Законопроекта текст се посочва, че училището организира целодневна организация на учебния ден за учениците със специални образователни потребности, които се обучават в индивидуална форма на обучение, при желание на родителите и след становище на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование. Именно това становище е определящо, тъй като то ще отчете индивидуалните особености и потребности на всеки такъв ученик и ще бъде съобразено максимално с най-добрия интерес на ученика, включително със здравословното му състояние.

	представлява отклонение от принципите на приобщаващото образование и носи риск от социална изолация. Не на последно място, за голяма част от децата, обучавани в индивидуална форма, продължителното натоварване през целия ден в училищна среда е неблагоприятно. Това може да доведе до емоционално изтощение и влошаване на психическото им състояние. Индивидуалната форма по същество предполага адаптирано темпо и условия на обучение – включително по отношение на времевия обхват.		
	3. Да промени текста „в учебната програма по Български език и литература“ с текста „в учебните програми“ в предложения текст в § 53. чл. 124, ал. 1, както следва: „(1) Учениците от I клас, които не са усвоили компетентностите, заложени в учебните програми, повтарят класа, но не повече от веднъж“. Мотиви: Компетентностният подход, заложен в Закона за предучилищното и училищното образование, разглежда ученето като цялостен процес за придобиване на знания, умения и отношения в различни области, които изграждат ключовите компетентности. Ограничаването на преценката само до една учебна програма – тази по Български език и литература – е в противоречие с този холистичен подход. В началния етап от образованието (вкл. I клас) се поставят основите не само по БЕЛ, но и по математика, околен свят, музика, изобразително изкуство, физическо възпитание, както и се развиват социални, граждански и комуникативни умения. Всяка от тези области има своя роля в усвояването на базовите компетентности, необходими за преминаване във втори клас. Фокусирането само върху БЕЛ не отчита индивидуалните особености на децата, особено при наличието на езиково многообразие, образователни трудности или специални образователни потребности. То може да доведе до	Приема се за сведение	Целта е усвояване на български език като предпоставка за напредък и по останалите учебни предмети

	неравнопоставеност между учениците и необективна оценка на цялостния им напредък. Утвърдената практика при оценяване на резултатите от обучението в начален етап е комплексна и интегрирана, и следва да отчита усвояването на минималните изисквания във всички предметни области, а не само в една. Заменянето на „учебната програма по Български език и литература“ с „учебните програми“ въвежда по-справедлив, балансиран и съответстващ на философията на закона критерий за повтаряне на класа, отчитащ цялостното развитие на ученика.		
	4. Да отпадне предложения текст в § 53. чл. 124, ал. 2, т. 4, който гласи: „4. Досегашната ал. 2 става ал. 4, като в нея в изречение първо думите „За учениците по ал. 1“ се заменят с „За учениците по ал. 1 и 3, както и за учениците от V до VI клас включително, които до края на учебните занятия в съответния клас не са усвоили компетентностите, заложени в учебната програма по изучаван учебен предмет“. Мотиви: Допълнителното обучение през лятната ваканция за учениците от V и VI клас е неефективна мярка за компенсиране на натрупаните образователни дефицити. Учениците, които имат сериозни пропуски, обикновено се нуждаят от целогодишна подкрепа, адаптирани методи и индивидуален подход, а не от кратък интензивен курс в края на учебната година. Освен това, организацията на такъв тип обучение по няколко учебни предмета през летните месеци е трудно изпълнима, тъй като учителите по тези предмети имат право на платен годишен отпуск, който не може да бъде ограничаван по административен път. Това създава риск от некачествено, формално или дори неизпълнено допълнително обучение.	Не се приема	Основен принцип в ЗПУО е подкрепата, която се разширява и в класовете т основната степен.
	5. § 85. В чл. 172, ал. 1, т. 12 да се допълни текста текстът „освен за строго образователни цели“; Предложена редакция:	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

	„12. да не използват мобилни устройства за комуникация в училище, освен за строго образователни цели, по ред, регламентиран в правилника за дейността на училището, по здравословни причини или при форсмажорни обстоятелства.“ Допълнение: Удачно е да бъде разписан текст и за отговорността на родителите, свързана с използването на мобилните устройства. Мотиви: Регламентирането на "строго образователните цели" ще внесе яснота и ще улесни прилагането на правилата предвид спецификата на образователната институция.		
	6. Да отпадне текста на § 93. член 20, ал. 4, а именно: „(4) Когато в рамките на една учебна година на ученика са наложени три предупредителни мерки, до края на учебната година той няма право да участва в мероприятия, изяви и дейности, извън обучението по учебен план.“ Мотиви: Голяма част от учениците се включват в допълните дейности точно с цел преодоляване на проблемното поведение. Изключването на ученик от всички извънкласни дейности при три предупредителни мерки е крайна и непропорционална реакция. То не отчита естеството на нарушенията, тяхната тежест, контекст или индивидуалния напредък на ученика след предупрежденията. Участието в извънкласни дейности често е именно това, което мотивира ученика, създава чувство за принадлежност, подобрява поведението и изгражда социални умения. Санкцията лишава ученика точно от възможностите, които могат да му помогнат да се коригира. Предвид тежките последици, училищата могат да се въздържат от налагане на предупредителни мерки, дори когато са необходими, за да не ограничат ученика. Това подкопава самата функция на предупредителната система.	Приема се за сведение	Текстът е допълнен.
	7. В § 97 и § 99 да отпадне "бележник за кореспонденция" Мотиви:	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

	Формата „бележник за кореспонденция“ е остаряла и до голяма степен неприложима в съвременната образователна практика. В последните години се въведоха електронни дневници, които заменят физическите носители. Съгласно чл. 71 от ЗПУО, училището е длъжно да осигури ефективна комуникация с родителите, но не се изисква използването на конкретна материална форма. Съвременните електронни системи осигуряват далеч по-бърз, проследим и пълноценен обмен на информация, като същевременно намаляват административната тежест за учители и родители. Удачно е бележникът за кореспонденция да отпадне като документ и от Приложение № 4 към чл. 31 на Наредба № 8 за от 11 август 2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование.		
	8. Да отпадне текста на § 100, с който се създава се чл. 210а: „Чл. 210а. Родителите подписват споразумение с детската градина или училището за спазване на правилника на институцията.“ Мотиви: Правилникът за дейността на детската градина или училището е вътрешен нормативен акт, който урежда организацията на учебния процес, правата и задълженията на всички участници в образователната среда – включително и на родителите. Според чл. 28 и чл. 29 от ЗПУО, спазването на този правилник е задължително и не изисква сключване на допълнително споразумение, за да има правна сила. С подписването на задължителните документи при записване, родителите декларират, че са запознати с правилника и ще съдействат за неговото спазване. Това обаче не представлява споразумение по смисъла на граждански договор и не носи същите правни последици, каквито създава предвидената в чл. 210а формулировка. Въвеждането на такава разпоредба създава предпоставки за неправомерно тълкуване на взаимоотношенията между образователната институция и семейството и може да бъде използвано за административен натиск над родителите.	Приема се	Разпоредбата отпада от Законопроекта

	Освен това, липсва яснота относно последиците при отказ на родител да подпише такова споразумение – не е посочено дали това ще повлияе на достъпа до образование, което поражда правна несигурност и потенциал за нарушаване на основни права. Считаме, че заложената в проекта разпоредба е излишна, правно неуместна и може да доведе до сериозни тълкувателни и практическо-приложни затруднения, поради което предлагаме §100 да отпадне.		
	9. Да отпадне предложения текст в § 140, чл. 347 (3), т. 6 - "в ал.6 думите „кмета на общината“ се заменят с „директора на ДГ или училището, в чийто район на обхват по чл. 264б е постоянният адрес на детето или ученика“. Мотиви: Предлаганата промяна възлага на директора на училището или детската градина правомощието да предприема действия при неизпълнение на задължението за участие в задължителното предучилищно и училищно образование, включително и налагане на административни санкции на родителите. Това предложение е нецелесъобразно и правно необосновано, поради следните аргументи: 1.Училището е образователна, възпитателна и социална институция, в която взаимоотношенията между семейството и педагогическата общност се основават на партньорство, доверие и сътрудничество. Превръщането на директора в санкциониращ орган подкопава тази връзка и е в пълен разрез с мисията на образователната институция. 2.Директорът не е административно-наказващ орган по смисъла на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН). Той не разполага с правомощията, механизмите за проверка и процедурите за налагане на глоби, каквито имат общинските и държавните органи. Това включва липса на достъп до регистри, механизми за контрол и процедури за обжалване. 3.Налагането на глоби е изключителна компетентност на общинските и държавните власти, които притежават съответния административен капацитет. Прехвърлянето на тази отговорност		Досегашната практика показва, че съществуващото законово правомощие на кметовете да реализират административно-наказателната отговорност, не се упражнява. Предоставянето на административно-наказателни правомощия на директорите ще доведе до по-голяма оперативност и по-ясна отговорност и ангажираност.

	върху директорите създава правна несигурност и рискове от злоупотреба или неравнопоставено прилагане на закона. 4.Не е ясно какви ще бъдат последствията, ако директорът не изпълни това задължение – няма предвиден контролен механизъм, няма яснота по процедурите, а правната отговорност остава неуточнена. 5.Остава и съществено недоумение относно прилагането на нормата в случаите, при които учениците в задължителна училищна възраст са записани в училища извън района на обхват по постоянния си адрес. В такава ситуация възникват въпроси: оКой директор носи отговорност – този по адрес или този, в чието училище реално учи детето? оКак ще се прилага нормата при различие между постоянен и настоящ адрес? оКак ще се осъществява междуинституционална координация при междуобщински случаи? Липсата на яснота по тези въпроси води до практически затруднения, риск от неправилно тълкуване и неефективно прилагане на закона. В обобщение, предлаганата промяна: •излиза извън функциите на образователната институция; •противоречи на принципите на сътрудничество между училището и семейството; •не е юридически обоснована и е практически неприложима; •създава потенциални конфликти и правна неяснота между участниците в образователния процес.		
	II. По други въпроси, които не са обхванати в предложения проект, но считаме, че изискват законодателни промени: 1. **Относно завършване на основно образование** Предложение: Да се измени чл. 10, ал. 1, т. 3 от ЗПУО, като текстът: „основно образование – от I до VII клас включително“ се замени със „основно образование – от I до VIII клас включително“. Мотиви:	Приема се за сведение	Предложението не се отнася до въпроси, предложени за обществено обсъждане със Законопроекта.

	1.Учениците в VII клас са на възраст около 13 години – етап, в който се намират в активна фаза на личностно израстване и емоционална нестабилност. Изискването да преминат в ново училище и да направят важен избор за профилирано или професионално образование на тази възраст е преждевременно. Оставането им в позната училищна среда до VIII клас създава повече стабилност и мотивация. 2.В повечето страни от ЕС основното образование обхваща поне до VIII, а често и до IX клас, като преходът към гимназиално образование се прави в по-зряла възраст. България е сред малкото изключения с толкова рано завършващ основен етап. 3.Промяната ще облекчи механизма за обхват и задържане на ученици, тъй като в момента след VII клас се наблюдава отпадане на част от учениците, особено в социално уязвими групи. Удължаването на основното образование до VIII клас ще даде на училището и институциите повече време и ресурси да реагират превантивно. 4.В момента ученици от VII клас преминават към училища с IX–XII клас, където разликата във възрастта между 13 и 18 години е чувствителна и създава рискове от социална изолация и негативни влияния. Завършването на основното образование в VIII клас ще доведе до по-добър баланс между възрастовите групи. 5.Част от учебното съдържание, особено по математика, природни науки и чужд език, изисква време за усвояване, което не може да бъде адекватно осигурено до края на VII клас. Разширяването на основното образование с още една година ще даде възможност за по-плавно натрупване на компетентности.		
	2. **Относно националните външни оценявания в IV и X клас** Предложение: Националните външни оценявания в края на IV и X клас да отпаднат. Мотиви: Учениците в IV клас са все още в начален етап на образование, в който се изграждат базови умения по четене, писане и смятане. Изпити с висок натиск в този етап могат да натоварят излишно	Не се приема	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

	децата и да повлияят негативно на мотивацията им. Често се създава стрес и тревожност у учениците, които не са достатъчно подготвени за формалното стандартизирано изпитване. Това може да доведе до негативни преживявания и понижаване на самочувствието им. Изпитите в X клас често се възприемат като формални и с ограничена педагогическа стойност, тъй като нямат пряко въздействие върху учебната програма и кариерното ориентиране на учениците. За разлика от държавните зрелостни изпити в края на XII клас, резултатите от НВО в X клас нямат ключово значение за прием, което поставя под въпрос смисъла и необходимостта от провеждането им. Премахването на допълнителни изпити ще създаде по-положителна атмосфера в училището, което от своя страна подобрява учебната мотивация и общия климат, важни за успешното адаптиране на учениците в средното образование.		
	3. **Относно срока за спиране на месечните помощи за дете (т.нар. „детски надбавки“)** Предложение: Да се измени разпоредбата на чл. 12, ал. 4 и/или съответната част от Закона за социално подпомагане, като се предвиди: „Месечната помощ за дете се спира за срок от 3 месеца при допускане на 5 и повече неизвинени отсъствия от училище в рамките на един месец, освен ако отсъствията са по уважителни причини, съгласно нормативно установените изисквания.“ Мотиви: Спирането на детските надбавки за период от една година при допуснати само 5 неизвинени отсъствия в рамките на един месец е непропорционална санкция, която наказва семейството в дългосрочен план за краткосрочно нарушение. Много от семействата, които разчитат на социални помощи, живеят в рискова среда и често се нуждаят от подкрепа, а не от строги репресивни мерки. Отнемането на месечната помощ за една година ограничава правото на детето на грижа и закрила, което може да влоши социалната му среда, вместо да подобри поведението.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		Спирането на помощта за 12 месеца не гарантира, че родителят ще промени поведението си. Напротив – това често влошава отношенията между родителя и институциите и води до допълнително отчуждение от образователната система. Санкция от 3 месеца е достатъчна, за да покаже последици от нарушението, без да води до трайна социална вреда. Тя дава възможност на родителя да поправи поведението си в кратък срок, а институциите да наблюдават ефекта и да предложат съпътстващи социални мерки.		
		4. **Относно Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст** Предложение: Основната роля за осъществяване на дейностите по Механизма за обхващане да се възложи на независимо, специализирано звено или структура, а не на училищните екипи. Мотиви: 1.Учителите не са контролен или административно-наказващ орган. Педагогическите специалисти са подготвени и назначени да изпълняват образователна, възпитателна и подкрепяща функция. Въвличането им в дейности по адресни проверки, обходи и събиране на информация от социален или административен характер ги поставя в роля, която е извън професионалната им компетентност. 2.Нарушава се доверието между учител и родител. Превръщането на учителите в „контрольори“ на семейното поведение разрушава връзката на доверие и сътрудничество между училището и родителите. Това противоречи на принципа на партньорство, залегнал в ЗПУО, и създава конфликтни ситуации, които учителите трудно могат да овладеят. 3.Дейностите по механизма изискват междуинституционална експертиза. Работата с ученици в риск, трайно отсъстващи деца или деца със социални проблеми изисква специализирана подготовка и координация между институции – МВР, АСП, дирекции „Социално подпомагане“, местната власт и др. Учителите нямат нито	Не се приема	Всички държавни и местни органи на управление са длъжни да си взаимодействат за обхващане в системата на предучилищното и училищното образование на децата и учениците, подлежащи на задължително предучилищно и училищно образование.

		правомощията, нито инструментите за ефективно и законово устойчиво изпълнение на тези дейности. 4.Прекомерна административна и физическа натовареност на училищата. Участието в екипите по обхват отнема значителен човешки ресурс от училищата – особено в по-малки населени места, където броят на служителите е ограничен. В много случаи директорите и учителите сами извършват обходи, често в извънработно време, при повишен риск за личната им сигурност. 5.Налице е неефективност и формализъм в отчетността. Дейностите по механизма често се свеждат до формално отчитане, без реална възможност за устойчива реинтеграция на децата в училище. Единствено специализирана структура, с ресурс, правомощия и координационен капацитет, може да постигне дългосрочни резултати. 6.Учителите често не получават необходимата подкрепа и съдействие от други институции. В практиката училищните екипи по обхват често са оставени сами да извършват обходи и да търсят информация по адресите на децата, без ефективна координация с други социални и контролни органи. Това създава непропорционално тежко натоварване върху учителите и ръководството на училището. 7.Обхватът на дейностите често излиза извън компетенциите на училището. Част от децата и учениците, които подлежат на обхват, са временно или постоянно в чужбина. Установяването на тяхното местонахождение е административна и дипломатическа задача, която не може и не трябва да бъде възлагана на учители, тъй като това изисква специални правомощия и ресурси. 8.Съществува висок риск за безопасността и правната сигурност на учителите. Обходите по адресите могат да поставят педагогическите специалисти в ситуации на риск и юридическа незащитеност, особено при липсата на ясна институционална подкрепа и регламентирани процедури.		

		5. **Относно издаване на удостоверения на всички ученици, завършили от I до III клас** Предложение: В чл. 128, ал. 1 да се добави уточнение, че удостоверенията за завършен клас от I до III клас се издават при заявено желание от страна на родителите. Мотиви: Издаването на удостоверения по подразбиране за всички ученици от I до III клас създава излишна административна работа за училищата, особено когато не е необходим официален документ от страна на родителите.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		6. **Относно запознаването на Педагогически съвет с бюджета и отчетите за изпълнението му** Предложение: Чл. 263, ал. 1, т. 15 текстът: „15. запознава Педагогическия съвет с изпълнението на бюджета;“ да отпадне. Мотиви: Настоящата формулировка на чл. 263, ал. 1, т. 15 предвижда задължително представяне на информация за изпълнението на бюджета пред Педагогическия съвет, докато чл. 291 от Закона изисква същото и спрямо Общото събрание на институцията. Това води до излишно дублиране и формализъм, тъй като директорът на практика изнася една и съща информация пред два органа, в чиито състави са включени всички педагогически специалисти.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане
		7. **Относно мерки и санкции** Предложение: Да бъдат нормативно разписани механизми за въздействие върху вътрешната мотивация на учениците, както и алгоритми за тяхното прилагане. Акцентът следва да бъде поставен върху необходимостта от стриктно спазване на установените правила в институциите, като се избягва допускането на компромиси с дисциплината и реда. Санкциите и предупредителните мерки следва да бъдат ясно дефинирани, приложими на практика и ефективни по отношение на превенцията и корекцията на нежелано поведение.	Приема се за сведение	Обект на уреждане в подзаконовата нормативна уредба

		Мотиви: Утвърждаването на последователна и ефективна политика по отношение на ученическото поведение е от съществено значение за поддържане на реда, сигурността и високото качество на образователния процес. Необходимо е да се стимулира вътрешната мотивация на учениците като дългосрочен фактор за саморегулация, лична отговорност и ангажираност с образованието. Трябва да се осигури яснота, предвидимост и обективност при прилагането на мерки, като се избегнат субективни и несистемни подходи. Педагогическите специалисти и ръководствата на институциите трябва да бъдат подкрепени чрез дефинирани алгоритми и стандарти за действие, за да избегнат конфликтите и ескалации. Най-важно е да бъде укрепено доверието между всички участници в образователния процес чрез справедлива и прозрачна дисциплинарна рамка. Становището на Областната структура на Съюза на ръководителите в системата на народната просвета в България – област Сливен, отразява професионалното мнение както на педагогическата колегия, така и на ръководителите на образователните институции в региона. Обединява ни стремежът към устойчиво и успешно развитие на българското образование, за да осигурим на нашите възпитаници по-добър старт в живота, повече възможности и увереност в собствените им сили.		
209.	marian.radnev 13 юни 2025 г. 17:16:59 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е

		изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка:		определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		

210.	marian.radnev 13 юни 2025 г. 17:20:44 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование Продължение от ЧАСТ 1 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
211.	marian.radnev 13 юни 2025 г. 17:22:53 ч. Портал за обществени консултации	**Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование Продължение от Част 2 Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от

		право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

212.	sormanov 13 юни 2025 г. 17:47:11 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1/4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права.		
213.	sormanov 13 юни 2025 г. 17:47:55 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2/4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
214.	sormanov 13 юни 2025 г. 17:48:24 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3/4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
215.	sormanov 13 юни 2025 г. 17:49:04 ч.	**ЧАСТ 4/4 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се

	Портал за обществени консултации	Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата ЗПУ чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права.		подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		
216.	Анелия 1 13 юни 2025 г. 18:15:47 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие;		

		- средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
217.	Анелия 1 13 юни 2025 г. 18:16:50 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от

		1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминаци 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека		регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
218.	13 юни 2025 г. 18:17:44 ч. Анелия 1 Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Име: Анелия Лазарова		
219.	Гина 14 юни 2025 г. 22:43:38 ч. Портал за обществени консултации	*ЧАСТ 1* Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото

		развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип.		образование относно определянето на формата на обучение.

		2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
220.	Гина 14 юни 2025 г. 22:44:40 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на

		Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания.		вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
221.	14 юни 2025 г. 22:45:17 ч. Гина Портал за обществени консултации Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е:	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		- юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Име: Гина Лазарова		
222.	Ирина Манушева 15 юни 2025 г. 16:00:05 ч. Портал за обществени консултации	*Възражение срещу промените, свързани с оценяването на учениците* Възразявам срещу предложенията в §47 със следните мотиви: 1. Те не изпълняват заявеното намерение за пренасочване на оценяването от запаметяване към умения. 2. И сега на различните функции на оценяването, в т.ч. изброените тук, е отделено внимание в Наредба 11, чл. 5. Проблемът е, че не излизаме от рамките на "констатиращата“ и „селективната“.	Приема се за сведение	Внесени са корекции

		3. Не е ясно какво следва да означава "синхрон в оценяването по различни предмети". 4. "Саморегулирането на усилията" в този контекст е просто поредното "как да принудим детето да научи това, което ние искаме от него в този момент" и няма нищо общо с важното умение за саморегулиране на ученето, което би трябвало да включва свободно целеполагане, избор на време и средства за следване на поставените цели, умения за самооценка и др. 5. Предложението в §47, т. 4. а именно, създаване на нова ал. 5 в чл. 117, гласяща: „Чрез оценяването в процеса на училищното обучение се насърчава активното учене и придобиването на житейски значими умения и се отчитат и придобитите от учениците социално–поведенчески умения“, е категорично неприемливо. То представлява изключително опасна легитимация на наказателните оценки и смесване на оценката за знания и умения с оценка за поведение. Оценката за поведение/дисциплина дори в явна форма е вредна и опасна. Тя на практика прехвърля отговорността от професионално подготвения възрастен учител към детето и евентуално родителите. Оценката за поведение е чисто и просто наказателна мярка, която в някои случаи може да постигне краткотрайно подчинение , но не и полезен ефект във формирането на личността. Неслучайно всички значими автори в педагогическата и психологическата литература отричат наказателния подход. Децата и подрастващите имат нужда от подкрепа, насърчение и личен пример, от здрава връзка със зрели и отговорни възрастни, от уважение, което ги учи да уважават себе си и другите, не от санкции и оценки. Последните единствено задълбочават усещането на децата за собственото им безсилие и незначимостта на личността им в училището и в крайна сметка, обществото като цяло. А това именно често стои в корена на агресивното, антисоциално или самоувреждащо поведение. В прикрития вид, който в момента ни се предлага, тази оценка е още по-опасна. Второкласникът, който тича в коридора, защото е бил принуден два часа да седи на чина, без да мръдне, да получава ниска оценка по родинознание, понеже не е усвоил правилата в урока за		

		правата и задълженията на учениците? Седмокласникът с отлични математически умения – защото от скука говори в час? Дванадесетокласникът с развито критично мислене и подчертан интерес към проблемите на гражданското общество – защото си позволява да изрази различно мнение от това на учителя? * Когато говорим за преразглеждане на оценяването, трябва да помислим за какво служи то в крайна сметка. Оценката подменя целта на ученето и убива автентичната мотивация; не е ли крайно време да помислим въобще за мястото ѝ в училище? Цифровата (или еднословна) оценка дълбоко опорочава процеса на учене, подменяйки из основи целта и смисъла. Детето вече не учи, за да задоволи вроденото си любопитство и естествения подтик за развитие, а за да отговори на външни очаквания, да избегне наказание, да почувства моментно възнаграждение. Учителите се превръщат в треньори, чиято цел е подопечните им да се представят добре на поредното НВО и това вече започва от първия досег с училището. Оценяването, чиято масова цел е да покаже какво не знае ученикът, води и до състояние на постоянен стрес, в което устойчивото и автентично учене просто не е възможно – чисто неврологично дори, да не говорим за подменената мотивация и за всички други опасни последици от стреса, в т.ч. за психичното здраве. Оценката няма нищо общо с ползотворна обратна връзка, която помага на ученика да подобрява знанията и уменията си, а на учителя - да адаптира и да усъвършенства методите и подходите си. Особено вредни са тестовете, които възпитават опасни нагласи на налучкване, фалшиво усещане за знания, неумение за изразяване. Необходимо е фундаментално преразглеждане на оценяването. То може да се запази единствено за финални изпити, удостоверяващи, че ученикът е овладял определено ниво на компетентности за съответния етап. В процеса на обучение обаче е важно да даваме конструктивна обратна връзка, която подкрепя усилията, очертава конкретни насоки за работа, насърчава мотивацията за развитие и		

		вярата в собствените сили и възможности. Всичко това е изначално невъзможно в сегашната система на оценяване и предложенията в ЗИД по никой начин не способстват за решаването на проблема; напротив, задълбочават го с неясни формулировки и създават нови, още по-опасни проблеми с включването на компонент поведение.		
223.	Ирина Манушева 15 юни 2025 г. 16:17:44 ч. Портал за обществени консултации	**Възражение срещу дефинирането на оценките от НВО и ДЗИ като окончателни** Възразявам срещу предложението в §50 със следните мотиви: Въпросното предложение очевидно е реакция срещу решението на Върховния административен съд от м. март 2025 г., с което той обяви за нищожна забраната да се оспорват оценките от матурите, въведена в Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. Тогава съдът напомни, че с „*наредба, която съставлява подзаконов нормативен акт, не може да се уреждат първични отношения извън уредените такива в закона и по този начин да се дописва законът“*. Забраната за оспорване на оценки от изпити с изключително голямо значение за бъдещото обучение и развитие на децата и младите хора обаче е сама по себе си порочна. Известни са редица случаи на технически грешки и некоректно оценяване. Важно е да се разработи ефективен механизъм за установяването им и коригирането на оценката, а не да се постулира забрана в закона. Обичайното възражение е, че това би проточило неимоверно много кампаниите за кандидатстване. По отношение на ДЗИ то е несъстоятелно, защото дори да бъде коригирана след първата кандидатстудентска кампания, оценката ще има значение за всички следващи и за ред други аспекти на реализацията на човека. Що се отнася до НВО, опираме до много по-сериозния проблем, а именно употребата им за кандидатстване в прогимназия и най-вече гимназия. През последните години те са изключително скъпо начинание – както за цялото общество, така и за семействата на седмокласниците, без абсолютно никакъв полезен ефект за образованието. Напротив, ясно се виждат вредни последици като разширяване на ножицата между училищата, ограничаване на	Приема се за сведение Приема се частично	Следва да се прави разлика между резултат и оценка. Оценките от НВО и ДЗИ са окончателни по начина, по който окончателни са и оценките от държавните изпити в дипломите за висше образование. Нито в исторически план в България, нито в друга образователна система оценката от матура подлежи на преразглеждане. Оценката се поставя в резултат на преглед и оценяване на изпитната работа от двама независими оценители, специалисти в съответната област – учители и/или университетски преподаватели, а при разминаване между двамата – работата се оценява и от трети специалист. И към момента са създадени възможности учениците, съответното зрелостниците да се запознаят с оценените си изпитни работи и в случай на техническо несъответствие между резултатите Разпоредбата е допълнена и не обхваща случаите на грешки.

		избора на профилирано/професионално образование, огромен стрес за децата, учителите и родителите, задълбочаване на неравния достъп до качествено образование, невъзможност за отсяване на децата с таланти и сериозни интереси в определена област, невъзможност за анализ на състоянието и проблемите в образованието и ефектите от една или друга реформа. Предложение: Да се разработи ефективен механизъм за оспорването и коригирането на оценката от НВО и ДЗИ. Външните оценявания да се върнат към първоначалната заявената си цел: да служат за обективна оценка и диагностициране на проблеми на училищно, регионално и национално ниво и проследяване на ефектите от взетите мерки. Да се преустанови задължителното кандидатстване и избор на профилирана/ професионална паралелка. Да се даде възможност на всяко училище да определя само правилата и критериите си за прием.		
224.	Ирина Манушева 15 юни 2025 г. 16:26:27 ч. Портал за обществени консултации	**Възражение срещу въвеждането на предмет "Добродетели и религии" като задължителен** Без ни най-малко да омаловажавам нито религията, нито важния въпрос за ценностното формиране на личността, възразявам срещу предложението за въвеждане на предмет "Добродетели и религии" като част от задължителната учебна програма със следните мотиви: 1. Изучаването на религиите в исторически, културен и философски аспект и сега присъства в хуманитарните предмети от задължителната програма. 2. И сега желаещите могат да изучават религия (православие, ислям или т.нар. неконфесионална, но също религиозно насочена програма) като избираем предмет. Не е ясно кое налага превръщането на въпросния предмет в задължителен за всички. 3. Въвеждането на религиозно обучение като част от задължителната учебна програма, дори да има възможност за избор, накърнява светския характер на училището и поставя под въпрос мисията му да	Приема се за сведение	Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за

		гради умения за критично мислене, основаващо се на научни достижения. 4. Въвеждането на религиозно обучение като част от задължителната учебна програма, дори да има възможност за избор, създава предпоставки за опасно разделение и противопоставяне на децата от малки. Училището следва да бъде място на обединение и подчертаване на общото помежду ни. 5. Очевидно липсва обществен консенсус. 6. Не е ясно как ще се гарантират фундаментални права. Теоретично се дава възможност за избор между различни програми, но първо, те могат лесно да се променят без поправки в ЗПУО, и второ, всички знаем, че в българското училище реалният избор винаги е затруднен. 7. Няма никаква яснота кой и как ще преподава по трите програми, какво ще съдържат, колко ще струва. Не се знае дали този предмет ще се добави към бездруго претоварената програма на учениците или ще измести друг учебен час от бездруго недостигащите. 8. В ЗИД не се уточнява кога следва да се въведе въпросният предмет, което на практика позволява той да бъде въведен масово още от следващата учебна година въпреки твърденията, че това ще се случи от 2026/2027 г., и то само за 1 клас. Дори да е от 2026 г., този кратък срок не би позволил разработване на качествени програми, адекватна подготовка на учителите, пилотно въвеждане и апробация, задълбочен анализ на резултатите и последващи корекции, създаване на качествени учебници и др. 9. Намерението да се въведе за 1 клас само по себе си е силно обезпокоително. На тази възраст няма изградено абстрактно мислене, рискува се дълбок когнитивен дисонанс у децата и се залагат основите на противопоставяне от най-ранна възраст. 10. Особено тревожни са прокрадващите се сигнали, вкл. в изявления на министър Вълчев, че програмата, предвидена за деца, които не желаят да изучават религия, също ще съдържа значителна част религиозен материал. Възпитанието в добро обаче не е прерогатив на религията и внушението за обратното има опасни последици.		конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Разделянето на децата в зависимост от алтернативната учебна програма не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители

		10. Безспорно училището има важна възпитателна роля, но поставянето на знак за тъждество между морала и религията е манипулативно и нередно. Силно неоснователно е също да смятаме, че с час по „добродетели“ може да се постигне полезен възпитателен ефект. Нямаме нужда от „преподаване на добродетели“, а от качествена промяна в подготовката на учителите, учебната програма и училищната култура като цяло, за да създадем човеколюбива и уважителна среда, възпитаваща по естествен път, и условия учениците да дискутират, припознават и интернализират ценности, . 11. Страната ни е на последните места в Европа по ред показатели, свързани с образованието: академични и социално-емоционални умения, критично и творческо мислене, мотивация за учене през целия живот, здравна култура, толерантност, гражданско самосъзнание и други важни компетентности. Учениците ни се представят под критичния минимум на собствените ни и международните изпити. На този фон МОН предлага… религия. 12. Дори да говорим за час по етика, това не бива да се случва прибързано, както в момента. Вместо да пилеем огромни ресурси за въвеждането на нов предмет, за който още не знаем какво ще съдържа, как ще се впише между останалите и как ще повлияе на учениците и тяхното израстване, трябва да започнем сериозен и задълбочен експертен и обществен дебат за целите на образованието; да очертаем нужните реформи, стъпвайки на надеждни данни, анализи и научно обосновани принципи и прогнози; да набележим стъпките в близък и далечен план за осъществяването им, включително адекватно проследяване на резултатите и своевременни корекции. Едва тогава ще видим как, къде и в каква форма има място подобен предмет. В заключение изразявам категорично мнение против въвеждането на задължителен учебен предмет „Добродетели и религии“. Призовавам изучаването на определена религия да остане избираемо, както досега, и да се съсредоточим върху преосмислянето и осъвременяването на образователната система като цяло.		

225.	Ирина Манушева 15 юни 2025 г. 18:39:50 ч. Портал за обществени консултации	**Възражение срещу разширяването на забраната за мобилни устройства** Възразявам срещу § 85 със следните мотиви: Предложението разширява обсега на сега съществуващата забрана за използване на мобилни телефони по време на учебните часове (ЗПУО, чл. 172. Новата формулировка може да доведе до пълна забрана за използване на мобилни устройства, включително отнемането им за цял ден и налагане на санкции при употребата им при възникване на спор дали е имало уважителна причина за това. Това би могло да има крайно неблагоприятни и опасни последствия. 1. Всяка мислима процедура за задължаване на учениците да оставят телефоните си за целия ден би била унизителна за тях и затрудняваща учителите. 2. Телефоните са буквално спасение за много деца. За тези, които се чувстват изолирани от съучениците си, и в междучасието се обаждат на приятел. За тези, които са станали обект на злепоставяне, вербално насилие или дори физическо от страна на връстници или учители и в междучасието се обаждат на родителите си - не с оглед на разправа, а споделяне и утеха. За тези, които са получили паник атака по време на изпитване или са закъснели за час и искат да обяснят, преди родителят им да види електронния дневник. За тези, които се чувстват зле физически или психически, но медицинската сестра / психологът не е на работа и наблизо няма ДОВЕРЕН учител, на когото да споделят и да им обърне внимание. 3. Училищното образование у нас се намира в тежка криза, част от която е липсата на усещане за смисъл у учениците и чувството, че са бездушни обекти на обучително и възпитателно въздействие в система, предназначена да служи преди всичко сама на себе си. Учебният материал не съответства на потребностите им и не способства развиването на умения, които са им необходими днес и ще им бъдат необходими в бъдеще. Оценяването е фокусирано върху тестове, които не измерват полезни знания и умения и не дават полезна обратна връзка, за сметка на това води до силен стрес, възпрепятстващ ученето, и често се използват като наказателен	Не се приема	Изследвания на ОИСР показват, че учениците у нас използват значително повече от своите връстници в останалите страни телефоните за цели, различни от образователните, което води до дългосрочни негативни последици

		инструмент от учителите. Липсват възможности за свободно целеполагане, избор на средства за следване на поставените цели и самооценка. Липсва уважение към личността на ученика, възможности за изразяване на мнение и водене на дебати, за реално участие в управлението на училищния живот и мн. др. Всичко това неминуемо води до усещане за безсилие и незначимост, което често стои в корена на агресивното, антисоциално или самоувреждащо поведение и импулса за нарушаване на правилата. В този контекст всеки разговор за санкции и забрани води само и единствено до задълбочаване на проблема. Вместо това следва да работим активно за качествена промяна в подготовката на учителите, учебната програма и училищната култура като цяло, за да създадем човеколюбива и уважителна среда, възпитаваща по естествен път. Най-просто казано: да правим така, че учениците да не злоупотребяват с телефоните си не поради страх от наказание, а от интерес към случващото се в часа и уважение към съучениците и учителя. Не бива да забравяме, че това и сега става изключително успешно в много класни стаи благодарение на добри педагогически практики. Необходимо е да търсим начини да ги подкрепяме и разпространяваме, а не още повече да отблъскваме учениците от училището. Предложение: към сега съществуващия чл. 172, ал. 1, т. 12 от ЗПУО („да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове“) да се добави: „освен за образователни цели“.		
226.	Ирина Манушева 15 юни 2025 г. 18:40:33 ч. Портал за обществени консултации	**Възражение срещу разширяването на забраната за мобилни устройства** Възразявам срещу §85 със следните мотиви: Предложението разширява обсега на сега съществуващата забрана за използване на мобилни телефони по време на учебните часове (ЗПУО, чл. 172. Новата формулировка може да доведе до пълна забрана за използване на мобилни устройства, включително отнемането им за цял ден и налагане на санкции при употребата им при възникване на спор дали е имало уважителна причина за това.	Не се приема	Изследвания на ОИСР показват, че учениците у нас използват значително повече от своите връстници в останалите страни телефоните за цели, различни от образователните, което води до дългосрочни негативни последици.

		Това би могло да има крайно неблагоприятни и опасни последствия. 1. Всяка мислима процедура за задължаване на учениците да оставят телефоните си за целия ден би била унизителна за тях и затрудняваща учителите. 2. Телефоните са буквално спасение за много деца. За тези, които се чувстват изолирани от съучениците си, и в междучасието се обаждат на приятел. За тези, които са станали обект на злепоставяне, вербално насилие или дори физическо от страна на връстници или учители и в междучасието се обаждат на родителите си - не с оглед на разправа, а споделяне и утеха. За тези, които са получили паник атака по време на изпитване или са закъснели за час и искат да обяснят, преди родителят им да види електронния дневник. За тези, които се чувстват зле физически или психически, но медицинската сестра / психологът не е на работа и наблизо няма ДОВЕРЕН учител, на когото да споделят и да им обърне внимание. 3. Училищното образование у нас се намира в тежка криза, част от която е липсата на усещане за смисъл у учениците и чувството, че са бездушни обекти на обучително и възпитателно въздействие в система, предназначена да служи преди всичко сама на себе си. Учебният материал не съответства на потребностите им и не способства развиването на умения, които са им необходими днес и ще им бъдат необходими в бъдеще. Оценяването е фокусирано върху тестове, които не измерват полезни знания и умения и не дават полезна обратна връзка, за сметка на това води до силен стрес, възпрепятстващ ученето, и често се използват като наказателен инструмент от учителите. Липсват възможности за свободно целеполагане, избор на средства за следване на поставените цели и самооценка. Липсва уважение към личността на ученика, възможности за изразяване на мнение и водене на дебати, за реално участие в управлението на училищния живот и мн. др. Всичко това неминуемо води до усещане за безсилие и незначимост, което често стои в корена на агресивното, антисоциално или самоувреждащо поведение и импулса за нарушаване на правилата. В този контекст всеки разговор за санкции и забрани води само и единствено до		

		задълбочаване на проблема. Вместо това следва да работим активно за качествена промяна в подготовката на учителите, учебната програма и училищната култура като цяло, за да създадем човеколюбива и уважителна среда, възпитаваща по естествен път. Най-просто казано: да правим така, че учениците да не злоупотребяват с телефоните си не поради страх от наказание, а от интерес към случващото се в часа и уважение към съучениците и учителя. Не бива да забравяме, че това и сега става изключително успешно в много класни стаи благодарение на добри педагогически практики. Необходимо е да търсим начини да ги подкрепяме и разпространяваме, а не още повече да отблъскваме учениците от училището. Предложение: към сега съществуващия чл. 172, ал. 1, т. 12 от ЗПУО („да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове“) да се добави: „освен за образователни цели“.		
227.	georgim 15 юни 2025 г. 16:48:09 ч. Портал за обществени консултации	**Възражение срещу узаконяването на корупцията** По дефиницията на думата имаме "корупция" тогава когато **длъжностно лице използва своите обществени функции за лично облагодетелстване, а не в полза на обществото**. Така например училищата, в качеството си на доставчици на обществени услуги, които се финсират от държавата би трябвало при всяко едно действие да се ръководят преди всичко от най-добрия интерес на детето. Това е тяхно задължение и задължение на българската държава по **чл. 3 на Конвенцията за правата на детето на ООН, която България е ратифицирала през 1991г**. Обаче в новия законопроект на МОН корупцията вече официално се превръща в един от основните принципи на предучилищното и училищното образование като се предлага в чл. 3 да се въведе нова точка според която образованието по закон и по принцип трябва да бъде с "насоченост към благополучието на децата, учениците и педагогическите специалисти". Т.е. обществените служители в сферата на образованието вече по закон ще работят по принцип и за своето лично благополучие и облагодетелстване. Те вече ще са корупционери по закон.	Приема се за сведение	Не съдържа предложение

		Това е срамно! За тяхното благополучие трябва да се грижат техните работодатели и синдикални организации, както и евентуално Министерството чрез разработване на конкретни политики и програми, но е абсурдно в закон да се вписва, че тяхното лично благополучие трябва да е ПО ПРИНЦИП и ПО ЗАКОН насоката на образователната политика на държавата. И служителят да се издига до нивото на клиента - на децата, на които трябва да служи.		
228.	georgim 15 юни 2025 г. 17:04:17 ч. Портал за обществени консултации	**Възражение срещу вмененото задължение да се подписваме под законов натиск върху празен лист (Част 1)** **1. Липса на мотиви и нарушение на Закона за нормативните актове** Съществените промени, предвидени в чл. 210а, **са внесени без каквито и да е мотиви или обяснение за тяхната необходимост**, обхват и правни последици. Това е **пряко нарушение на чл. 28 от Закона за нормативните актове**, който задължава всеки законопроект да бъде придружен от **мотиви или доклад с анализ на въздействието**, включително: • какъв проблем решава предложението, • очаквани ефекти за адресатите (в случая – родителите и децата), • алтернативи и защита на права. Вместо това, чл. 210а е формулиран **в крайно общ вид, без ясни граници и цели**, което го прави неразбираем за широката общественост и уязвим за прилагане по нееднакъв начин от институциите.	Приема се	Разпоредбата е отпаднала от Законопроекта.
229.	georgim 15 юни 2025 г. 17:04:30 ч. Портал за обществени консултации	**Възражение срещу вмененото задължение да се подписваме под законов натиск върху празен лист Част 2** **2. Противоречие с принципа на доброволно договаряне** Формулировката: „Родителите подписват споразумение с детската градина или училището за спазване на правилника на институцията.“ създава **задължение за сключване на споразумение**, **без да се предоставя**: • проект или модел на това „споразумение“;	Приема се	Разпоредбата е отпаднала от Законопроекта.

		• право на отказ или възражение; • яснота дали отказът води до административни или санкционни последици за родителя или ученика. Това е **фундаментално нарушение на принципите на договорното право**, според които: „Договор се сключва по взаимно съгласие между равнопоставени страни.“ (чл. 8 и 9 от ЗЗД) В този контекст предложението на чл. 210а на практика превръща едно **едностранно задължение** в **принудително „споразумение“**, което **злоупотребява с формата на договор**, лишавайки го от основното му качество – свободната воля. **3. Потенциално противоречие с международното право** Задължителното подписване на „споразумения за спазване на правилник“ от родителите, без гаранция за доброволност, съдържание или защита на интересите на детето и семейството, противоречи на международни актове, по които България е страна: • **чл. 5 и 18 от Конвенцията за правата на детето** – признават родителите като първостепенни носители на отговорност за възпитанието и развитието на детето; • **Протокол №1 към ЕКПЧ, чл. 2** – гарантира правото на родителите да образоват децата си съобразно собствените си убеждения; • **Харта на основните права на ЕС, чл. 14 и 16** – защитава свободата на образование и правото на свободно договаряне. 📌 Принудителното подписване на неясен документ, наложен от образователната институция, **е в противоречие с тези международни задължения**. Още повече в големите градове в България родителят не може да избира свободно училището на детето си, а участва в класирани по определен признак - териториален или по успех. След като детето е "разпределено" в определени училища от системата е абсурдно после училището да извива ръцете на родителите да подписват документ с неясно съдържание. Този законопроект представлява една принуда от държавата всички граждани в момента да се		

		подпишем на празен лист. Няма как държавата да ме принуждава да подписвам споразумение с държавата, чието съдържание да бъде оставено на произвола на корупционните желания и "личното благополучие" на конкретния педагогически специалист, на когото съм бил разпределен. **ЩЕ ИМА СЪДЕБНИ ДЕЛА ОТ СЕКУДНАТА, В КОЯТО ТОВА НЕЩО ВЛЕЗЕ В СИЛА!** **НЯМА ДА ПОДИШЕМ НИКАКВО СПОРАЗУМЕНИЕ С ТЕРОРИСТИТЕ И НЯМА ДА ПРЕГОВАРЯМЕ С ТЯХ!**		
230.	Божидар Л. 15 юни 2025 г. 18:25:39 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек,		

		който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
231.	Божидар Л. 15 юни 2025 г. 18:26:52 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището

		подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване		форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
232.	Божидар Л. 15 юни 2025 г. 18:28:02 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск.		
234.	princess 15 юни 2025 г. 23:29:42 ч. Портал за обществени консултации	**НЕ на отнемането на родителските права при формата на обучение на деца със СОП** Като родител на дете със СОП съм напълно несъгласна и дори възмутена относно лишаването ми да изразя родителско право под каква форма да учи детето ми или какво училище да посещава. Как някой друг ще определя това ?Нима ние родителите трябва да сме безгласни букви при вземането на това важно решение. Това за мен е дискриминация и подценяване. Година след година темата за интеграция все повече се коментира и навсякъде се дават по -добри шансове за развитие на децата със специални потребности в Европа.В скандинавските страни дори няма специализирани училища. Това решение е пълен абсурд и е в противовес с правата на детето! Приемаме еврото и искаме да сме европейци , а изолираме специалните деца като им режем "крилцата ".Нима те са половин човеци ?	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния

		Бъдете Хора за бога и дайте възможност на тези деца , от които ние понякога може много да научим!		регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
235.	Agavni Tahmezyan agavni@abv.bg 16 юни 2025 11:49:51 Електронна поща	Предложение във връзка с промени в ЗПУО Предложение от екипа на ДГ№21 "Вихрогонче" Езиковата подкрепа Факт е, че много деца постъпват в 1 клас, без да говорят добър български език, което е една от големите пречки пред техния успех и е предпоставка за бързото им отпадане. Става дума за семействата на традиционните етнически малцинства в България. Някои от се нуждаят от целенасочена езикова подкрепа. И към този момент такава се предоставя чрез допълнителни обучения по Български език, както това се изисква от Стандарта за приобщаващото образование. Голямата част от т.нар. “системни проекти” на МОН по Програма Образование (Подкрепа за успех, Силен старт в предучилищното образование и предшествениците им) предоставят именно такава подкрепа. Промяната в чл.16 от ЗПУО би въвела допълнителни форми за езикова интеграция: освен обща подкрепа за личностното развитие, МОН предлага и интегрирана индивидуална подкрепа и дори подготвителен езиков клас. Но тези промени могат да доведат до допълнителни трудности, дори до отпадане на учениците с проблеми в българския език. Деца посещавали три години детска градина ,могат да **не усвоят** необходимите компетенции в детска градина и в последствие за една година подготвителен клас. Това вероятно може да се случи , ако самите деца не посещават редовно подготвителна група или поради други субективни и обективни причини Но предложението на МОН не предполага изискване за процент на пропуснатите часове, така че езиковият клас да се повтаря. На практика е допустимо детето да е било плътно в подготвителна група и след това да трябва да посещава подготвителен клас, дори да го повтори.Необходимо е текстовете за езиковата подкрепа и особено за езиковия клас да бъдат прецизирани, иначе е безспорно,	Приема се за сведение	Не се съдържа предложение

		че езиковата подкрепа трябва да бъде разнообразена и предоставена в случаите, в които тя е необходима.		
		Относно Сегрегацията Предложените промени допълват чл. 62 и чл. 99 с изискването общините, на чиито територии функционират сегрегирани училища с възможност за десегрегация да провеждат задължително такава политика. Понастоящем почти всички селски детски градини и училища обучават голям процент ученици от уязвими групи: които са единствени за съответното населено място ,са включени в списъка на образователните институции с концентрация на уязвими групи **Неоснователно е** тези детски градини и училища да бъдат разглеждани като сегрегирани, тъй като в съответното населено място няма друга образователна институция . При всички положения предложените промени в ЗПУО **да не се отнасят до селските детски градини** и училища, а до образователните институции в населените места с повече от едно училище/ДГ. Притеснения пораждат промените в досегашната ал. 8 става ал. 9 на чл 228 „(9) Учители, директори и други педагогически специалисти, получили най-ниския резултат от скалата на оценяване, се освобождават от заеманата длъжност на основаниечл. 328, т. 5 от Кодекса на труда.“ Неясно агрументирана и не обоснована промяна на действащия до сега механизъм при атестирането и самооценката на педагогическите специалисти а именно : „ При получена най-ниска оценка от атестирането работодателят заедно с атестационната комисия: 1. правят анализ на причините, довели до ниската оценка; 2. изработват план за методическо и организационно подпомагане на получилия ниска оценка учител, директор или друг педагогически специалист; 3. определят наставник или наставници, които да осъществят методическа и организационна подкрепа; 4. представят в регионалното управление на образованието в	Приема се за сведение Прима се за сведение	Не съдържа конкретно предложение Смисълът на чл. 228, ал. 9 е по-скоро инструмент за гарантиране на професионални стандарти и защита на публичния интерес. Коментарите и предложенията ще бъдат предоставени за обсъждане при изменения и допълнения на ДОС за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти.

		едномесечен срок от провеждането на атестирането документите по т. 1, 2 и 3 за осигуряване на методическа подкрепа. (7) В случаите по ал. 6 повторно атестиране на лицето се извършва една година след предприемане на мерките по ал. 6, т. 1, 2 и 3. 1. (8) Ако при атестирането по ал. 7 отново е получена най-ниска оценка, лицето се освобождава от длъжност при условията на чл. 328, ал. 1, т. 5 от Кодекса на труда (7)		
		Относно Механизмът за обхват Механизмът за съвместна работа на институции по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система… бе въведен чрез ПМС 100 от 2018 г. Почти повсеместно след първоначалният му старт той бе продължен **единствено** от образователните институции, учителите и образователните медиатори , а ангажиментът на социалните работници, полицията и другите институции остава почти символичен. Промените в ЗПУО да превърнат Механизма в законово задължение: както на национално, така и на местно ниво. Това е заложено в чл.264а-в. Дали това ще доведе до по-сериозен ангажимент на институциите, които са извън системата на образованието, си остава отворен въпрос. В допълнение, МОН предлага актуализиране на глобите за родителите, които не подсигуряват редовното присъствие на своите деца в образователните институции. В чл. 336, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения 1. Точка 5 се отменя; 2. В т. 6 след думите „по чл. 39, ал. 2, т. 1 – 3“ се добавя „и т. 5“. § 140. В чл. 347 се правят следните изменения и допълнения: 1. В ал. 1 числото „50“ се заменя с „80“, а числото „80“ се заменя с „250“. 2. В ал. 2 числото „50“ се заменя с „80“, а числото „80“ се заменя с „250“. 3. Алинея 3 се изменя така: „(3) Родители, които не осигуряват присъствието на децата си в определения по чл. 16, ал. 5 вид езикова подкрепа или в	Приема се за сведение	Не се съдържа предложение

		допълнителното обучение по чл. 124, ал. 4, се наказват с глоба в размер от 80 до 250 лв.“ 4. В ал. 4 числото „100“ се заменя с „150“, а числото „500“ се заменя с „800“. **5.** В ал. 5 думите „кмета на общината“ се заменят с „директора на детската градина или училището, в чийто район на обхват по чл. 264б е постоянният адрес на детето или ученика“. 6. В ал. 6 думите „кмета на общината“ се заменят с „директора на детската градина или училището, в чийто район на обхват по чл. 264б е постоянният адрес на детето Възниква въпросът защо се налага промяна и **тези промени** се вменяват на директорите на училищата/ ДГ, в чиято територия на обхват живее съответният родител. От сега може да се каже, че тази промяна няма да заработи. Факт е, че много от кметовете не налагат тези глоби и не ги търсят. Но е трудно да се повярва, че директорът, който е значително по-малко овластен да налага и да събира каквито и да е глоби ще започне да го прави. Още повече, напълно е възможно отсъстващото дете да е записано в друга детска градина и тогава директорът да няма напълно никакви отношения с него и родителите му. Директорът няма реалните правомощия да събере съответната глоба, това е в противоречие с чл257 и 258 от сега действащия ЗПУО		
236.	Боряна Андонова, родител boryana2016@gmail.com 16 юни 2025 г. 15:10:30 Електронна поща	**СТАНОВИЩЕ** Относно: Предложени изменения в Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), публикувани за обществено обсъждане от Министерството на образованието и науката (МОН) Изразявам категорично **несъгласие с предложените законови промени**, свързани с въвеждането на т.нар. „предупредителни мерки“, възможност за отстраняване на ученици до 3 дни, както и новите текстове, предвиждащи оценка на социално-поведенчески умения по всички учебни предмети. Считам, че част от предложенията:	Не се приема	Разделението между предупредителни мерки и санкции е насочено към осигуряване на гъвкава педагогическа среда и етапно и възпитателно въздействие

		1. **Създават условия за произвол и институционален тормоз** над учениците, особено тези със специални образователни потребности и уязвими социални групи. 2. **Подкопават основни принципи на правовата държава**, като създават инструменти за санкциониране на деца и родители без реален съдебен или административен контрол. 3. **Противоречат на целите на образованието**, а именно изграждането на пълноценни личности чрез подкрепа, включване и развитие на индивидуалния потенциал на всяко дете. 4. **Влизат в противоречие с доказани добри практики**, финансирани и прилагани от самото Министерство в предишни години – включително проекти като „Твоят час“, които показаха положителен ефект от участието в извънкласни дейности за подобряване на мотивацията и поведението. 5. **Могат да доведат до дискриминационни практики**, особено когато оценката за поведение е предоставена на субективна преценка на всеки учител, без ясни и обективни стандарти и методология. Подобни текстове не само **няма да допринесат за дисциплината в училище**, а напротив – **ще влошат взаимоотношенията между ученици, учители и родители**, ще породят страх, недоверие и усещане за несправедливост. В условията на сериозни предизвикателства пред образователната система, е неприемливо да се въвеждат норми, които отдалечават училището от неговата възпитателна, просветна и социална роля. Призовавам за **оттегляне или съществено преработване** на въпросните изменения с участие на широк кръг от специалисти, родители, психолози и правни експерти, както и с отчитане на практическите ефекти върху децата.		
237.	Нели Керемидчиева, родител, гр. София,	Моля да се запознаете с моето становище относно предложенията в Проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование.		

	keremidchieva.nelly@gmail.com 16 юни 2025 г. в 19:40:14 Електронна поща	**Предложение в ЗИД:** „§ 47. В чл. 117 се правят следните изменения и допълнения: 1. Създава се нова ал. 2: „(2) Оценяването в системата на предучилищното и училищното образование се извършва при спазване на следните принципи: 1. обективност и справедливост – използване на ясни и предварително определени критерии за оценяване, а при външно оценяване – и на стандартизирани инструменти; 2. съгласуваност и координация – прилагане на различни форми, видове и инструменти за оценяване и синхрон при оценяването по различните предмети и в различните етапи; 3. прозрачност и проследимост – известяване на критериите за оценяване, възможност за обратна връзка за поставената оценка и информация за напредъка; 4. насоченост към мотивация и стимулиране за подобряване на постиженията и по-широко прилагане на формиращо оценяване, подчертаващо напредъка, а не само крайните резултати.“ 2. Досегашната ал. 2 става ал. 3, като в нея се създава т. 3: „3. насърчаване на постиженията и развиването на вътрешна мотивация за учене чрез осигуряване на навременна обратна връзка на ученика за резултатите от вложените от него усилия и за нуждата от саморегулиране на усилията му.“ 4. Създава се нова ал. 5: „(5) Чрез оценяването в процеса на училищното обучение се насърчава активното учене и придобиването на житейски значими умения и се отчитат и придобитите от учениците социално–поведенчески умения.“ **Възражения към предложенията по-горе:** 1. Те не изпълняват заявеното намерение за пренасочване на оценяването от запаметяване към умения. 2. И сега на различните функции на оценяването, в т.ч. изброените тук, е отделено внимание в Наредба 11, чл. 5. Проблемът е, че не излизаме от рамките на "констатиращата“ и „селективната“.	Приема се за сведение	Направена е корекция

		3. Не е ясно какво следва да означава "синхрон в оценяването по различни предмети". 4. "Саморегулирането на усилията" в този контекст е просто поредното "как да принудим детето да научи това, което ние искаме от него в този момент" и няма нищо общо с важното умение за саморегулиране на ученето, което би трябвало да включва свободно целеполагане, избор на време и средства за следване на поставените цели, умения за самооценка и др. 5. Предложението в §47, т. 4. а именно, създаване на нова ал. 5 в чл. 117, гласяща: „Чрез оценяването в процеса на училищното обучение се насърчава активното учене и придобиването на житейски значими умения и се отчитат и придобитите от учениците социално–поведенчески умения“, е категорично неприемливо. То представлява изключително опасна легитимация на наказателните оценки и смесване на оценката за знания и умения с оценка за поведение. Оценката за поведение/дисциплина дори в явна форма е вредна и опасна. Тя на практика прехвърля отговорността от професионално подготвения възрастен учител към детето и евентуално родителите. Оценката за поведение е чисто и просто наказателна мярка, която в някои случаи може да постигне краткотрайно подчинение , но не и полезен ефект във формирането на личността. Неслучайно всички значими автори в педагогическата и психологическата литература отричат наказателния подход. Децата и подрастващите имат нужда от подкрепа, насърчение и личен пример, от здрава връзка със зрели и отговорни възрастни, от уважение, което ги учи да уважават себе си и другите, не от санкции и оценки. В прикрития вид, който в момента ни се предлага, тази оценка е още по-опасна. Второкласникът, който тича в коридора, защото е бил принуден два часа да седи на чина, без да мръдне, да получава ниска оценка по родинознание, понеже не е усвоил правилата в урока за правата и задълженията на учениците? Седмокласникът с отлични математически умения – защото от скука говори в час? Дванадесетокласникът с развито критично мислене и подчертан		Законопроектът не въвежда оценка на поведението

		интерес към проблемите на гражданското общество – защото си позволява да изрази различно мнение от това на учителя? * Когато говорим за преразглеждане на оценяването, трябва да помислим за какво служи то в крайна сметка и въобще за мястото му в училище. Цифровата (или еднословна) оценка дълбоко опорочава процеса на учене, подменяйки из основи целта и смисъла. Детето вече не учи, за да задоволи вроденото си любопитство и естествения подтик за развитие, а за да отговори на външни очаквания, да избегне наказание, да почувства моментно възнаграждение. Учителите се превръщат в треньори, чиято цел е подопечните им да се представят добре на поредното НВО и това вече започва от първия досег с училището. Оценяването, чиято масова цел е да покаже какво не знае ученикът, води и до състояние на постоянен стрес, в което устойчивото и автентично учене просто не е възможно – чисто неврологично дори, да не говорим за подменената мотивация и за всички други опасни последици от стреса, в т.ч. за психичното здраве. Оценката няма нищо общо с ползотворна обратна връзка, която помага на ученика да подобрява знанията и уменията си, а на учителя - да адаптира и да усъвършенства методите и подходите си. Особено вредни са тестовете, които възпитават опасни нагласи на налучкване, фалшиво усещане за знания, неумение за изразяване. Необходимо е фундаментално преразглеждане на оценяването. То може да се запази единствено за финални изпити, удостоверяващи, че ученикът е овладял определено ниво на компетентности за съответния етап. В процеса на обучение обаче е важно да даваме конструктивна обратна връзка, която подкрепя усилията, очертава конкретни насоки за работа, насърчава мотивацията за развитие и вярата в собствените сили и възможности. Всичко това е изначално невъзможно в сегашната система на оценяване и предложенията в ЗИД по никой начин не способстват за решаването на проблема;		Не се съдържат конкретни предложения

		напротив, задълбочават го с неясни формулировки и създават нови, още по-опасни проблеми с включването на компонент поведение.		
		Предложение в ЗИД: § 25. В чл. 76 се правят следните изменения и допълнения: […] 3. Създава се нова ал. 8: „Учебният предмет Добродетели и религии е насочен към ценностно формиране на личността и възпитание в добродетели и за изучаването му се разработват алтернативни учебни програми, предоставящи възможност за избор между учебно съдържание с елементи на конфесионално обучение и без елементи на конфесионално обучение. Изборът на учебна програма по учебния предмет Добродетели и религии се извършва при условията на чл. 12, ал. 2.“ § 31. В чл. 88 се правят следните изменения и допълнения: 1. Създава се нова ал. 2: „(2) В задължителните учебни часове в съответствие с държавния образователен стандарт за учебния план се включва и изучаването на учебния предмет Добродетели и религии.“ **Възражения:** Без ни най-малко да омаловажавам нито религията, нито важния въпрос за ценностното формиране на личността, възразявам срещу въпросното предложение със следните мотиви: 1. Изучаването на религиите в исторически, културен и философски аспект и сега присъства в хуманитарните предмети от задължителната програма. 2. И сега желаещите могат да изучават религия (православие, ислям или т.нар. неконфесионална, но също религиозно насочена програма) като избираем предмет. Не е ясно кое налага превръщането на въпросния предмет в задължителен за всички. 3. Въвеждането на религиозно обучение като част от задължителната учебна програма, дори да има възможност за избор, накърнява		Предложеният нов учебен предмет добродетели и религии ще се изучава наред с останалите общообразователни учебни предмети, които формират характера на светското образование. Критическото мислене е меко умение, включено в ключовите компетентности, което се развива при обучението по всички учебни предмети. Чрез включването му в задължителните учебни часове не се отнема правото на родителите да възпитават децата си. Законопроектът отчита конституционно установените права в чл. 37, като се предоставя избор между алтернативни учебни програми за конфесионално или неконфесионално обучение. Съобразно свободно упражненото си право на вероизповедание или религиозни или атеистични възгледи учениците ще избират измежду вариантите на програми по учебния предмет. Разделянето на децата в зависимост от алтернативната учебна програма не е принудително, а се основава на избора на учениците и техните родители

		светския характер на училището и поставя под въпрос мисията му да гради умения за критично мислене, основаващо се на научни достижения. 4. Въвеждането на религиозно обучение като част от задължителната учебна програма, дори да има възможност за избор, създава предпоставки за опасно разделение и противопоставяне на децата от малки. Училището следва да бъде място на обединение и подчертаване на общото помежду ни. 5. Очевидно липсва обществен консенсус по този изключително важен въпрос, който засяга пряко всички ученици, техните родители и всички граждани на Република България, защото решението крие потенциал да повлияе на облика на образованието и обществото като цяло. Омбудсманът неслучайно призова за прозрачност на процеса по обсъждане и вземане на решение с обществен консенсус. И двете видимо липсват. Отвореното писмо против въвеждането на предмета като част от задължителната учебна програма има 9000 подписа, а МОН така и не отговори на въпросите, зададени в придружаващото писмо при внасянето му. 6. Не е ясно как ще се гарантират фундаментални права. Позоваването на европейската практика („навсякъде се учи религия“) е силно спекулативно. Почти навсякъде, където присъства такъв предмет, програмата няма нищо общо с одобрените у нас към момента (припомням, че според информация от МОН конфесионалните до голяма степен ще се запасят), има възможност за отказ (на места дори само по желание на детето), а в някои държави – избор на друг, коренно различен и напълно неутрален предмет. Много държави, в които тази възможност не е била добре уредена, са понесли осъдителни решения от Европейския съд за правата на човека. У нас обаче се планира въвеждането на общ задължителен предмет „Добродетели и религии“, който да дава възможност за избор между различни програми. Въпросните програми могат лесно да се променят без поправки в ЗПУО.		

		Споменатият чл. 12, ал. 2 гласи само: „Изборът по ал. 1 за малолетните се извършва вместо тях и от тяхно име от техните родители, а за непълнолетните - от учениците със съгласието на техните родители“. Всички знаем, че в реалният избор в българското училище е силно ограничен: за чуждите езици, за нивата, на които се изучават, за спорта, за профилиращите предмети и пр. Няма никаква яснота как ще се случва съставянето на групи. Министър Вълчев „успокоява“, че никой няма да бъде принуден да изучава религия, ако не желае, само че няма никакви гаранции за това. Не е ясно как ще се случва, когато децата са недостатъчно за сформиране на група. Има разлика дали принуждаваме децата да учат език, който не отговаря на желанието им, или религия, която не отговаря на личните им разбирания и тези на семейството им. 7. Няма никаква яснота кой и как ще преподава по православие, ислям и етика, какво ще съдържат програмите, нито колко ще струва подготовката на достатъчно учители (допълнителна квалификация на сегашните, подготовка на богослови и др.) и осигуряването на учебници за всички ученици. Не е ясно дали този предмет ще се добави към бездруго претоварената програма на учениците или ще измести друг учебен час от бездруго недостигащите. 8. В ЗИД не се уточнява кога следва да се въведе въпросният предмет, което на практика позволява той да бъде въведен масово още от следващата учебна година. Но дори да се спази декларираното намерение това да се случи от 2026/2027 г. и само за 1 клас, такъв неприемливо ранен срок не би позволил разработване на качествени програми, адекватна подготовка на учителите, пилотно въвеждане и апробация, задълбочен анализ на резултатите и последващи корекции, създаване на качествени учебници и др. 9. Намерението да се въведе за 1 клас само по себе си е силно обезпокоително. Първо, на тази възраст няма изградено абстрактно мислене. Второ, идеята да преподават началните учители поставя логичния въпрос за дълбокия когнитивен дисонанс у децата: как един и същи авторитет в един час ще говори за креационизъм, а в следващия – за еволюция? Как един и същи учител ще води различни		

		програми? Как ще възпитаваме общочовешки ценности, ако децата от най-малки учат, че са по-добри от съучениците си, защото тяхната религия е по-добра и единствено вярна? 10. Особено тревожни са прокрадващите се сигнали, вкл. в изявления на министър Вълчев, че програмата, предвидена за деца, които не желаят да изучават религия, също ще съдържа значителна част религиозен материал. Възпитанието в добро обаче не е прерогатив на религията и внушението за обратното има опасни последици. Безспорно училището има важна възпитателна роля, но поставянето на знак за тъждество между морала и религията е манипулативно и нередно. Силно неоснователно е също да смятаме, че с час по „добродетели“ може да се постигне полезен възпитателен ефект, намаляване на агресията, ограничаване употребата на вредни вещества и др. Изследванията показват, че тези проблеми имат дълбоки корени, които следва да се адресират с промяна в цялостната култура, в т.ч. семейството, училището и обществото, а не с „час по добродетели“. 11. Страната ни е на последните места в Европа по ред показатели, свързани с образованието: академични и социално-емоционални умения, критично и творческо мислене, мотивация за учене през целия живот, здравна култура, толерантност, гражданско самосъзнание и други важни компетентности. Учениците ни се представят под критичния минимум на собствените ни и международните изпити. На този фон МОН предлага… религия. 12. Дори да говорим за час по етика, това не бива да се случва прибързано, както в момента. Вместо да пилеем огромни ресурси за въвеждането на нов предмет, за който още не знаем какво ще съдържа, как ще се впише между останалите и как ще повлияе на учениците и тяхното израстване, трябва да започнем сериозен и задълбочен експертен и обществен дебат за целите на образованието; да очертаем нужните реформи, стъпвайки на надеждни данни, анализи и научно обосновани принципи и прогнози; да набележим стъпките в близък и далечен план за осъществяването им, включително адекватно проследяване на		

		резултатите и своевременни корекции. Едва тогава ще видим как, къде и в каква форма има място подобен предмет. В заключение **изразявам категорично мнение против въвеждането на задължителен учебен предмет „Добродетели и религии“.** Призовавам изучаването на определена религия да остане **избираемо**, както досега, и да се съсредоточим върху преосмислянето и осъвременяването на образователната система като цяло.		
		Предложение в ЗИД: „§ 50. В чл. 120 се създава ал. 9: „(9) Оценките от националното външно оценяване в края на IV, VII и X клас, както и от държавните зрелостни изпити и от държавния изпит за придобиване на професионална квалификация са окончателни.“ **Възразявам със следните мотиви:** Въпросното предложение очевидно е реакция срещу решението на Върховния административен съд от м. март 2025 г., с което той обяви за нищожна забраната да се оспорват оценките от матурите, въведена в Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. Тогава съдът напомни, че с „наредба, която съставлява подзаконов нормативен акт, не може да се уреждат първични отношения извън уредените такива в закона и по този начин да се дописва законът“. Забраната за оспорване на оценки от изпити с изключително голямо значение за бъдещото обучение и развитие на децата и младите хора обаче е сама по себе си порочна. Известни са редица случаи на технически грешки и некоректно оценяване. Важно е да се разработи ефективен механизъм за установяването им и коригирането на оценката, а не да се постулира забрана в закона. Обичайното възражение е, че това би проточило неимоверно много кампаниите за кандидатстване. По отношение на ДЗИ то е несъстоятелно, защото дори да бъде коригирана след първата кандидатстудентска кампания, оценката ще	Приема се за сведение.	Следва да се прави разлика между резултат и оценка. Оценките от НВО и ДЗИ са окончателни по начина, по който окончателни са и оценките от държавните изпити в дипломите за висше образование. Нито в исторически план в България, нито в друга образователна система оценката от матура подлежи на преразглеждане. Оценката се поставя в резултат на преглед и оценяване на изпитната работа от двама независими оценители, специалисти в съответната област – учители и/или университетски преподаватели, а при разминаване между двамата – работата се оценява и от трети специалист. И към момента са създадени възможности учениците, съответното зрелостниците да се запознаят с оценените си изпитни работи и в случай на техническо несъответствие между резултатите. Разпоредбите са допълнени.

		има значение за всички следващи и за ред други аспекти на реализацията на човека. Що се отнася до НВО, опираме до много по-сериозния проблем, а именно употребата им за кандидатстване в прогимназия и най-вече гимназия. През последните години те са изключително скъпо начинание – както за цялото общество, така и за семействата на седмокласниците, без абсолютно никакъв полезен ефект за образованието. Напротив, ясно се виждат вредни последици като разширяване на ножицата между училищата, ограничаване на избора на профилирано/професионално образование, огромен стрес за децата, учителите и родителите, задълбочаване на неравния достъп до качествено образование, невъзможност за отсяване на децата с таланти и сериозни интереси в определена област, невъзможност за анализ на състоянието и проблемите в образованието и ефектите от една или друга реформа. **Предложение:** Да се разработи ефективен механизъм за оспорването и коригирането на оценката от НВО и ДЗИ. Външните оценявания да се върнат към първоначалната заявената си цел: да служат за обективна оценка и диагностициране на проблеми на училищно, регионално и национално ниво и проследяване на ефектите от взетите мерки. Да се преустанови задължителното кандидатстване и избор на профилирана/ професионална паралелка. Да се даде възможност на всяко училище да определя само правилата и критериите си за прием.		
		Предложение в ЗИД: Законът за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование предвижда изменение в § 85. В чл. 172, ал. 1, т. 12 така: „12. да не използват мобилни устройства за комуникация в училище, освен за строго образователни цели, по здравословни причини или при форсмажорни обстоятелства“ **Възразявам със следните мотиви:**		

		Предложението разширява обсега на сега съществуващата забрана за използване на мобилни телефони по време на учебните часове (ЗПУО, чл. 172). Новата формулировка може да доведе до пълна забрана за използване на мобилни устройства, включително отнемането им за цял ден и налагане на санкции при употребата им при възникване на спор дали е имало уважителна причина за това. **Предложение:** към сега съществуващия чл. 172, ал. 1, т. 12 от ЗПУО („да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове“) да се добави: „освен за образователни цели“.		Изследвания на ОИСР показват, че учениците у нас използват значително повече от своите връстници в останалите страни телефоните за цели, различни от образователните, което води до дългосрочни негативни последици
238.	Ваня Платонова, старши учител vdplatonova@abv.bg 16 юни 2025 г. в 19:12:55 Електронна поща	Изпращам предложения, които вярваме, че ще допринесат до усъвършенстване правната регулация на обществените отношения в системата. **Предложение за изменение на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и Наредбата за приобщаващото образование (НПО)** Предложения изготвени от педагогически специалисти в сферата на предучилищното и училищното образование с апел за изменение на ЗПУО в частта: ✓ Глава пета ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ Раздел III „Организация на предучилищното образование“ и ✓ Глава девета ДЕЦА И УЧЕНИЦИ Раздел II „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ **Какво е регламентирано в ЗПУО, учебна година - учебно време и неучебно време в детската градина?** Отговор - До този момент няма законови рамки, които да създадат една благоприятна среда и градивно позитивно отношение на обществото към участниците в образователната институция. С тези предложения се прави паралел в учебно и неучебно време, между голям брой деца в група, деца със СОП без и с документ и безнадеждния бърнаут синдром на участниците в образователната институция – педагогически и непедагогически персонал.	Приема се за сведение	Предложенията не засягат текстове от ЗПУО, подложени за обществено обсъждане

		В група от 27-30 деца, как с един учител се изгражда позитивен организационен климат и се постигат държавни образователни стандарти (учебно време), когато има 3 и повече деца с поведенчески проблем, дори и официално да не са документирани? Отговора е еднозначен, няма позитивен организационен климат, има хаос, има превъзбудени деца, увеличен риск от инциденти и бърнаут синдром на педагогически и непедагогически персонал. **Как се опазва здравето, психиката на децата, на педагогическия и непедагогическия персонал?** **Как се подкрепя и работи в насока, преодоляване при наличие на дефицити изразяващи, поведенчески затруднения?** Някои деца проявяват нежелано или неприемливо поведение, което може да се изрази чрез хиперактивност, внимателност, опозиционно поведение и други. При наличието на поведенчески проблеми, за да може детето да се чувства подкрепено и разбрано и да му се предоставят начини за справяне с управление на емоции, развитие на самоконтрол и формиране на отговорни поведенчески модели. Децата в групите трябва да са малко на брой, за да се постигне положителна образователна среда и изграждане на компетентности. Щом не може да са в намален състав се търсят алтернативни варианти, затова е важно да вземете отношение и да се вслушате в предложенията на преките участници в образователната система. **Как се подкрепя и работи в насока, преодоляване при наличие на дефицити изразяващи, социални и емоционални затруднения?** Децата със СОП често се борят със социално неприемливо поведение, агресивно поведение, или затвореност в себе си. Социалните и емоционални затруднения при децата включват различни проблеми, които засягат тяхната социална адаптация, взаимодействие с околните и емоционално благополучие. Екипната работа между специалисти, родители и учители е от съществено значение, за да се осигури на децата със специални		

		образователни потребности най-добрата възможна подкрепа и образование. Това сътрудничество може да има **дългосрочни положителни ефекти** върху развитието и благосъстоянието на децата, когато е съобразена с всички участници в образователната институция. Основна цел е недопускане на дискриминация спрямо дете/ученик, както и останалите участници в образователната институция. Ежедневно учители, психолози, логопеди, ресурсни в детска градина/училище трупат опит от практиката си. Те са хората, които застават с име, диплома и професионален опит. **Промените, които се предлагат:** **в Глава пета. ПРЕДУЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ** **Раздел III „Организация на предучилищното образование“** 1. **В неучебно време посещенията в детската градина да се заплащат. Въвеждане на такси за летен период**: Посещение за един месец, да се заплаща, към образователната институция минимум 15% от минималната работна заплата за страната или за една седмица посещение да се заплаща минимум 5% от минималната работна заплата за страната. По този начин заявленията подавани предварително ще бъдат коректно заявени и семейството да е осъзнало организационната необходимост на институцията, да е съпричастно, да се отнася с разбиране и далновидност. 2. **В една образователна институция да има регламентирана ваканция. Тази практика години наред успешно се е прилагала** Образователната институция е изпращала предложения към МОН, СБУ. **3. Необходимостта от затваряне на образователната институция за един календарен месец е решение на проблема.**		

		В неучебно време непедагогическия персонал в кухнята да ползва платен отпуск, който се полага по КТ и КТД. Образователната институция в настоящия момент е в непрекъснат работен процес през цялата учебна година – 5 дни по 40 часа в седмицата. Кой ще замести персонала в кухнята – главен готвач и помощник готвач, за да ползват отпуска? Разрешение на проблема не е „кетъринг“. **4. В неучебно време да е регламентиран ограничен брой деца в група.** В неучебно време през 24-та работна седмица от календара за 2025г. (9-13.06) в столична детска градина от 6 групи са отворени и приемат четири групи деца. Предварително, всяко семейство подава към директора на образователната институция присъствие на детето си за летен период и след което той организира правото на платен отпуск на персонала на детското заведение. До този момент, семейство, което не е подало присъствие на дете може да бъде приемано, което води до увеличаване броя на децата в група. И ето резултат 32 деца. **Промените, които се предлагат:** **в Глава девета. ДЕЦА И УЧЕНИЦИ** **Раздел II „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ в подкрепа на дете/ученик, семейство, учители и помощник възпитатели:** Най-малката общност е семейството, след нея и детската градина. Едно от първите социални пространства, в които всеки човешки индивид се възпитава и социализира. Тези две важни за	Приема се за сведение	

		детето общности трябва да създават една сигурна, здрава и благоприятна среда за израстване. Всеки родител има задължение и отговорности, както към детето, което отглежда и възпитава, така и към обществото. Допускайки дете/ученик в образователната институция, родител/настойник се доверява на опита и знанията на специалистите в системата и разчита, че те ще покрият нужните държавни образователни стандарти, които законите регламентират. Практиката често показва, че има семейства, които не оказват нужната подкрепа на детето си като пренебрегват исканията на специалистите, защото няма закон, който да ги задължи да работят в полза на детето. И тук специалистите в образователната система няма как да постигнат качествени резултати, както с дете/ученик, така и с група/клас. Образователната система обикновено предлага индивидуални програми и подкрепа, за да помогне дете/ученик да постигне своите образователни цели и да развие свои умения и потенциал. Дете със специални образователни потребности (СОП) е дете, което изисква специални подходи в учебния процес поради физически, умствени, емоционални или социални дефицити, които го правят уязвимо или му затрудняват достъпа до обичайното образование. **ЗПУО регламентира по чл. 179.** Екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти включва обсъждане на проблеми и обмяна на добри практики при работата им с едни и същи деца и ученици с цел повишаване ефективността на педагогическите подходи. Но фокуса в образователните институции да интегрира всички деца в обществото има пробойни, които дискриминират участниците в образователната система и създава конфликт. **1. Помощник на учителя да се осигурява при 2 деца или повече ученици със специални образователни потребности в група в детската градина или в паралелка в училището.**		Предложена е редакция, която допуска дори при 1 дете или ученик с комплексни специални образователни потребности да се осигурява помощник на учителя. Това е въпрос на вътрешна организация в детската градина или училището и не

		Практиката показва, че във всяка образователната институция група/клас има деца/ученици с физически, умствени, емоционални или социални дефицити, които ги правят уязвими или затрудняват достъпа до обичайното образование и прави работата на заинтересованите в институцията, изключително трудна и натоварваща. Повечето от тези деца нямат допълнителна подкрепа, има неосъзнатост от страна на семейството и възпрепятстващо в правилна посока развитието на дете/ученик. 2. **В групите, в които децата със СОП са повече, или случаите са по-тежки и директорът няма възможност да назначи помощник на учителя, да бъдат включени студенти, изучаващи Специална педагогика, Психология, Социална педагогика, Логопедия, които да подкрепят учителите в групата, като същевременно имат пряк досег с практиката**. Подкрепата може да се осъществява и в следобедните часове, когато учителят остава сам, или спрямо възможностите на учащите. Студентите да бъдат въведени и насочени от специалистите от ЕПЛР, които да имат ангажимент да подкрепят и да супервизират младите кадри. При продължителна работа в детската градина/училище (в срок от 3-4) месеца, да се предвиди за взет изпит от студентите. Защо се получава двойнствен морал между Наредбата за приобщаващото образование в чл.112 и ЗПУО в чл. 174, ал3 и ал4.? **НПО - Чл. 112.**(1) Помощник на учителя се осигурява при повече от 3 деца или ученици със специални образователни потребности в група в детската градина или в паралелка в училището, когато децата и учениците са с комплексни потребности вследствие на емоционално-поведенчески проблеми при разстройство от аутистичния спектър или при друго увреждане, нарушение или заболяване. **ЗПУО – чл. 174** (3) Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна		е предмет на уреждане в предложения Законопроект. Не се съдържа конкретно предложение, което да се отнася до Законопроекта. Не съдържат конкретни предложения, а изложените тези може да се вземат

		комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование. (4) При работата с децата и с учениците институциите в системата на предучилищното и училищното образование основават дейността си на принципа на позитивната дисциплина, който се свързва с мерки и подходи, гарантиращи изслушване на детето и ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите. 3. **Закона да регламентира, задължително присъствие на родител/настойник в групата до осъзнаване на нуждата от допълнителна подкрепа.** Действителността в образователните институции училище/детска градина – голям процент от семействата не осъзнават нуждата от подпомагане и по този начин възпрепятстват не само дете/ученик, а и останалите участници. Да се работи в посока осъзнаване на семейство, което лишава дете/ученик от неговите законови права. Липсата на диагноза, която да е установена от лекар възпрепятства/дискриминира нататъщното развитие на дете/ученик. /НПО чл. 71, ал.3, чл.108, чл.112/ **4. Всяка учебна година провеждане на обучения на семействата, които са в детското заведение за взаимодействия с образователната институция - адаптация и изграждане на позитивен организационен климат.** В момента практика на детските заведения е да посещават редовно обучения свързани с взаимодействия с родители. За да има ефективност и правилно взаимодействие е задължително обучението и на семействата, които се сблъскват за първи път с образователна институция. **5. <u>При предоставена допълнителна подкрепа за личностно развитие от специалисти в образователната система</u>**	Не се приема. Не се приема.	предвид при обсъждане на подзаконовата нормативна уредба.

		<u>семейството да бъде активен участник, като поеме задълженията и отговорностите като родители/настойници, които не оказват дискриминация спрямо дете/ученик и всички останали участници в образователната система.</u> Реалността за съжаление е, че голяма част от случаите са семейства, които не оказват нужното съдействие. До този момент закона казва: **Чл. 83.**(3) Родителят е длъжен да оказва съдействие за изпълнението на плана за подкрепа на детето или ученика. 6. **<u>Да се вземе под внимание нуждата от намаляване престоя на дете/ученик в образователната институция, с цел съхраняване душевното му и емоционално състояние,</u> когато специалистите преценят, че е в негова полза (почасово, до обяд)** **Да се подпомогнат семействата в тази насока, чрез допълнителна финансова помощ.** Редовната практика показва, че дете със социално и емоционални затруднения; поведенчески затруднения пребивава в детското заведение минимум по 10 часа. В рамките на учебната година, детето няма ваканция в периода - учебно и неучебно време, което положително подпомага неговите затруднения, задълбочава ги и рефлектира, както върху самото дете, така и върху останалите участници в образователната система. **7. Семейството да бъде подпомогнато и насърчавано по НПО чл. 71, ал.3. Възможност за символичен финансов стимул към родители на дете/ученик с доказани СОП от лекар.** Както семейства се подпомагат, когато дете не е прието в детско заведение, така и семействата на деца със СОП да бъдат подпомагани с парична сума, която да бъде в помощ на семейството и да ползва услугите на специалисти или помощник на семейството.		

		8. При повече от 10 групи в дадена образователна институция да се разглежда възможността за група със СОП, в която да има нужните специалисти. В някои детски заведения го има, но нека не е прецедент. По този начин ще се подпомогне семействата с логистиката на придвижване.		
239.	Веселка Недкова, учител nedkova.v@abv.bg 17 юни 2025 г. в 0:48:20 Електронна поща	Като учител по химия и физика с дългогодишен опит в прогимназиален и гимназиален етап на обучение, бих искала да изразя своето становище по предложението за отмяна на член 38 от Закона за предучилищното и училищното образование, с което се ограничава възможността за прием в V клас само до математически и природоматематически гимназии. 1. Разнообразие на интересите и мотивацията Учениците в прогимназиален етап са в процес на активно формиране на интереси. Налагането на профилиране само в STEM направления ограничава възможностите им за развитие според личните склонности и заложби – като хуманитарни науки, езици, изкуства и др. 2. Профилираните гимназии формират разностранни компетенции Профилираните гимназии включват разнообразни профили – не само природоматематически, но и езикови, хуманитарни, изкуства и други. Ограничаването на достъпа до тях от V клас е неоправдано. 3. Рискове от ранно специализиране Специализация на 11-12-годишна възраст може да се окаже преждевременна. Учениците се нуждаят от време и възможности да развият комплексни умения и интереси. Ученици, заинтересовани от химия, физика и биология, биха загубили възможността да развият и други страни – например езикови умения или творческо мислене – които са ценни за цялостното им развитие и успешно професионално бъдеще. 4. Стимулиране на STEM умения без дискриминация Вместо изрична забрана за профили, може да се предложат стимули:	Приема се за сведение	Не се съдържат конкретни предложения по обсъждания Законопроект.

		• Допълнителни учебни модули например по химия, физика, математика, програмиране. • Подкрепа на STEM клубове, олимпиади, комбинация от общообразователна и профилирана подготовка. • Привличане на млади ученици към STEM чрез проекти, летни училища и партньорства с научни институции и университети. Настоящата структура на приема позволява V клас в различни профилирани училища. Предложената промяна нарушава тази балансирана възможност и ще има ограничителен ефект върху ученици с различни интереси. Предложената промяна е прекалено рестриктивна и ограничава избора на учениците. Препоръчвам член 38 да бъде запазен, като се допълни с възможности за развитие на STEM направления чрез стимули и извънкласни дейности, а не чрез изключване на останалите профилирани училища.		
240.	Вилиана Станилова vilianast@abv.bg 17 юни 2025 г. в 8:52:36 Електронна поща	Изчетох с внимание мотивираните предложения, които сте направили. Като майка на две деца съм притеснена от бавните темпове, с които училищата преминават към едносменен режим, Голямата ми дъщеря учи от 5-ти клас в ППМГ в града. Сега е в 8- ми клас. Оттогава е на две смени- като втората смяна свършва в 19:20 часа. Освен че седмичното и натоварване като брой часове не се различава от това на 11 и 12 клас, тя има три часа в седмицата седем часа. Наложи се да напусне спорта, който тренира от 4-ри годишна, тъй като не може да посещава редовно тренировки. Към днешна дата е втора смяна и очевидно така ще завърши годината- въпреки че 12-клас вече не са в училището, а от вчера завършиха и 5- ти и 6- ти клас. Явно в гимназията има НЕЖЕЛАНИЕ да се промени смяната на учениците през последните две седмици от месец юни. Според мен това доказва, че училищните власти нехаят за здравословното и емоционално развитие на децата. През най- горещите дни от учебнта	Приема се за сведение	Не се съдържат конкретни предложения по обсъждания Законопроект

		година, при наличието на свободни стаи- според мен МОН трябва да задължава училищата да променят смяната на учениците си. Малката ми дъщеря е в трети клас-и тя е с интереси в областта на математиката. Тя също тренира от 4-ри годишна. Това, което ме притеснява е че когато тя трябва да бъде 5- ти клас, в ППМГ все още ще се учи на две смени. Тъй като се отлага за пореден път преминаването към едносменен. Мосля че Вие сте достатъчно компетентни и знаете, че ако не бъдете по- стриктни и изискващи към училищата- те ще си раздуват приема и ще отлагат във времето преминаването към едносменен режим. *МОЛЯ ВИ да мислим за децата!!! Не само за броя паралелки. Нека те бъдат съобразени със сградния фон на съответното училище.*		
241.	Маги_Ми 16 юни 2025 г. 19:28:50 ч. Портал за обществени консултации	**Несъгласие с промените, поставящи в неравни условия учениците при кандидатстване след 7ми клас** **Предоставянето на възможност за автоматично продължаване на обучението след 7. клас за ученици, приети в съответните профилирани математически и природоматематически училища след 4. клас, без конкурсен изпит, създава сериозно неравенство между кандидатите** и нарушава основния принцип на равнопоставеност в образователния процес. **Основни мотиви:** 1. **Неравнопоставена конкурентна среда:** Учениците, които кандидатстват след 7. клас, се явяват на национално външно оценяване и често на допълнителни изпити, състезавайки се за ограничен брой места. В същото време, ученици приети след 4. клас ще заемат места без участие в тази конкурентна надпревара, при значително по-нисък академичен праг на входа (въз основа на резултати от началния етап). 2. **Различна степен на подготовка и знания:** Програмите, изучавани между 5. и 7. клас, са съществени за бъдещата академична ориентация на учениците. Допускането до профилирано или професионално обучение след 7. клас без	Приема се за сведение	И до момента ЗПУО дава възможност за прием в МГ и ПМГ на деца с изявени дарби в областта на математиката. Учениците, приети в специализирани училища, в т.ч. и в МГ и ПМГ в края на 7. клас също ще полагат изпити от НВО. В същото време, учениците от МГ и МПГ, които желаят да се включат в приема за други училища в гимназиалната степен, могат да го направят. А в МГ и ПМГ се предвижда прием след 7. клас в допълнителни паралелки

		проверка на усвоените знания от този период поставя под въпрос академичната справедливост. 3. **Липса на предварителна предвидимост и информираност:** Ако тази промяна бъде приета и влезе в сила със задна дата или обхване ученици, които вече са преминали през 4. клас и не са кандидатствали в съответните училища, **то това ще представлява сериозна форма на институционална нелоялност**. Родителите и учениците не са разполагали с нужната информация и не са могли да предвидят, че с отказа си от кандидатстване след 4. клас ще загубят възможността да се състезават при равни условия след 7. клас. **Предложение:** Ако се приеме промяната, тя **като минимум следва да важи само за бъдещи випуски**, за които тази възможност ще е предварително известна още преди кандидатстване след 4. клас. По този начин се гарантира принципът на предвидимост и се избягва нарушаване на легитимните очаквания на останалите ученици и техните семейства.		
242.	n87vasilewa 16 юни 2025 г. 21:45:36 ч. Портал за обществени консултации Електронна поща	**Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование!** ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ! В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния

		Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди.		регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
243.	n87vasilewa 16 юни 2025 г. 21:47:37 ч.	**част 2 продължение!** Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено

	Портал за обществени консултации	развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

244.	n87vasilewa 16 юни 2025 г. 21:49:37 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания!	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

245.	n87vasilewa 16 юни 2025 г. 21:51:28 ч. Портал за обществени консултации	**Към ЧАСТ 2 -Продължение** Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация.....	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
246.	n87vasilewa 16 юни 2025 г. 21:52:38 ч. Портал за обществени консултации	**Към ЧАСТ 2 -(трета част)** . Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания.	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището

		Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
247.	n87vasilewa 16 юни 2025 г. 21:54:02 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 (1)** Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование ОСНОВЕН ТЕКСТ: В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството;	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		- образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение.		
248.	n87vasilewa 16 юни 2025 г. 21:55:03 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 (2)** Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Нина Кирилова Василева	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
249.	Елена Чапалова 16 юни 2025 г. 22:11:05 ч. Портал за обществени консултации	**Несъгласие с предложената редакция на чл. 107 за ЗПУО** Първо и най-напред – напълно подкрепям становището на фондация „Живот със синдром на Даун“ и смятам, че описва най-пълноценно аргументите срещу новата редакция и правото на родители да участват в избора на форма за обучение на детето. Родителите на децата със СОП трябва да бъдат неразделна част от екипа за подкрепа. Въпреки че те не са обучени професионално и често пъти могат да имат и не съвсем обективна и реалистична представа за възможностите на детето, те в дълбочина познават	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и

		особеностите на детето, начина му на усповяване на информация, силните му и слаби страни и могат да имат много по-ясен поглед върху това с каква форма на обучение детето би се справило най-добре. Общувайте с много други семейства с деца със специални потребности, наблюдявам, че масово на децата не им се дава достатъчно време да се адаптират към системата, често дори екипът за подкрепа подценява сложностите в началото, когато детето за пръв път се сблъсква с образователната система. В този момент детето много лесно може да бъде етикетирано със статут на несправящо се, невписващо се и пречещо на другите деца. Това, за съжаление, в комбинация с липса на адекватна подкрепа към учителите в системата почти винаги води до изключване на детето от класа и преминаване към индивидуална форма за обучение. Учителите имат нужда от максимална подкрепа от различни специалисти, както и от различни надграждащи обучения, достъп до тяснопрофилирани специалисти на регулярна база, до които могат да се допитват, за да помогнат на детето да се адаптира – да развива своя потенциал, без да пречи на образователния процес и другите деца. Но на пракитка учителите не получават адекватна подкрепа, често пъти дори няма комуникация между учителя и екипа за подкрепа, който просто работи с детето в кабинетна среда. Всичко това създава предпоставки за принудително преминаване към индивидуална форма, тъй като при липса на подкрепа към всички страни детето действително се справя сложно и не успява да бъде приобщено. Ограниченията на системата постоянно поставят родителите в позицията, в която те трябва да отстояват правата на детето на ежедневна база. А предложението да им бъде отнето правото да участват в избора на форма за обучение нарушава правата на семейството из основи. Като родител на дете със СОП, категорично съм против тази редакция и изразявам пълно несъгласие с нея.		допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

250.	Проф. дпн Милен Замфиров, декан на Факултет по науки за образованието и изкуствата m.zamfirov@fppse.uni-sofia.bg 17 юни 2025 12:56 Електронна поща	**Становище** от Факултета по науки за образованието и изкуствата, СУ „Св. Кл. Охридски“ относно Законопроект за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищно образование, представен за обществено обсъждане Факултетът по науки за образованието и изкуствата (ФНОИ) на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ е академично звено, което от създаването си е призвано да осигурява задълбочена научна и методическа подготовка, фокусирана върху образованието и непрекъснатата професионална квалификация на педагогически специалисти, ангажирани с ранното детско развитие. В контекста на обществените дебати относно промени в Закона за предучилищно и училищно образование, ФНОИ изразява подкрепа за инициативата на МОН за реализиране на нормативни промени, свързани със създаването и усъвършенстването на единна система за образование и грижи в ранна детска възраст. Тя представлява опит за търсене на съответствие със съвременните концепции за ранно детско развитие, в които се доказва, че то е ключово за благополучието и разгръщането потенциала на децата, включително и за ранното идентифициране и преодоляване на образователни трудности. В последните години европейските и националните политики приоритизират подхода към интегриране на образованието и грижите в ранното детство и равнопоставеното оценяване на тяхната значимост, както и покриването на целия спектър от потребности на детето — познавателни, емоционални, социални, речеви и физически. Особено ценно е признаването на възможностите на всяко дете за високи, макар и специфични за възрастта, образователни постижения чрез реализиране на качествени образователни програми. **Предложения:**	Приема се за сведение	Не съдържа конкретни предложения, които да не са реализирани със Законопроекта

		• Включване на текстове, които предполагат изграждането на **единна система за образование и грижи за първите седем години** от живота на детето, като се акцентира върху нейната цялостност и общност на възпитателните, образователните и здравните приоритети за ранното и предучилищното детство, включително интегрирането на детските ясли в нея. • Включване на текстове, свързани със устройството, **професионалната структура и дейността на групите** за деца до 3 годишна възраст, с акцент регламентиране на приоритетно участие на предучилищни педагози и на специалисти по образование и грижи в ранна детска възраст в яслите и яслените групи на детските градини, както и регламентиране и развиване на програми за ранно учене за деца от 0 до 3 години. • Включване на текстове относно **интегрирането на детските ясли и яслените групи в детските градини към системата на приобщаващото образование** в координация с услугите по ранна детска интервенция.		
		Най-актуалните европейските цели по отношение на образованието и грижите в ранна детска възраст се свързват преди всичко с подобряването на тяхното качество и, съответно, подкрепата за педагогическите специалисти в образователните институции. Особено важен акцент при предвижданите промени трябва да е повишаването на качеството на грижата и образованието за децата до тригодишна възраст, като се трансформира от преимуществено медицински подход към комплексна подкрепа за личностното развитие. Това включва разнообразни възможности за ранно образование и социално-емоционална подкрепа. В този контекст се очертава необходимост от нови образователни цели и стратегия за подготовка на специалисти по ранно детско развитие, съзвучна с актуалните обществени тенденции в европейските и националните практики и политики. Осигуряването на квалифицирани специалисти за системата на		

		образование и грижи в ранна детска възраст, които да работят в детските ясли и яслените групи на детските градини, е актуален приоритет за ФНОИ. Доказателство за това е разработената визия за тяхната ефективна подготовка и готовността да предложи иновативни образователни програми на различни нива – бакалавър, магистър и следдипломна квалификация в обсъжданата област. **Предложения:** • Ясно да се дефинира **позицията на професионалистите,** работещи в системата на образованието и грижите в ранна детска възраст и образователния им ценз, както и принадлежността им към конкретни професионални направления. Най-подходящо е направление 1.2. Педагогика (Предучилищна педагогика). • Да се включат текстове в ЗПУО и подзаконовите нормативни актове относно регламентиране и усъвършенстване на **базовата подготовка и последващата квалификация** на специалистите в системата на образованието и грижите в ранна детска възраст, включително и квалификацията на неспециализираните кадри (помощник-възпитатели, образователни медиатори и др.), ангажирани в нея. • Професионалистите, работещи в системата на образованието и грижите в ранна детска възраст да бъдат включени в Националния **класификатор на професиите и длъжностите.** *В заключение – предлагаме по-широко и компетентно преразглеждан и ревизиране на текстовете, отнасящи се до образованието и грижите в ранна детска възраст (от 0 до три години), в Законопроекта за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищно образование, за да може той действително да отговори на обществените потребности за регламентиране, структуриране и съдържателно изграждане на ефективна цялостна система за качествено образование и грижи в ранна детска възраст за децата на РБългария*.	Приема се за сведение	Законопроектът предвижда нова професионална квалификация „специалист в ранно детско развитие“. Включването на педагозите в системата на предучилищното и училищното образование не е възможно, тъй като самостоятелните детски ясли не са институция в тази система.

251.	Ирина Манушева 17 юни 2025 г. 10:01:39 ч. Портал за обществени консултации	**Възражение срещу §43 и потенциалното затрудняване на СФО** Едно от полезните възможности, въведени със ЗПУО, е правото на обучение в самостоятелна форма по желание на родителите. Тя се използва от сравнително малко семейства, но няма данни, че не дава добри резултати в сегашния си вид, нито са известни основания да смятаме, че се нуждае от промяна, още по-малко в посока усложняване. Формулировката в §43 от ЗИД е неясна и дава възможност за различни тълкувания, което само по себе си е нередно. Най-очевидното, за съжаление, е вменяване на задължаване за явяване на изпити по два пъти годишно – за определяне на оценка за всеки учебен срок. Това обаче: 1. Би затруднило много и излишно децата и техните семейства. Първо, то означава двоен стрес и двойна загуба на време (поради ред изисквания за брой изпити дневно и почивки между тях и сега сесията често означава двуседмичен ангажимент, вкл. невъзможност родителят да изпълнява служебните си ангажименти). Второ, би наложило значително съобразяване с разпределението на учебния материал в училище и би затруднило следването на собствени учебни програми, приоритети и интереси – една от основните цели и особено полезни страни на самостоятелната форма. 2. Задължението за определяне на срочни оценки вместо само годишна още повече би демотивирало училищата да предлагат тази форма (и сега са малко тези, които поемат ангажимент да организират изпити). Смятам, че §43 трябва да отпадне изцяло. В случай че целта му е била облекчаване на учениците, които се местят в СФО след края на първия срок, текстът следва да бъде изяснен, като ясно се посочи, че при тях изпитите са само върху материала от втория учебен срок.	Приема се	Целта е записаните в СФО след първия учебен срок да полагат изпити за определяне на срочна, а не за годишна оценка. Текстът ще бъде прецизиран.

252.	Ирина Манушева 17 юни 2025 г. 10:06:34 ч. Портал за обществени консултации	**Възражение срещу подписването на споразумение между родителите и учебното заведение** Възразявам срещу задължаването на родителите да подписват споразумение с детската градина или училището за спазване на правилника на институцията (§ 100) със следните мотиви: Законите са задължителни за всички. Оттам нататък споразумения се сключват между равноправни партньори по въпроси, които ги засягат лично и не са изрично уредени в нормативната уредба. Не е ясно: - Какъв правен статут би имало подобно споразумение? Какво следва от отказа да бъде подписано или от неизпълнението на подписано споразумение? - Кой ще го изготвя? Как ще бъдат балансирани ангажиментите на двете страни? - Ще бъде ли индивидуално договорено с всеки родител? - Ако споразумението има силата на юридически документ, ще може ли родителят да се възползва от услуги на адвокат при договарянето му? Как ще се гарантират правата на родителите, които не могат да си позволят адвокатска услуга? Ако няма – значи ли това, че целта му е чисто и просто манипулиране и обезсърчаване на родителите да оспорват точки от правилника, с които не са съгласни? - Какъв избор ми имал родител, който не е съгласен със споразумението, изготвено от училището? Нека да припомним, че родителите често нямат реален избор на училище (класиране по райони, наличие на само едно училище в населеното място, кандидатстване с НВО, ограничено предлагане на определени профили и професии и др.) Те нямат и реално, ефективно влияние върху вземането на решения, в които на теория би трябвало да имат, в т.ч. по въпроси като униформи, правила за мобилните устройства, избираеми учебни часове, чужди езици и нива, на които се изучават, спорт, допълнителни профилиращи предмети и пр. Вместо да се търсят механизми за осъществяване на действителен избор и за разширяване на възможностите за родителско участие в	Приема се	Разпоредбата отпада от Законопроекта.

		училищния живот, ЗИД на практика предлага те предварително да се подписват, че са съгласни с всичко. Това, заедно с ограничаването на ролята на обществените съвети, също залегнало в ЗИД, още повече поставя родителите в подчинена позиция, вместо да насърчава ролята им на активни партньори – едно от доказаните с множество научни изследвания у нас и по света условия, необходими за успешното и устойчиво образование на децата .		
253.	Георги Найденов 17 юни 2025 г. 10:54:27 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка: 1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек,		

		който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		
254.	ГеоргиНайденов 17 юни 2025 г. 10:55:30 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** : В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин,	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с

		съответстващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване		определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
255.	ГеоргиНайденов 17 юни 2025 г. 10:57:32 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** : В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството;	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		- образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Георги Найденов		
256.	Марийка Найденова 17 юни 2025 г. 11:02:41 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 1 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Относно: Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), свързана с ограничаване правото на родителите на деца със специални образователни потребности (СОП) да избират формата на обучение Като Фондация „Живот със Синдром на Даун“, защитаваща правата и интересите на лицата със синдром на Даун и подкрепяща техните семейства, както и като експерти от опит, които в дълбочина	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с

		познават специфичните нужди на децата със синдром на Даун, изразяваме от свое име и от името на родителите категоричното ни несъгласие с предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование. Предлаганата редакция, с която правото за избор на форма на обучение за ученици със специални образователни потребности се прехвърля от родителите към екип за подкрепа за личностно развитие или към външни лица и експерти, които не са родители или настойници, е неприемлива и неправилна. Родителите са най-добре запознати с нуждите, желанията и особеностите на своите деца. Те са естествените защитници на техните интереси и имат право и отговорност да вземат решения, свързани с образованието и развитието им. Всяко ограничаване на тази роля подкопава основни принципи на семейството, доверието и личната автономия. Външни лица, без трайна емоционална и житейска връзка с детето, не могат да имат пълна и дълбока представа за неговите потребности и желания. Поставянето на такива лица в позицията да определят формата на обучение, без изричното съгласие на родителите, може да доведе до решения, които не отговарят на най-добрия интерес на детето. Считаме, че ролята на екипа за подкрепа или външен оценител и експерт трябва да бъде на консултант и съветник, който подпомага родителите в информирания им избор, а не на заместник или надзорник, който отнема техните права. Настояваме правото на избор на форма на обучение за деца със специални образователни потребности да остане изцяло в ръцете на родителите и/или настойниците им, като те имат подкрепата на компетентни специалисти, но не и ограничение или отнемане на това право. Тази позиция е израз на уважение към семейството като основна единица на обществото и гаранция за осигуряване на оптимални условия за развитие на всяко дете със специални нужди. Обосновка:		определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		1. Родителят е правният представител и носи отговорност за детето - Правото и задължението за вземане на решения, свързани с развитието, възпитанието и образованието на детето, са конституционно и законово признати в Република България. Отнемането на правото за избор на форма на обучение нарушава този фундаментален принцип. 2. Родителят познава най-добре индивидуалните особености на детето със специални образователни потребности и трябва да има водеща и заключителна роля при избора на форма на обучение- Децата със специални образователни потребности формират изключително разнородна група, в която всяко дете има уникален профил, нужди и темп на развитие. Родителят е единственият човек, който наблюдава детето ежедневно и дългосрочно и познава в дълбочина познава: - моментното състояние и динамиката на неговото развитие; - средовите фактори (семейни, социални, медицински), които влияят върху ученето; - какво работи и какво не работи в образователния и социалния процес. Роля на родителя и взаимоотношения с екипа за подкрепа Никой външен специалист – включително и екипът за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) – няма дълбочината на познание и контекста, който има родителят за своето дете. Отнемането или ограничаването на правото на родителя да участва пълноценно и да има последната дума при избора на форма на обучение е неприемливо вмешателство в личния и семеен живот и същевременно нарушава правата му като законен представител на детето. Предлагаме случаите на разминаване между мнението на родителя и препоръките на ЕПЛР или друг външен експерт родителят да бъде подкрепен чрез ефективни механизми – психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ или други форми на подкрепа, които да му помогнат да вземе информирано и уверено решение в интерес на детето.		

257.	Марийка Найденова 17 юни 2025 г. 11:03:18 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 2 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" 3. Противоречие с международни и национални правни актове Предложената промяна противоречи на: Конвенцията за правата на детето: Член 5 Държавите - страни по Конвенцията, зачитат отговорностите, правата и задълженията на родителите или в зависимост от случая на членовете на по-голямото семейство или общност, както предвиждат местните обичаи, на законните настойници или на другите лица, отговорни по закон за детето, да осигуряват по начин, съответствуващ на развитието на способностите на детето, подходящи насоки и ръководство в упражняването от него на правата, признати в тази Конвенция. Член 18 1. Държавите - страни по Конвенцията, полагат всички усилия за осигуряване признаването на принципа, съгласно който двамата родители носят обща отговорност за отглеждането и развитието на детето. Родителите или според случая законните настойници носят първостепенна отговорност за отглеждането и развитието на детето. Висшите интереси на детето са тяхна основна грижа. 2. С цел гарантиране и закрила на правата, изложени в тази Конвенция, държавите-страни по нея оказват подходяща помощ на родителите и законните настойници при осъществяване на тяхната отговорност по отглеждане на децата и осигуряват създаването на институции, служби и услуги в областта на грижите за децата. 3. Държавите - страни по Конвенцията, предприемат всички подходящи мерки, за да осигурят на децата на работещите родители правото да се възползуват от услугите за деца и детските заведения, които се полагат за тяхното отглеждане. Конвенция за правата на хората с увреждания Член 5 - Равенство и забрана на дискриминация	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.

		1. Държавите - страни по настоящата конвенция, признават, че всички хора са равни пред закона и имат право без каквато и да било дискриминация на еднаква закрила и еднакво третиране от закона. 2. Държавите - страни по настоящата конвенция, забраняват всякаква дискриминация по признак на увреждане и гарантират на лицата с увреждания равноправна и ефективна защита от закона срещу всякаква дискриминация на каквито и да било основания. 3. С оглед осигуряването на равнопоставеност и премахването на всякаква дискриминация държавите - страни по конвенцията, предприемат всички необходими стъпки, за да осигурят разумни улеснения на хората с увреждания. Член 7 Деца с увреждания 1. Държавите - страни по настоящата конвенция, предприемат всички необходими мерки за осигуряване на пълноценното упражняване от деца с увреждания на всичките им права на човека и основни свободи наравно с останалите деца. Всеобщата декларация за правата на човека чл 26, ал.3 Родителите имат право, с приоритет, да избират вида образование, което да получат техните деца.		
258.	Марийка Найденова 17 юни 2025 г. 11:07:08 ч. Портал за обществени консултации	**ЧАСТ 3 Предложената промяна в чл. 107, ал. 1 от Закона за предучилищното и училищното образование** : В подкрепа на СТАНОВИЩЕТО НА ФОНДАЦИЯ "ЖИВОТ СЪС СИНДРОМ НА ДАУН" Конституцията на Република България Чл. 47. (1) Отглеждането и възпитанието на децата до пълнолетието им е право и задължение на техните родители и се подпомага от държавата. ЗПУО чл. 7, ал. 2 – приобщаващото образование не може да се прилага чрез ограничаване на права, а само чрез гарантиране на достъп, подкрепа и избор. 4.Нарушаване на принципа на равнопоставеност Особено силно впечатление прави фактът, че учениците без специални образователни потребности и техните родители имат право на избор на форма на обучение, докато се предвижда това	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от

		право да бъде отнето именно от родителите на деца със специални потребности. Това е очевидна форма на дискриминация, противоречаща на принципите на приобщаването. 5. Недопустимост на прехвърляне на решението към външни органи - Да се даде повече тежест на мнението на външен екип, отколкото на преценката на родителя, е: - юридически необосновано – тъй като родителят носи правна отговорност за избора и благосъстоянието на детето; - етично уязвимо – защото ограничава автономността на семейството; - образователно нецелесъобразно – защото външен екип не може да направи обективна и трайна преценка въз основа само на фрагментарно наблюдение. Затова не е допустимо в нормативен текст да се отнема или прехвърля на друг орган правото на родителя да вземе решение за формата на обучение на своето дете. Това право не може да бъде ограничено чрез административен механизъм. Вместо това е необходимо: - да се развиват подкрепящи инструменти, с които може да се въздейства и помогне на родителите, които се нуждаят от съдействие – чрез психологическа подкрепа, групи за взаимопомощ, - достъп до експерти и информирано съгласие – но не и чрез ограничаване на техните законови права. Заключение: Предлаганата редакция на чл. 107, ал. 1 нарушава основни принципи на правото, дискриминира родители на деца със специални образователни потребности и противоречи на международните задължения на България. Настояваме текстът да не бъде променян и да запази законното право на родителя да избира формата на обучение на своето дете, в сътрудничество с екипа за подкрепа, но не под негов натиск. Марийка Найденова		регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.
259.	ВикторияЧакърова	Като родител на дете със специални образователни потребности съм крайно притеснена, бих казала потресена от предстоящите промени	Приема се частично	Направена е редакция в текста, съгласно която е определено, че този

	17 юни 2025 г. 11:38:07 ч. Портал за обществени консултации	в ЗПУО, публикуван на 23.05.2025, които реално лишават родителите на деца със СОП от правото да участват в решението дали детето им да посещава училище или да бъде на домашно обучение. Ако промените бъдат приети това ще се решава единствено от екипите за подкрепа на личностното развитие. Детето ни е на 10г. и аз и съпругът ми вземаме решенията касаещи детето. В този ред на мисли, категорично възразяваме срещу предложената промяна в чл.107 от ЗПУО, изборът на форма на обучение да се прави от екипа за подкрепа на личностното развитие. Тази дискриминационна промяна лишава родителите от правото да вземат решение за формата на обучение на собствените им деца. Предложеният текст за промяна на чл.107 създава условия за корупция в училищата и лишава децата ни от нормалната среда за обучение и социализация. Не съм съгласна с предложните изменения и настоявам за правото да имам основна роля при вземането на решение относно образованието на детето ми! Моля мнението ми да бъде зачетено, а редакцията да бъде преразгледана!		избор се прави след обсъждане с родителя и след писмено изразено мнение от родителя. С тази редакция се подчертава ролята на родителя и на процеса на обсъждане с него на вземането на решението относно формата на обучение. Направено е и допълнение в текста, с което е определена процедура, съгласно която при несъгласие на родителя с определената от екипа в училището форма на обучение, той има право да подаде заявление за извършване на повторна функционална оценка от регионалния екип към съответния регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование относно определянето на формата на обучение.